

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 16 november justerades.

§ 2 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 27 till 28 i försvarsutskottet
från 28 till 29 i trafikutskottet

Kammaren medgav dessa utökningar.

§ 3 Val av extra suppleanter

Val av extra suppleanter företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i försvarsutskottet
Sofia Damm (KD)

suppleant i trafikutskottet
Roland Utbult (KD)

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:153

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:153 Upphandlingsbrister hos Arbetsförmedlingen

av Katarina Brännström (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 16 december.

Skälet till dröjsmålet är inbokade resor och engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 5 december 2016

Arbetsmarknadsdepartementet

Ylva Johansson (S)

Enligt uppdrag

Susanne Södersten

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:174

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:174 Barnidrottsombudsman

av Saila Quicklund (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 januari 2017.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 6 december 2016

Socialdepartementet

Gabriel Wikström (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

§ 5 Anmälan om granskningsrapport

Talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till trafikutskottet:

RiR 2016:30 Statliga investeringar i allmänna farleder

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2016/17:47 och 48 till skatteutskottet

2016/17:55 till försvarsutskottet

Motioner
2016/17:3543–3547 till justitieutskottet
2016/17:3539 till socialutskottet
2016/17:3542 till försvarsutskottet

Prot. 2016/17:41
7 december

EU-dokument

KOM(2016) 761 till näringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 januari 2017*.

KOM(2016) 765 till civilutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 januari 2017*.

§ 7 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Utrikesutskottets betänkande

2016/17:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Försvarsutskottets betänkande

2016/17:FöU1 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

§ 8 Rättsväsendet

Rättsväsendet

Justitieutskottets betänkande 2016/17:JuU1

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (prop. 2016/17:1 delvis)
föredrogs.

Anf. 1 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag om anslag för utgiftsområde 4. Vi i Socialdemokraterna ställer oss också bakom de reservationer vi har tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 13.

Herr talman! Utskottets utgiftsområde omfattar ett anslag på 42,5 miljarder. Drygt hälften av de pengarna går till Polismyndigheten. Därför är det inte konstigt att halva utskottets betänkande berör just den myndigheten, hur den organiseras och vad som ska prioriteras.

Vi, samtliga partier, står bakom den omorganisation som beslutades av riksdagen och som trädde i kraft den 1 januari 2015. Det är viktigt att poängtera. Regeringen, men även vi i utskottet, har följt ombildningen med stort intresse. Polisens möjlighet att leva upp till sitt uppdrag är grundstommen i människornas trygghet. Sverige är ett tryggt land att leva i, men det finns områden runt om i Sverige som präglas mer än andra av brottslighet och otrygghet. Vi kan inte tillåta ett samhälle där otrygghet tillåts slå rot. Det undergräver förtroendet människor emellan, men det undergräver också grunden för den svenska samhällsmodellen.

Vi vet att arbetslöshet påverkar den kriminella utvecklingen. Vi vet att trångboddhet och bristande utbildning ger större incitament att söka sig till kretsar där brott är en del av vardagen. Sverige ska vara ett land i arbete och sammanhållning. Regeringen satsar genom breda och långsiktiga åtgärder på att bygga ett starkare samhälle, där rättsväsendet tillsammans med andra aktörer tar ansvar för att ge människor en tryggare tillvaro.

Herr talman! Det är just samverkan som är nyckeln till ett tryggare samhälle. Det finns ingen möjlighet för polisen eller någon annan aktör att själv klara av den utmaning samhället står inför – det är en organiserad brottslighet som är gränsöverskridande eller tar vissa områden i besittning och en vardag där bedrägeribrotten ökar kraftigt eller där våld och hot breder ut sig.

I arbetet mot den organiserade brottsligheten är den samverkan mellan tolv myndigheter som regeringen beslutat om – och där vi i riksdagen utifrån regeringens förslag har kunnat ge fler verktyg till våra myndigheter – en av de mest effektiva metoderna för att nå målet att minska brottsligheten. Vi hör om dagliga exempel på det.

Men det finns mer att göra innan vi känner att den polisorganisation som riksdagen ställt sig bakom fungerar fullt tillfredsställande. Framför allt vilar det på myndigheten att genomföra omorganisationen. Men ett enigt utskott har lyft fram vikten av fler poliser närmare medborgarna. Det gäller både kommunpoliser, som har ett övergripande kontaktansvar gentemot kommunerna, det civila samhället och det brottsförebyggande arbetet, och områdespoliserna, som står för det kontaktskapande och trygghetsskapande arbetet gentemot medborgarna och som ska finnas allra närmast medborgarna.

Här råder ingen oenighet när det gäller vare sig regeringen eller Polismyndigheten. Men för att skapa förutsättningar för detta gäller det bland annat att renodla polisens arbetsuppgifter. Därför känns det extra roligt att frågan om polisens handräckning gentemot andra myndigheter, transport av frihetsberövade, har varit hos Lagrådet. Detta förväntas resultera i en proposition inom en snar framtid. När det gäller just den frågan interpellade jag 2013 dåvarande justitieministern, Beatrice Ask.

Men det viktigaste, herr talman, är att det inte sker några brott. Därför är det brottsförebyggande arbetet otroligt viktigt. Det är ett av regeringens prioriterade områden. Jag vet att det pågår många arbeten runt om i landet. Men jag vet också, efter att ha besökt alla kommuner i mitt län, att de behöver råd och stöd. Det gäller att sprida kunskap, utveckla metodstöd och att arbeta för att förebygga återfall för dem som en gång begått ett brott. Brottsförebyggande rådet har en central nationell roll. Men när det gäller att stötta kommunerna runt om i landet är det mycket positivt att pengar avsätts för att man via länsstyrelserna ska kunna samordna på lokalt och regionalt plan.

Den sista delen jag vill beröra gäller de reservationer vi har i betänkandet. Det kan synas konstigt att reservera sig i fråga om brott mot äldre och bedrägeribrott. Båda dessa områden är mycket viktiga. Men att tillkännage något för regeringen som redan sker eller är på gång tycker vi är att slå in öppna dörrar.

När det gäller brott mot äldre finns det en nationell modell för brottsamordning som Polismyndigheten själv har beslutat om. Där identifierar

polisen mönster i tillvägagångssätt och jämför spår för att komma åt seriebrottslighet. Det sker ett samarbete mellan PRO, SPF och det nationella bedrägericentrumet. Region Väst har ett speciellt uppdrag när brottet väl skett, genom Cirkagruppen, som också har ett nationellt ansvar för samordning av seriebrott. I arbetet ingår att identifiera misstänkta gärningsmän, initiera samordning av brott och ärenden, utreda brott, bistå med metod- och verksamhetsstöd till andra utredningsgrupper men också att arbeta förebyggande. Det finns mycket mer att göra för att brott mot äldre eller mot någon annan inte ska ske, men vi vet att det pågår arbete.

När det gäller bedrägeribrott instämmer vi i majoritetens uppfattning att arbetet är viktigt och behöver förstärkas. Brotten har ökat i antal, bland annat som en konsekvens av teknikutvecklingen. Det har blivit lättare att via internet beställa varor i andras namn men också att lura människor att lämna ut sina uppgifter. Det har skett en förbättring i rättsväsendets arbete med bedrägerier, mycket tack vare det nationella bedrägericentrumet, där kunskap och metodutveckling kan samordnas, vilket bland annat efterfrågats av Brå. Rapporten från Brå bereds för närvarande av regeringen. Vi ser också att de frågor majoriteten tar upp redan är uppmärksammade.

Anf. 2 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Vi ska ha en lång och spännande debatt om en av de största utmaningar vi nu har i svenskt samhälle. Det handlar om att återfå ett fungerande rättsväsen. Vi ska diskutera utvecklingen lite närmare längre fram i debatten. Men jag tänkte passa på att fråga Helene Petersson om tillkännagivandena när det gäller de äldre. Det är två stycken i dag. Ni har insett att det ena är helt riktigt och svårt att reservera sig mot. Men jag är fortfarande förvånad över att ni inte tycker att just brott mot äldre ska prioriteras.

Vi ser alltmer organiserade ligor som tränger sig in hos äldre. De lurar sig in. De uppger att de är släktingar eller luras på annat sätt för att komma åt värdesaker, kontanter och smycken – sådant som har ett stort värde. Detta medför ofta ett stort trauma för de äldre. Det handlar inte bara om det som de har förlorat utan också om den otrygghet de känner efter detta. Många gånger leder det tyvärr till att de inte kan bo kvar i sitt hem på samma sätt som tidigare.

Det är allvarligt. Därför vill vi se åtgärder. Nu har Helene Petersson lagt ut texten lite grann i talarstolen. Men vi har med viss förvåning läst reservationen. Det hänvisas i och för sig till ett bra samarbete med pensionärsorganisationerna. Men pensionärsorganisationerna och de äldre själva lämnas med ansvaret att vidta de förebyggande åtgärderna. Vi ska vara väl medvetna om att den här informationen inte kommer att nå alla äldre. Det kan heller inte vara så att de äldre alltid ska stå för detta ansvar själva. På samma sätt hänvisar man till id-kapning. Men det är bara att skumma lite grann på ytan av problemet.

Därför måste jag, trots den uppräkningslista som finns, fråga Helene Petersson: Varför tar ni inte dessa brott på allvar? Hur många av dessa brott har lett till en fällande dom? Hur många gånger har utredningar lagts ned i ett tidigt skede?

Anf. 3 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Liksom Krister Hammarbergh själv börjar med att säga tog jag upp detta i mitt anförande, för jag tycker att det är ett otroligt viktigt område. Det är ett av de områden där vi tycker att det ska arbetas vidare.

Men jag säger också att det redan görs. Region Väst har ett specialuppdrag. Polisen har ett specialuppdrag som handlar just om att jobba med brott mot äldre. Att man tar upp att PRO och SPF tillsammans med Nationellt bedrägericentrum också har ett förebyggande uppdrag tycker jag är jättebra. Pensionärsorganisationerna är faktiskt de som når de allra flesta, inte bara sina egna medlemmar, utan de har en kontaktyta ut bland pensionärerna som kan verka förebyggande.

Det allra bästa är ju att brottet inte sker, för det är när brottet väl har skett som otryggheten kommer. Det är viktigt att man som äldre kan bli informerad och få mer kunskap om vad man kan göra när telefonen ringer och någon vill att man ska köpa något eller lämna ut sina kortuppgifter.

Det här är det brott som ökar mest. Vi har väldigt många inbrott liksom rent fysiska brott mot äldre, men det är bedrägerisidan som ökar mest, och därför tycker jag att det är väldigt bra att de gör detta arbete.

I mitt anförande tog jag väldigt ingående upp att det pågår ett arbete, och vi ser därför inte att ett tillkännagivande på detta område skulle vara nödvändigt.

Anf. 4 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Helene Petersson säger att detta är den brottstyp som ökar mest, och därför reserverar hon sig mot riksdagens tillkännagivande om att just dessa brott ska prioriteras. Det hänger inte riktigt ihop.

Jag ska ställa min sista fråga en gång till: Hur stor del av dessa brott – som ökar allra mest – mot våra utsatta äldre leder till en utredning som i sin tur leder till en fällande dom? Hur stor del av dessa brott utreds, och hur stor del läggs ned utan åtgärd?

Detta måste prioriteras, och det är i grund och botten anledningen till vårt tillkännagivande.

Jag har all respekt för det goda arbete som våra pensionärsorganisationer gör. Min mamma deltar med glädje i detta. Men jag är också väl medveten om att man inte når alla äldre, och det tror jag att Helene Petersson också är. Många gånger når man inte de äldre äldre – de äldre som inte ens finns med i statistiken, vilket vi nu ska försöka åtgärda genom ett beslut i dag.

Det räcker inte med att stå och prata i riksdagens talarstol. Regeringen måste också ta saken på allvar, både genom att driva fram den lagstiftning som behövs efter våra beställningar och genom att använda regleringsbrev för att styra våra myndigheter.

Det får vara slut på pratandet nu. Nu ska någonting göras!

Anf. 5 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Vi anser att det görs en hel del. Det förebyggande arbetet är en del, men det handlar också om att Polismyndigheten faktiskt har ett specialuppdrag. Vi har inrättat ett bedrägericentrum som också har till uppgift att se till det här. Det handlar egentligen inte bara om brott mot äldre utan alla bedrägerier.

Nationellt har Region Väst ett specialuppdrag när det gäller just brott mot äldre. Jag vill därför inte säga att man överlämnar hela arbetet till PRO, men jag menar att PRO och de övriga pensionärsorganisationerna är bra aktörer när det gäller det förebyggande arbetet.

Polisen arbetar exempelvis förebyggande ute i kommunerna med grannsamverkan och med medborgarlöften. Det är många kommuner som har lyft upp både brott mot äldre och vardagsbrott såsom stölder och bostadsinbrott i sina medborgarlöften. Då omfattas även äldre.

Jag ser att det försiggår ett stort arbete när det gäller detta. Det kan absolut bli mer: Man måste identifiera gärningsmän, man måste se om det blir seriebrott och man måste jobba vidare med DNA-märkning. Det finns många olika delar man kan jobba vidare med.

Brott mot äldre är ett prioriterat område och ett arbete pågår alltså. Jag anser att ett tillkännagivande är på sin plats när man ser att någonting behöver göras som inte görs.

Anf. 6 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lovvärt att man talar om fler poliser. Det är något som Sverigedemokraterna har talat om under en längre tid och som är väldigt nödvändigt.

Det utlovas fler poliser som ska jobba närmare medborgarna. Det utlovas fler områdespoliser. Det utlovas fler närvarande poliser på landsbygden. Det utlovas fler poliser lite överallt. Ett problem är dock att poliserna själva upplever att de är alldeles för få till antalet för att klara av att vara just närmare medborgarna, närmare landsbygden, närmare alla de samhällsproblem som regeringen näst intill bär ansvar för.

Det här bottnar så klart mycket i de bristfälliga satsningar som den röd-gröna regeringen har gjort när det gäller att utbilda poliser under de här åren.

Jag skulle därför vilja fråga: Kan vi nu med facit i hand få ett litet erkännande från regeringspartierna att man har varit alldeles för sparsmakad med satsningen på att utbilda fler poliser?

Jag skulle också vilja fråga: Anser inte regeringen att det, liksom Sverigedemokraterna har föreslagit, behövs uppemot 7 000 nya poliser för att klara av det uppdrag som Polismyndigheten står inför?

Anf. 7 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Självklart behövs det fler poliser, och det har även Polismyndigheten själv talat om. Man har satt ett mål om åtminstone 21 500 poliser fram till 2020.

Därför har man också utökat antalet platser på utbildningen. Enligt de prognoser vi har nu är det 660 studenter som ska börja nu i vår och 570 som kommer att börja till hösten. Det är ett ökande antal. Nu till våren är det nästan en fördubbling; normalt har antalet varit drygt 300 för att hålla den nivå vi har i dag.

Självklart är både Polismyndigheten, regeringen och regeringspartierna väldigt medvetna om att det behövs fler poliser. Men vi får inte glömma att vi också har andra åtaganden. Vi har gjort en omorganisation där vi säger att vi vill ha fler poliser närmare medborgarna. Det här är ett arbete som pågår. Jag kan läsa i tidningen vid olika tillfällen att kommu-

nerna tillförs fler poliser. Man har kommit fram till att nästan alla kommuner, faktiskt alla, tror jag, har kommunpolis. Däremot är det några kommuner som delar på det uppdraget, och det kan väl diskuteras om det kan utökas så att varje kommun får egna kommunpolis.

Vi är absolut med på att det behövs fler poliser. Men poliserna har olika uppdrag.

Anf. 8 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Det är absolut ingen hemlighet att vi har ganska olika uppfattningar om hur många poliser det behövs i vårt land för att klara av det som medborgarna förväntar sig av Polismyndigheten.

När vi talar om att det kanske finns områdespolis i samtliga kommuner vill vi också utforma det så att dessa poliser inte ska ha uppdrag för det allmänna, utan de ska vara stationerade ute i områdena mer permanent, just för att kunna göra det som är så viktigt – att komma närmare medborgarna.

I dag är det nämligen så att områdespoliserna kanske befinner sig ute i de utsatta områdena, men när det krävs en utryckning måste de åka i väg och lämna området. Vi kräver därför en mer närvarande polis än vad regeringen gör, och det kräver också fler poliser till antalet.

Jag roade mig lite grann med att kolla på förra årets debatt. Då var Helene Petersson uppe i talarstolen mot min kollega Kent Ekeröth och kritiserade Sverigedemokraterna för att vi hade så mycket fokus på att det behövs fler poliser och att vi har för lite politik på området när det gäller kriminalvården.

Jag vill poängtera att man från regeringens sida har haft mycket fokus på dem som begår ett brott och hur livet ska göras enklare för dem i stället för att faktiskt fokusera på det som är vårt utskottsområdes viktigaste uppgift, nämligen att se till att det finns tillräckligt många poliser för att hantera det uppdrag som finns.

Då återkommer jag till min första fråga. Inser regeringen att man har satsat alldeles för lite på polisen med tanke på den situation som har uppstått framför allt de två senaste åren?

Anf. 9 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Nu kan jag inte ställa en fråga till Adam Marttinen eftersom den då bara blir retorisk.

Områdespoliserna och kommunpoliserna har ett specifikt uppdrag. Det är riktigt som Adam Marttinen säger att det händer att områdespoliserna får ge sig ut i ingripandeverksamheten vid sjukdom eller när det fattas folk. Men det klara uppdrag de har fått i omorganisationen är att de ska arbeta förebyggande.

Jag var med områdespolisen i en av mina kommuner hela måndagen och långt in på kvällen. Vi var ute i bostadsområdena. Polisen är väl medveten om vilka personer som finns där. Man cirkulerar i området och ser om de är hemma, om deras bilar är hemma. Man besöker fritidsgården och diskuterar och pratar med fritidsledarna och ungdomarna. Man får många tips och idéer om vad som föregår, hur mycket narkotika som befaras finnas där och vad fritidsledarna ser. Områdespolisen gör ett förebyggande arbete.

Jag sa förra året att skillnaden mellan oss är att vi vill förebygga ett brott. Vi vill över huvud taget inte att brott ska ske. Därför är samverkan och det förebyggande arbetet så viktigt. Vi tror inte att det blir bättre med en mängd bråk och konfrontation. Därför är områdespolisernas stationering i områdena mycket viktig.

(Applåder)

Anf. 10 ROGER HADDAD (L) replik:

Herr talman! Helene Petersson talade inte bara om poliser utan även om det förebyggande arbetet. Det är mycket viktigt. Jag blev glad över att Socialdemokraterna lyfte upp frågan.

Det finns ett par punkter som jag reagerade på, bland annat att det inte ska finnas någon motsättning mellan oppositionen och regeringspartierna om ambitionsnivån. Det är inte sant. Jag återkommer till detta när jag ska gå igenom våra siffror. Detta är ju också en budgetdebatt för 2017 års verksamhet.

Min fråga handlar just om det brottsförebyggande arbetet, dels det lokala brottsförebyggande arbetet, dels det lokala brottsförebyggande arbetet mot extremism och radikaliserings. Båda delarna tas upp i utskottets överväganden och analys under de kriminalpolitiska målen som viktiga delar att jobba med.

Var i denna budget, Helene Petersson, kan jag hitta konkreta satsningar på det lokala brottsförebyggande arbetet?

Anf. 11 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Bland annat har Brå ett nationellt uppdrag. Vi lägger också extra pengar ut mot länsstyrelserna för att få en lokal och regional samverkan.

När det gäller brottsförebyggande arbete har kommunerna ett ansvar. Kommunerna jobbar också med sitt ansvar. Men det är inte bara ett polisiärt ansvar, utan det är även fråga om socialtjänst, fritidsverksamhet och teknisk verksamhet. Det gäller alla som har med kommunen att göra. Vidare gäller det också civilsamhället och idrottsrörelsen. Alla som finns i ett samhälle måste jobba tillsammans med det brottsförebyggande.

Jag ser också de små kommunerna som finns runt omkring mig. Jönköping är betydligt större, men resten av kommunerna är små. De klarar inte arbetet själva. När jag har besökt Mullsjö har de sagt att de inte har kapacitet utan att de måste samverka med Jönköping. De måste få metodstöd av Jönköpings kommun och lära av varandra.

Det är därför jag tror att de satsningar som vi gör på länsstyrelsernas samordningsmöjligheter är viktiga. Kommunerna behöver utbilda sin personal. De måste se på det brottsförebyggande arbetet med många ögon för att det ska bli bra.

Anf. 12 ROGER HADDAD (L) replik:

Herr talman! Liberalerna motsätter sig regeringens förslag till en nationell samordnare och till regionala samordnare. Vi tycker att det inte behövs fler byråkrater, och vi anslår mer pengar i budgeten för det lokala brottsförebyggande arbetet. De pengarna hade vi hellre sett gå till lokala verksamheter och lokala projekt, inte fler handläggare på länsstyrelserna.

Det stämmer inte heller att det i kommunallagen finns ett uppdrag till kommunerna att jobba brottsförebyggande. Liberalerna föreslog i juni att åtagandet – kravet – skulle skrivas in. Det är högst frivilligt i många kommuner att vilja och tycka att detta arbete är viktigt. Det är därför det blir än mer angeläget att staten och regeringen genom polisen och andra myndigheter stöder kommunerna eller myndigheterna – inte minst polisen – så att de kan jobba brottsförebyggande. Det absolut vanligaste som poliser för fram till mig, oavsett om de befinner sig i södra, mellersta eller norra Sverige, är att de inte hinner med det brottsförebyggande arbetet.

Därför blir jag förvånad att regeringen gör en så stor grej av det hela. Det är mycket bra, men det återspeglas tyvärr inte i budgeten.

Anf. 13 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Jag tror inte att vi behöver kalla en person som jobbar med att samordna det brottsförebyggande arbetet på länsstyrelsen en byråkrat.

Jag lyfte upp i mitt anförande och i min replik att de många kommuner som jag har varit ute i för att diskutera dessa frågor efterfrågar hjälp med utbildning av personal. Det klarar inte kommunerna själva. De måste få större utbildningsmöjligheter. Då kan det vara bra att det finns en samordnare på länsstyrelsen som ordnar utbildningarna.

Kommunerna behöver hjälp med metodstöd. Det kan vara så att lilla Aneby kommun med 6 000 invånare inte kan fixa detta själv – oavsett om kommunen får ett litet bidrag. Jag räknade ut att med de pengar som Liberalerna skulle avsätta skulle min kommun få ungefär 30 000. Det kommer man inte långt med i fråga om utbildning, metodstöd och samverkan.

I det brottsförebyggande arbetet måste kommunerna samverka. Åtminstone på småländska höglandet kan det vara så att någon gör en ”drive”, kör in i en kommun, begår stölder och bostadsinbrott, och sedan far runt i de andra kommunerna. I grannsamverkan finns polisen med och framför allt kommunen. I medborgarlöftena lyfts det brottsförebyggande arbetet fram. Kommunerna jobbar med dessa frågor, men det behövs en bra samordning.

Anf. 14 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till reservationerna 1 och 10. För tids vinnande yrkar jag inte bifall till fler reservationer – även om de är många.

Herr talman! Vi står inför en stor utmaning nästa år. Kommer trenden för rättsväsendet att vända?

Budgeten omfattar hela rättsväsendet från polis till kriminalvård. Jag har upplevt år med problem med finansiering av åklagarväsendet och Kriminalvården, bland annat därför att det då var mycket att göra och mycket inte hans med.

I dag är situationen annorlunda. Åklagarväsendet har lite att göra. Kriminalvården har tomma platser. Det beror på att den yttersta kedjan, den yttersta tryggheten, polisen, i dag har stora bekymmer. Det beror delvis på en omorganisation som naturligtvis har tagit tid och resurser. Det har varit förväntat, och det är en omorganisation som alla har varit positiva till. Men det behöver inte innebära att man är positiv till genomförandet. Det går heller inte att skylla allt som i dag skaver enbart på omorganisationen.

Det är ett avgörande år, herr talman. Vi möter i dag medborgare som upplever att polisen är frånvarande. Man ringer. Det kommer ingen.

Vi ser att utredningsresultaten sjunker dramatiskt. Så sent som i oktober såg vi det senast. De har aldrig varit så här låga under tiden man har mätt.

Vi har socialdemokratiska kommunalråd från norr till söder som upp-vaktar regeringen med förslag och frågor varför den inte vidtar några åtgärder.

Vi har tomma utbildningsplatser, inte för att det finns brist på sökande utan för att det finns ett grundläggande systemfel. Det kan man inte skylla på en omorganisation.

En mängd utredningsbara brott utreds inte. Det gällde tidigare egendomsbrott men börjar tydligen alltmer gälla även våldsbrott. Det är allvarligt, för det sänder kraftiga signaler till medborgarna att samhället inte längre tar det här riktigt på allvar.

Vi har missnöjda poliser. För första gången i historien har vi poliser som aktivt söker sig ut ur polisorganisationen. Medan vi tidigare snarast hade för låg personalomsättning börjar den nu bli för hög.

Vi har en inneboende konflikt i Polisförbundet, inte minst vad gäller lönenivåer. Man tar i dag in civilanställda. Det är positivt och bra – de behövs. Det behöver inte finnas en konflikt mellan de yrkesgrupperna, men när lönesättningen är betydligt lägre för den ena gruppen leder det naturligtvis till skav i organisationen.

För första gången sedan man började mäta ordentligt sjunker enligt SCB allmänhetens förtroende för polisen. Sedan NTU-undersökningarna infördes 2006 har förtroendet ökat stadigt varje år. Vi får väl hoppas att det ser ut så även i NTU-undersökningen nästa år, men det finns en oro-väckande tendens. Vi har alltså sett ett trendbrott. Förtroendet inom organisationen likaväl som förtroendet hos allmänheten för organisationen och det den presterar sjunker. Allt detta har skett dramatiskt de sista två åren.

Till detta måste vi se till att det finns resurser. Inför omorganisationen påtalades det att det fanns ett behov av rätt mycket pengar. Det tog inte denna regering på fullt allvar.

Det läggs nu en budget för nästa år som är uppenbart underfinansierad. Den bygger på sparade pengar. Anslagsökningen på 100 miljoner i budgeten ges av att det finns 700 miljoner i tidigare sparade pengar.

Vi får se vad utfallet blir för i år, men uppenbarligen kommer polisorganisationen ganska snart att leva på kredit. Årets anslag är förbrukat, och det som finns kvar är det som är sparat från de gamla goda åren. En realistisk fråga till regeringen är hur man ska se till att fylla upp detta, för snart kommer polisen att gå på anslagskredit. Det återstår att se.

Vi prioriterar polisen. Vi inser att vi måste göra det resursmässigt – från Moderaternas sida med ungefär 1,1 miljarder. De nya poliser som kommer till måste ju finansieras. De nya civilanställda som redan är anställda måste ju finansieras.

Det behövs utrustning. Vi måste justera lönenivån, och vi inser att polisorganisationen i sig inom den ram man har inte kan klara av detta själv. Vi ska inte in och peta i lönerörelsen, men vi måste se till att justera ramen. Annars går inte den här snedsitsen att rätta till. Annars kommer inte skavet att försvinna.

Vi måste prioritera den nya tidens moderna brott, it-brotten, långt mer än tidigare. Till det krävs det resurser.

Vi måste se till att vår insatsstyrka har flyttförmåga så att den kan agera mot terroristbrott på flera ställen.

Vi har relativt kort talartid i den här budgetdebatten. Vi kan i alla fall konstatera att det kommer att bli ytterligare åtta tillkännagivanden. Det är ett nytt rekord. Med dagens votering har regeringen på två år kommit upp i 66 tillkännagivanden – ett rekord i sig.

Utskottet har lite att göra. Det är mest motionsbetänkanden och relativt få propositioner. Hälften av sammanträdena får ställas in. Det i sig är inget problem för justitieutskottet, men det är ett problem att det pratas väldigt mycket och görs ganska lite. Enligt vår uppfattning och enligt regeringsformen måste regeringen faktiskt börja styra. När en myndighet inte fungerar måste man styra, och man måste tillföra de resurser som behövs för att verksamheten ska kunna bedrivas.

Herr talman! Vi står inför en vändpunkt. Vi måste vända utvecklingen nu, och vi måste återskapa förtroendet. Vi ska göra vad vi kan från riksdagens sida, men nu måste regeringen spela med.

(Applåder)

Anf. 15 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! Under hela Krister Hammarberghs anförande väntade jag på att få förklarat för mig hur Moderaterna tänker när de talar om bättre brottsupplärning och samtidigt skär ned på densamma.

34 miljoner – det är vad Moderaterna skär ned med på rättsliga biträden. Pengar som går till offentliga försvarare och målsägarbiträden stryks.

Målsägarbiträdet är brottsoffrets stöd i rättsprocessen, och ett tidigt och bra stöd från en kompetent jurist ökar sannolikheten för att den skyldige döms för brottet. Utredning efter utredning och rapport efter rapport visar att om vi vill få fler våldtäktsmän dömda för sina brott är satsningar på just målsägarbiträden tidigt i processen det som behövs. Det är viktigt.

Nyligen konstaterade sexualbrottskommittén att det skulle kosta 14 miljoner kronor att uppnå detta resultat. Moderaternas nedskärningar är mer än två gånger större än det, herr talman. Hur förklarar Krister Hammarbergh dessa nedskärningar? Jag kan inte se någon annan förklaring än att det handlar om prioritering av populistisk retorik framför att göra det som verkligen skulle göra skillnad för att få fler förbrytare fällda för brott.

Anf. 16 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Det är nästan så att man blir tyst. Här vill vi alltså satsa på dem som utreder brott så att de över huvud taget ska kunna gå till en åklagare och så att en åklagare ska kunna gå till en domstol och ställa den skyldige inför rätta. På detta satsar vi 1,1 miljarder.

Men tydligen är Miljöpartiets ingång i detta att det här ska lösas med rättsliga biträden. Ja, rättsliga biträden är viktiga, men det är inte där problemet sitter i dag. Det är inte därför förundersökningar läggs ned utan åtgärd. Det gäller att fokusera på problemen, och det gäller att ta människors oro på allvar.

Vi kommer att se till att det finns tillräckliga resurser för rättsliga biträden. Vi har drivit de frågorna. Under regeringstiden utökade vi de möjligheterna. Men fokusera nu på rätt problem, Annika Hirvonen Falk! Problemet är att utredningar läggs ned.

Prot. 2016/17:41

7 december

Rättsväsendet

Anf. 17 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! I rättsväsendet finns det många utmaningar. En av dem är att alltför få våldtäktsmän döms för sina brott. Det är ett problem som vi har tittat noggrant på. Åklagarna har tittat på det. Polisen har tittat på det. sexualbrottsutredningen har tittat på det.

Det man har pekat ut som en konkret, verkningsfull lösning är att se till att det finns tillräckliga resurser för att målsägarbiträdena förordnas tidigt i processen. Det sker inte i dag. Det sker inte trots dagens reglering och trots att riksdagen har sagt att det är avsikten.

Ett problem är bristen på resurser. Det behövs mer pengar. Varför skär Moderaterna ned på precis den budgetpost som skulle göra skillnad för att få fler sexualbrottslingar dömda för sina brott?

Det är nämligen så att målsägarbiträden i bästa fall finns med tidigt i processen, under förundersökningen, och det är just det som spelar roll. Det är det som gör att brottsoffret känner sig tryggare och ger bättre underlag för polisens utredning.

Målsägarbiträden som är kompetenta och kommer in tidigt kan också påverka utredningen så att man drar i relevanta trådar och kanske hittar just det som kommer att göra skillnad för om man kan gå till domstol och åtala och för om domstolen har tillräckliga bevis för att döma för de här brotten.

Jag delar Krister Hammarberghs uppfattning att det finns många utmaningar; polisen är en av dem. Men dessa nedskärningar är ansvarslösa om vi vill klara upp fler brott.

Anf. 18 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Jag ska försöka säga rätt namn: Annika Hirvonen. Du har ju suttit med i utredningen om sexualbrott, och jag är inte säker på att alla som sitter med i den utredningen skulle ha hållit det anförande vi har hört.

Ni har uppenbarligen kommit fram till att utredningarna är för dåliga. Det löser man rimligen genom att se till att de som ska utreda brott, polisen, blir bättre på det och genom att satsa resurserna på dem. Annars kommer vi inte att få fler fällande domar. Rättsliga biträden är viktiga, men de leder inte förundersökningar. Det är inte de som tar fram bevisning, utan det är polisen.

Jag förstår, herr talman, att det gäller att hitta någon form av angreppspunkt, men nu när vi har ett problem med nedlagda förundersökningar blir försöket att angripa oss för en liten nedskärning på 35 miljoner av ett väldigt stort anslag faktiskt ganska roligt. Naturligtvis hade min motdebattör kunnat räkna ut hur många promille det handlar om, men vad hon glömmer att säga är att hon själv inte vill satsa på polisen – just de som ska utreda denna typ av brott.

Anf. 19 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Moderaterna säger i en motion att man vill ha fler poliser i tjänst, och därför ska poliser deltidsanställas. Enligt Moderaterna ska

alltså utbildade poliser arbeta deltid för att kunna sättas in i akuta situationer. Detta gör mig lite förvånad och konfunderad, men det visar också vad Moderaterna anser att polisen är: en patrullerande ordningsvakt som ska komma när något akut händer.

Just nu har polisen ett stort utredningsunderskott. Det saknas utredare som kan ta hand om alla anmälningar. Vi vet att domstolarna vittnar om detta; det kommer in färre mål. Detta väcker många frågor om vad Moderaterna anser att myndighetsutövning är. Jag trodde i min vilda fantasi att Moderaterna ville att alla poliser skulle arbeta heltid inom myndigheten och inte skulle komma in och jobba lite ibland.

Hur tänker sig Moderaterna att dessa poliser ska kunna ta del av till exempel underrättelseuppgifter? Hur tänker sig Moderaterna att polisen ska kunna arbeta med utredningar om man jobbar deltid? Och om det är pensionerade poliser som ska komma in lite då och då undrar jag hur Moderaterna ser på den extremt hårda arbetsbelastning de kommer att utsättas för.

Ni skriver att man ska kunna sätta in dessa deltidspoliser vid händelser som Husbykravallerna. Hur tänker ni att pensionerade poliser, som har ett extremt långt och lärorikt arbetsliv bakom sig, ska sättas in när det sker stenkastning och våldsamheter? Är det sådant Moderaterna tror att människor över 65 år allra helst arbetar med? Ut och jaga kids – varför ska de göra det?

Anf. 20 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Det är bra att Linda Snecker tar upp detta. Om du hade läst motionen noga hade du sett att vi inte har sagt att man ska göra så här; vi har sagt att det finns anledning att titta på detta.

Jag skulle gärna vilja utveckla idén under mer än två minuter om det fanns möjlighet. Jag skulle gärna bjuda upp dig till Norrbotten någon gång så du får se hur verkligheten för många ser ut i Sveriges glesbebyggda delar. Där kan en polisutryckning ta tre till fyra timmar, och människor känner en stor otrygghet. Det begås brott där också. Det skedde ett yxmord i Arvidsjaur för inte länge sedan, och det tog lång tid innan polisen var på plats.

Kommunpolitiker i Jämtland har uppvakttat regeringen och även diskuterat med Alliansen. Själva är de positiva till denna idé, för de har sett att räddningstjänsten faktiskt fungerar. De har till och med anropstider, och man vet ganska säkert när räddningstjänsten kommer.

Det kanske inte är en lösning, men det är väl värt att titta på. Vi har nämligen svårt att bemanna i glesbebyggda områden, och även de som bor i sådana områden har rätt att få tillgång till polis. Vi har drivit fram ett försök till lösning i gränsområdena genom ett samarbete mellan länderna, men det klarar vi inte av att göra överallt. Därför är detta väl värt att titta på.

Vi har haft en diskussion om beredskapspolisen som lades ned. Den var organiserad på ett sätt som gjorde att den aldrig var tillgänglig. Detta är ett sätt att försöka se till att man ändå får en lokalt förankrad polis – åtminstone någon form av resurs – när det kniper och människor faktiskt behöver hjälp. Det är utgångspunkten.

Sedan tycker jag inte att man ska racka ned på äldre poliser med lång erfarenhet. Det kan vara så att de tack vare sin erfarenhet och auktoritet

kan lugna ned stämningen i svåra situationer. Det märkte vi inte minst när utskottet var i Holland – poliser med både rund mage och lång livserfarenhet såg till att det fanns ett lugn i bostadsområdena. Så underskatta inte de äldre poliserna!

Prot. 2016/17:41

7 december

Rättsväsendet

Anf. 21 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Jag bor i Östergötland, och jag kan lova dig, Krister Hammarbergh, att det också i Ydre är alldeles för långt till polisen. Det enda du angrep mig för var att jag rackade ned på pensionerade poliser eftersom jag inte anser att den bästa arbetsuppgiften för dem är att jobba med stenkastare.

Ni i Moderaterna måste tänka igenom detta lite mer. Ni vill nu att dessa pensionärer ska stanna längre inom myndigheten som deltidsanställda, vilket är beaktansvärt om de orkar – absolut. Men detta regleras ju redan i arbetsavtalet ATA för polisen. Vill ni i Moderaterna på politisk väg bryta ATA? Varför då? Vilka andra samverkansavtal och tidsavtal för våra myndigheter vill ni på politisk väg bryta? Är detta Moderaternas plan för Sverige – att gå in och bryta olika arbetstidsavtal?

Och vilka andra statliga tjänstemän anser Moderaterna ska arbeta deltid? Ska statligt anställda stå på standby i lite olika myndigheter? Ska Migrationsverkets handläggare stå på standby och ha något avtal eller kunna tas in lite när som helst? Är det andra tjänster inom rättsväsendet som ska stå på standby? Jag är jättenyfiken på er politik, för i motionen står det väldigt kort om detta; ni har inte utvecklat det.

Jag skulle vilja ha ett ordentligt svar från Moderaterna. Hur ställer ni er till ATA för polisen? Hur blir det med arbetsbelastningen för pensionärerna? Är det där de kan användas allra bäst? Om detta är Moderaternas plan för Sverige måste ni nog gå tillbaka till partikansliet och arbeta om den lite.

Anf. 22 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Det gäller att inte se möjligheterna – det låter nästan som en byråkratisk bekännelse. Syftet är att se till att få en mer närvarande polis. Det bygger inte på att bryta ingångna avtal utan på att se över möjligheter, exempelvis det som redan existerar i dag inom räddningstjänsten. Jag ska inte anklaga Linda Snecker för att med sin argumentation vilja ta bort deltidsbrandkärerna, för det vore väl fånigt. De behövs. Men alla de byråkratiska skäl hon anför talar inte emot att se över möjligheten att faktiskt kunna ha någon form av polisresurs ute i glesbygd och på landsbygd.

Sedan tycker jag också att vi måste se till den yrkeskompetens som finns hos många äldre. De som vill delta i arbetet och känner att de har kraft och erfarenhet att erbjuda ska vi naturligtvis utnyttja. De är inte dåliga människor.

Anf. 23 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Inledningsvis vill jag säga att vi står bakom samtliga våra reservationer, men för tids vinnande begränsar jag mina yrkanden till reservation 12 om antagning till polisutbildningen och reservation 24 om brottskoder och statistik.

Vi har nu sett halva mandatperioden passera, och utvecklingen i samhället har dessvärre på många sätt gett anledning till mer oro i dag än när

mandatperioden inleddes. Vi har fått se vad den rödgröna regeringens underfinansiering av Polismyndigheten resulterat i. Allt fler poliser säger upp sig, och missnöjet med arbetsförhållandena och en tyngre arbetsbörda är vida utbredd inom polisen. Den omorganisation som var tänkt att ge positiva synergieffekter har saknat ett nödvändigt resurstillskott och för den delen också ett tydligt ledarskap med koppling till polisiära erfarenheter.

Denna utveckling ser vi alltså inom Polismyndigheten samtidigt som vi fortsatt blir fler invånare, inte minst genom de bristfälliga gränskontrollerna, vilket på sikt även kommer att belasta polisen ännu mer då fler personer kommer att behöva utvisas. Vi ser allt fler tunga brottsutredningar som staplas på hög i brist på utredningsresurser. Skottlossningar avlöser varandra, och allvarliga mord skakar allt fler städer med allt jämnare mellanrum.

Herr talman! Om det var någon som trodde att tryggheten i vårt land skulle bli mer påtaglig av att regeringen underfinansierar Polismyndigheten kan jag göra dem besvikna och säga att det inte har blivit så. Men något positivt är att jag tror att jag under året i alla fall har hört representanter från de flesta partier prata om att vi behöver fler poliser. Det verkar också som att regeringen har insett att man inte kan lova fler närvarande poliser på fler platser utan att själva poliserna också blir fler till antalet.

Det är en välkommen insikt, och bäst i klassen – om man får säga så – efter Sverigedemokraterna är Moderaterna som menar att det behövs 2 000 nya poliser. Man menar alltså inte att de behövs i dag, utan man anser att vi har alldeles tillräckligt med poliser i dag. Det är en åsikt som delas av resterande allianspartier – och för den delen också av regeringen.

Det är ju så att det tar ett litet tag innan man kan få ut nya poliser på fältet; de måste utbildas först. Hade man velat ha fler poliser i dag skulle man ha satsat på det för ett par år sedan. För ett par år sedan satsade allianspartierna precis lika lite på att öka antalet poliser som regeringen gjorde. Man utbildade alltså ungefär noll fler poliser.

I dag får vi därför anta att samtliga partier förutom Sverigedemokraterna är nöjda med det antal poliser vi har. En del av de andra partierna föreslår dock att det ska utbildas lite fler poliser, som alltså kan komma i tjänst om några år. Det får ses som ett framsteg även om de enskilda satsningarna är långt ifrån tillräckliga. För att ställa Moderaternas förslag om 2 000 nya poliser i relation till Sverigedemokraternas förslag: Vi föreslår att vi under samma period ska utbilda 7 000 nya poliser.

Herr talman! Om vi hade haft en mer generös satsning på polisen redan från mandatperiodens första år, vilket Sverigedemokraterna då var ensamma om att föreslå, hade det varit betydligt enklare att behålla fler poliser i yrket och enklare att attrahera fler att söka sig till polisyrket. I stället inleddes mandatperioden med en underfinansiering av Polismyndigheten, samtidigt som man sjösatte en historiskt omfattande omorganisering av myndigheten.

Enda sättet att bryta den negativa spiral som ni andra partier har försatt Polismyndigheten i är att kraftsatsa på polisen. Sverigedemokraterna vill satsa 1,4 miljarder mer än regeringen. Av det vill vi använda 650 miljoner till att förbättra arbetsvillkoren och lönerna, framför allt för poliser i yttre tjänst. Vidare anslås 300 miljoner kronor för att öka antalet civilanställda, och 20 miljoner anslås för att återinföra den beredskapspolis alliansregeringen lade ned under förra mandatperioden.

Vi avsätter 25 miljoner kronor till att förstärka vittnesskyddsverksamheten, och dessutom anslås 50 miljoner kronor för att öka den nationella insatsstyrkans kapacitet att verka på flera platser samtidigt. 80 miljoner anslås också för att införskaffa bättre förstärkningsvapen åt polisen.

Även om Polismyndigheten är den största utgiften på vårt utgiftsområde är det inte den enda. Precis som tidigare år anslår vi lika mycket som regeringen, men oftast mer, på resterande anslagsområden. Säkerhetspolisen får 110 miljoner extra för att bland annat stärka arbetet mot terrorism. Åklagarmyndigheten får 150 miljoner mer än vad regeringen föreslår, bland annat för att minska ledtiderna inom rättsprocessen. Ekobrottsmyndigheten får mer medel, och Sveriges domstolar föreslås få 168 miljoner mer för att bland annat stärka säkerheten i rättssalarna.

Kriminalvården får en halv miljard mer för att kunna hantera effekterna av vår samlade politik med skärpta straff utan att för den delen försämra kvaliteten. Brottsoffermyndigheten får mer medel för att stärka arbetet för brottsutsatta, och vi har höjda anslag för ersättningar på grund av skador och brott. Syftet är bland annat att staten ska garantera brottsoffer det skadestånd som döms ut vid en rättegång.

Herr talman! Det finns både fler anslagshöjningar i vår budget och fler idéer för varje anslagshöjning, men jag ser att min talartid börjar gå mot sina sista sekunder. Jag kan dock kort konstatera att vi har åtta tillkännagivanden i detta. Bland annat har vi medverkat till att stärka polisen på landsbygd och i brottsutsatta områden.

Sammanfattningsvis kan man säga att Sverigedemokraterna genom dessa satsningar fortsatt är Sveriges främsta kriminalpolitiska parti.

I detta anförande instämde Runar Filper (SD).

Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Sverigedemokraterna blir stressade när vi försöker påpeka att vi måste satsa på polisen och därför ger sig in i något slags överbudsdiskussion, men jag är lite förvånad över historiebeteckningen. Den uppfattningen är nämligen inte korrekt.

När alliansregeringen tillträdde 2006 fanns det 17 423 poliser. Det var otillräckligt, och vi satte upp ett mål om 20 000 poliser. Det har senare fastslagits av riksdagen, under den här mandatperioden, eftersom regeringen rev upp det målet. Ni stod bakom målet, tillsammans med oss. Det tar ju tid att utbilda poliser, och 2010 var målet uppnått – vi hade 20 292 poliser, för att vara exakt. Anledningen var att man för att få kvalitet inte kan utbilda 7 000 samtidigt. För att få kvalitet i detta måste man i stället se till att utbildningsväsendet, det vill säga polisutbildningen, kan leverera i den takten och att det finns någon som tar hand om polisaspiranterna när de väl kommer ut.

Sedan har målet upprätthållits, och det har varit ca 20 000 poliser varje år. Nu har vi kommit fram till att vi bör höja detta mål, och det gör vi därför att vi ser att befolkningen har ökat ganska kraftigt under de senaste tio åren. Ska vi hålla samma polistäthet ligger siffran ganska realistiskt kring just 2 000 ytterligare poliser. Det är möjligt att man i framtiden måste se än fler, men vi är rätt övertygade om att den ökning vi aviserar är ungefär vad vårt utbildningsväsen kan klara av för att kunna leverera poliser som har god kvalitet.

Jag vet inte vad lösningen på detta är. Handlar det egentligen om att Sverigedemokraterna alltid – oavsett vad vi säger – kommer att ligga på siffran över? Det kanske inte har så mycket med att lösa problem att göra, utan det kanske handlar mer om att markera att man vill satsa mer än alla andra. Är det så, Adam Marttinen?

Anf. 25 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Det brukar väl kanske snarare vara så att Moderaterna oavsett vad vi gör hamnar lite grann under. Om man tror att vi är stressade inför det faktum att Moderaterna föreslår 2 000 nya poliser kan man kanske kolla tillbaka på hur historien har utvecklat sig.

Vi har alltså flera år i sträck föreslagit 7 000 nya poliser under budgetperioden, medan Moderaterna förra året föreslog 1 000 nya poliser och i år föreslår 2 000 nya poliser. Är det någon som är stressad av det faktum att vi har haft tidigare förslag verkar det vara Moderaterna, som är stressade över att vi alltid är lite bättre än vad Moderaterna är på detta område. Man ökar så att säga det föreslagna antalet utbildade poliser från 1 000 till 2 000 per år.

Det kan också tala lite grann för den framtidsprognos man inom Moderaterna säger sig vara skicklig på att göra. Om man ett år föreslår 1 000 nya poliser och ett annat år föreslår 2 000 nya poliser för att ge polisen de förutsättningar den behöver för att klara sitt uppdrag har man kanske inte riktigt kalkylerat rätt.

Vi har ett helt annat förhållningssätt än Moderaterna när det gäller antalet poliser i ett land. Vi har sedan många år tillbaka sagt att vi behöver relatera antalet poliser till antalet invånare i landet. Det är ett mycket bättre förhållningssätt än att bara fastslå en viss summa. Därför har vi sagt att vi ska ha 250 poliser per 100 000 invånare, och för att nå det målet har vi en målsättning för hur många som ska utbildas varje år för att vi ska komma dit. Antalet utbildningsplatser ska givetvis vara kopplat till det målet.

Det är vår ingångsvinkel, och den har varit konsekvent – till skillnad från Moderaternas inställning till antal poliser.

Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Det jag vänder mig mot är den historieskrivning som gavs här. Vi ökade kraftigt – från 17 000 poliser har vi gått upp till målet 20 000 poliser. Vi har tittat på polistätheten och har i år kommit fram till att 2 000 poliser är det korrekta. Den diskussionen fördes även föregående år, utifrån det budgetutrymme som fanns. Det handlar ju också om att ta ansvar för en budget och att se till en helhet. Förslaget förra året var 1 000 – det är helt korrekt.

Jag kan möjligen ha respekt för att man mer ambitiöst vill ha fler poliser, en snut i varje knut, eller vad det nu är frågan om. Men, Adam Marttinen, grunden för en bra debatt måste vara att vi baserar det på de fakta som finns och att vi gör de korrekta analyserna.

Vi måste också se till att systemet hänger ihop, för vi kan inte utbilda 7 000 poliser på ett par år. Det går inte – vi kommer inte att få poliser av den kvalitet som vi vill ha. Jag kan förstå det som ett långsiktigt mål, även om jag inte är säker på att jag delar den målbilden. Jag anser nämligen även att vi måste få ut mer effektivitet ur de poliser vi redan har på platser där det finns många poliser. Vad vi nu främst behöver göra är att fylla upp

de luckor vi har på platser där vi saknar poliser, nämligen i brottsutsatta områden och på glesbygden.

Prot. 2016/17:41
7 december

Rättsväsendet

Anf. 27 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Krister Hammarbergh talar om 7 000 nya poliser på ett par år, men det är inte så vi har lagt upp förslaget, vilket jag tror att Krister är väl medveten om.

Vi hade denna diskussion redan förra året, och vi konstaterade då – som vi gör nu – att denna målsättning gäller för hela budgetperioden, det vill säga betydligt längre tid än två år. Krister behöver alltså inte vara orolig för att vi skulle få problem att fylla dessa platser på utbildningarna. Det hela börjar inte ens nästa år, utan vi har ett förberedelseår innan vi börjar med våra utbildningsplatser, som alltså sträcker sig över hela budgetperioden.

Om man har en generell underfinansiering för Polismyndigheten, och även har haft det historiskt, har man också problem att attrahera personer att söka sig till polisen.

Därför tycker jag att det är positivt att Moderaterna har gaskat upp sig från att tidigare under mandatperioden ha legat på samma låga nivåer som regeringen när det gäller satsningar på Polismyndigheten. Jag säger det igen: samma låga nivåer! Ni satsade precis lika mycket som den rödgröna regeringen gjorde på Polismyndigheten det första året under denna mandatperiod, men i dag satsar ni nästan 1 miljard mer än regeringen.

Detta är positivt. Detta är en utveckling som går åt rätt håll – den går åt det håll som Sverigedemokraterna har pekat åt hela tiden. Vi har ett ökat behov av polisens verksamhet, vilket också kräver mer resurser. Ni är välkomna till den inriktning som Sverigedemokraterna har pekat ut för länge sedan.

Anf. 28 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! När jag hör Sverigedemokraterna prata på det rättspolitiska området kommer jag alltid att tänka på en sång ur Annie Get Your Gun: Allt vad ni gör kan vi göra bättre!

Det kvittar nästan vad något annat parti säger – ni höjer beloppet. Men detta gäller bara på det rättspolitiska området. Ser ni någon annan möjlighet, på några andra områden, där resurserna behöver förstärkas?

I mitt anförande lade jag ganska mycket krut på att tala om samverkan. Det kvittar vilken brottsrubricering vi sätter eller vilket område vi ger oss in på – det hjälper inte med bara poliser.

Vad gäller dessa 14 utsatta områden vet jag inte om Adam Marttinen är bekant med det förslag som statsministern presenterade i somras på hur vi ska jobba med denna fråga. Förslaget innebär förstärkning när det gäller den polisiära närvaron. Det ska finnas stationerade områdespoliser. Men det gäller också att knäcka långtidsarbetslösheten, att lyfta upp skolor och elevernas resultat, att stärka samhällsservicen, att minska bostadssegregationen och trångboddheten, att stödja civilsamhället och att ägna sig åt det demokratiska arbetet.

Om man tittar på ert budgetalternativ kan man se att det inte finns några pengar till sådana här saker, och om det finns pengar så är det definitivt inte i samma omfattning som regeringen föreslår. Är det då bara polisen

som ska stärkas för att vi ska komma till rätta med de utmaningar vi ser i samhället, Adam Marttinen?

Anf. 29 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Om vi ska diskutera utanför vårt ansvarsområde, vilket denna debatt har begränsats till, kan man konstatera att Socialdemokraterna inte har ett speciellt bra track record när det gäller att motverka utanförskapsområden och långtidsarbetslöshet, eller arbetslöshet generellt.

Den utveckling som vi har sett under stora delar av 2000-talet – med ett växande antal utanförskapsområden, tilltagande gängkriminalitet och allt vad detta innebär – är i hög grad kopplad till den massinvandring som ni har hyllat under ganska många år och som vi ser tendenser till att ni vill tillbaka till. Vad gäller denna utveckling måste jag säga att ni inte slår oss på fingrarna.

Beträffande vårt utgiftsområde uppfattar jag det som att Helene Petersson konstaterar att vi är bäst i klassen. Vi satsar på flest poliser. Vi satsar mest resurser på vårt utgiftsområde. Jag ser inte detta som någon kritik i sammanhanget.

Under flera år har vi i debatten hört från socialdemokratin att det inte hjälper med enbart fler poliser. Men om man frågar Polismyndighetens anställda – kanske bortsett från Dan Eliasson – som jobbar ute i verksamheten om det hjälper med fler poliser tror jag att de har en annan uppfattning än Helene Petersson. Jag tror att poliser i verksamheten delar vår uppfattning i betydligt större utsträckning än vad Helene Petersson gör.

Anf. 30 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! För oss är brottsförebyggande mer än bara poliser. Men jag vill också ställa en annan fråga. Adam Marttinen säger att Polismyndigheten är underfinansierad. Vilka belägg har han för detta?

Vi har i dag ett anslagssparande som myndigheten kommer att få ta i anspråk. Det tillförs mer medel. Polismyndigheten själv säger att när man utbildar fler personer kommer det också att behövas mer medel. Detta har regeringen avsatt – regeringen avsätter 2 miljarder under programperioden för detta. I våras tillförde regeringen mer resurser, eftersom Polismyndigheten ansåg att det behövdes.

Jag vill fråga Adam Marttinen: Med vilka belägg säger ni att myndigheten är underfinansierad?

Anf. 31 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Jag skulle nästan kunna nöja mig med att tacka för frågan, för den säger nästan mer än vilket svar jag än ger. Här blir jag anklagad för att jag säger att Polismyndigheten behöver mer pengar. Den som frågar myndigheten får varje år svaret att man vill ha mer pengar än vad regeringen föreslår. Om det finns ett överskott beror detta på att regeringen har varit väldigt sparsam när det gäller att satsa på polisen.

Om man inte satsar tillräckligt mycket på polisen – om man drar åt svångremmen tillräckligt hårt – slutar fler poliser för att de är missnöjda. Då blir det såklart svårt att göra av med pengarna på sista raden. Då blir det pengar över, vilket ju är ett problem och inte ett tecken på att Polismyndigheten mår speciellt bra. Att man inte har möjlighet att göra av med

de pengar som finns på de anställda som borde finnas inom myndigheten i dag är ytterligare ett tecken på att Polismyndigheten är underfinansierad.

Jag tackar för frågorna, som jag tycker var väldigt klargörande för var vi står i denna fråga. Sverigedemokraterna vill ha fler poliser och ökade satsningar på Polismyndigheten. Om Polismyndigheten själv blir tillfrågad om vad man tycker om sitt uppdrag och om de resurser som man får från regeringen tror jag att man delar vår mening i detta avseende.

Anf. 32 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Herr talman! Sverige är på många sätt ett tryggt och bra land att leva i. Vi har högre sysselsättning än på mycket länge, och utvecklingen går åt rätt håll.

Samtidigt har ojämlikheten ökat över tid. Den tidigare moderatledda regeringens skattesänkarpolitik lämnade inte bara stora hål i de offentliga finanserna utan fick också konsekvenser för tryggheten och för utsattheten, särskilt i samhällets mest utsatta områden.

Genom våra prioriteringar sätter vi nu fokus på och satsar på dessa områden, bland annat inom polisen. Regeringen tar krafttag mot utvecklingen mot ökad ojämlikhet och otrygghet i utsatta områden.

Det handlar om tydliga prioriteringar, och de särskilt utsatta områdena är en av de högst prioriterade frågorna för polisen.

Vi satsar på brottsförebyggande arbete, för vi vill att brotten aldrig ska begås. Vi prioriterar arbetet mot grov organiserad brottslighet med satsningar på rättsväsendets område genom lagändringar men också genom samverkan med många aktörer, både statliga myndigheter, som kan få direkta uppdrag, och kommuner, civilsamhället och näringslivet, som stöds att samverka och motverka organiserad brottslighet.

Andra prioriterade områden är brott som hotar demokratin, till exempel hatbrott. Hatbrotten ökar tyvärr. Hatbrott med rasistiska motiv är ett stort problem i dagens samhälle. Och det är väldigt glädjande att ett av Miljöpartiets viktigaste vallöften, att lyfta fram och prioritera den här problematiken, nu är verklighet och arbetas med.

Ett annat mycket angeläget område som regeringen prioriterar är våld mot kvinnor och barn. Den nya nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor är bara den senaste i raden av satsningar på området, där mycket nya resurser tillförs och där också prioriteringen för första gången är att se till att våldtäkten aldrig begås och att slaget inte utdelas.

Att motverka och utreda sexualbrott är en annan av regeringens prioriteringar. Nu har även Moderaterna till slut lagt ned sitt motstånd mot en modern sexualbrottslagstiftning som sätter varje kvinnas sexuella integritet i centrum.

I replikskiftet med Krister Hammarbergh från Moderaterna lyfte han fram att polisens utredningar av sexualbrott är för dåliga. Det är en slutsats som vi instämmer i och något som vi därför prioriterar att göra någonting åt. När rikspolischefen Dan Eliasson besökte utskottet kunde vi konstatera att styrningen fungerar och att även Dan Eliasson har tagit till sig problem-bilden på det här området och lovar att förbättra utredningsresultaten.

Herr talman! Jag ska också komma ihåg att yrka bifall till det utmärkta förslag till anslagsfördelning som regeringen presenterade och som utskottet har ställt sig bakom. Miljöpartiet reserverar sig i ett antal frågor, men

för tids vinnande yrkar vi bifall endast till reservation 13 som handlar om praktik i polisutbildningen.

Jag ska också säga några ord om polisutbildningen, för jag välkomnar verkligen oppositionens engagemang i frågan om framtidens polisutbildning. Det tillkännagivande som föreslås handlar om att redan i det här skedet, innan förslaget är färdigberett i Regeringskansliet, gå in och peta i hur det ska falla ut. Men jag tycker att det visar på ett starkt engagemang för att vara med i diskussionen om framtiden.

Faktum är nämligen, herr talman, att utvecklingen redan pågår. Utbildningen förändras. De lärosäten som i dag utbildar poliser säger att den utbildning de ger är av så pass hög kvalitet att den meriterar för högskolepoäng, vilket är glädjande. Jag ser fram emot konstruktiva diskussioner i den delen framöver.

Anf. 33 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Man blir lite förvånad över att utskottets vice ordförande uppenbarligen inte har läst på mer, trots att hon till och med har suttit i sexualbrottskommittén. Kommitténs direktiv, apropå det motstånd som Moderaterna skulle ha haft, kom ursprungligen från alliansregeringen, framför allt därför att diskussionen om oaktsamhetsbrotten dök upp. Vi var intresserade av att se om det kunde vara en bra lösning, inte minst utifrån den långa diskussion vi hade haft under många år just vad gäller samtycke och problemet med det i rättstillämpningen. Det var alltså alliansregeringen som tillsatte utredningen ursprungligen. Sedan utvidgades den till att bli parlamentarisk. Om det var en fördel lämnar jag osagt. Men initiativet togs ursprungligen av alliansregeringen, apropå motståndet.

Sedan måste jag verkligen ställa en fråga om engagemanget när det gäller sexualbrott. Annika Hirvonen Falk var väldigt bekymrad över att Moderaterna har gjort en liten randbesparing på rättsliga biträden, eftersom hon anser att de rättsliga biträdena uppenbarligen är nödvändiga under förundersökningar och för att få människor fällda i domstol.

Då måste jag fråga Annika Hirvonen Falk: Varför vill ni då spara 15 procent av anslaget? Ni vill spara 370 miljoner, inte 34 miljoner. Ni sänker ju anslaget till rättsliga biträden från 2,7 miljarder till 2,3 miljarder. Det är en total macheteövning ni har ägnat er åt. Kan du förklara det?

Anf. 34 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! Krister Hammarbergh säger att sexualbrottsutredningens direktiv togs fram av den moderatledda regeringen, och det stämmer. Det var efter långa och hårda påtryckningar i riksdagens kammare, med tillkännagivanden och också kampanjer ute bland allmänheten, som dåvarande justitieminister Beatrice Ask kände att det inte var hållbart att gå till val med den hållning som Moderaterna så länge hållit fast vid, nämligen att det inte skulle vara tillräckligt att någon inte frivilligt ville delta i sexuella handlingar för att en person som ändå utförde sådana handlingar skulle kunna dömas för ett brott. Men som jag sa i anförandet, herr talman, välkomnar jag verkligen Moderaternas svängning i frågan. Det var verkligen in i det sista som Moderaternas representanter även i utredningen höll emot i frågan om samtyckeslagstiftning. Men det är naturligtvis slutresultatet som räknas.

När ärendet kommer till kammarens bord ser jag fram emot att vi alla kan stämma in i den kör som säger att rätten till den sexuella integriteten är okränkbar och att det inte spelar någon roll hur offret har agerat, utan ansvaret ska ligga på gärningspersonen.

Herr talman! Vad gäller frågan om rättsliga biträden har regeringen gjort en bedömning av vad som behövs. Där skär Moderaterna ned utan någon motivering i vare sig anförandet eller motionen.

Anf. 35 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Herr talman! Jag kanske inte ska nämna ord som ful retorik och avsaknad av fakta. Men man ska inte klistra på någon en uppfattning. Jag tycker faktiskt att det är oförskämt att justitieutskottets vice ordförande påstår att vi skulle vara ointresserade av sexualbrotten. Oaktshetsbrotten var något nytt som kom in i den diskussionen. Det var viktigt att tillsätta en utredning, och direktiven kom därifrån. Klistra inte på någon annan en uppfattning, Annika Hirvonen Falk! Använd inte den typen av härskartekniker!

Du har i tidigare replikskifte varit väldigt upprörd över att vi sparar 34 miljoner kronor. Du nämnde inte ens att ni själva har kapat 370 miljoner kronor. Du får ursäkta mig, men jag tycker att det är en ganska oärlig debatteknik.

Jag ska skicka dig en sista fråga, eftersom du inte vill svara på frågan om rättsliga biträden och tycker att de 370 miljonerna i besparing var en korrekt bedömning. Du ska få en ny fråga, och den gäller sexuella ofredanden på allmän plats. Moderaterna tycker på att vi behöver ha en utökad polisiär närvaro, inte minst på de festivaler där flickor blir särskilt utsatta. Vi tycker att detta är nödvändigt.

Det tycker inte Miljöpartiet. Jag utgår inte från något jag hittar på utan från det ni skriver i betänkandet. Ni anser inte att ett tillkännagivande till regeringen om utökad polisiär närvaro på särskilt utsatta platser är nödvändigt eftersom Polismyndigheten har utrett frågan.

Det vi säger är att det behövs en utökad polisiär närvaro. Om du bekymrar dig om dessa situationer, Annika Hirvonen Falk, hur kan du då motivera avslaget? Varför vill du inte ha den utökade polisiära närvaron?

Anf. 36 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Krister Hammarbergh för frågan. Den exemplifierar tydligt skillnaden mellan hur regeringspartierna och oppositionen vill styra polisen.

Vi tycker inte att det är seriöst att i riksdagens kammare bestämma att det ska vara si eller så många poliser på en plats vid en viss tidpunkt. Det är inte seriöst att vi säger hur många poliser det ska vara på den eller den festivalen. Vi har förtroende för att myndigheten gör kloka bedömningar vad gäller vilken polisiär närvaro som behövs. Polisen har tagit ofredandena på festivaler på stort allvar. Av det skälet känner jag att riksdagens kammare inte behöver göra ytterligare tillkännagivanden. Däremot delar jag verkligen Krister Hammarberghs engagemang för frågan.

Vad gäller sexualbrotten har Moderaterna röstat emot samtyckeslagstiftning i alla sammanhang, utom nu senast i sexualbrottskommittén. In i det sista har Moderaterna hållit emot. Det är synd att Krister Hammarbergh inte med egna ord kan utveckla varför. Jag kan dock inte konstatera annat

än att Moderaterna har haft en ovilja mot förslaget om samtyckeslagstiftning och att de har ändrat sig på sluttampen. Kanske blev de äntligen övertygade av alla kloka argument och insåg att det var ohållbart att hålla emot i en fråga som är så viktig för jämställdheten och för många människor i Sverige.

Anf. 37 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Trygghet är kärnan i många människors livsdröm. Den är för många en grundförutsättning för att finna glädje i jobb, familj, utbildning och fritid. Trygghet är viktig för såväl kvinnor som män, unga som gamla. Trygghet är viktig för den vars släkt levt i Sverige i många generationer liksom för den som nyligen flyttat hit. Den ska värnas i hela landet oavsett om du bor på landsbygden, i storstadens centrum eller i förorten.

Att garantera tryggheten för den enskilda människan är en av statens viktigaste uppgifter. Trygghet handlar till stor del om att veta att om man behöver polisen så finns den där, och om man utsätts för ett brott finns rättssystemet som stöd och för att lagföra gärningspersonen. Tydliga och lättbegripliga lagar och genomtänkta mekanismer för rättssäkerhet är förutsättningar för ett tryggt samhälle.

De allra flesta har ingen kontakt med rättsväsendet fram till det tillfälle då det verkligen behövs för att man har utsatts för ett våldsbrott eller ett inbrott eller för att man förlorat pengar till bedragare på internet. I det läget är det viktigt att man känner att polisen och rättsväsendet finns till hands med de medel som finns för att stötta, hjälpa och få den skyldige lagförd för det brott som har begåtts. Hela rättskedjan är viktig.

I en fungerande rättsstat måste förtroendet för rättsväsendet vara starkt. Om människor upplever att de brott de anmäler inte utreds eller om ingen åtalas, trots att det upplevs vara förhållandevis enkelt att bevisa vem som har begått brottet, riskerar detta förtroende att minska. Det riskerar också att få till följd att människor låter bli att anmäla brott.

Detta, herr talman, är en väg som leder åt fel håll. Människor kommer att söka andra sätt att säkra sin trygghet, och inget av dessa sätt är särskilt bra. Rättssamhället måste helt enkelt fungera.

Under förra riksdagsåret behandlade vi en del förslag från Centerpartiet och Alliansen som vann riksdagens gillande.

Genom Centerpartiets förslag att särrubricera systematiska stölder skulle särskilt fokus riktas mot brott som begås av stöldligor som härjar på landsbygden. Här har regeringen ännu inte levererat, och jag vill uppmana mina utskottskollegor från regeringspartierna och närvarande statsråd att lägga på ett kol. Som det ser ut kommer det nämligen i dag en lång rad nya tillkännagivanden.

Bland annat väntas vi i dag fatta beslut om att stärka förutsättningarna för en lokalt förankrad polis. Det var något av polisreformens huvudnummer, men det har inte blivit verklighet i landets alla delar. De för tryggheten så viktiga områdespoliserna och även kommunpoliserna ska bli fler för att säkra den viktiga samverkan mellan de storheter som är satta att arbeta med tryggheten lokalt. Polisen måste höja sitt engagemang för dem som behöver det mest genom ökad närvaro i brottsutsatta områden.

Något annat som är mycket viktigt är att vi går vidare med ökad kunskap om det som kallas hedersrelaterad brottslighet. Det är svårt att se någon heder i att man utsätter en närstående för allvarliga kränkningar, hot och våld för att tillfredsställa en egen skruvad moraluppfattning.

Jag är glad över att vi tillkännager för regeringen riksdagens önskan om bättre kunskap och statistik när det gäller brott mot äldre. Människor som kan vara särskilt utsatta genom minskad rörlighet och annat blir måltavlor för fega uslingar som utan vare sig hänsyn eller respekt angriper den mest försvarslösa.

Det finns också angelägna åtgärder som vi ännu inte har lyckats få majoritet för i utskottet.

En av de allra viktigaste frågorna när det gäller förtroendet för polisen och rättsväsendet är svarstiderna när någon ringer och behöver hjälp. Polisen måste vara bemannad så att utryckningstiderna inte blir alltför långa eller utryckning i värsta fall uteblir. Även glesbefolkade områden behöver ha en polisiär bemanning som innebär att polis kan rycka ut när det behövs. Det måste vara enkelt att komma i kontakt med polisen oavsett var i landet man bor.

Det bör allmänt sett även vara enkelt att skicka in bilder eller filmer till polisen från en mobiltelefon. Snabbare tillgång till uppgifter och bevismedel av denna typ skapar bättre förutsättningar för att klara upp brott. Polisen måste också använda sig av modern teknik för en noggrann uppföljning och återkoppling till brottsoffer vid brottsanmälan.

Centerpartiet har både egna reservationer och reservationer tillsammans med andra partier. Jag står bakom dem alla, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 7 under punkt 13 om brottsförebyggande arbete. Det är en viktig del som riskerar att komma i skymundan när vi talar så mycket om polisens allvarliga situation. Brottsförebyggande arbete är viktigt, och jag hoppas att vi kan sätta mer fokus på det framöver.

Herr talman! Sverige behöver ett nytt ledarskap, och det gäller på många områden. Vad gäller jobb och företagande är bristerna med regeringens politik uppenbara. Jag har själv elva år bakom mig som småföretagare och kan bli alldeles mörkrädd av regeringspartiernas akuta brist på insikt i företagandets villkor.

Ledarskap handlar för mig om kraften och modet att vara långsiktig och ta långsiktigt ansvar. För att kunna bygga landet starkt så att vi tål stötar och motgångar och kan bli rimligt motståndskraftiga mot yttre hot krävs det att vi har en stark ekonomi.

För att vi ska kunna garantera människors trygghet, för att vi ska kunna ha tillräckligt med poliser och för att polisen ska kunna svara i telefon när människor ringer krävs det också att vi har en stark ekonomi. Då kan vi lägga de resurser som krävs när det behövs – inte flera år fram i tiden och hoppas på tur.

Herr talman! Det är ingen hemlighet vad som bygger en stark ekonomi. Det är att vi har företag i hela landet som lyckas och som har goda förutsättningar att verka och utveckla sina verksamheter, attrahera nya kunder och samla på sig investeringsmedel och använda dem på klokast möjliga sätt.

Men regeringen verkar göra allt man kan för att göra livet så trist som möjligt för alla dessa hjältar runt om i hela landet genom entreprenörsskatt, flygskatt och skatt på transporter och avstånd. Regeringen vill införa en

skatt på flygresor, vilket diskuterats mycket den senaste tiden, trots att inga påvisbara miljöeffekter förväntas genom förslaget.

Tydligen tycker regeringen så illa om företagare som lyckas att man för vissa branscher överväger ett så kallat vinsttak. Det är i praktiken lika med ett vinstförbud.

Alltför stora skattebördor i dag slår undan förutsättningarna för tillväxt i morgon. Det är väl på sätt och vis okej att regeringen driver en sådan linje om man tror på den. Men inte ens med alla dessa fantasifulla sätt att klämma åt landets jobbskapare lyckas regeringen avsätta några betydande satsningar på tryggheten under nästa budgetår.

Man avsätter 100 miljoner för en myndighet som på vissa håll verkar befinna sig i fritt fall. Allt är inte nattsvart. Det finns många hjältar och hjältinnor runt om i en polisorganisation som gör små mirakel varje dag. Men 100 miljoner räcker ingenvart.

Faktum är att inte ens de 520 miljoner som vi i Centerpartiet föreslår i vårt budgetalternativ för nästa år räcker för att höja nivån till där jag skulle vilja se polisen. Men det är en bit på vägen, och första steget tar vi i dag. (Applåder)

Anf. 38 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Johan Hedin började med att säga att det behövs fler områdespoliser, att tryggheten på landsbygden inte har ökat och att det är ett arbete som vi måste fortsätta med. Då kan jag glädja Johan Hedin. För drygt ett år sedan var vi på samma tillställning i Ljungby, om trygghet på landsbygden. Även inrikesministern var där. I början av veckan kunde jag läsa i tidningen att de har fått en ny kommunpolis som jobbar oerhört mycket med förebyggande arbete. De har även fått en fördubbling av antalet poliser. I dag är de ungefär 70, och man är på väg att anställa ytterligare 9 plus 15 civila. Detta har gjort att utredningssidan har hunnit i kapp – det finns inga högar. Antalet brott har sjunkit med 50 procent de senaste åren. Jag tycker att vi ska vara lite försiktiga med att svartmåla allt. Det finns faktiskt ganska mycket som är positivt.

Jag har lite funderingar när det gäller Centerpartiets budget och framför allt den nationella polisreserven. Jag undrar: Är det ett nytt ord för beredskapspolis, och vilka uppgifter kan de tänkas få? Man nämner exempelvis terrorbrott, men för mig är en polis som ska jobba med terrorbrott någon som har speciell utbildning. Om man ska vara med i en insats vid terrorbrott ska man ha tunga vapen. Frågan är om man kan använda en polisreserv till sådana arbetsuppgifter.

Anf. 39 JOHAN HEDIN (C) replik:

Herr talman! Som jag nämnde i mitt anförande – jag hoppas att Helene Petersson i Stockaryd hörde det – är det inte allt som är nattsvart. Det finns många enskilda polismedarbetare runt om i landet som gör fantastiska saker, och de historier man hör berättas när man reser i landet är mycket imponerande. Men de behöver fortfarande bättre förutsättningar för att arbeta, och detta är ett arbete som vi måste fortsätta med, med oförtruten intensitet.

Jag förstår att regeringspartierna vill försvara utvecklingen. Den går åt rätt håll på många sätt, men det är långt ifrån en acceptabel situation när det kan ta flera timmar att komma fram till polisen när man ringer 11414.

Det är sådana saker som vi måste arbeta med, och jag är glad att vi har tillkännagivanden på just den punkten.

När det gäller en nationell polisreserv kan det finnas situationer där man behöver extra förstärkning. Jag tror inte att det ska vara ett nytt införande av beredskapspolisen exakt så som den såg ut tidigare. Det är därför det finns en ny benämning på den.

Något som stör mig mycket är att i den situation som nu har uppkommit i polisorganisationen, där det finns ganska mycket missnöje och frustration och där många väljer att sluta, riskerar en massa upparbetad kompetens att gå förlorad. Jag vill verkligen att vi med gemensamma krafter ska försöka se hur vi kan fånga upp dem som har en polisutbildning och som är väldigt kompetenta men som har valt att gå vidare till andra yrken. Sådana människor skulle kunna ingå i en polisreserv.

Sedan får man se vilka uppgifter som reserven ska utföra och vilka som den ordinarie polisen ska utföra, men detta är helt klart resurser som riskerar att gå till spillo om vi inte använder dem på ett bättre sätt. Det skulle jag hemska gärna vilja att vi gör, och jag hoppas att vi genom samtal i utskottet kan gå vidare med detta tillsammans.

Anf. 40 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! När det gäller svarstider förtydligade Johan Hedin nu att det är 11414. I talarstolen talade han dock om uttryckning, och när det gäller uttryckningspoliser är det 112. Där är svarstiderna inte i närheten av vad Johan Hedin säger att de är för 11414. Jag vet att det finns bekymmer när det gäller 11414 och att man jobbar med dem. Det är jätteviktigt att man gör det.

Jag tycker att det är viktigt att man lyfter fram de goda exemplen, för det lyfter också medarbetarna. Man kanske ser hur man jobbar på andra ställen. Där har vi som politiker ett ansvar för att inte svartmåla en organisation och myndighet som jobbar stenhårt. Där finns medarbetare som lägger ned sin själ och sitt hjärta, och hur roligt är det då att få höra att vi har en myndighet som inte fungerar? Där tycker jag att vi ska passa oss.

Jag har en annan fråga till Johan Hedin. Ni avstyrker regeringens och utskottets förslag att föra över vissa arbetsuppgifter från sjöpolisen till Kustbevakningen. Vi håller på med ett arbete för att försöka renodla polisens uppgifter. Kustbevakningen har sagt att det fördröjer ett utredningsförfarande när de inte får fortsätta och utreda färdigt själva. Om de har uppmärksammat ett brott på sjön är de tvungna att lämna över det till sjöpolisen, vilket gör att utredningen mer eller mindre börjar om från början och tar mycket längre tid.

Frågan är varför ni avstyrker detta, Johan Hedin. Är det inte ett bra förslag att kunna renodla polisens uppgifter även på detta område?

Anf. 41 JOHAN HEDIN (C) replik:

Herr talman! Nej, jag tycker inte att det är ett särskilt bra förslag. Sjöpolisen gör ofta fantastiska saker. Kustbevakningen utför visserligen viktiga uppgifter, men det finns brott som begås på sjön som polisen måste jobba med.

Kustbevakningen har jobbat mycket med en statistik som ser fin ut. De följer upp många hastighetsbrott, sjöfylleribrott och så vidare. Det är visserligen viktiga saker, men det finns annat som behöver följas upp och göras av polisen.

Jag har pratat med folk från fritidsbåtsorganisationer och andra, och förtroendet för sjöpolisen är väldigt högt, mycket högre än för Kustbevakningen. Det är viktigt att satsa på sjöpolisen och att den fungerar på ett bra sätt.

Anf. 42 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! Mitt miljöpartistiska hjärta slog en volt av glädje när jag insåg att även flygskatten och klimatfrågorna skulle bli föremål för diskussion här i samband med debatten om utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Jag har med en dåres envishet hävdad att hela samhället hänger ihop och att det vi gör på ett område kan få återverkningar på brottsligheten. Jag tror naturligtvis att detta även gäller klimatfrågan. Om vi inte löser den på lång sikt får vi enorma samhällsutmaningar, inte minst sociala. Därför är det utmärkt att regeringen tar tag i flygsektorn, som länge har varit subventionerad och skattebefriad.

Men över till det som jag hade tänkt säga i min replik på Johan Hedin, som pratade mycket om det brottsförebyggande arbetet: Jag vill tacka Centerpartiet, som nu har bytt fot och prioriterar det lokala brottsförebyggande arbetet. I budgeten för ett år sedan ville Centerpartiet sänka anslagen till lokalt brottsförebyggande arbete med 15 miljoner kronor, men nu har detta i stället blivit något som Centerpartiet vill satsa på. Det är glädjande, och jag och regeringen håller med om denna prioritering.

Det behövs riktade insatser för att stärka kommunerna så att de kan möta polisen i dess uppdrag genom medborgarlöften och samverkansöverenskommelser. Det behövs även stöd så att näringslivets och civilsamhällets organisationer på ett bra sätt kan verka för att förebygga brott.

Anf. 43 JOHAN HEDIN (C) replik:

Herr talman! Jag vet inte om man ska bli glad eller rädd när man får beröm av motståndare. Miljöpartiet tycker tydligen att Centerpartiets budgetförslag för 2017 är så himla bra att det bara är i budgetalternativet för förra året som man har hittat något att kritisera. Det är naturligtvis bra.

Skämt åsido ska jag förklara vad det handlar om. Vi hade nämligen en tanke om att överföra en större del av det brottsförebyggande arbetet till kommunerna. Det är en tanke som jag tycker är ganska bra i grunden, för där finns mycket kompetens. Nu har vi valt ett annat spår och får en gemensam linje tillsammans med Alliansen – och, som det verkar, också med regeringspartierna – för en avsevärd förstärkning av det brottsförebyggande arbetet. Då väljer vi att gå den vägen – man är inte sämre än att man kan ändra sig.

Anf. 44 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Herr talman! Det gläder mig att åtminstone Centerpartiet ser värdet av att vi med de statliga resurserna faktiskt kan stötta upp där det behövs som bäst, detta till skillnad från kollegorna i Liberalerna som undrade var i budgetpropositionen som detta tas upp. Jag kan meddela att detta tas upp

på s. 47. Liberalerna är inte så förtjusta i dessa satsningar. De vill hellre ha lite enskilda projekt, ingen samordning och så vidare.

Jag tänkte ta upp en annan sak som Johan Hedin nämnde i sitt anförande, nämligen arbetet mot våld i hederns namn. Det är också ett område som är otroligt viktigt och som regeringen har haft mycket fokus på, bland annat i den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor som presenterades för tre veckor sedan och även när det gäller att se över lagstiftningen. Det har bland annat införts ett nytt stämplingsbrott – vilseledande till äktenskapsresa med mera – som behöver utvärderas.

I måndags var jag i Botkyrka för att få information om deras arbete i dessa frågor. De har fått till en mycket bra samverkan just med polisen för att förebygga våld, inklusive våld i hederns namn. Jag tror att vi är på rätt väg. Detta arbete behöver fortsätta, och polisen behöver komma närmare medborgarna och samverka mer lokalt med kommuner och andra aktörer. Men jag kan konstatera att vi är på rätt väg och att det är bra med tydliga signaler i denna fråga även från riksdagen.

Anf. 45 JOHAN HEDIN (C) replik:

Herr talman! Jag tolkar det sista mer som ett retoriskt medskick och att Annika Hirvonen Falk håller med om det som jag anförde om hedersrelaterad brottslighet.

För en tid sedan träffade jag organisationen Tris, Tjejers rätt i samhället. Jag blev mycket imponerad av deras stora kompetens på detta område och insåg hur lite jag egentligen visste om det. Jag tror att det är en uppfattning som gäller många av oss här. Vi måste skaffa mycket mer kunskap om detta angelägna ämne. Det är också viktigt att vi försöker ta fram relevanta fakta och statistik, så att vi kan bedöma problemets omfattning.

Jag rekommenderar er andra att träffa Tris och tala med dem, vilket de flesta säkert har gjort. De har ganska många idéer. Men det är bra med detta tillkännagivande om att vi ska ha en ökad kunskap om ämnet.

Anf. 46 LINDA SNECKER (V):

Herr talman! Jag vill leva i ett samhälle som är tryggt, med en välfärd som är stark, som har en skola för alla och där det finns bostäder, en sjyst polis och en rättvis domstol. Detta är mitt och Vänsterpartiets mål när vi tillsammans med regeringen lägger fram denna budget. Vi vill nämligen ha ett samhälle för alla. Mycket i denna debatt i dag har handlat om polisen. Men jag lovar att justitieutskottet är ansvarigt för otroligt många fler frågor än så, även om jag inte tror att någon kommer att uppfatta det så i dag.

Om vi går tillbaka lite grann i tiden, då Beatrice Ask var justitieminister i den förra alliansregeringen, storsatsade man på polisen. Men fler brott blev ändå inte lösta.

I den budget som vi nu lägger fram storsatsar vi också på polisen. Men fler brott löses ändå inte. Ändå handlar den stora konflikten mellan oss politiker i dag om hur mycket pengar som vi lägger på polisen.

Fler brott löses inte, och polisen har just nu ganska dåliga siffror när det handlar om utredningsstatistiken. Det beror antagligen på att det inte är polisen som löser alla problem. Det är snarare i en annan ände som vi löser problemen, nämligen i det brottsförebyggande arbetet. Och där satsar regeringen, tillsammans med Vänsterpartiet, stort. Jag är jättestolt över

det. Detta är en budget som faktiskt kommer att göra skillnad. Detta är en budget som skapar trygghet.

Alliansen kommer antagligen nu att säga att den inte alls gör det. Polisen har jätteproblem. Någon måste avgå, kanske rikspolischefen. Och poliser måste få högre lön. Men det är inte alls så en avtalsrörelse fungerar.

Alliansen skyller sedan allt på den sittande regeringen som har suttit vid regeringsmakten i två år, medan Alliansen satt i åtta år. Båda dessa regeringar har haft samma problem med polisen. Det är för att lösningen inte är så enkel och för att man inte alltid vågar ta tag i det komplicerade, nämligen det brottsförebyggande arbetet. Vi har i dag hört folk säga att detta inte ens ligger inom vårt ansvarsområde. Jo, det gör det visst det, eftersom det är polisens främsta arbetsuppgift.

Problemet är att Alliansen tror att rättsväsendet är en del av samhället där hårda tag och fler poliser löser precis allt. Men så är det inte. Det är en trygg välfärd som löser många av de problem som finns i dag – en stark och bra skola, en bostad för alla och en välfärd att lita på. Det hugger av viljan att försörja sig på brottsliga handlingar. Samhället är en helhet där alla delar måste samspela med varandra. Det är så vi skapar trygghet.

Det är detta som är skillnaden mellan höger och vänster, alltså viljan att förebygga innan någonting händer och ha en politik för detta eller att enbart kunna slänga in hårdare straff när det är för sent och brottsligheten redan har skett.

Det går bra för tryggheten i Sverige i dag. Tryggheten ökar, likaså förtroendet för rättsväsendet. Ändå är det många som inte känner sig trygga. Jag är en av dem. Antalet anmälda brott ökar. Samtidigt har många brott, till exempel sexualbrott, faktiskt minskat. Återfallen i brott minskar också. Där gör kriminalvården ett fantastiskt bra arbete. De sociala insatsgrupperna fungerar mycket bra i de kommuner som har sådana. Och det kommer att tillsättas en nationell samordnare mot våld i nära relationer. Detta är riktigt bra politik. Det är regeringens och Vänsterpartiets satsningar.

Men det finns mycket som kan bli bättre. Tjejer får fortfarande frågor i domstol om vad de hade på sig. Mina kamrater ute i Husby och Rinkeby upplever att segregeringen, eller utanförskapet på ”moderatska”, har blivit större. De upplever att de rasistiska strömningarna växer. Det är klart att man blir jätteorolig.

Därför gör vi vår del i denna budget om rättsväsendet. Ni kan se hur tunn den är. Det är för att detta är en del av en större helhet. Detta är inte någonting som ligger för sig. Vi vill nämligen att saker och ting ska bli bättre. Vi tror att brottsförebyggande satsningar är bättre än längre straff. Vi tror att man skapar trygghet genom gemenskap i stället för med vattenkanoner. Vi vet nämligen att med en bra skola, en sjyst arbetsmarknad och en bra välfärd kommer stenkastningen att sluta, eftersom allt hänger ihop.

Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande och till reservation 28.

Anf. 47 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Jag tänkte ställa en kort fråga. När man talar om skillnaderna mellan regeringen och framför allt Sverigedemokraterna återkommer man ofta till generella välfärdssatsningar och en minskning av klyftorna i samhället som en viktig del i att bekämpa de brott som begås. Men

man ska i sammanhanget komma ihåg att det är ganska få personer i förhållande till befolkningen som är kriminella och som begår brott, och av dem är det ännu färre som faktiskt är livsstilskriminella och som alltså har kriminalitet som sin huvudsakliga försörjning.

När det kommer till välfärdssatsningen lever nästan alla dessa kriminella på välfärden i dag. Det är ingen av dem som är hemlös eller som behöver begå brott för att få en inkomst eller mat för dagen. Det här rör sig ofta om personer som av andra skäl har valt att bli kriminella eller som har lockats att bli kriminella.

Det är som vi har sagt flera gånger: När man står inför valet att begå ett brott eller inte, kalkylerar man givetvis med olika former av risker. Det visar många beteenden som kriminella har. Är det låg risk att ha ett vapen på sig på allmän plats, då har man vapen på sig på allmän plats. Är det höga risker att åka dit för en viss typ av brott, då ägnar man sig åt en annan typ av brott.

Jag frågade vad det är som de livstidskriminella saknar. Hur mycket pengar anser Vänsterpartiet att de behöver? Jag förespråkar en annan politisk inriktning, och det är att man ska sätta dit dessa personer och låta dem sitta lång tid i fängelse för de brott som de har begått och där få en insikt om att det inte lönar sig att vara kriminell.

Jag tror inte att de generella välfärdssatsningar som de rödgröna partierna har pratat om i många år är huvudlösningen för att komma åt de problem med kriminaliteten som vi ser i dag.

Anf. 48 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Nej, det är väl ingen hemlighet att Sverigedemokraterna över huvud taget inte tror på något slags gemensam välfärd där alla ska kunna leva i ett gott samhälle. Med ”alla” menar jag verkligen alla. Ni tror ju inte på begreppet ”alla”, utan ni kör ju med att peka ut olika grupper i samhället och kategorisera människor beroende på var de kommer ifrån, och denna kategorisering är oftast baserad på etnicitet.

Vilka är de kriminella som lever på välfärden? Men, Adam Marttinen, lever vi inte alla på välfärden? Lever inte du och jag på välfärden? Vilka är det som betalar vårt arvode? Vilka är det som betalar för att du och jag ska kunna stå här och debattera? Jo, det är välfärden. Vi har alla rätt att leva på denna välfärd. Det är därför som vi har ett rättsväsen och en polis. Jag vill också informera Adam Marttinen om att även polisen lever på välfärden. En statlig tjänstemannalön är inte given av Gud, utan den kommer från dina och mina gemensamma skattemedel. Vi delar på välfärden.

Sedan finns det några som utnyttjar systemet och begår kriminella handlingar. Och sedan finns det olika anledningar till att man blir kriminell. Vi motverkar kriminaliteten genom en stark välfärd. Det är, precis som jag sa i talarstolen, genom brottsförebyggande satsningar och genom att ge människor flera val i livet vi motverkar kriminalitet. De som begår brottsliga handlingar ska dömas. Man kalkylerar med vilken risk som man tar när man begår en brottslig handling. Är det därför som ni i Sverigedemokraterna återkommande använder järnrör och hamnar i krogbråk i ert uteliv? Ni kalkylerar vilken risk som ni tar. Ska vi höja straffen även för de brotten?

Anf. 49 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Du sänkte ribben ganska rejält, men du svarade inte på frågan. Det kan väl ses som en röd tråd när vänsterpartister håller sina anföranden här i riksdagen.

Det jag efterlyste var hur man kommer åt problemen med kriminalitet i samhället. Vänsterpartiets inställning är att vi måste ha en mer generös välfärd. Jag ställer mig frågande. Det finns inga hemlösa kriminella i dag, utan dessa personer har oftast en lägenhet och bidrag som gör att de klarar sitt uppehälle. Men Vänsterpartiets lösning är att de ska ha mer bidrag och mer pengar. De ska kanske ha en treummare i stället för en tvåa. Då kanske de slutar att begå brott. Jag tror inte att det är den huvudsakliga lösningen för att komma åt den grova kriminalitet som vi ser i samhället i dag. Där måste det till mer repressiva åtgärder.

Vi måste se till att allvarliga brott också får allvarliga konsekvenser. Det gäller inte minst för alla brottsoffer – ett perspektiv som regeringen och framför allt Vänsterpartiet saknar i den här debatten. De som begår ett brott brukar ofta utsätta ett brottsoffer för en kränkning. Straffet ska också vara en del av upprättelsen för brottsoffret. Men ett hårt straff är också en förutsättning för att man ska kunna vända på sitt liv. En längre tid i fängelse ger en bättre förutsättning för rehabilitering.

Med Vänsterpartiets politik kommer alla per automatik ut efter två tredjedelar av ett redan lågt straff. Vi har helt olika syn på det här, och mot bakgrund av det svar som jag fick av Vänsterpartiet är jag inte speciellt imponerad av nivån i debatten.

Anf. 50 LINDA SNECKER (V) replik:

Herr talman! Nej, jag är inte vald för att imponera på Sverigedemokraterna, snarare tvärtom. Jag är vald för att med alla medel motverka er politik och ert inflytande.

Ni angriper alltid Vänsterpartiet för detta med brott och straff. Vi baserar vår politik på evidens, på forskning. Det finns ingen forskning som visar att långa fängelsestraff gör att utslussningen till samhället blir bättre. Nej, det gör det inte.

Adam Marttinen verkar tro att man om man satsar på en stark välfärd gynnar organiserad brottslighet. Han säger också att kriminella bor i en lägenhet. Det är ett mycket konstigt resonemang. Jag har i talarstolen nästan enbart pratat om brottsförebyggande arbete. Jag föreslår att du tar del av det som jag sa och kollar: På vilket sätt sa Linda Snecker att hon vill ge mer bidrag till kriminella? Du tror att välfärd är lika med bidrag, men det är inte så vårt sjukförsäkringssystem eller andra former av stöd från samhället är organiserade.

Adam Marttinen återkommer till vilka som är brottslingar och hur vi ska åtgärda kriminaliteten. Det vill ju alla partier. På vilket sätt motverkar Vänsterpartiet detta? Vi är nog det parti som har de absolut bästa lösningarna för att minska kriminalitet. Vi ser hela människan. Vi vet att en människa kan begå dåliga handlingar och sedan återkomma till samhället som en väl fungerande person. Vi lever alla ett långt liv i välfärdens tjänst, och vi kan alla bli bättre, så även Sverigedemokraterna.

Anf. 51 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Först vill jag för Liberalernas vidkommande yrka bifall till reservation 1 om mängdbrott och vardagsbrott. Jag vill också yrka bifall till reservation 9 som är en gemensam reservation från Alliansen om medborgarlöften.

Det är spännande att lyssna till den här debatten. I utskottets betänkande summeras det redan i ingressen att regeringen inte uppnår de kriminalpolitiska målen i Sverige.

Jag har lyssnat på Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vänsterpartiet är ett slags hybrid. Ena gången är man i opposition, men i det här sammanhanget, i budgetdebatten, är man en del av budgetunderlaget. Då är man nöjd med utvecklingen och anser att den går åt rätt håll. Nej, allt är inte nattsvart. Men tyvärr måste jag konstatera att det har gått åt fel håll sedan den här regeringen tillträdde för två år sedan.

På den lokala nivån har det blivit färre poliser i yttre tjänst. Svensk polis har kommit längre från medborgarna. Också allianskollegan tog upp detta med att ringa till polisen. Det är ett problem som många medborgare berörs av. Man har hört av sig till oss för att vi ska lyfta fram problemet, och det gör vi gärna även i den här debatten.

Utsatta områden och polisens omorganisation är en viktig del i betänkandet. Liberalerna kommer därför att fokusera just på polisen, för det är där som det största problemet finns inom justitieutskottets ansvarsområde. Det gäller hanteringen av riksdagens beslut om omorganisationen.

Vi har begärt en hearing i justitieutskottet. Vi har haft besök av både regering och rikspolischef. Statskontoret har också kommit och berättat för oss att i vissa delar har det hänt saker, men på många områden går det åt fel håll. Det gäller inte minst detta med lokal polisiär närvaro och resurser till det lokala polisiära arbetet. Den lokala nivån har fått allt fler arbetsuppgifter, men det har svällt i midjan, nämligen på regionpoliskanslierna. Detta är allvarligt.

Vi ställde också frågan till Statskontoret om det var rimliga ambitioner eller realistiska tidsramar för omorganisationen att sätta sig. Svaret från generaldirektören var ja. Riksdagen hade kunnat förvänta sig att man skulle ha kommit lite längre i denna omorganisation.

Även frågan om utsatta områden har berörts. Där har vi varit väldigt engagerade. Jag har ägnat två år åt att resa runt i dessa så kallade utsatta områden och särskilt utsatta områden. Vi talar oftast om 14 stycken, men det finns även andra områden som är utsatta och dessutom ytterligare andra som inte ens finns med på polisens lista över utsatta områden. Dessa får vi heller inte glömma bort, herr talman, i denna viktiga debatt.

Under debatten har en medborgare från Lessebo hört av sig om vardagsbrott och mängdbrott. Hans mamma hade blivit utsatt för stöld av hemtjänsten. Sonen blev då uppmanad att själv ta reda på vilka inom äldreomsorgen som hade jobbat under den timme eller det pass det gällde och sedan leverera underlag och information till polisen. Medan anhöriga gjorde detta och sedan hörde av sig till polisen hade den naturligtvis redan hunnit lägga ned ärendet. Detta är bara *ett* ärende och *ett* fall, men det är ett tecken på – och det indikerar – att vi har problem inom svensk polis.

I den alliansgemensamma reservationen har vi särskilt uppmärksammat vardagsbrotten. Regeringspartierna ställer sig inte bakom den, vilket jag tycker är olyckligt.

Prot. 2016/17:41

7 december

Rättsväsendet

Malmöpolisen gick häromdagen ut och informerade allmänheten om att Region Syd och Malmöpolisen inte längre kommer att kunna prioritera och hantera vardagsbrott, eller mängdbrott som det heter i betänkandet. Det är ytterst allvarligt med en sådan signal från en regional polismyndighet i en av våra absolut största städer, en stad som också är väldigt utsatt för mord, skjutningar, handgranater och annat.

Nej, Miljöpartiet och Vänsterpartiet, jag tror definitivt inte att situationen går åt rätt håll, snarare tvärtom.

Till skillnad från regeringens 75 miljoner till polisen i nästa års budget lägger vi 795 miljoner kronor. Vi vill påbörja en förstärkning med 2 500 fler poliser och ytterligare 1 100 civilanställda i myndigheten för att dels avlasta, dels komma åt uppläringsprocenten och utredningarna. Detta är i dag ett stort hinder.

Vi lägger mer pengar på det brottsförebyggande arbetet, ytterligare 65 miljoner, som fördelas på det lokala planet och på arbetet mot våldsbekämpande extremism. Vi återkommer i vår budget och satsar på Åklagarmyndigheten för att den ska utreda fler terroristmisstänkta, inte minst de som återvänder till Sverige. Av de återvändande har domstolarna hittills åtalat och dömt två personer för terroristbrott utomlands.

Fru talman! Regeringspartierna säger återkommande och även i detta betänkande att de aviserar en satsning på socialt utsatta områden. Jag vill gärna veta var denna finns, för jag hittar den inte.
(Applåder)

Anf. 52 LINDA SNECKER (V) replik:

Fru talman! Jag är faktiskt lite förvånad över att ett parti som Liberalerna, som har varit bärare av Sveriges utbildningspolitik under många år, motsätter sig högre utbildning. Liberalernas motion om att polisutbildningen ska innehålla mer praktik går igenom i utskottet. Och det låter ju bra: Poliserna ska vara ute på gator och torg, och då behövs mer praktisk erfarenhet och inte någon som har suttit med näsan i en bok.

Det är fel resonerat. Polisutbildningen bör bli en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen. En högskoleexamen ger mycket bättre förutsättningar att exempelvis begära en högre lön. Det finns så otroligt många positiva synergieffekter med att våra statliga tjänstemän har en akademisk examen att jag inte riktigt vet var jag ska börja argumentera.

Detta är inte ett val mellan en polis som "kan gatan" eller en polis som kommer att arbeta vid ett skrivbord, utan det är ett val att få poliser med en god utbildning i botten som ger en bred kompetens. Vid ingen annan utbildning i Sverige lägger vi fram argument om att akademiska meriter är av ondo för professioner som jobbar med människor.

Därför undrar jag vad Roger Haddad tror att akademisk teoribildning är. Och i vilka andra utbildningar som leder till en yrkesexamen anser han att man ska ha mindre teori? Är det kanske läkarutbildningen? Varför är det enbart polisen som statlig myndighet som inte ska ha akademisk examen när vi de facto kräver det av statliga tjänstemän på alla andra myndigheter?

Anf. 53 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Jag håller mig till justitieutskottet och polisutbildningen. Vi har varit väldigt aktiva i Polisutbildningsutredningen, men eftersom det

var en referensgrupp hade vi inga möjligheter att demokratiskt reservera oss. Därför har vi agerat i utskottet för att markera att vi tycker annorlunda än vad utredaren har lagt fram som förslag.

Vi har under de senaste åren sagt att man måste kunna tillgodoräkna sig vissa poäng och att man enklare ska kunna konvertera dem till högskolesystemet. Vi har även uppvaktat och besökt Polisförbundet för att höra vad de tycker om att förlänga dagens polisutbildning på två och ett halvt år till tre år. Vi frågade om de tycker att det vore bra att denna förlängning består av mer praktik. Svaret på det var ja.

Om man vill kan man alltså hitta en kompromiss där man gör om utbildningen till en högskoleutbildning i vilken förlängningen utgörs av praktiska moment. Vi har ödmjukt och öppet sagt att vi är beredda att titta på en sådan lösning. Men vi har inte sett något sådant i direktiven, och det var näst intill omöjligt att föra sådana diskussioner i själva utredningen.

Därför har vi valt att markera och signalera att vi behöver utredare, specialister och fler poliser. Dessa behövs inomhus, men vi måste också göra mer för att få ut fler poliser och uppvärdera yrket i yttre tjänst. Därför lägger vi, till skillnad från Vänsterpartiet, även en lönepott på 50 miljoner till poliser som jobbar i yttre tjänst. Vi behöver både och, för vi menar att det i dag finns en slagsida som innebär att det är lite finare och lite bättre att sitta inomhus.

Anf. 54 LINDA SNECKER (V) replik:

Fru talman! Jag noterar att Roger Haddad inte svarar på vad akademisk teoribildning är. Han talar också bara om polisen i yttre tjänst. Detta visar återigen att det är där Liberalerna lägger mest fokus. Kontentan av en sådan politik blir att man tror att polisen bara patrullerar och går omkring på gatan. Jag vill informera Roger Haddad om att polisen är mycket mer än så.

Jag vill ta upp lite om polisforskningen, ett område som är eftersatt. Det finns inte så mycket forskning på området. Om polisutbildningen blir en högskoleutbildning skulle detta förmodligen ändras, och vi skulle nog till och med få poliser som kan forska. Det skulle även innebära att utbildningen kan stå på en stadigare vetenskaplig grund. Det vore jättebra.

Men det här verkar svischa Liberalerna förbi. För dem är polisen något statiskt som existerar i ett vakuum, där god kunskap om verksamhet, sociologi, psykologi och för den delen hela människan verkar vara lite onödigt.

I högskolelagen står det att en högskoleutbildning på grundnivå ska utveckla studenternas förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem och ge beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Detta tycker jag att polisutbildningen verkligen ska innehålla.

Jag vill ha ett ordentligt svar från Liberalerna om vad de tror att akademisk teoribildning är och varför detta inte ska ingå i polisens utbildning. Jag undrar också varför de i sina förslag inte heller vill satsa mer på polisforskning. Vad har egentligen Liberalerna för åsikt när det gäller utbildningspolitiken för polisen?

Anf. 55 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Jag ger ett kort svar: Det är absolut viktigt att poliser ska ha karriärmöjligheter, växla över och bli specialister, fortbilda sig och räkna in högskolepoäng. Sedan 2009 – några började till och med tidigare

– ligger polisutbildningarna på högskolor och universitet i Umeå och Växjö. Och nyligen tillkom Sörentorp som successivt håller på att flyttas över till Södertörns högskola. Utbildningarna tillhör akademiska institutioner och involverar absolut polisforskning, kriminologisk forskning, sociologi och så vidare. Dessa moment finns redan.

Men när jag fram till förra året satt i Rikspolisstyrelsens styrelse och fick en utvärdering av polisyrket visade det sig att det fanns stora brister i hantverksdelen. Det handlade om de praktiska momenten, inte de teoretiska. Det är klart att jag tar till mig en sådan revision, som har gjorts på Rikspolisstyrelsen.

Dessutom har jag alltså pratat med Polisförbundet, och jag måste lita på deras bedömning. Om man nu skulle vilja akademisera, är det mer teori och akademisk metod som behövs, eller är det mer praktik? Då har svaret varit praktik, och vi instämmer.

(Applåder)

Anf. 56 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Fru talman! I sitt anförande pekade Roger Haddad ut ett antal områden där det inte går åt rätt håll. Han menade att vi från Miljöpartiet inte ser det. Det handlade till exempel om att få fler poliser närmare medborgarna och om en mer lokalt förankrad polis. Men där måste jag säga att vi är överens, fru talman. Det är också därför Miljöpartiet står bakom de tillkännagivanden som handlar om att sätta tryck för att myndigheten ska leverera i enlighet med de mål som en enig riksdag har satt upp för polisens omorganisation, nämligen att polisen ska komma närmare medborgarna och ha mer lokal förankring och att vi ska ha områdespoliser och kommunpoliser i hela landet. Det här är någonting som även Statskontoret i sin utvärdering av reformen pekar ut som områden att arbeta på. Det är också så att regeringen har satt tryck i frågan.

Roger Haddad undrade också var i budgetpropositionen insatserna för särskilt utsatta områden finns. Bland annat finns de på s. 44 under utgiftsområde 4. Dessutom kan jag rekommendera Roger Haddad att titta på statsministerns presentation av det här långsiktiga arbetet från Almedalen i somras och den presskonferens som justitieministern och inrikesministern nyligen höll om säkerheten för blåljuspersonal och om ungdomsbrottslighet, för att bara nämna några saker.

Anf. 57 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Det låter som att vi är överens, men vi är inte överens. Ni avsätter 75 miljoner i nästa års budget. Det är det vi ska fatta beslut om i eftermiddag. Varför lägger ni bara 75 miljoner på polisen i nästa års budget, Annika Hirvonen Falk? Vi lägger 795 miljoner på polisen i nästa års budget.

Om inte organisationen, rikspolischefen och polisledningen levererar räcker det inte att vi antar ställningstaganden i utskottet. Då har man ett antal verktyg, fru talman, och ett av dem är budgeten. Just nu har Annika Hirvonen Falks parti den fantastiska möjlighet som det innebär att ingå i regeringen och därmed kunna förstärka olika myndigheter, inte minst polisen, så att man kan anställa fler poliser och även fler civila utredare i Polismyndigheten för att bokstavligen få ut fler poliser närmare medborgarna.

Men det har inte skett. Det är det som är problemet. Det är därför vi står här och ägnar full kraft åt detta dygnet runt – ja, när vi är vakna i alla fall. Hur går det i de utsatta områdena? Varför hade vi i maj och juni, när jag frågade riksdagens utredningstjänst, bara 400 områdespoliserna på papperet? Borlänge har två områdespoliserna för hela Dalarna, och de är bara förordnade på ett år. De viktiga områdespoliserna ska jobba och vara basen tillsammans med kommunpoliserna när det gäller medborgarlöften utifrån den lokala lägesbilden. Men finns det inga områdespoliserna och kommunpoliserna får vi inte den samverkan som även Annika Hirvonen Falk är ute efter.

Därför undrar jag: Hur kommer det sig, om vi nu är överens, att ni bara lägger 75 miljoner till polisen i nästa års budget?

Anf. 58 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik:

Fru talman! Jag räknade till minst tre gånger då jag hade velat rekommendera Roger Haddad att läsa regeringens budgetproposition. Herregud – det står ju där! Framför allt är 75 miljoner en felaktig siffra.

Men anledningen till att vi inte lägger en massa pengar är att en massa pengar inte är lösningen. Roger Haddads regering sköt under många år till stora resurser till polisen utan att få önskat resultat. Därför tillsattes en utredning för att göra om polisens organisation till en sammanhållen myndighet som skulle trycka ut resurserna närmare medborgarna. Nu är det detta vi behöver fokusera på.

Därutöver har Polismyndigheten framhållit att det finns ett behov av mer resurser. Till skillnad från Liberalerna med flera ser vi det dock inte som en politisk uppgift att peka ut hur många som ska vara poliser och hur många som ska vara civilanställda, utan vi tillför resurser till Polismyndigheten och lovar att följa utvecklingen och se om det behövs ytterligare förstärkningar eller om det utvecklas på olika sätt.

Men vi ska inte lura oss själva att tro att bara för att vi tillför mer resurser löser vi de centrala problemen som jag ändå uppfattar att vi är överens om, Roger Haddad. Det handlar om att vi behöver få ut de poliser som finns dit där de behövs som bäst. När vi gör just det, fru talman, som i exemplet i Botkyrka, ser vi också att utvecklingen går i rätt riktning, med en polis som samarbetar hand i hand med kommunen för att förebygga brott och motverka brott i de utsatta områdena.

Anf. 59 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Jag besökte Botkyrkas lokalpolischef i går. Att de får extra pengar beror på att de ingår i kategorin särskilt utsatta områden. Flertalet av de poliser som de har fått har omflyttats från andra delar av Polismyndigheten. Vi vill i stället göra en ekonomisk förstärkning för att totalt sett tillskapa fler tjänster, oavsett om det är utredare eller poliser.

Annika Hirvonen Falk framhåller att Löfven höll presskonferens i somras. Men det spelar ingen roll. Det är bara aviseringar. Hans presskonferens levererade inte en enda krona extra till det som vi debatterar just nu, nämligen fler områdespoliserna som ska komma närmare medborgarna.

Jag förstår att det här är en indikator på hur MP och S för budgetdebatter och diskussioner internt. Innan ni kom in i regeringen hade ni en polis-motion där ni skulle spara 300 miljoner på att effektivisera Polismyndig-

heten. Vi har fått färre poliser efter att ni klivit in i regeringen. Vi har kommit längre ifrån medborgarna. Kontakten och kommunikationen med allmänheten och medborgarna blir bara sämre. Nu aviseras också besparingar i stora regioner. De tillfälliga pengar som polisen fick i år – 250 miljoner för flyktingmottagande och polisstöd – finns inte i nästa års budget.

Fru talman! Jag har absolut läst polisbudgeten. Ni anslår 100 miljoner till Polismyndigheten, varav bara 75 miljoner ska gå till polisen för att man ska anställa fler poliser eller civila utredare. Det ska jämföras med exakt 795 miljoner. Vi hittar inte på. Vi baserar våra åtaganden i budgeten på rikspolischefens underlag. Det är ni som blundar för hans begäran.

Anf. 60 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Att polisen kommer när den behövs och har förmåga att beivra brott och lagföra brottslingar är centralt för att upprätthålla lag och ordning i vårt samhälle. Men en väl fungerande polis betyder mycket mer än så. Att samhället reagerar när människor utsatts för våldsbrott, rån, sexuella trakasserier eller inbrott i sitt hem är en förutsättning för upprättelse för brottsoffren och för att värna medborgarnas tillit till centrala samhällsfunktioner.

I dag ser vi hur den tilliten hotas när människor utsätts för brott. Som enskild ska man alltid kunna lita på att polisen har de resurser som krävs för att klara sin uppgift att förebygga, förhindra och beivra brott. Ett rättsväsen som står upp för de allra mest utsatta är en förutsättning för ett gott samhälle som håller samman.

Förtroendet för svensk polis sjunker just nu till följd av kraftigt försämrade resultat, larmrapporter runt om i landet och det faktum att man tvingas prioritera ned grova brott. Krisen inom polisen har nu gått så långt att man tvingas nedprioritera inte bara brott som cykelstöld utan även sådant som grov misshandel och rån. Det är mycket anmärkningsvärt, då det rör sig om allvarliga brott.

Fru talman! Detta leder till att tilliten skadas och att oron tilltar. För mig och för Kristdemokraterna handlar det om att ta den oro på allvar som växer när medborgare märker av polisens oförmåga.

Det kan vara tjejen som är orolig för att gå på festival, villaägaren på landsbygden som är orolig för att drabbas av inbrott, eller företagaren som får ytterligare en stöld i sin butik som inte klaras upp. För de personerna är fler poliser en fråga om trygghet. De behöver fler poliser som står på deras sida och skyddar våra gemensamma värden.

Människors känsla av otrygghet och utsatthet måste tas på allvar. Får den gro är risken stor att fler så kallade medborgargarden tar, som de själva säger, saken i egna händer. Det är en utveckling som ingen av oss önskar. Ordningen måste upprätthållas och rättssäkerheten tryggas. Polisen ska finnas där i situationer när vi och vår omgivning utsätts för kriminalitet. Det måste vi kunna lita på.

I budgetbetänkandet som debatteras i dag föreslår Kristdemokraterna en kraftfull satsning på svensk polis. Vi föreslår 2 600 nya polisanställda. Vi vill se löneökningar för att färre ska sluta. Vi vill återinföra beredskapspolisen och dubblera insatsstyrkan. De kommande fyra åren satsar vi 4,4 miljarder på svensk polis, vilket är ungefär dubbelt så mycket som regeringen avsätter till 2020.

Regeringens budgetsatsning på polisen är otillräcklig. Den ligger längre fram i tiden. Efter nästa val kommer de stora satsningarna. Nästa år avsätter regeringen 100 miljoner kronor på polisen. Det duger inte, fru talman, när situationen är så allvarlig. Regeringens satsning kan liknas vid ett litet plåster på ett stort sår.

Det är för sent att komma med 700 miljoner i budgetförstärkningar 2019 och 1 miljard 2020. Det täcker inte de kostnader som polisen har för de utökningar man har gjort med fler antagna på Polishögskolan och fler civilanställda. Vi har två statsråd som är med i debatten i dag. Ett är i kammaren just nu. Det är positivt att statsråden deltar i debatten. Jag förväntar mig svar och besked. När kommer det en kraftfull satsning på svensk polis i närtid som möter de behov som polisen har nu?

Med regeringens politik riskerar personer som i dag anställs inom Polismyndigheten att förlora jobbet 2018 och 2019 eftersom budgeten är underfinansierad i förhållande till polisens behov. Det är oerhört allvarligt. Regeringen måste ge Polismyndigheten och svenska folket långsiktiga förutsättningar i stället för den vänta-och-se-mentalitet som nu råder. Jag förväntar mig besked i dagens debatt.

Fru talman! Enligt Brottsförebyggande rådet läggs 96 procent av anmälningarna om nätkränkningar ned av polisen. Tittar man på de grövsta formerna av trakasserier, som fridskränkningar och olaga förföljelse, var det bara 18 procent som ledde till åtal. Denna typ av brott anses svår att utreda, och det anses svårt att säkra bevis. Lagen har inte kunnat ge människor det skydd som de har rätt att förvänta sig. Det duger inte.

Samma uppsättning av värderingar måste gälla på nätet som IRL, eller i verkliga livet, som är en direktöversättning av det uttrycket. Därför är det angeläget att förslaget från Integritets- och straffskyddsutredningen, som Alliansen tillsatte för att stärka lagen mot näthat, också blir verklighet. Utredningen är klar. Remissvaren har inkommit. Den ligger hos regeringen. En fråga jag vill ställa i debatten i dag är: När kommer lagförslaget?

Vi vill också att polisen ska ha en enhet som arbetar specifikt mot nättrakasserier och att det genomförs ett kunskapslyft inom hela rättsväsendet om internetrelaterad brottslighet. Utöver det behöver skolorna få förbättrat stöd för att förebygga och följa upp mobbning även på internet. Det näthat och den mobbning som unga människor och elever i skolan i dag möter, som kanske tidigare lämnades på skolgården när de gick hem, finns i dag tillgängligt dygnet runt i mobiler och på internet. Skolorna måste få bättre stöd i att hantera det.

Fru talman! För tids vinnande som man brukar säga, yrkar jag i debatten bifall till reservation 1 och reservation 26. Vi står givetvis bakom alla de reservationer som Kristdemokraterna har själva och tillsammans med Alliansen i betänkandet.

(Applåder)

Anf. 61 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack för en intressant diskussion och debatt nu på förmiddagen. Det är många teman som man känner igen och som går igen. Jag kan inte kommentera alla, men jag vill nämna sak.

Sverigedemokraterna kunde i vanlig ordning inte låta bli att skylla kriminaliteten på massinvandringen, som representanten sa i en replik. I ett

läge när en sverigedemokratisk riksdagsledamot i går dömdes för brott och en annan är föremål för förundersökning är det rätt våghalsigt. Jag vill säga till Sverigedemokraterna: Städa nu upp i er egen riksdagsgrupp först innan ni börjar skylla på invandrarna!

För två år sedan tillträdde regeringen. Vi tillträdde i ett läge där arbetslösheten hade ökat kraftigt under den borgerliga regeringen. Långtidsarbetslösheten hade ökat, ungdomsarbetslösheten var rekordhög och klyftorna ökade mest i hela västvärlden. Bostadssituationen hade försämrats, bostadsbyggandet hade minskat och trångboddheten hade ökat. Skolresultaten hade samtidigt fallit.

Det var vad den borgerliga regeringen lämnade efter sig. Det var ökad arbetslöshet, ökade klyftor, trångboddhet och fallande resultat i skolan. Om man misslyckas på de centrala områdena misslyckas man också i kriminalpolitiken. Då kommer man nämligen inte att kunna bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen. Flera talare i dag har pekat på de sambanden. Helene Petersson i Stockaryd, Annika Hirvonen Falk och Linda Snecker har gjort det.

Ovanpå det misslyckandet ägnade den tidigare regeringen väldigt lite intresse åt en annan stor fråga som vi har kommit att få hantera under denna mandatperiod, nämligen terrorismen och terrorhotet. Den gamla borgerliga regeringen vidtog inga som helst åtgärder för att kriminalisera terrorresorna. Det fick vi göra. Den gamla borgerliga regeringen klippte av säkerhetspolisen från FRA-information som kan vara oerhört viktig att få underrättelser om för att kunna förbereda sig för eventuella angrepp. Det var först efter det att vi i opposition ingrep 2010 som den informationen återställdes.

I motsats till vad Krister Hammarbergh påstod i debatten har vi under dessa två år haft en mycket hög reformtakt. Justitiedepartementet har lagt fram 72 propositioner på riksdagens bord. Det är en mycket högre reformtakt än vad den borgerliga regeringen hade under sina två inledande år.

Vi har kriminaliserat terrorresorna. Det är glädjande att den information vi har nu är att de i praktiken har upphört. Vi har inriktat oss på den organiserade kriminaliteten. I somras stiftade riksdagen lag i över 30 avseenden för att bland annat skärpa synen på och möjligheten att komma till rätta med den organiserade kriminaliteten. Vi kommer att fortsätta att jobba inriktat mot den organiserade kriminaliteten. Det kommer fortsätta att stå i centrum för oss under de kommande åren.

Därutöver kommer vi också att lägga mycket större vikt än vad tidigare regeringar har gjort vid det förebyggande arbetet. Där har vi lagt en god grund genom att steg för steg försöka lösa de grundläggande saker som måste vara på plats. Arbetslösheten faller och långtidsarbetslösheten faller. Ungdomsarbetslösheten är nu den lägsta på 13 år. Vi har 120 000 nya jobb på två år. Vi har just nu 100 000 lediga arbetstillfällen. Så sent som i dag kom en ny prognos som sa att den situationen kommer att fortsätta.

Vi bygger också mer än vad vi har gjort på 40 år. Bostadsbyggandet har ökat. Vi kan konstatera att skolresultaten förbättras, men med den viktiga reservationen att skillnaderna mellan olika skolor och olika elever tenderar att öka. Det är därför vi går in med särskilt riktade insatser mot skolsektorn som helhet men också riktat mot de skolor som kanske har de största utmaningarna.

Det är 13 000 fler anställda i skolverksamheten i dag än det var för ett par år sedan. Det beror bland annat på att vi vet hur viktigt det är att kunna gå in med tidiga insatser för barn och ungdomar som kanske inte mår så bra, som kanske har det svårt hemma och som kanske inte hänger med. Om vi inte bryter denna utveckling tidigt – vilket man bland annat gör med satsningar på skolan och övrig välfärd – kan det bli stora bekymmer i efterhand.

Vi växlar upp ytterligare när det gäller det förebyggande arbetet. Vi har lagt en bra grund, vi går fram med ett nytt brottsförebyggande program med en särskild samordnare och dessutom är särskilda pengar avsatta.

Om vi ska lyckas både i det förebyggande arbetet och i att knäcka den organiserade kriminaliteten måste vi sätta ännu mer fokus på narkotikafrågan. Vi ser nu till exempel hur Malmöpolisens slår ned hårt på den öppna narkotikahandeln. Det är helt rätt. Vi ska inte ha öppen narkotikaförsäljning i Sverige. När man nu till och med i Christiania i Danmark kan köra bort den typen av handel ska väl inte vi vara sämre i Sverige, kan man tycka.

Narkotikafrågan är central för den organiserade kriminaliteten. Det är ofta den som finansierar kriminaliteten, och det är också ofta den som är källan till en del av de konflikter som vi ser nästan dagligdags i dag. Om vi ska krossa gängen måste vi slå ut narkotikahandeln.

Vi förebygger brott, vi slår mot den organiserade kriminaliteten och avslutningsvis: Vi värnar brottsoffren. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna har nu mer pengar att röra sig med än vad de någonsin har haft tidigare. De kan därmed fortsätta att bygga ut och utveckla sitt viktiga arbete för att stödja brottsoffren. Det är otroligt viktigt. Det handlar till exempel om hjälp i samband med brottsutredningar och rättegångar. Vi kommer att fortsätta detta arbete, bland annat med det som nämndes tidigare här i debatten om att kunna gå in tidigt med professionellt stöd i form av målsägandebiträden när det gäller vissa brott. Vi har framför allt pekat ut sexualbrotten, där vi kommer att återkomma.

Fru talman! Det övergripande målet för vårt politikområde är att minska brottsligheten och öka tryggheten. Då måste man använda hela verktygslådan: arbetsmarknadspolitik, socialpolitiken, utbildningspolitiken och rättsväsendet. På det sättet bekämpar vi brotten, men vi bekämpar också brottens orsak.

(Applåder)

Anf. 62 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Fru talman! Det är trevligt att se statsråden i debatten. Jag känner mig lätt inspirerad av detta anförande, vilket innebär att jag kommer att yrka bifall till ytterligare en reservation – reservation 38 om kompetens för att utreda narkotikabrott. Jag hoppas att ministern talar lite grann med sina partikamrater i utskottet om vikten av detta område.

Vi har inte riktigt samma syn på historieskrivningen, vare sig när det gäller hur eländigt det var i Sverige eller när det gäller hur fantastiskt det är nu. Ibland måste man ändå vara lite sansad. Vi såg att vi hade en utveckling där sysselsättningen ökade. Nu blir skolresultaten bättre, och det beror inte på reformer som har skett det senaste halvåret utan på ett långsiktigt arbete. Sverige toppade nästan alla internationella undersökningar. Det gör vi förvisso nu också, och det är positivt.

Vi kommer ihåg debatten vi förde om hemliga tvångsmedel. Det är viktigt att ha en majoritet om saker i den här kammaren. Den tidigare socialdemokratiska regeringen misslyckades med det. Man kom inte överens med sina samarbetspartner, men detta kunde sedan genomföras under alliansregeringen. FRA-debatten var het, och det fanns problem. Därför var det bra att Socialdemokraterna i opposition kunde göra upp om frågan, som vi var överens om vikten av.

Egentligen tänkte jag begära replik på grund av något som jag hittade i budgeten och som förvånade mig. Under din tid i riksdagen, Morgan Johansson, drev ni hårt fram tillkännagivanden inte minst om kriminalvården, som du ansvarar för. Det handlade om att få en ordinär tillsyn om detta efter påpekanden av JO och ett flertal utredningar. Vi var helt överens om detta i det utredningsarbete som sedan kom inför den förändrade polisorganisationen. Där föreslogs att det skulle finnas en ordinär tillsyn av polis och kriminalvård.

Detta verkar nu vara helt förändrat. Nu stegar regeringen iväg åt ett annat håll. Det är lite förvånande eftersom det gjordes ett klart och tydligt ställningstagande från Socialdemokraterna att införa detta. Nu är man i regeringsställning och har bytt fot. Min fråga är: Varför?

Anf. 63 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Det är roligt att Krister Hammarbergh tycker att det jag säger om narkotikabrotten är inspirerande. Jag menar verkligen vad jag säger, nämligen att om vi inte får ordning på det som handlar om den öppna narkotikaförsäljningen kommer detta bara att fortsätta. Det handlar om finansieringen av de kriminella gängerna och om rekryteringen av nya ungdomar. Konflikterna kommer att fortsätta. Det är därför jag säger att jag tycker att det är utmärkt när polisen visar att man inte accepterar detta, som man till exempel alldeles nyss har gjort i Malmö.

Vi måste dock göra mycket mer än så. Min poäng i mitt anförande är att man inte kan se rättsväsendet som isolerat från resten av samhället. Man måste också se vad som händer runt om. Problemen efter åtta år med en borgerlig regering var just detta: Vi hade en rekordhög ungdomsarbetslöshet, växande klyftor och ett ökat antal av det ni själva hade talat om, nämligen utsatta områden och utanförskap. Ni misslyckades på alla dessa punkter. Det berodde på att ni bara prioriterade skattesänkningar och inte gjorde någonting när det gäller förebyggande insatser.

Man löser inte situationen i de utsatta bostadsområdena med några jobbskatteavdrag, utan man löser dem genom systematiska satsningar på socialtjänst, skola och fritidsverksamhet. Vet Krister Hammarbergh att när jag talar med poliser är det precis detta de säger? De säger ofta: Det är klart att vi skulle vilja vara några fler, men det måste också finnas en grundläggande kommunal verksamhet som fungerar.

Det är därför vi gör så här. Vi prioriterar inte de stora skattesänkningarna med 140 miljarder, utan vi prioriterar skattesatsningar med till exempel 10 nya välfärdsmiljarder. Vi inför också en ny nationell ledningsfunktion när det gäller det förebyggande arbetet. Det tror jag kommer att vara väldigt viktigt.

Frågan om tillsynen över Kriminalvården och polisen bereder vi just nu, och vi kommer att återkomma till riksdagen när vi är färdiga med det.

Prot. 2016/17:41
7 december

Rättsväsendet

Anf. 64 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Fru talman! Vi har inte så gott om tid på oss, så det är bra om vi håller oss lite grann till ämnet.

Låt mig bara kort sammanfatta, för att inte prata bort min tid: Jag upplever att den historiebeteckning vad gäller läget i landet för två år sedan som kommer från justitieministern är fel. I stället för att tala om skatter och den besatthet av skatter som uppenbarligen finns här skulle jag vilja tala om rättsväsendet.

Låt oss koncentrera oss på frågan om extraordinär och ordinär tillsyn av polisen. Polisen och Kriminalvården är myndigheter som har stora befogenheter. De är de myndigheter som har tillgång till tvångsmedel och som kan frihetsberöva en människa. Ingen annan myndighet har det. Det finns en skillnad mellan extraordinär och ordinär tillsyn. Den så kallade extraordinära tillsynen utövas av Justitieombudsmannen och Justitiekanslern. Därtill har vi ett antal myndigheter som har ordinarie regeltillsyn. Inte minst skolväsendet har en omfattande tillsyn, och den som inte samarbetar kan få ett vitesföreläggande. Men vi har inget motsvarande för de myndigheter som har de absolut största möjligheterna att ingripa mot individer.

Som jag sa tidigare finns en historik där Morgan Johansson med flera drev på ganska kraftigt för ett tillkännagivande i konstitutionsutskottet. Konstitutionsutskottet tryckte så sent som 2015–2016 på behovet av denna ordinarie tillsyn.

Ni tryckte på, och vi lyssnade under den tiden. Utredningen tillsattes och utvidgades till att se över både polis och kriminalvård. Det fanns en total enighet om behovet av detta i utredningen. Det fanns inga reservationer över huvud taget förutom möjligen när det gäller vitesdelen, men att detta skulle ske var man totalt överens om.

Jag vet att det finns delar inom myndigheter som inte vill ha denna tillsyn. Jag vet att rikspolischefen inte vill ha den, och uppenbarligen vill inte heller Kriminalvården ha den. Men det får inte vara ett skäl till att säga nej.

Min fråga är: Varför är ni inte nöjda med att man har levererat det ni tidigare önskade?

Anf. 65 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Som jag minns det lades detta i utredningen, och som jag minns det var det inte socialdemokratin som drev på hårdast. Det var Folkpartiet, vid den tidpunkten. Om jag inte minns alldeles fel lyftes frågan av en folkpartistisk ledamot i utredningen.

Detta var vad utredningen kom fram till. Vi bereder som sagt ärendet, och vi har tagit in åsikter från remissinstanserna. När vi är färdiga med analysen kommer vi att återkomma till riksdagen med precis hur vi ska göra. Men jag kan säga: Det är kanske inte det som är den allra största utmaningen just nu när det gäller rättsväsendet, polisen eller kriminaliteten – huruvida det finns en tillsynsöverbyggnad till över en statlig myndighet. Jag ser nog mycket större utmaningar framöver, skulle jag vilja säga. Men i sinom tid, när vi är färdiga med analysen, återkommer vi till riksdagen.

Anf. 66 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag vill återknyta till en fråga jag ställde i mitt anförande. I integritets- och straffskyddsutredningen finns det en rad förslag som tar sikte på näthat och nätkränkningar. Utredningen kom i februari. Den har remissbehandlats. I juli sa Morgan Johansson: Vi kommer så fort som möjligt att gå vidare till riksdagen för att få lagändringar på plats.

I dag är det den 7 december. Det besked vi har fått från Justitiedepartementet är att detta beräknas till september 2017. Jag vill fråga Morgan Johansson om det stämmer och om det verkligen är så fort som möjligt. Vi talar om september 2017 samtidigt som vi ser de stora problem som finns i dag. Framför allt unga människor möter näthat, nätrakasserier och mobbning. Detta finns tillgängligt dygnet runt, veckans alla dagar, i mobiltelefoner eller i annan form på internet.

Mina frågor är: När kommer lagförslagen? Är det i september 2017? Varför inte snabbare, Morgan Johansson?

Anf. 67 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag delar helt åsikten att vi måste förstärka den här lagstiftningen. De förslag som har lagts fram handlar bland annat om att inrätta ett nytt brott som man kallar för olaga integritetsintrång. Det handlar till exempel om att man lägger ut kränkande bilder eller filmer på internet. Det är en handling som i sig inte har varit kriminaliserad tidigare. Det finns också förslag om att utvidga paragrafen kring olaga hot. Det handlar alltså om hot om att lägga ut den här typen av bilder. Det finns flera andra förslag, till exempel om möjlighet till brottskadeersättning.

Det är ett ganska omfattande lagstiftningsarbete med en väldigt tydlig bäring på andra typer av lagstiftningar, till exempel yttrandefrihetsgrundlagen och tryckfrihetslagstiftningen. Det handlar också om diskussionen över huvud taget kring vad man ska få lov att yttra i det offentliga samtalet. Det gör att det inte är alldeles enkelt att komma fram här.

Jag är ändå rätt övertygad om att vi kommer att göra det. För oss är det prioriterat. Lagrådsremissen kommer att kunna läggas fram någon gång under våren. Därefter kommer vi att gå vidare till riksdagen. Den tidsplan som du har fått beskriven för dig är den som vi arbetar efter.

Ibland är man ledsen över att inte kunna jobba fortare. Men när det är komplicerad lagstiftning man har att göra med måste systemet ha sin gång. Men departementet jobbar vidare så fort det kan.

Anf. 68 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Det stämmer att vi delar uppfattning om inriktningen. Det är en utredning som tillsattes av Alliansen. Detta är ett mycket angeläget område. Det är ett stort problem som väldigt många möter inte bara dagligen – de är utsatta för detta hela tiden.

Jag hade önskat att Morgan Johansson hade kunnat säga att man kan jobba ännu snabbare, att man kan fokusera på detta och att man kanske kan avdela resurser för att Regeringskansliet ska kunna komma med ett lagförslag tidigare än i september 2017. Utredningen kom i februari. Det har snart gått ett år sedan förslagen lades på regeringens bord i form av denna utredning.

Jag vill bara vädja till Morgan Johansson att lägga på ett kol extra. Jag förstår och har stor respekt för att det är komplicerad materia. Men jag tycker att det borde kunna tidigareläggas något. Jag undrar hur Morgan Johansson ser på det.

Prot. 2016/17:41

7 december

Rättsväsendet

Anf. 69 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag kan gå tillbaka igen och stämma av tidsplanen – det kan jag göra. Men jag vet också: Ska det här vara en lagstiftning som fungerar i verkligheten måste man ha tänkt igenom det i flera steg. Det är ofta lätt att säga: Nu ändrar vi den formuleringen. Sedan tänker man inte igenom vilka följdändringar det medför.

Vi jobbar så fort vi kan. Samtidigt konstaterar jag att vi på Justitiedepartementet har haft en oerhört hög reformtakt. Vi har en otrolig produktivitet. Det är över 70 propositioner som är framlagda. Alla har gått igenom riksdagen. Det är en mycket högre takt än under den borgerliga regeringens inledande år. Men det beror förstås på att vi har fått jobba ikapp för att försöka knyta upp en del trådar som inte var uppknutna tidigare.

Jag går gärna tillbaka och stämmer av tidsplanen en gång till. Jag delar uppfattningen att detta är en fråga som vi verkligen måste se till att klara ut.

Anf. 70 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Vi befinner oss nu i halvtid av mandatperioden. Det kan vara värt att påminna oss om vad som har hänt under de senaste två åren.

För två år sedan var det fortfarande lagligt att åka till Irak eller Syrien och ansluta sig till Daish eller, som det då kallades, Isis eller IS. I dag är terrorkrigsresor kriminaliserade. Terrorkrigsresorna har i praktiken upphört. Och ytterligare lagstiftning är på väg.

För två år sedan hade inte en enda kommun en samordnare mot våldsbejakande extremism eller en handlingsplan för hur man skulle komma till rätta med problemen. I dag har samtliga kommuner en samordnare och de flesta kommuner en handlingsplan.

För två år sedan var 176 000 giltiga svenska pass på vift. Under tio år ökade antalet förkomna pass varje år. I dag har ny lagstiftning satt stopp för missbruket av svenska pass, och för första gången på mycket länge ser vi en minskning av antalet förkomna pass.

Jag vill gärna ta tillfället i akt att tacka oppositionen för att den har varit med och konstruktivt bidragit till de här förändringarna och till att vi gemensamt har kunnat ta krafttag mot terrorismen. Jag tror att det arbetet gjorde både att förslagen kom på plats tidigare och att de blev bättre än de annars skulle ha varit.

Det är glädjande att vi, när vi nu samlas för budgetdebatt i riksdagen, har fler poliser i Sverige än vi hade när vi samlades för ett år sedan. Det är glädjande att vi satsar mer resurser på polisen än vi någonsin tidigare har gjort i Sverige. Och det är glädjande att vi har fler anställda i Polismyndigheten än vi någonsin tidigare har haft.

Men polisverksamheten är också hårt ansträngd. Vi har haft det största antalet asylsökande någonsin i Sverige. Vi har haft de första gränskontrollerna på 20 år. Vi har haft ett förhöjt terrorhot. Vi har haft allt detta samtidigt som den största polisreformen någonsin har genomförts – det är en

polisreform som samtliga riksdagspartier, polisfack och polisleddning har varit överens om och ansett nödvändig. Allt detta har naturligtvis påverkat polisverksamheten, och det är en delförklaring till att många års fallande resultatutveckling ännu inte har kunnat brytas.

Redan i våras sköt regeringen till betydande resurser till Polismyndigheten. I budgetpropositionen för 2017 satsar vi de närmaste åren över 2 miljarder kronor mer på svensk polis. Förutom regeringens satsningar kommer polisen även att kunna använda sitt anslagssparande under kommande år. Det innebär fler poliser och fler civilanställda. Men det innebär också möjlighet till förbättrad arbetsmiljö och förbättrade arbetsvillkor för polisen.

Det är viktigt att satsa resurser på polisen, men minst lika viktigt är det att polisen kan koncentrera sig på sitt kärnuppdrag så att vi kan få ut mer resultat av de resurser vi satsar på polisen. Vi renodlar därför polisens arbetsuppgifter. Handräckningar och transporter som i dag tar lång tid och sliter sönder arbetspass flyttas bort. Fiskeribrott och liknande kommer i fortsättningen att kunna utredas av Kustbevakningen. Anmälningar av företeelser som inte är brott ska inte behöva belasta polisens administration i onödan.

Samhället förändras, och polisen måste följa med i den utvecklingen. Därför gör vi nu om polisutbildningen till en riktig högskoleutbildning.

Ett fåtal bråkstakar ska inte kunna förstöra för det stora flertal som varje morgon går upp, tar sig till jobbet och gör rätt för sig. Vi måste vända den sociala utvecklingen – 10–15 år av växande klyftor, stigande arbetslöshet och sjunkande skolresultat som inte minst har drabbat våra förorter hårt.

Förebyggande insatser är, som justitieministern tidigare gav uttryck för, naturligtvis grundläggande. Det som också är grundläggande är att vi har lyckats vända utvecklingen. De senaste två åren har 120 000 nya jobb skapats, och 120 000 människor har lämnat arbetslösheten och gått in i jobb.

Vi ser hur utvecklingen av skolresultaten har brutits. Från att ha haft OECD:s sämsta utveckling ökar nu gymnasiebehörigheten, och i Timss och PISA firar den svenska skolan vändningar. Detta är naturligtvis många hårt arbetande lärares och rektorers förtjänst.

Men vi måste också trycka tillbaka den organiserade brottsligheten och skjutningarna. Bara i år har regeringen lagt fram mer än ett trettiotal nya lagar och lagskärpningar mot den organiserade brottsligheten, och 72 propositioner har lämnat Justitiedepartementet och fått riksdagens bifall.

Vi kriminaliserar förberedelse till grovt vapenbrott. Gängledare kan numera ställas inför rätta för att inte ha förhindrat brottslighet de själva har känt till. Det har blivit enklare att förverka brottsvinster, vilket ett antal kriminella fått upptäcka när de har försökt åka på semester eller ge sig ut på krogen i Stockholm och då fått lämna ifrån sig sin Porsche Cayenne och gå hem.

Regeringen backar inte för uppgiften. Steg för steg ska vi vidta de åtgärder som krävs. Vi är nämligen övertygade om att trygghet inte får vara ett privilegium för ett litet fåtal – det är en rättighet för alla.

(Applåder)

Anf. 71 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Fru talman! Jag ska säga som jag sa till justitieministern tidigare: Det är trevligt att statsrådet är här och debatterar budgeten!

Det är klart att vi måste samarbeta när det gäller att ta fram viktig lagstiftning, och det upplever jag också att vi har gjort de gånger som det har behövts.

Problemen med Daish har inte funnits speciellt många år, tack och lov, och det är klart att åtgärder måste vidtas. Därför var det bra att det fanns samtal om hur vi skulle bemöta terrorismen, och det är positivt att regeringen också tagit våra förslag och lagt fram propositioner. Det är ett bra samarbete.

Det är bra att regeringen har gått fram med skärpt lagstiftning om passen utifrån de utredningsdirektiv som vi tidigare lade fram. Det regeringen har gjort när det gäller den grova organiserade brottsligheten är bra, utifrån de direktiv och initiativ som vi tog.

Det är bra att man har gjort det även när det gäller id-kapningen, vilket ursprungligen kommer från alliansregeringen. Förverkande av egendom är något mycket kraftfullt, precis som inrikesministern säger. Vi har även förslagen om skärpta straff vad gäller narkotika och maskeringsförbud.

Det har inte blivit helt perfekt alla gånger. Det som gäller passen måste kompletteras; detsamma gäller maskeringsförbudet. Det är klart att när vi får nya händelser i samhället och vi upptäcker luckor i vår lagstiftning så måste vi verka åt samma håll.

Allt detta är alltså inte bara tack vare goda idéer från sittande regering, utan den större delen av det arbetet hade inletts redan tidigare. Låt oss fortsätta odla samtal när samhället behöver det!

Jag är däremot lite bekymrad över polisens finansiering, eftersom en stor del av anslaget bygger på gamla sparade medel. Dessa medel verkar inte finnas kvar när vi går mot årsskiftet. Min fråga är: Om polisen nu hamnar i en helt annan och mer prekär ekonomisk situation, hur tänker statsrådet hantera det under det kommande året?

Anf. 72 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Ett rakt svar på Krister Hammarberghs fråga är att vi naturligtvis måste följa polisens resultatutveckling noga. Jag är glad över att polisen har en bra budgetuppföljning och att man till och med i en svår tid har kunnat visa överskott. Kommer det att finnas behov av att skjuta till ytterligare medel måste vi naturligtvis ta ställning till det. Vi är fast beslutna om att vi ska få fler polisanställda och fler poliser.

Sedan vill jag bara kommentera den exposé som Krister Hammarbergh ägnade sig åt i början och säga att politiska förslag ska bedömas utifrån deras kvalitet och inte utifrån deras upphovsman eller upphovskvinna. Finns det bra förslag i den politiska debatten kan jag därför garantera att vi kommer att bejaka dem, även om de skulle råka komma från Moderaterna.

Anf. 73 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik:

Fru talman! Det sista är säkert alldeles nödvändigt.

Inrikesministern har nu i ett antal debatter, frågestunder och skriftliga svar hävdat att polisen får 2 miljarder i ökade anslag. Det stämmer om man är inne och lånar väljarnas mandat även för nästa mandatperiod, för de här

höjningarna av ramanslagen kommer ju inte nu. För nästa år är det en ramanslagshöjning på blygsamma 83 miljoner kronor. Det är lite mer 2018 med en höjning på 622 miljoner kronor.

Jag vill återkomma till det jag sa tidigare. Det är förstås viktigt att vi följer utvecklingen, men vi kan hamna i en ganska svår situation om vi inte redan i vårändringsbudgeten vidtar åtgärder. Därför är det dags att vi lyfter upp detta i budgetdebatten.

I början räknade regeringen med ett gammalt, samlat överskott på 700 miljoner kronor. Det innebar också att man skulle ha gjort ett överskott i årets verksamhet. Som det ser ut nu verkar årets anslag gå plus minus noll: Det förbrukas. Kvar är det som finns kvar från de gamla goda åren, 411 miljoner eller något liknande, vilket innebär att det redan vid årets ingång saknas 300 miljoner kronor av regeringens finansiering.

Samtidigt meddelar rikspolischefen, vilket vi tycker är korrekt, att polisutbildningen utökas kraftigt och en stor mängd civil personal anställs. Dessa anställs nu i slutet av året, det vill säga de har inte kostat en hel årslön. Ändå är anslaget helt förbrukat. Då kan vi ganska snabbt inse att vi kommer att ha kraftiga kostnadsökningar nästa år för att betala dessa personers löner, och det är människor som behövs.

Det finns alltså mycket som pekar på att det saknas mer än 300 miljoner kronor in på nästa år. Därför undrar jag: Hur går diskussionerna inom regeringen och Finansdepartementet? Hur ska ni korrigera detta?

Anf. 74 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Låt mig bara först uttrycka min glädje över att Krister Hammarbergh kallar de första socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringsåren för de ”goda åren”. Det hedrar honom i den politiska debatten.

Vi måste även ha ett fortsatt krav på effektivisering av polisens verksamhet. Den polisreform som alla partier här har varit överens om syftade till att vi skulle få fler poliser närmare medborgarna och en ökad effektivitet. Vi slog ihop 23 myndigheter till en myndighet, länsmyndigheterna blev en myndighet, vi fick en it-avdelning och en personalavdelning.

Dessa vinster har inte polisen lyckats få ut i verksamheten än så länge. Även om vi har en ansträngd situation inom polisen kan vi inte minska kraven på att vi ska kunna hämta hem effekterna av den omorganisation som vi har varit överens om.

Skulle det ändå behöva skjutas till mer medel kommer vi naturligtvis att ta den diskussionen med polisen och polisverksamheten.

Anf. 75 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Fru talman! Det finns såklart mycket man skulle kunna diskutera. Vi har ju ett ganska stort ansvar inom vårt utgiftsområde.

När vi lyssnar på Anders Ygeman hör vi att vi har fler poliser och fler polisanställda än vad vi någonsin har haft. Vi satsar också mer pengar på både det ena och det andra än vad vi någonsin har gjort.

Det låter fint, men för att det ska finnas en relevans måste man fråga sig: I förhållande till vad? Där är föregående år inte ett speciellt imponerande jämförelsetal, särskilt inte eftersom vi är ett land med en ganska kraftigt växande befolkning.

Vore det inte bättre att göra som Sverigedemokraterna vill, nämligen att relatera antalet poliser till befolkningen? Utgår man från det har vi faktiskt färre poliser när den här mandatperioden är slut i förhållande till den befolkning vi har då än vad vi har i dag med regeringens satsning. Det blir ett lite ärligare mått på den satsning man gör och sätter ett tydligare finger på den satsningens förmåga att faktiskt göra skillnad.

Vore det inte bättre om regeringen talade klarspråk och gjorde sina satsningar i förhållande till antalet i befolkningen?

Anf. 76 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Herr talman! Nej, det vore det inte. Om man vill ha ett sådant relevant jämförelsemått skulle jag rekommendera Sverigedemokraterna och alla andra att jämföra med antalet i befolkningen som är i brottsaktiv ålder. Varken antalet spädbarn eller antalet pensionärer påverkar brottsligheten i speciellt stor omfattning. Polisen har få problem med kriminella åldringar eller kriminella spädbarnsligor.

Anf. 77 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr talman! Vi får väl tacka för det förhållandevis roliga svaret, även om det i sammanhanget var ett innehållslöst svar på frågan.

Många andra länder i Europa har ett sådant förhållande till polisen att man relaterar till antalet invånare. Det finns såklart en poäng med det. Det handlar inte om att spädbarnen blir fler och att de utgör ett problem i samhället. Men om det blir fler personer i ett samhälle inkluderar det även personer i brottsaktiv ålder. Det är det relevanta i sammanhanget, och det är det som andra länder har tittat på när de tittar på antalet poliser.

Det är inte speciellt imponerande när Ygeman säger att det finns fler poliser än någonsin, speciellt inte när faktum är att det blir färre poliser i förhållande till antalet invånare i ett land med regeringens politik. Det vore lite mer klädsamt och ärligt om man satte fingret på den satsning som regeringen gör. Det blir färre poliser i förhållande till antalet invånare i Sverige när mandatperioden tar slut om regeringen får bestämma. Det påverkar såklart polisens samlade förmåga att utföra sitt uppdrag med fler invånare i ett land. Det har vi också hört från Polismyndighetens sida. Tack vare den kraftiga migrationen till Sverige med ett ökat antal invånare har det också ställts betydligt mer krav på polisens uppdrag.

Visst kan man försöka skämta bort faktumet, men jag tycker inte att det är speciellt klädsamt i sammanhanget – speciellt inte när poliskåren så tydligt signalerat att det finns problem med för få kollegor.

Anf. 78 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Herr talman! Jag förstår att Adam Marttinen inte uppskattade humorn. Det må vara hänt. Men faktum kvarstår att det är ett bättre mått att jämföra med antalet personer i brottsaktiv ålder.

Vi kan konstatera att även om du väljer Sverigedemokraternas egenpåhittade mått med befolkningen i övrigt är Sverige det land i Norden som har högst polistäthet. Då kan Adam Marttinen tala om hur det ser ut i de andra länderna, om det i europeiskt perspektiv verkar vara låg polistäthet. Det är möjligen sant om du bara tittar i tabellen. Men du måste titta på vad

poliserna utför för verksamhet. Många av de poliserna är i stället parkeringsvakter eller väktare. De utför helt andra uppdrag än vad svensk polis gör.

Jag vågar hävda att svensk polistäthet står sig bra i ett nordiskt perspektiv och i ett EU-perspektiv. Brås rapporter visar att Sverige har en duktig polis. Jag tycker att det ibland försvinner i debatten att alla dessa 29 000 – flest polisanställda någonsin – gör ett fantastiskt jobb med att säkra vår trygghet, frihet och demokrati, även om det ibland innebär att de får gripa en och annan sverigedemokrat.

Anf. 79 BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Det är intressant att lyssna på debatten. Vi skulle förmodligen kunna hålla på hela dagen. Många olika diskussioner och debatter har förts. Det är bra och helt nödvändigt.

Krister Hammarbergh inledde sitt anförande med att lista en del av de problem som vi står inför. Han nämnde dålig polisiär närvaro på många håll, sjunkande utredningsresultat, att utredningsbara brott förblir liggande, sjunkande förtroende för Polismyndigheten och grov kriminalitet på många håll. Listan kan göras ännu längre.

Det här är problem som vi måste ta på allvar och arbeta med. Det är viktigt att erinra om det. Samtidigt är det här en budgetdebatt, och det finns uppenbara ekonomiska bekymmer. Vi riskerar snart att ha en polis på kredit. Det håller inte i längden, och det inser alla.

Vi kan diskutera hur många fler poliser det ska vara hit eller dit, men alla vet att det handlar om en budgetram. För att åstadkomma den budgetramen måste statsråd och respektive parti slåss mot andra verksamheter. Det är den verklighet vi har att förhålla oss till. Det är ett bekymmer att pengarna inte räcker till och att resurser inte alltid används helt effektivt.

Vi moderater tar problemen i rättsväsendets ekonomi på stort allvar. Det är också skälen till att vi gör de resursförstärkningar vi nu gör. Jag vågar säga att jag hade önskat mig ännu mer pengar till vissa saker utan att för den skull gödsla överallt, men jag tycker att man ska se frågorna.

När det gäller många av de frågor som har diskuterats här är det min bestämda uppfattning att regeringen är alldeles för passiv. Jag tror att det var Andreas Carlson som sa att det råder ett slags vänta-och-se-mentalitet. Det är ett problem. Ni har gjort en hel del, men sanningen är att många lagförslag, inte minst för att bekämpa den grova brottsligheten, kommer från initiativ som togs av Alliansen. Så fungerar det. Det är inget konstigt med det. Det är bra att lagförslagen har kommit på plats. Vi kommer från moderat sida att säga ja till alla konstruktiva, vettiga förslag som finns eftersom något måste göras.

Nu har jag inte så mycket anmäl talartid, och därför vill jag ta upp en annan viktig sak. Jag varnar för förenklade historieskrivningar.

Ett stort bekymmer som finns just nu är de utsatta områden som polisen har definierat i en särskild rapport. Den kom för några år sedan, och den har reviderats i några omgångar. Morgan Johansson var inne på den diskussionen.

Först och främst vill jag säga att dessa områden inte är nya. Miljonprogramsområdena byggdes mellan 1965 och 1974 under socialdemokratisk ledning. Områdena fick snabbt sociala problem. Där samlades många människor med svårigheter.

Socialdemokraterna hade under lång tid direkt beröringsskräck för att tala om de problem som finns där. Jag säger inte att alla förorter har problem, men det finns en koncentration. Det har förvårrats över tiden. Beröringsskräcken har Socialdemokraterna kommit över – tack och lov! Nu kan vi prata om de särskilda problem som finns.

Jag erinrar mig bland annat en debattartikel från 2005. Jag har inte skrivit den, utan det har någon helt annan. Man konstaterade i artikeln att antalet anmälda våldsbrott i de sex mest brottsutsatta områdena var dubbelt så stort som i landet i övrigt. Jag konstaterar också att man i den artikeln – för att ta ett exempel – pekade på att några av de mest bekymmersamma områdena låg i Göteborg.

Det här är inte nya problem. Men jag vågar också erkänna att ingen av oss har svaret på frågan om vad som ska göras. Jag tycker att samordningsminister Ibrahim Baylan är på väg mot någonting som är någorlunda konkret – om han menar att han vill ha en operativ samordning vad gäller vissa av områdena. Om det inte bara blir prat tror jag på det. När alliansregeringen tog initiativ till mobiliseringen mot grov organiserad brottslighet samordnade vi insatser från många olika håll i ett operativt och konkret arbete. Det är bara så problemen kan lösas.

För de utsatta områdena kommer det att krävas ett konkret handlag med fler poliser och fler insatser från olika håll. Vi kan inte stå och prata om förebyggande insatser när folk skjuter varandra. Det måste komma folk dit som gör något åt det. Jag välkomnar nödvändiga initiativ på området.

Det finns många fler saker att ta upp, och jag är säker på att vi kommer att återkomma till många förslag. Vi ska ha en del möten framöver för att bland annat hantera kampen mot terrorism. Det är utmärkt!

Att terrorismresor har blivit kriminaliserade är bra. Man kan diskutera vem som var först på bollen, men det svåra just nu är det faktum att kriminaliseringen innebär att vi har stängt fönstret för Säpo att få information från signalspaning, vilket är helt nödvändigt i terroristbekämpningen. Där finns en del frågetecken som behöver rätas ut.

Socialdemokraterna ska vara tacksamma för att vi moderater och en del andra vågar agera på områdena. Jag är inte så säker på att era regeringskollegor är lika positiva och lika konstruktiva.

Herr talman! Jag önskar statsråden, utskottets ledamöter, kanslipersonalen och riksdagens ledamöter en god jul så småningom.

Vi har ett stort ansvar för att lösa de allvarliga problem vi står inför när det gäller brottslighet och kriminalitet i det här landet. Vi har ett ansvar att vara konstruktiva. Jag tycker att många inlägg i debatten har visat att Sveriges riksdag tar det ansvaret.

(Applåder)

Anf. 80 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Jag förstår om Beatrice Ask värjer sig mot historieskrivningen. Den faller ju inte ut till hennes fördel.

Hon talar om miljonprogramsområdena. Jag tror att det är ganska många socialdemokrater, miljöpartister och vänsterpartister som har vuxit upp i miljonprogramsområden. Jag gjorde det själv, i vart fall under mina första sex år. Det är i grunden bra områden. Det är i grunden bra kvalitet på fastigheterna. Det är bra områden med goda fysiska förutsättningar.

Problemen uppstår när vi inte klarar av de grundläggande sociala frågorna, när arbetslösheten och klyftorna ökar. Det är precis då man får problem med till exempel nyrekrytering till gängkriminalitet. Det var det jag pekade på i mitt inlägg.

Under Beatrice Asks åtta år i regeringen växte klyftorna i Sverige mer än i något annat OECD-land, och ni gjorde ingenting åt det – tvärtom. Ni satsade, bara för att ge ett exempel, 19 gånger så mycket pengar på skattesänkningar som ni lade på skolan.

Vi gör tvärtom. Vi satsar på välfärden. Vi riktar också resurser till socialtjänsten, till skolan, till hälso- och sjukvården och till de områden och de människor som verkligen behöver de här insatserna. Vi medverkar till att sluta klyftorna igen, dem som ni ökade i så stor utsträckning. Det är så man lägger grunden för ett bra förebyggande arbete.

Det här tror jag att Beatrice Ask egentligen håller med om. Problemet är att hennes och hennes regerings record när det gäller klyftor och sociala problem är så förfärligt dåligt. Vårt record bara under de här två åren är mycket bättre.

Sedan var det inte så, herr talman, att det var vi som stängde något fönster för Säpo eller FRA. Det var ni som gjorde det. Ni stängde Säpos möjlighet att inrikta FRA under tre års tid.

Anf. 81 BEATRICE ASK (M) replik:

Herr talman! Vi rättade också till det hela. Dessutom är det riktigt som jag säger att den kriminalisering av terrorresor som vi införde har skapat en del nya problem.

Jag tror att det är väldigt viktigt att hålla sig i nutid och att använda historien till att se framåt. Jag har inte den förtortserfarenhet som Morgan Johansson kanske har, men jag är uppvuxen i en liten HSB-lägenhet med en ensamstående mamma. Jag har en del kunskap om utanförskap och att stå vid sidan av de finare miljöerna, så kom inte dragande med det!

Vi har som jag talade om ett problem i de här områdena, i många av våra förorter. Det är ett problem som vi måste ta på allvar och diskutera.

Däremot delar jag inte uppfattningen att klyftorna ökade under alliansregeringen. Sanningen är att de har ökat i decennier i Sverige. Det som hände med jobbskatteavdrag och annat var att vanligt folk fick lite mer i plånboken – pengar som ni nu håller på att ta tillbaka. Det fanns ett skäl till att vi förde en debatt om arbetslinjen eller bidragslinjen. Ni vill alltid öka på bidragen i stället för att ge människor jobb, och vi har lite olika syn på det.

För att återgå till vårt område handlar det om att försöka fokusera på att lösa problemen. Då menar jag att det är helt nödvändigt att säkerställa att vi får mer resurser till polisiär närvaro, till lokalkännedom, till kontakt med människor i de här områdena så att vanligt, hyggligt folk som bor i utsatta områden kan leva ett normalt liv. Just nu är de rädda och vågar många gånger inte ens berätta för polis och rättsväsende vad de sett och varit med om. Det är en utmaning för oss att ta itu med de problemen, och där måste mer göras.

Herr talman! Återigen, herr talman, förstår jag att Beatrice Ask vill hålla sig i nutid och inte i dåtid. Det var ju precis det här hon ansvarade för under sina åtta år i regeringen.

Sanningen är ju den att arbetslösheten ökade. Klyftorna ökade. Det är inte bara jag som påstår det – OECD konstaterade att de ökade snabbast i hela västvärlden under er regeringstid. Socialbidragstagandet ökade. Bostadsbyggandet gick ned.

Jag pekade på att alla de här faktorerna har vi på två år faktiskt lyckats vända. Med det har vi också lagt grunden för att kunna bryta den allvarliga utveckling som vi har haft under ganska lång tid – det håller jag med om – när det gäller nyrekrytering till kriminella gäng. Då behöver man ha brottsbekämpande insatser, vilket vi går fram med – jag var väldigt tydlig i fråga om narkotikapolitiken och polisens insatser där – men också mer förebyggande insatser.

Jag talade om att vi har 13 000 fler anställda i skolan nu än vi hade för ett par år sedan. Det är människor som kan jobba med att till exempel se den där killen eller tjejen som inte riktigt hänger med eller som kanske har problem hemma. Då måste det finnas personal i skolan, och det måste finnas personal i socialtjänsten. Det finansierar man inte med några jobbskatteavdrag, som ni trodde, utan det finansierar man med skattepengar som man är beredd att gå in med. Det är också det vi gör – bland annat med de 10 miljarderna extra.

Vi ska inte tävla i erfarenheter; det är dumt. Jag bara pekade på att vi är ganska många som har vuxit upp i miljonprogramsområdena, som ni moderater har haft en tendens att bara komma in i och besöka lite då och då eftersom ni själva inte har den erfarenheten. Jag bara säger att om vi ska kunna komma till rätta med detta måste vi jobba tillsammans med dem som bor i de områdena. Förändringen måste komma underifrån på det sättet.

Anf. 83 BEATRICE ASK (M) replik:

Herr talman! När det gäller narkotikapolitiken och skärpta straff för grova narkotikabrott är det ju ingen hemlighet att de förslag som ni har fattat beslut om bygger på förslag som vi tog initiativ till och som vi har drivit på. Vi har hela tiden drivit på för att få de här besluten, som ni nu är stolta över.

Jag tycker nästan att det är lite pinsamt när statsrådet står i talarstolen och hävdar att regeringen efter två år, varav ett med oppositionens budget, har löst alla de stora samhällsproblem som Sveriges riksdag diskuterar och har att hantera. Så är det naturligtvis inte. Det är väl bra om ni är stolta över att ni gör några insatser, men försök att vara lite realistiska och redovisa verkligheten!

Det är så att väldigt många förslag kommer från den tidigare regeringen. Det är så att vi haft problem både före 2006 och långt tillbaka som vi fortfarande inte har rätt ut.

Jag vågar påstå att problemet med utsatta områden vars situation har förvärrats, delvis under de senaste åren, kommer vi inte att lösa under den här regeringen heller. Det kommer att återkomma till nästa regering, och vi kommer då att diskutera om ni gjorde något åt det.

Just nu förvärras ju läget. Man skjuter fler och fler. Det är en värre situation i dag än det var för ett år sedan i många av de här områdena. Ska jag skylla det på Morgan Johansson? Naturligtvis inte.

Det jag tror att vi måste fokusera på är vad vi ska göra för att rätta till det här. Då är ett av de förslag som vi uppenbarligen är rätt överens om att det behövs fler poliser. Vi lägger också mer resurser på att möjliggöra det. Ni har sett till att man använder fler av de poliser som finns till att komma ut i de här områdena. Frågan är om det räcker.

Låt oss för Guds skull sikta framåt och ta itu med de problem vi har! Jag tror att det är det medborgarna förväntar sig av oss alla. Det är också ett sätt att höja anseendet för den politiska debatten.

Anf. 84 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Herr talman! Jag ska för att undvika att debatten urartar i någon sorts Monty Python-sketch undvika att berätta om min uppväxt.

Jag ska börja med att bejaka lite självkritik, som Beatrice Ask talade om. Jag tror att även socialdemokratin har en del i att inte tillräckligt ha uppmärksammat problemen i våra förorter. Vi har inte satsat tillräckligt stora ekonomiska resurser där tidigare. Alltför mycket av samhället, både det privata och det offentliga, har dragit sig ur förorterna och behöver nu komma tillbaka och vara en del av detta.

Men om man inte gillar den socialdemokratiska historieskrivningen som jag och tidigare Morgan Johansson gav uttryck för kan man väl ändå bejaka den moderata. Er egen rapport visar ju att efter åtta år med moderatledd regering var det fler utanförskapsområden, med era egna ord, i Sverige än det var när ni började. Det var fler efter åtta år än när ni började. Arbetslösheten har ökat, skolresultaten har sjunkit och klyftorna har ökat; det är klart att det betyder någonting.

Och självklart behövs det mer än sociala insatser i dessa områden – det behövs fler poliser. Och i alla dessa 14 områden finns nu fler poliser än tidigare. I exempelvis norra Botkyrka, som är ett av problemområdena, finns mer än dubbelt så många poliser som när regeringen tillträdde. Det är klart att de behövs för att skapa trygghet för medborgarna.

Men det behövs också en socialtjänst som kan omhänderta ungdomar i dåliga miljöer. Det behövs ny lagstiftning för att komma till rätta med detta och göra polisens insatser kraftfullare. Och det behövs satsningar på jobb och utbildning så att vi vänder utvecklingen i dessa förorter. Det behövs helt enkelt en samlad politik.

Anf. 85 BEATRICE ASK (M) replik:

Herr talman! Jag blir väldigt provocerad av grova generaliseringar om vem som röstar si eller så. Jag tycker att det är bättre att diskutera sakfrågor.

Vi ser stora problem i många av dessa utanförskapsområden. Men låt mig då, när statsrådet tycker att det är så roligt att försöka påskina att det skulle vara alliansregeringens fel, påpeka att väldigt många ligger i socialdemokratiskt styrda kommuner och leds av socialdemokratiska stadsdelsförvaltningar. Så har det varit i decennier, och det har uppenbarligen inte gjort särskilt mycket nytta.

Jag tror att vi har strukturella problem i många av dessa områden, och jag tror att det finns saker att ta itu med. Det kommer att kräva mycket av oss framöver.

Det som ändå är förvånande när inrikesministern nu begär replik är att det inte kommer några synpunkter på punkteringen inom svensk polis. Det är ingen tvekan om att vi i riksdagen måste vara allvarligt bekymrade över den kritik som från alla möjliga håll, även inifrån, riktas mot den genomförandeprocess som polisen har genomgått.

Vi kan inte ha en polisverksamhet som har punktering, för den orkar inte driva framåt. Vi behöver en stark och fungerande polis i Sverige. Här har vi rader av bekymmer, och jag är besviken över att det inte tas initiativ för att rätta till det hela.

Statskontoret kom i höstas med en rapport som vi har diskuterat i flera interpellationsdebatter. Den innehöll en lång lista över åtgärder som behöver vidtas för att få ordning på genomförandet och förverkligandet av den polisreform vi ändå var överens om. Varför händer det ingenting från regeringens sida i den frågan?

Anf. 86 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Herr talman! Jag delar inte a) beskrivningen av svensk polis och alla duktiga polismäns och poliskvinnors insatser och b) beskrivningen att regeringen skulle vara handlingsfattig och inte vidta åtgärder. Jag ägnade en betydande del av mitt anförande här i kammaren i dag åt att beskriva just de åtgärderna och även en del av de ljuspunkter vi faktiskt ser.

Exempelvis faller svarstiden för 114 14, som jag tror att Centerpartiet tog upp här tidigare, dramatiskt. Utanför Stockholmsområdet är svarstiden nu två minuter. I Stockholm kommer den tyvärr upp i åtta minuter, så här finns fortfarande saker kvar att göra.

Vi ser hur många av de allvarliga skjutningar vi har haft leder till fällande domar med kraftfulla fängelsestraff. Det tycker jag är bra.

Vi ser hur det blir fler poliser i våra mest utsatta områden – betydligt fler än under den tid då Beatrice Ask var ansvarig.

Vi kommer säkert att komma tillbaka till dessa frågor igen, för vi måste få ut mer av den reform vi har varit överens om. Men den som läser Statskontorets rapport ser också att det tack vare den reformen har hänt en del positiva saker redan nu, och vi har rätt att vänta oss mer.

Jag vill också i min sista replik passa på att tacka justitieutskottets ledamöter för en bra debatt och önska justitieutskottets ordförande och ledamöter en riktigt god jul!

Anf. 87 BEATRICE ASK (M) replik:

Herr talman! Det finns många poliser som gör fantastiska insatser, men det vore väl förment att säga att polismyndigheten just nu fungerar väl; det gör den inte. Det finns alldeles för många brister. Jag missade faktiskt vilka åtgärder regeringen vidtar, men jag ska läsa protokollet.

Vad gäller svarstiderna när man ringer till polisen uppmanar jag alla att titta på *Veckans brott* från i går, där man försökte ringa upp polisen. Tyvärr var det inte ett satirprogram utan ett verklighetsprogram, som visade hur illa det fortfarande fungerar. Det är oacceptabelt.

Man pekade också i går på att fler och fler av de mord vi ser är gänguppställningar och att väldigt få av dem klaras upp, även om vi får en och

annan fällande dom, vilket naturligtvis är bra. Men det är färre som utreds, och utredningarna är oerhört resurskrävande – så resurskrävande att det inte finns utredare till väldigt många andra brott. Här har vi verkligen stora problem att ta tag i.

Jag tror att det är viktigt att peka på problemen. Man ska passa sig för att göra som en del rektorer ibland gör: att inte erkänna att det finns problem på den egna skolan för att man är rädd att den ska få dåligt rykte. Som mångårig förälder till skolbarn tror jag att man har större respekt för dem som faktiskt vågar peka på de bekymmer som finns och kanske dessutom kan ange en eller annan idé om hur de ska lösas.

Jag lovar att vi från moderat sida kommer att fortsätta att bidra med många konkreta åtgärder för att svensk polis ska fungera bättre och för att tryggheten i Sverige ska gå åt rätt håll så att vi får en bättre situation när det gäller brottsbekämpningen än den vi ser just nu. Tack för debatten.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 14.)

§ 9 Migration

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU4
Utgiftsområde 8 Migration (prop. 2016/17:1 delvis)
föredrogs.

Anf. 88 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Vi ska nu debattera utgiftsområde 8 Migration, och för enkelhetens skull vill jag redan nu yrka bifall till reservation 1.

År 2016 har varit lugnare i migrationspolitiken än vad 2015 blev. Det ska vi vara glada för. När vi gick in i det här året var det mot bakgrund av den mest turbulenta tiden någonsin i svensk flyktingpolitik. På bara två år sökte sig närmare en kvarts miljon människor till Sverige – det högsta inflödet per capita som någonsin har uppmätts i ett OECD-land.

Bakgrunden till det var en omvärld i kris, men också det faktum att Sverige under lång tid på ett flertal punkter tilläts avvika från normen i vår omvärld när det gäller lagar och regler. Det som var fullt naturligt i många andra länder – tillfälliga uppehållstillstånd, ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring och medicinska åldersbedömningar av ensamkommande ungdomar – var under lång tid avlägset i Sverige.

Denna väldigt enkelspåriga diskussion om dessa svåra frågor har varit dålig för Sverige. Konsekvenserna kommer att ramsätta svensk politik för många år framöver på grund av det faktum att integrationen i Sverige inte fungerar.

Sverige har hjälpt många människor i nöd; det står helt klart och för-tjänar att sägas. Men samtidigt är det uppenbart att många har sökt sig till Sverige i tron att här direkt finns jobb, bostad och utbildning att tillgå, som om det inte fanns någon bostadskris eller som om integrationen i Sverige hade fungerat.

Jag kan förstå att det hos många människor finns en besvikelse över att livet här inte blev som man hade trott. Vi vet att många dessutom har betalat stora summor pengar eller blivit ivägskickade av sina familjer för att i sin tur kunna skicka tillbaka pengar hem men väl här tvingats erfar att verkligheten var en helt annan än vad man hade trott. För detta misslyckande bär svensk migrationspolitik ett stort ansvar.

Herr talman! Flyktingkrisen är inte över, och jag vill varna för att låta krismedvetenheten försvinna i tron att saker och ting snart ska återgå till vad de en gång var. I år väntas 29 000 asylsökande till Sverige, vilket motsvarar ett normalår under perioden 2000–2012. Anhöriginvandring tillkommer.

Samtidigt finns knappt 100 000 människor som fortfarande väntar på besked om asyl. Vi ser omfattande problem i etableringen av nyanlända, där det mest slående är den akuta bristen på bostäder. Det är helt uppenbart att kommunplaceringen inte fungerar. Skälet till detta är att det byggs för lite. Det är fortfarande för svårt och tar för lång tid att få fram nya bostäder. Vi är helt enkelt dåligt rustade på bostadssidan för att möta det vi nu upplever.

Här vill jag påminna regeringen om att den överenskommelse som slöts förra hösten också innebar att göra tydliga regelförenklingar i syfte att just underlätta för bostadsbyggande. Några sådana förenklingar har fortfarande inte kommit. Regeringen pekar med hela handen på kommunerna men har också bakbundet deras möjligheter att ordna fram bostäder. Vi har från moderat sida påpekat att det kommer att bli nödvändigt att bromsa utslussningen från Migrationsverkets boenden.

Ytterligare ett stort problemområde är det faktum att vi har ett återvändande som inte fungerar. Merparten av dem som återvänder i dag gör det frivilligt, efter avslag, eller för att de helt enkelt har återkallat sin asylansökan. Problemet är att många inte återvänder utan fortsätter att uppehålla sig i Sverige trots att de saknar tillstånd för att bo här. Jag är djupt oroad över det skuggsamhälle som håller på att breda ut sig i Sverige. Vi riskerar att snart ha en situation med uppemot 70 000 människor som bor här utan tillstånd.

Detta urholkar förtroendet för hela migrationspolitiken. Det undergräver skillnaden mellan ja och nej, och det riskerar att medföra en social utsatthet i form av djupaste utanförskap som vi aldrig tidigare har sett i Sverige. Vi moderater pekar på en lång rad saker som måste ske. Det måste bli fler poliser som kan verkställa utvisningar. Det behövs 100 ytterligare förvarsplatser utöver regeringens förslag. Vi föreslår fördubblad preskriptionstid, en översyn av socialtjänstlagen etcetera. Det är nu insatser måste vidtas för att bryta framväxten av skuggsamhället. Om vi fortsätter att vänta kommer det snart att vara för sent.

Herr talman! Jag tror att den viktigaste lärdom alla vi i denna kammare kan dra av flyktingkrisen handlar om vikten av att ha en migrationspolitik som är långsiktig. Vi ska inte tvingas till fler panikåtgärder som den regeringen genomförde förra hösten. Vi behöver en migrationspolitik som ger långsiktiga spelregler inte bara för staten och kommunerna utan också för alla de människor som finns där ute.

Den tillfälliga asyllagen är just tillfällig. Den kommer att löpa ut senast 2019, och frågan är vad som händer då. Jag vill för Moderaternas del ge ett rakt besked. För oss är det uteslutet att återgå till den migrationspolitik som gällde dessförinnan. Då hade Sverige helt andra regler än övriga EU, och vi låtsades att svåra frågor – på allvar svåra frågor – rörande kapaciteten i vårt mottagande eller integrationen i Sverige enkelt kunde lösas genom vackra ord. Det fungerar helt enkelt inte.

Vi vill därför, herr talman, ersätta den tillfälliga lagen med en permanent lagstiftning som ligger i linje med vad som gäller i vår omvärld. Till exempel tillfälliga uppehållstillstånd och ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring är viktiga delar i detta. Sverige behöver nämligen en migrationspolitik som är långsiktig och hållbar.

I detta anförande instämde Mikael Cederbratt och Lars-Arne Staxäng (båda M).

Anf. 89 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är verkligen jätteroligt att stå här i dag – inte bara för att politik är roligt utan också för att det är härligt att höra Johan Forssells anförande. Jag håller i stor utsträckning, nästan till punkt och pricka, med om det han säger. Det är uppenbart att Moderaterna har anpassat sig till Sverigedemokraternas politik i många frågor. Man har anammat frågor vi har drivit ända sedan vi kom in i riksdagen.

Vad som tidigare har gjort mig glad är den debattartikel som Anna Kinberg Batra skickade in till Aftonbladet. Där ber man om ursäkt för den mobbning som har skett av personer som har belyst haveriet med den tidigare och den nuvarande invandringspolitiken. Man ber också till stor del om ursäkt för alliansregeringens tidigare liberala migrationspolitik, som har orsakat en lång rad olika problem. Det jag nu undrar, herr talman, är därför: Var är ursäkterna till Sverigedemokraterna och våra väljare – till oss som hela tiden har haft rätt och som hela tiden har sagt det Johan Forssell säger här i dag?

Anf. 90 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Det stämmer att Moderaterna har omprövat stora delar av sin migrationspolitik, av flera anledningar. Jag redogjorde för dem i mitt anförande.

Migrationspolitik är kanske ett av de absolut svåraste områdena att hantera, för det påverkar människor så oerhört mycket. Den som tror att man kan tala om dessa frågor eller hantera samhällsproblem med hjälp av enkla ord eller enkla lösningar kommer snabbt att bli besviken, för detta är inte enkelt. Det är komplicerat.

Där har vi moderater ett ansvar – vi fick det ibland att låta som att dessa frågor inte förtjänade svar eller som att svaren var just så enkla som vi nu vet att de inte är. Vi påbörjade förändringen i december 2014 och har under detta år lagt fram en lång rad förslag. Jag vill ta tillfället i akt och säga att jag tror att ett problem med migrationspolitiken ibland är att vi blickar för mycket tillbaka, på vem som sa vad etcetera. Vårt fokus har från dag ett varit att presentera trovärdiga lösningar på de problem som finns.

Där måste jag säga att jag tycker att det är ganska tomt. Jag har som sagt varit självkritisk när det gäller mitt eget parti, men jag tycker också att det har varit tomt hos flera andra partier. Det har varit många ord, men om man tittar konkret på vad som ligger på bordet i form av förslag – till exempel kopplat till återvändande eller till hur man ska få de medicinska åldersbedömningarna att fungera och komma på plats – ser man att det har varit väldigt lite.

Vårt fokus i detta är alltså att fortsätta att ta den oro som många människor känner på stort allvar, men framför allt att utveckla konkret politik som kan omsättas redan från dag ett.

Anf. 91 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag känner mig väldigt hoppfull inför framtiden och Moderaternas utveckling, kan jag säga. Det är väldigt glädjande.

Det finns dock ett problem fortfarande, och det är det faktum att Moderaterna inte har gjort någonting för att fälla den nuvarande regeringen. Det har funnits flera tillfällen tidigare, och det finns tillfällen framöver för att försöka fälla regeringen. Det känns nästan som om det är så att man inte *vill* ta makten i Sverige. Är det så att man inte vill ta makten är man uppenbarligen ganska nöjd med nuvarande regering, och det tycker jag personligen är väldigt märkligt.

Hur som helst! Om vi nu rent hypotetiskt ska förvänta oss att Moderaterna vill ta makten i landet här efter – om två år – skulle jag fortfarande vilja se hur Moderaterna ska hantera detta utan stöd från Sverigedemokraterna. Hur ska Moderaterna kunna vidhålla den migrationspolitik Johan Forssell just anförde samtidigt som två av allianspartiernas politik till stor del står i kontrast med den? Hur ska Moderaterna lyckas ro i land denna politik utan Sverigedemokraterna?

Anf. 92 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Moderaternas fokus är inte primärt att *ta* makten, utan vi vill förtjäna makten. Vi vill få den av väljarna. Vårt regeringsalternativ heter som bekant Alliansen, och vi har regerat tillsammans i åtta år. Det var en framgångsrik period för Sverige, vill jag säga. Även om det har funnits delar där jag tycker att man borde ha gjort annorlunda – jag tror inte att någon har missat dem – vill jag säga att det var en väldigt framgångsrik tid för Sverige.

Vi har börjat presentera gemensamma förslag även i migrationspolitiken. Ett exempel på det är det utskottsinitiativ kring arbetskraftsinvandring som vi lade på riksdagens bord alldeles nyligen och som vi glädjande nog fick brett stöd för i hela socialförsäkringsutskottet. Vi kommer att fortsätta att diskutera frågorna framöver, och vi kommer att möta väljarna som en allians 2018. Förhoppningsvis kommer vi också att få väljarnas stöd för den politik vi vill se.

Anf. 93 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! Till och med en liten unge vet att trolleri handlar om att fånga publikens uppmärksamhet med den ena handen – här borta! – medan den andra handen smyger ned myntet i fickan.

Varje gång jag lyssnar till Forssell kommer jag att tänka på exakt det här tafliga trolleritricket. Gång på gång pekar han med den ena handen på

de flyktingar som just har kommit, medan den andra handen döljer de 140 miljarder som borgerligheten har smugit ned i de rikastes fickor under åtta år. Den andra handen döljer också de många miljarder som pumpas ut ur vår välfärd av företag som har fått sänka ned sina snablar i våra skattkistor.

Forssell skyller en utmärglad välfärd, med för få lärare i klassrummen, underbemannad äldreomsorg och bostadsbrist, på dem som nyss kom. Och medan han pekar på flyktingarna med den ena handen försöker han att dölja vad som har hänt. Han försöker att dölja det ansvar som han och borgerligheten faktiskt har.

Detta är ett trick där man använder Sverigedemokraterna som förband, vilket vi såg alldeles nyss. De är helt nödvändiga. Nu står de, nöjda, i kulisserna och ser att den giftiga hets som de har fört mot flyktingar kommer till användning i borgerlighetens illusion.

I stället för att bygga ett samhälle som rymmer fler väljer Moderaterna att prata om en flyktingpaus. Och om vi tittar på Moderaternas budget ser vi att de säger nej till de satsningar på bostäder som regeringen och Vänsterpartiet har kommit överens om. Samtidigt ser vi att det är borgerliga kommuner som fullständigt misslyckas med sitt jobb i mottagandet. Jag undrar såklart vad Forssell tänker säga till dessa kommuner. Vilka lösningar har han som inte handlar om att peka med handen här borta?

Anf. 94 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Till skillnad från Christina Höj Larsen tror jag inte att det finns några trolleritrick i politiken, allra minst i svensk migrationspolitik. Detta är komplicerat. Jag tror att man bara kan hantera situationen och bygga ett förtroende hos väljarna om man presenterar konkreta förslag, vilket har varit mitt och Moderaternas fokus.

Vi tycker annorlunda. Vi tycker annorlunda i migrationspolitiken, och vi tycker annorlunda i integrationspolitiken. Jag vill hävda att vår uppgift för människor som kommer till Sverige inte upphör så fort de har kommit in över nationsgränsen. Det är egentligen då den stora utmaningen börjar vad gäller integration, jobb och en arbetslinje som fungerar.

Jag är stolt över att Alliansen under åren i regeringsställning genomförde skattelättnader riktade till låg- och medelinkomsttagare. Jag är stolt över detta. Jag förstår att Christina Höj Larsen har en annan uppfattning.

Jag är stolt över att vi genomförde insatser för att förbättra företagsklimatet, och jag vill fortsätta med det. Hur ska vi annars se till att människor som kommer hit – ofta med en lägre utbildning än den som finns i Sverige i dag, och ofta utan att kunna språket – kommer i arbete?

Med den politik som Vänsterpartiet står för riskerar vi att få mer av det utanförskap och den bristfälliga integration som vi redan ser. Vi kommer att få se en omvärld i brand, som leder till fler bränder i våra förorter.

Vi har presenterat en omfattande lista med förenklingar i fråga om bostadsbyggande. Vi vill genomföra detta snabbt. Dessa förenklingar finns att läsa – jag lämnar gärna över en kopia på allt detta. Vi har lagt upp det på bordet.

Låt mig bara säga en sak. Om det hade varit brist på byggsubventioner som hade varit det stora problemet i bostadspolitik hade det inte funnits någon bostadskris i dag. Är det någon som vill ha de här byggsubventionerna, förutom regeringen och Vänsterpartiet? Är det någon?

Anf. 95 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! Jag förstår att Forssell älskar att prata om utanförskap. Men det han gång på gång glömmer att berätta är att det han kallar utanförskap är en logisk och absolut konsekvens av den politik som han för. Det är en konsekvens av klasspolitiken.

Varje politiskt förslag ni lägger fram handlar om att rigga systemet för dem som redan har och för dem som klarar sig bäst. Det gäller skattepolitiken, privatiseringarna och det där drivet att låta företag pumpa ut vinster ur vår välfärd. Det gäller också det fria skolvalet och den fria etableringsrätten, som segregerar och sorterar.

Först riggar man systemet för dem som har mest. Sedan har man mage att skylla på dem som faller utanför, som inte har ett skydds nät, som behöver extra stöd i skolan – man skyller på dem som behöver det som vi tillsammans har skapat i välfärdssamhället. Man har mage att säga att det är dessa människor som är problemet.

Saken är att Forssell och Moderaterna inte kan ha några lösningar för att minska det så kallade utanförskapet. Det är helt omöjligt, eftersom det är en fullständig konsekvens av den politik ni för. Det är ett cirkelresonemang. Alla som har varit en del av svensk välfärd förstår detta.

När det gäller subventionerna är detta ett sätt. Vänsterpartiet har en rad andra sätt. Ni övergav den statliga bostadspolitiken under åtta år, och nu undrar ni varför bostäderna inte räcker till. Det är ganska märkligt och hårresande.

Det är klart att det finns andra förslag. Statliga lån till topplånen är ett förslag som faktiskt skulle kunna ge riktigt bra volymer i bostadsbyggnad, och vi kommer att fortsätta att föreslå detta.

Anf. 96 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Jag tror att man behöver göra stora förändringar om vi ska kunna undvika att det vi har sett de senaste två åren, med tillkommande anhöriginvandring, slutar i en integrationskris. Med tanke på att antalet utanförskapsområden har vuxit kraftigt de senaste tio åren finns det tyvärr anledning att vara väldigt oroad. Detta skedde redan innan konsekvenserna av flyktingkrisen började märkas.

Jag tror att man kan göra en hel del saker, som vi också har lagt fram på riksdagens bord. Vi vill ha en stark arbetslinje. Det ska löna sig bättre att gå till arbetet. Vi har fortfarande ungefär 1 miljon människor som inte går till arbetet en vanlig dag. Den som tror att den här uppgiften på något sätt är slutförd efter åtta års alliansstyre måste jag tyvärr göra besviken. Jag tror att det är ännu viktigare i dag att arbetslinjen finns.

Vi har lagt fram förslag om förstajobbetanställningar och skattelättnader för förstajobbet. Det här är anställningsformer som kanske har lite sämre anställningsskydd – det ska man vara ärlig och säga. Å andra sidan måste vi fundera på vilket svar vi annars ska ge människor som kommer till Sverige med en utbildning som kanske inte ens uppgår till nio år – vi vet att ungefär hälften har max nio års utbildning. Lägg därtill bristande kunskaper i svenska språket, vilket är fullt naturligt.

Vi vet ju svaret. Svaret kommer att bli försörjningsstöd, långvarigt sådant. Vi vet också att när man väl hamnar i det läget är det ofta svårt att lyckas ta sig därifrån.

Jag tycker att det ofta finns en tendens, inte minst hos Vänsterpartiet, att säga att alternativet till detta skulle vara att människor kommer in på högbeta jobba direkt. Men verkligheten ser inte ut så. Och man måste faktiskt börja någonstans. Hur ska man kunna få sitt drömjobb om man aldrig får det där första jobbet?

Låt mig också säga detta om bostadspolitiken: Det är inte byggsubventioner. De pengarna hamnar i fickorna på företagen. Det är intressant att en vänsterpartist står och håller appeller på just det temat, men detta kommer inte att lösa problemen. Om det hade gjorts det skulle vi ha märkt det vid det här laget. Det krävs helt andra svar.
(Applåder)

Anf. 97 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Vi debatterar i dag utgiftsområde 8, som handlar om migration. Det är ett komplext område. När jag funderade över denna debatt kom jag att tänka på vad som gjorde att jag en gång i tiden fick ett politiskt intresse och varför detta intresse så småningom också utvecklades till ett politiskt engagemang.

Som en mycket ung pojke var jag, som många andra barn, mån om att hjälpa andra. Jag drevs av min ambition att kunna främja godhet. Det var detta intresse som gjorde att jag började få ett intresse för olika samhällsfrågor.

Jag tyckte dock att det var ganska enkelt. Med den utveckling som vi har haft i vår del av världen var det naturligt för mig att ansvariga politiker valde det som var bäst för vårt samhälle och för medborgarna. Politiker är ju framröstade av medborgarna och ska representera just dessa.

Det var en självklarhet för mig att man använde sig av sunt förnuft och av vår kunskap för att varje satsad skattekrona skulle användas på bästa sätt. Det var också en självklarhet för mig att man använde dessa pengar för att stötta dem som behövde hjälp i samhället. Ideologiska skillnader såg jag som en ganska liten del av det hela.

Sakta men säkert har det dock blivit klart för mig att det inte är på detta sätt. Det som styr är inte det logiska. Inte heller tycks majoriteten av de styrande politikerna bry sig om sitt grundläggande ansvar.

Herr talman! Det är därför jag står här i dag. Jag står här på grund av ett enormt svek mot våra egna medborgare. Det var därför – för att jag brydde mig om mina medmänniskor – som jag till slut anslöt mig till Sverigedemokraterna.

Som sverigedemokrat kan jag se bortom ideologi och välja det sunda förnuftet och fokusera på vårt huvudsakliga ansvar för våra medborgare.

Därtill får vi inte glömma vårt medmänskliga ansvar för människor som har det svårt i andra delar av världen och på så sätt också kunna främja hjälp till dem.

Tyvärr har vi sett hur flertalet av de styrande politikerna har bortsett från det logiska till förmån för den politik som odlats av dessa vars ögon inte kan se bortom Sveriges gränser.

Under decennierna har vi sett hur det samhälle som våra förfäder har byggt upp snabbt raserats och hur man är villig att på närapå varje samhällsområde satsa på något som inte inkluderas i vårt huvudsakliga uppdrag. Det, herr talman, är skamligt. Även ett barn förstår dess orimlighet.

Det är nämligen fullkomligt orimligt att tillåta segregationen att öka och utanförskapsområden att växa, att förlänga värdköer och se alltmer försämrade skolresultat och en eskalerad kriminalitet – allt detta för att främja en politik som ingen väljare någonsin har tillfrågats om.

Herr talman! Trots att det tidigare politiska etablissemanget de senaste åren har förvärrat redan akuta problem är det inte hopplöst. Av svenska folket är det i dag bara en liten del som fortfarande anser att vi ska återgå till världens mest liberala migrationspolitik. Det här är positivt.

Sverigedemokraterna värnar asylrätten men menar samtidigt att asyl endast ska beviljas dem som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention för att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Det innebär med andra ord att en strikt tillämpning av principen om asyl i första säkra ankomstland ska gälla. Sverige bör, då det inte finns några konflikter i vårt närområde, alltså inte bevilja asyl för asylsökande som passerar genom säkra länder. Transitcentrum bör upprättas vid gränsövergångar för snabbprövning av inkomna ansökningar om asyl.

Vår nollvision för asylinvandring innebär i praktiska termer att inga migranter som passerar säkra länder ska beviljas asyl i Sverige. Det möjliggör minskade kostnader på migrationsområdet och därmed utökade möjligheter till välfärd och nya investeringar här i Sverige.

I kombination med dessa förändringar är det oundvikligt att poängtera vikten av obligatoriska hälsoundersökningar för att säkerställa såväl migranternas som befintliga invånarens hälsa, varför vi avsätter 70 miljoner för detta ändamål.

Vi vill även fokusera på att framöver bygga en stark gemenskap i samhället. För en sund inkludering krävs också sunt förnuft med krav på dem som söker sig till vårt land. Det bör vara obligatoriskt för samtliga som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige att delta i samhällsorientering. Innehållet bör utvecklas så att det ger en bra introduktion till Sverige och praktiska kunskaper om skyldigheter, rättigheter och möjligheter. Utbildning bör ges om det svenska samhällets kultur, historia och värdegrund. Denna samhällsorientering bör ske parallellt med och som ett komplement till svenskundervisningen.

Allt detta, herr talman, är självklarheter. Personer som känner att de inte passar i Sverige ska få hjälp att återvända, varför vi avsätter 150 miljoner för detta ändamål.

Utöver detta måste vi beivra asylmissbruk, vilket delvis kan ske genom att ersätta kontanta utbetalningar av dagersättning med tidsbegränsade digitaliserade kuponger för grundläggande behov.

Herr talman! Den hjärtlösa, ineffektiva och fullkomligt vrickade politik som vi sett på migrationsområdet i Sverige är skälet till att jag står här i dag. Det är alla de ansvarslösa beslut som har fattats under åren som gör mitt uppdrag så enkelt, samtidigt som det är tidskrävande och i många fall frustrerande.

Men jag ska också vara lite positiv, herr talman. Det är nämligen dessa beslut som gör att jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation i dag.

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 98 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Hej Markus! Du pratade här i ditt anförande bland annat om hur ni vill att ett nytt system ska se ut där man värnar människors möjlighet att söka skydd, åtminstone om man omfattas av FN-konventionen, alltså om man är konventionsflykting. Samtidigt säger du att ni vill ha transitzoner eller liknande direkt vid gränsen där man ska få sin asylansökan utredd, men att ni också vill ha en strikt tillämpning av principen om första säkra land, även för tredjelandsmedborgare om jag förstod dig rätt. Annars får du gärna rätta mig.

Är det så ni vill bygga det nya systemet rent konkret? Det har varit lite otydligt tidigare från Sverigedemokraterna. Det har varit mycket ord men inte så mycket konkret. Då undrar jag hur ni ser på Turkiets roll i det här.

Ni har tidigare i olika sammanhang, bland annat i utskottet, varit kritiska mot att EU förhandlar med Turkiet. Det tycker jag är ganska rimligt. Vi är också i en situation där Erdoğan har uttalat att om han inte får mer resurser och om inte EU ger honom ytterligare makt och möjlighet att påverka kommer han att bryta avtalet som har ingåtts och låta personer åka över till EU igen. Hur ser du på den situationen?

Om du ändå tycker att människor har rätt att söka skydd för att kunna leva undrar jag hur du ser på att länderna runt Syrien har stängt sina gränser och stänger in personer. Hur ska ni få ut dem därifrån? Hur ska ni hjälpa dessa människor?

Anf. 99 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Tack för frågorna! Det stämmer att vi är väldigt kritiska till hur Turkiet hanterar olika situationer, inte minst när det kommer till migrantkrisen, och hur man använder migranter som ett sätt att komma med nya utpressningar mot EU och ställa krav på EU. Det är något som vi är väldigt kritiska mot, för vi menar att om man sysslar med flyktinghjälp ska man hjälpa människor.

EU-medlemskapet i sig är i dag ett icke-fungerande system där överstatlighet gör att olika länder inte kan påverka sina egna beslut och att länder tvingas att anpassa sig till varandra.

Vi kan alltid förhandla med Turkiet och försöka göra situationen enklare för oss. Men problemet är egentligen inte om EU ska göra det eller inte, utan det här är någonting som vi som land kan göra. Vi kan ha enskilda förhandlingar med Turkiet. EU är egentligen fel nivå, skulle jag säga, att sköta de här förhandlingarna på.

Turkiet har tagit emot väldigt många människor och har på så sätt gjort en hel del gott också. Sedan är det en skurkregim där som vi bör sätta press på. Men faktum är fortfarande att de har hjälpt en hel del.

De människor som flyr till Turkiet i dag behöver mer hjälp från omvärlden, och det kan vi ge dem, inte genom stöd till Turkiet som land utan främst genom stöd till FN och UNHCR.

Anf. 100 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag känner att du inte riktigt svarade på min fråga. Ni vill att hela systemet ska bygga på att länder i närområdena till konflikthärdar ska vara ansvariga för dem som flyr, vilket också är det förslag som nu ligger från EU-kommissionen. Det första land man kommer till är det som sedan ska bära ansvaret. Övriga länder ska göra en väldigt mycket mindre

del. Ni säger att Sverige inte ska göra någonting, utan det ska länderna i närområdet göra. Det bygger på att man upprättar avtal och blir helt beroende av länder som Turkiet, men man pratar också om länder som Libyen, Egypten, Libanon och Jordanien.

Länderna runt Syrien har stängt sina gränser. De släpper inte längre ut folk. Turkiet skjuter skarpt mot människor som ändå försöker att ta sig ut ur Syrien, och det är personer som i väldigt stor utsträckning omfattas av även ditt flyktbegrepp, alltså konventionsflyktingar.

Det här är verkligheten – så ser den ut. Det går inte att bygga ett hittepåsystem, fluffa runt lite och säga att länderna i närområdet ska fixa det här. De gör ju uppenbarligen inte det. De stänger in folk där människor bombas, flyr från vidriga terroristsektorer och så vidare.

Turkiet har gjort jättemycket. Men om du på allvar tror att Sverige på egen hand ska sätta sig och förhandla med Turkiet och komma fram till någonting vettigt i det här sammanhanget är det ganska verklighetsfrånvänt. Jag skulle nästan vilja kalla det naivt. Verkligheten ser inte ut på det sättet.

Anf. 101 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Länderna i närområdet är de som bör hjälpa. Varför har dessa länder stängt sina gränser? Kanske för att det är ett enormt åtagande som de har tvingats till. Jag förstår dem. Vi i omvärlden måste stötta dessa länder och hjälpa till så att de människor som har flytt får det stöd de behöver.

Med Johanna Jönssons migrationspolitik är det inte de som är instängda i Syrien som får hjälp, utan det är de lyckligt lottade som har tagit sig därifrån och som åker från säkra länder som Danmark och Tyskland till Sverige. Det handlar inte om de människor som är kvar i Syrien eller Irak utan om att ge privilegier till de människor som redan har tagit sig i säkerhet.

Vårt stöd till utsatta bör fokuseras i närområdet. Vi bör se till att Jordanien kan ha öppnare gränser mot konfliktområden som Syrien. Jag förstår att gränserna stängs om dessa länder inte får stöd, för det innebär enorma problem för deras samhällen när hundratusentals, i vissa fall miljontals, människor flyr över gränserna. Det blir självklart problem, och då måste vi finnas där och hjälpa till med deras mottagande.

Anf. 102 JOHANNA JÖNSSON (C):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation 3 av Centerpartiet och i övrigt hänvisa till vårt särskilda yttrande.

Bristen på människor med rätt kompetens är det viktigaste skälet till att svenska företag inte kan växa. Ungefär hälften av företagen säger att de har problem med att rekrytera, och vart femte rekryteringsförsök misslyckas helt.

Även offentlig sektor har enorma problem. Det räcker att ta en titt i Arbetsförmedlingens platsbank för att få en inblick i hur desperat läget är. Kommun efter kommun söker lärare, socialsekreterare och flera andra yrkesgrupper.

Bristen på arbetskraft omfattar högkvalificerade jobb såsom it-tekniker, läkare och ingenjörer. Men det saknas också bussförare, undersköters-

kor och kockar. Även arbetsgivare som knappt ställer några krav på utbildning eller erfarenhet larmar om att det är svårt att rekrytera villig personal. Nu när allt fler går i pension blir läget också alltmer akut.

De flesta är överens om att en ökad arbetskraftsinvandring är helt avgörande för att det ska finnas minsta chans att möta detta.

I förra veckan var jag i Älvdalen på besök. Där har uppemot 10 procent av invånarna sedan förra hösten bestått av asylsökande boende på en militäranläggning ute i Trängslet.

Påverkad som jag också är av den allmänna debatten utgick jag från att jag skulle få en beskrivning av alla de problem som detta har lett till. Men jag hade helt fel. I stället fick jag höra hur kommunen kämpar för att så många som möjligt av de boende ska bli kvar i kommunen. Det man upplevde som de största problemen var att man hölls tillbaka av statliga myndigheter och olika regler. Att ens få tydliga besked i avgörande frågor framstod som omöjligt.

Älvdalen är knappast ensam om att se asylinvandringen som en viktig pusselbit för att lösa utmaningar som man länge har brottats med. I en lång rad mindre kommuner gläds man över att befolkningsminskningen äntligen har stannat av, att nedläggningshotade skolor återigen nyanställer och att man för första gången på många år rustar bostäder eller bygger nya.

Där man tidigare protesterade för att ett asylboende skulle öppna protesterar man nu mot att samma asylboende ska stänga. Utöver att nyvunna vänner och grannar flyttar iväg försvinner också underlaget för den nya busslinjen, den återöppnade lanthandeln, det framgångsrika fotbollslaget och en lång rad arbetstillfällen.

Detta är också en del av verkligheten.

Den äldre mannen vars fru dog för sju år sedan och som säger att hans liv börjat om på nytt sedan han lät en flyktingfamilj flytta in i huset är också en del av verkligheten.

Kvinnan som berättar att ensamheten har minskat och att sammanhållningen i byn har ökat på grund av engagemanget i flyktingmottagandet är en del av verkligheten.

Alla de som efter kort tid i Sverige jobbar och bidrar positivt till samhället och alla de som fortfarande lever eftersom de fått en fristad i Sverige är också en del av verkligheten.

Ja, det finns stora utmaningar kopplade till ett högt asylmottagande; jag säger inget annat. Men nu för tiden verkar folk vara så upptagna av att diskutera de negativa aspekterna att de helt har glömt bort allt det andra. Det betyder inte att det ena är mer sant än det andra. Man måste klara av att ha flera tankar i huvudet samtidigt.

Det verkar finnas ett allmänt missförstånd, även här inne, om att vi i Centerpartiet vill tillbaka till det regelverk som fanns på plats innan den rödgröna regeringen gjorde sin tväromvändning förra hösten.

Jag får ofta frågan om vi vill att den tillfälliga lagen som gör det svårare att söka skydd i Sverige antingen ska permanentas eller tas bort i förtid. Det verkar som att många har svårt att tänka större än så.

Låt mig vara tydlig: Vi i Centerpartiet vill inte tillbaka till det gamla bristfälliga systemet. Vi har under lång tid lagt fram förslag som syftar till att just förnya och förbättra det gamla.

Det som behövs i en snabbt föränderlig värld är såklart politiska förslag som är anpassade till den nya verkligheten. Allt annat vore galet. Men det

betyder inte att vi är beredda att acceptera vilka förändringar som helst. Att hålla familjer splittrade och införa regler som rent praktiskt fråntar människor möjligheten att söka skydd är inte förbättringar utan försämringar.

Att låtsas som att situationen är löst för att antalet asylsökande i Sverige tillfälligt minskat samtidigt som situationen i vår omvärld, i Syrien, Afghanistan, Turkiet och även inom EU på många sätt, blir allt värre är helt orimligt.

Hela migrationssystemet är felkonstruerat och behöver göras om. Det är där kraften behöver läggas. Centerpartiet har tidigare föreslagit att vi på EU-nivå ska skrota Dublinförordningen och i stället helt styra om mot lagliga vägar med särskilt fokus på de mest utsatta. Från konflikters närområden ska man via UNHCR och Easo söka asyl i EU som helhet, med likvärdigt mottagande oavsett vilket land man hamnar i.

För den som inte har asylskäl måste det samtidigt bli lättare att söka jobb eller studera i EU. Att försöka lura sig igenom asylprocessen ska inte ses som ett alternativ för den som inte är i behov av skydd.

Vi fokuserar på att minska kostnaderna för mottagandet. Vi vill att nyanlända snabbare får möjlighet att försörja sig själva, bland annat genom att vi ger kommunerna och civilsamhället mer makt och bättre förutsättningar att stötta i etableringen.

Vi har dessutom lagt fram en lång rad förslag som syftar till att generellt förbättra matchningen på arbetsmarknaden och få fler jobb att växa fram.

Vi är dock medvetna om att det finns personer bland både nya och gamla invånare som utnyttjar systemen och undviker att göra rätt för sig. För att motverka det ser vi bland annat över ersättningssystemen. Det ska alltid löna sig att jobba.

Vi fortsätter också att lägga fram förslag för att möta andra problem som finns. Vi har föreslagit obligatorisk och utökad samhällsinformation för alla asylsökande, fler poliser och utökade åtgärder för att bekämpa radikaliserings och hedersrelaterat våld och förtryck.

För Centerpartiet gäller nämligen inte det ena eller det andra. Vi ser både det positiva och det negativa. Men våra förslag kommer alltid att ha sin utgångspunkt i människors lika rätt och värde och i vår starka tro på att öppenhet mot omvärlden i grunden är något väldigt bra.

Anf. 103 FREDRIK MALM (L):

Herr talman! Vi diskuterar i dag migrationspolitiken. Det rör konkret det som heter utgiftsområde 8 i budgetpropositionen och i statsbudgeten.

Liberallerna har en motion om detta. Vill man mer i detalj studera hur vi vill lägga pengarna på detta område får man gå in på riksdagens hemsida och leta fram motion 2016/17:3422. Vill man i vidare mening se vad vårt parti tycker när det gäller integration och en del migration kan man gå in på vår hemsida och läsa vårt nya integrationsprogram som antogs för några veckor sedan.

Herr talman! I den värld vi nu lever i, med stora flyktingströmmar, växande populism och stora utmaningar för alla våra samhällen i Europa och världen, måste vi i Sverige ta vårt ansvar och ställa upp för en human flyktingpolitik och hjälpa människor i nöd. Det innebär, anser jag, att vi måste utveckla kvotflyktingsverktyget betydligt mer. En person som i dag

befinner sig i ett flyktingläger i exempelvis Libanon eller Turkiet har inte någon asylrätt i Sverige, om personen inte tar sig hit först och söker asyl.

Genom kvotsystemet kan vi hjälpa människor så att de inte behöver betala smugglare eller åka i båtar och riskera att dö i Medelhavet. Vi kan hjälpa utsatta kvinnor, funktionshindrade och barn som ofta inte genomför de långa strapatserna för att ta sig ända upp till Sverige, till exempel.

Kvotsystemet är viktigt för Liberalerna. Vi har verkat för en ökning av antalet vidarebosättningsplatser där Sverige tar emot i samarbete med UN-HCR. Antalet ökar till 3 400 nästa år, och därefter ska det upp till 5 000. Vi ser gärna att detta ökas på i framtiden.

Sverige ska vara ett land som är öppet för invandring. Det finns en oro för att Sverige långsiktigt inte kommer att vara detta om vi får dominerande politiska krafter som inte vill att Sverige ska vara ett land som är öppet för invandring. För vårt parti är det oerhört viktigt att Sverige långsiktigt är ett sådant land.

Det måste finnas stöd för att man ska ta emot människor som flyr och som av andra skäl söker sig till vårt land. Detta betyder att vi måste vara realistiska och klara de stora utmaningar som vi står inför på integrationsområdet. Om vi inte gör det fortsätter Sverige att vara ett land där det finns bostadsområden dit brandkåren inte vågar rycka ut därför att de blir utsatta för stenkastning.

Om vi har betydande problem med exempelvis hedersproblematik i områden i Sverige och om vi har områden som polisen inte kan åka ut till på vanligt sätt utan måste vara betydligt fler därför att de utsätts för stenkastning och annat dräneras stödet för att Sverige ska vara ett land som är öppet för invandring. Vi måste förstå hur detta hänger ihop.

För vårt parti är det viktigt att en humanistisk politik kombineras med en realistisk politik för att vi långsiktigt ska kunna verka för att Sverige ska vara ett öppet land.

Konkret i betänkandet finns ett särskilt yttrande från Liberalerna, som egentligen är en sammanfattning av vår motion. Där tar vi upp att vi anser att det är viktigt med familjeåterförening. Om vi har en flicka eller en pojke i Syrien som kanske är 12 eller 13 år gammal i dag ska det barnet ha rätt att återförenas med sina föräldrar, om de finns i Sverige.

Vi har finansiering för detta, då vi röstade nej den 20 juni. Det ligger på ett annat utgiftsområde i budgeten för oss – nr 13 – medan Kristdemokraterna har lagt sina kostnader på detta område. De andra två partierna som röstade emot familjesplittring har ingen finansiering alls. Våra två partier har i alla fall det, men vårt ligger på ett annat utgiftsområde.

Det andra vi tar upp i vårt särskilda yttrande rör handläggningstider. När det kommer fler människor till Sverige är det klart att detta innebär att handläggningstiderna hos Migrationsverket blir längre. Liberalerna har förslag där vi menar att man måste kunna snabba på processen i de fall där det är tydligt att det kommer att bli bifall eller avslag.

Detta gäller inte minst särskilda prövningstillstånd. Det kommer många människor från länder där det inte pågår krig och konflikter. Man kan mycket väl ha asylskäl ändå, men avslagsfrekvensen är väldigt hög. Vi menar att det bör krävas särskilda prövningstillstånd för överklaganden i dessa fall.

En person som kommer från exempelvis Syrien och som har identitetshandlingar bör kunna få bifall snabbare, om man inte hittar några säkerhetsrisker med vederbörande såsom att personen deltagit i strider eller begått krigshandlingar. Det är inte rimligt med situationer där människor som tillhör grupper med en bifallsfrekvens på närmare 100 procent kanske tvingas vänta i över ett år på besked. Det är inte bra, utan det går ut över integrationsprocessen, bryter ned människor och så vidare.

Avslutningsvis, herr talman, noterade jag att en tidigare talare från Sverigedemokraterna menade att han drevs av godhet i sitt politiska engagemang. Det bör då nämnas att det är den enda person i detta rum som i Expressen har avslöjats med att ha kallat svarta afrikaner för satans jävla aphelveten och efterblivna jävla pensionsräddare. Jag tycker att det är viktigt att vi håller ihop ord och handling och inte slår oss för bröstet för saker där vi agerar precis tvärtom när vi kommer utanför denna sal.

Anf. 104 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag inte ska sjunka till samma nivå som Fredrik Malm och förvränga sanningen eller för den delen överdriva ett och annat.

När det gäller Fredrik Malms anförande delar jag synen på kvotflyktingssystemet. Det är nog det bästa sättet i dag för att vidarebosätta utsatta människor som behöver hjälp och stöd någon annanstans än i flyktinglägren. Sverigedemokraterna har därför samma bild, att det är bra system.

Jag noterade att Fredrik Malm tycker att det är problematiskt att exempelvis en person som flyr från kriget i Syrien får asyl först när personen kommer till Sverige och att personen behövde ta sig ända hit. Jag vill därför fråga Fredrik Malm om han anser att en person med ursprung i Syrien ska ha rätt till asyl om personen åker över Öresundsbron.

Anf. 105 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Rätt till asyl har väl ingen, men man har rätt att söka asyl. Om man kommer över Öresundsbron in i Sverige har man rätt att söka asyl här – det tycker jag är logiskt och rimligt.

Herr talman! När det gäller att sjunka till låg nivå har jag inte sjunkit till någon särskild nivå alls. Jag har citerat vad Markus Wiechel har sagt, och i så fall är det hans nivå vi diskuterar här, inte min.

Vad gäller sakfrågan om vidarebosättningar och människor som befinner sig i läger talas det mycket i debatten om nödvändigheten av att värna asylrätten. Jag vill hävda att det är orimligt att bygga en migrationspolitik endast på detta av det skälet att asylrätt i Sverige har man när man kommer hit och ansöker om asyl, i huvudsak. Det betyder att människor som inte har möjlighet att ta sig hela vägen till Sverige således inte har någon asylrätt här.

Nu när länder stänger sina gränser och vi vet att det kan vara förenat med livsfara att ta sig in i Europa för att söka asyl har de människor som är allra mest utsatta ingen asylrätt i Sverige. De har däremot möjlighet att kunna komma till ett annat land genom vidarebosättning inom kvotssystemet. Därför är det viktigt att vi utvecklar detta och ökar antalet kvotflyktingar.

Svaret på frågan blir förstås att en person som befinner sig i Libanon i dag och inte kan ta sig därifrån och som är registrerad hos FN:s flyktingkommisariat UNHCR förhoppningsvis ska kunna få en vidarebosättningsplats, om personen är så utsatt. De allra flesta får givetvis inga sådana platser utan måste förr eller senare vända tillbaka, men de – ett antal tusen – som får komma till Sverige varje år ska kunna hämtas från dessa områden.

Anf. 106 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Fredrik Malm sa i sitt anförande att det gäller att ha en humanistisk politik och att den ska kombineras med en realistisk politik. Detta tycker jag är lite märkligt med tanke på att han företräder en politik som varken är humanistisk eller realistisk.

När det gäller det jag nämnde tidigare om en person som kommer från Danmark till Sverige har den personen självfallet rätt att söka asyl i dag. Det ifrågasätter jag inte. Det som jag däremot undrar och som jag inte riktigt fick något svar på är: Om man nu kommer från ett säkert land och inte har flytt direkt från en konflikt, är det verkligen rimligt att den personen får asyl i Sverige? Jag tycker inte det. Då är det bättre att man stöder de människor som har det svårt runt om i världen – människor som svälter eller för den delen törstar ihjäl för att de inte har rent vatten. Det är väl bättre att man lägger resurserna där?

Jag ska göra en slutkommentar när det gäller diverse mindre lyckade uttalanden. Fredrik Malm är kanske perfekt. Han har kanske uttalat sig perfekt i alla privata sammanhang, även när det gäller en grupp människor som bränner en annan grupp människor av samma etniska tillhörighet levande.

Anf. 107 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Nej, jag har inte kallat folk för satans jävla aphelvete. Jag har inte heller stått här och sagt så och därefter krävt att Moderaterna ska be mina väljare om ursäkt. Markus Wiechel har inte någon mer replik nu. Men en ursäkt kanske vore på sin plats, inte minst eftersom han kräver andra partier på ursäkter här.

Notera att saker och ting sägs i den första repliken, sedan sägs det någonting annat i den andra repliken. En person som kommer från Danmark till Sverige har rätt att söka asyl. Om den personen är ett Dublinärende, ska tillbaka till Danmark, är registrerad i något land och så vidare kommer detta fram under processen. Men rätten att söka asyl har man givetvis. Om en person kommer från Danmark till Sverige ska denna person, enligt de lagar och regler som vi har och enligt rättsakter inom Europeiska unionen, söka asyl i Danmark om han eller hon har kommit först till Danmark. Annars ska denna person givetvis söka asyl i Tyskland, Österrike och så vidare, alltså i det land som är första asylland.

Det viktiga i detta sammanhang är att det nu finns närmare 4,8 miljoner människor bara från Syrien som är registrerade flyktingar i grannländerna. Det är klart att alla dessa personer inte kommer att komma till Europa eller vissa andra delar av världen. Men ett antal tusen av dessa personer kommer att få vidarebosättningsplatser. Det är därför viktigt att fler länder blir programländer med UNHCR och att Sverige tar emot fler. Då ger vi en möjlighet till de människor som inte tar sig i båtar över Medelhavet, som inte

har pengar att betala till smugglare, och det kan vara sjuka, funktionshindrade, unga, barn och så vidare. Jag menar att det är en mycket humanistisk politik.

Det är viktigt att Sverige nu ställer upp och även att regeringen agerar för att också trycka på andra länder, så att de också blir programländer med UNHCR.

Anf. 108 ARON MODIG (KD):

Herr talman! Migrationspolitiken, som vi har i fokus under denna debatt, har vi haft tillfälle och anledning att diskutera många gånger de senaste åren. Det har handlat om migrationsöverenskommelsen, andrum och flyktingpaus, gräns- och id-kontroller, den tillfälliga lagen och förhandlingarna om en ny mer harmoniserad migrationspolitik inom EU.

Från Kristdemokraternas sida har vi naturligtvis förhållit oss till detta, men också kommit med en hel del egna förslag och stakat ut en egen riktning för hur vi vill att Sveriges migrationspolitik ska utformas. Det är förslag som med utgångspunkt i asylrätten syftar till att åstadkomma en ordnad, långsiktigt ansvarsfull och human migrationspolitik som erbjuder en fristad för människor på flykt. Det är dessa förslag som ligger till grund för vår motion för utgiftsområde 8.

För att förbättra mottagandet av asylsökande och effektivisera asylprocessen föreslår vi att asylansökningsområden inrättas nära våra stora gränsovergångar och att alla som avser att söka asyl i Sverige hänvisas dit. I dessa områden ska registreringen av asylansökningarna ske, och där ska boende ordnas för de asylsökande under den första fasen i asylutredningen.

Personer som uppenbart inte medverkar till att styrka sin identitet, som kommer från så kallade säkra länder eller som i enlighet med reglerna i Dublinförordningen bör få sin asylansökan prövad i ett annat land ska få ett snabbt avvisningsbeslut. Detsamma gäller personer som bedöms vara en säkerhetsrisk.

Genom ett samlat mottagande och en samlad beslutsprocess skulle vi öka möjligheterna att förhindra att människor avviker och hamnar i en utsatt situation.

Herr talman! Kristdemokraterna föreslår också att det införs ett asylprogram på sex månader. Tanken bakom detta är att minska passiviteten under asyلتiden men också att snabba på både etableringen på arbetsmarknaden och integrationen i Sverige genom att tidigt förmedla de normer och värderingar som präglar vårt samhälle.

Det är viktigt att tydliggöra att personer som kommer till Sverige med avsikt att stanna ska lära sig det svenska språket och vår kultur och att utgångspunkten naturligtvis är att man ska försörja sig själv och sin familj. Vi menar därför att det ska erbjudas och ställas krav på deltagande i formell undervisning i sfi och samhällsorientering redan i början av asyلتiden.

För att fler asylsökande ska arbeta under asyلتiden vill vi också att det ska ställas ett arbetskrav på asylsökande att de ska vara tillgängliga på arbetsmarknaden.

Samtidigt har vi förslag både för att underlätta för asylsökande att få jobba och för att stärka asylsökandes incitament att arbeta.

Under asylprogrammet ska de asylsökande också erbjudas en hälsoundersökning, och vid behov ska en åldersbedömning göras. Barnpassning ska erbjudas, så att asylprogrammet fungerar också för småbarnsföräldrar.

Och den som inte deltar i asylprogrammet ska kunna få en minskad dagsättning.

För att ett sådant asylprogram ska startas avsätter vi i vår budget 600 miljoner kronor för 2017 och 1,2 miljarder kronor per år för åren därefter.

Herr talman! Vi vill också se en permanent lag med innebörden att alla grupper av skyddsbehövande initialt ska tilldelas ett tidsbegränsat treårigt uppehållstillstånd. Om skyddsskäl kvarstår efter dessa tre år, eller om vederbörande skaffat jobb eller startat en egen verksamhet som han eller hon kan försörja sig på, ska ett permanent uppehållstillstånd ges.

Kristdemokraterna har därutöver sagt att rätten till familjeåterförening bör gälla även de skyddsbehövande som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, eftersom det är bättre att människor som kommer till Sverige fokuserar på att så fort som möjligt etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i stället för att oroa sig för sina anhöriga.

Vi är fullt medvetna om att detta har finansiella konsekvenser. För att finansiera avvikelsen från regeringens politik vad gäller rätten till familjeåterförening avsätter vi därför 1,3 miljarder kronor i vår budget för nästa år.

Samtidigt menar vi att rätten till anhörginvandring bara ska gälla för de anhöriga som den asylsökande har informerat om vid ankomstillfället. Det är både för att underlätta identifieringen av de asylsökande och för att få bättre kontroll på mottagandet.

Herr talman! Avslutningsvis är det viktigt att betona att den som har kommit till Sverige för att söka asyl men som efter en individuell och rätts-säker prövning inte bedöms ha tillräckliga skyddsskäl för att få uppehållstillstånd så snabbt som möjligt måste återvända till sitt hemland.

Tyvärr vet vi att både det återvändande som sker självmant och de avvisningar och utvisningar som sker med tvång fungerar alltför dåligt i dag. För att komma till rätta med detta är det viktigt att Sverige ingår fler återtagandeavtal med de viktigaste ursprungsländerna för att de ska ta emot sina medborgare.

Det behövs mer resurser till polisen för att de ska kunna verkställa avvisningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller.

Det behövs även fler förvaringsplatser. I vår budget för nästa år avsätter vi därför 60 miljoner kronor mer än regeringen för att skapa fler förvaringsplatser. Och vi avsätter totalt 520 miljoner kronor utöver vad regeringen avsätter för att anställa fler poliser och civilanställda inom Polismyndigheten.

Jag hinner i detta anförande inte gå igenom alla de förslag som ingår i Kristdemokraternas motion om utgiftsområdet för migrationspolitiken. Jag får helt enkelt rekommendera läsning av motionen. Det är en motion som vi naturligtvis fortfarande står bakom. Detsamma gäller vårt särskilda yttrande i betänkandet.

Anf. 109 CARINA OHLSSON (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga tre reservationer. Det innebär att jag yrkar bifall till regeringens förslag om anslag inom utgiftsområde 8 Migration, som uppgår till ca 33 miljarder för år 2017.

Mot detta står fem olika förslag från oppositionen. Det finns alltså inte något enhetligt förslag från Alliansen.

Som vi alla naturligtvis vet är det fortfarande oerhört många människor på flykt, troligtvis det största antalet någonsin – över 60 miljoner. Antalet asylsökande i Sverige var 2015 det största någonsin – 163 000 personer. Jag gör en återblick eftersom det fortfarande är detta som vi också hanterar i nuläget i Sverige. Av dessa 163 000 personer var det drygt 35 000 ensamkommande barn. Det är ungefär lika många människor som finns i min hemkommun – 38 000 invånare. Detta översteg vida såväl prognoser som befintlig beredskap. Det är klart att vi från majoriteten vet och också får erkänna att vi inte hade beredskap för det, och det verkar som att inget annat parti heller hade det.

Migrationsverket hade naturligtvis svårt att hantera ansökningarna och fick ägna sig mycket åt mottagning och registrering. Eftersom det kom många ensamkommande barn ökade också antalet utredningskrävande ärenden. Det gjorde sitt till för att hanteringen av ansökningar tog längre tid.

För att bemästra den allvarliga situationen träffade regeringen och allianspartierna i oktober 2015 en överenskommelse om åtgärder för att säkra förmågan i det svenska mottagandet av asylsökande och stärka etableringen av nyanlända. Att jag tar upp en del beslut som fattades under förra året är för att flera här har sagt att det inte har fattats några beslut.

I november 2015 presenterade regeringen ytterligare åtgärder för att begränsa möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige genom att tillfälligt anpassa asylreglerna till miniminivån inom EU och internationella konventioner. Utmaningarna för det svenska asylsystemet och andra centrala samhällsfunktioner bedömdes under förra hösten vara mycket stora. En jämnare fördelning av asylsökande i EU krävdes, liksom att fler medlemsstater tog sitt ansvar. Tyvärr kunde vi inte se att så skedde – jag antar att vi i många partier här också försöker påverka våra partikamrater i EU och Europa i övrigt när det gäller att ta en större del av ansvaret – och vi behövde därför vidta åtgärder. Åtgärderna resulterade i att riksdagen antog en tidsbegränsad lag, och den trädde i kraft den 20 juli i år och gäller som längst till och med den 19 juli 2019. Efter två år kommer den att utvärderas.

I november 2015 införde Sverige tillfällig inre gränskontroll och i januari 2016 infördes tillfälliga id-kontroller för passagerare med buss, tåg eller passagerarfartyg mellan Sverige och Danmark. Både gräns- och id-kontrollerna har förlängts genom ett flertal beslut och är alltså gällande.

Antalet asylsökande i Sverige har minskat. Det genomsnittliga antalet sökande per månad under 2016 har till och med oktober månad legat på ca 2 500, och så ser det nog ut även i november och december. Detta kan jämföras med vissa veckor under hösten 2015 då det kom 7 000–10 000 personer per vecka.

Herr talman! Samtidigt ska framhållas att väldigt många ideella organisationer, kommuner och privatpersoner gjorde och gör en fantastisk insats för att välkomna och inkludera nyanlända i det svenska samhället. Därför klarade samhället som helhet av den uppkomna situationen på ett så bra sätt som det bara var möjligt.

När jag berättar för politiker från andra länder – jag leder ett nätverk för Socialdemokraterna i Europa – att alla nyanlända barn får skolgång

härnar de. Dels är det få barn som har kommit till många av länderna, dels är få av dem som har kommit ensamkommande. De här länderna ser det som omöjligt, men vi vet att det går att klara av.

Kommunerna har tagit ett oerhört stort ansvar när det gäller till exempel skolgång. Därför är det oerhört viktigt att anslagen till välfärden höjs. Det hänger ihop. Om man vill ha ett inkluderande samhälle går det inte att bara tänka att man ska sänka skatterna.

Det är därför som besvikelsen blir stor när jag ser staplarna över de rikaste kommunerna i landet och några av de kommunerna uttalar att de inte kan ta emot dem som nu fått uppehållstillstånd och ska anvisas till boenden i kommunerna, vilket var en del av uppgörelsen med allianspartierna.

Samtidigt ser vi lyckade och bra projekt där man har sfi och yrkesutbildning i kombination med praktik. För någon vecka sedan var jag i Malmö och tittade på Hotelltalangernas program. En stor andel av de nyanlända där kommer i arbete mycket snabbt.

Fortsättningsvis ska Sverige ha en human asylpolitik och vara en fristad för den som flyr undan förföljelse och förtryck. Samtidigt har vi också en reglerad invandring, och det är viktigt att de som inte får asyl så snabbt som möjligt ska lämna landet. När det gäller det som har tagits upp om förvaringsplatser har vi ökat antalet för att verkställigheten ska vara bättre.

Det är fortsatt så att hela samhället måste inkluderas i den situation som vi befinner oss i. En skrift som jag har läst om att leva, bo och arbeta i Sverige heter *Välkommen!* Det är bland andra LO, ABF och Hyresgästföreningen som har tagit fram den. Den kanske fler än bara nyanlända borde läsa för att se vad det är för krav och villkor som ställs för att man ska betraktas som en god medborgare. Vi har sett de senaste dagarna att inte ens alla riksdagsledamöter har insikt i det som står i den här boken. Den kan alltså rekommenderas till flertalet.

(Applåder)

Anf. 110 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag kan konstatera att det lät helt annorlunda för ett år sedan och ännu mer annorlunda för två år sedan när Carina Ohlsson talade om de här frågorna. Regeringen har svängt och Carina Ohlssons parti har svängt. Lite motvilligt har man vidtagit åtgärder för att minska flödet av asylsökande till Sverige. Man har tillfälliga lagar som hela tiden behöver förnyas.

Det är fortfarande motvilligt man för den politik man för i dag, men hur länge kommer det här att hålla på? Carina Ohlsson får rätta mig om jag har fel, men jag misstänker att hon vill återgå till att föra Europas mest liberala migrationspolitik.

Anf. 111 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! Nej, jag känner mig inte alls besviken över den politik som vi för i dag, utan jag tycker att det är oerhört viktigt att alla som finns i Sverige ska inkluderas i det samhälle som vi har. Det är också därför som vi, när vi förra hösten såg att vi inte klarade av det, tyckte att det var viktigt att ha den här tillfälliga lagstiftningen så att alla ska bli inkluderade. Först när vi ser att vi klarar det kan vi se på hur den tillfälliga lagstiftningen ska förändras och hur den ska vara efter de här tre åren.

Jag känner mig alltså inte alls besviken över det, utan jag tycker att det är oerhört viktigt att satsa på välfärden, skolgång, att fler ska komma i arbete och att vi ska ha goda finanser – det känner jag mig faktiskt ganska nöjd med – för att verkligen säkra och trygga situationen för till exempel de ensamkommande barnen.

När man ser det i ett sammanhang och jämför med många av Europas länder som så tydligt går åt ett helt annat håll tycker jag att man kan känna sig nöjd med den situation som vi har i Sverige så här långt.

Anf. 112 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag tyckte att svaret var ganska otydligt. Det verkar som att Carina Ohlsson vill återgå till en tidigare politik samtidigt som hon försvarar den politik som man för nu.

Varför inte permanenta exempelvis gränskontrollerna om man nu vill begränsa flödet av asylsökande och se till att upprätthålla en långsiktigt hållbar migrationspolitik?

Carina Ohlsson talade om inkludering. Det här är intressant med tanke på det hon sa i sitt anförande om kommunplaceringar. I dag vill regeringen tvinga kommuner att ta emot nyanlända och asylsökande. Man tvingar på kommuner ett åtagande som de själva säger sig inte klara av samtidigt som man vill främja en bättre inkludering. Det här går inte ihop.

Dessutom innebär det en rejäl inskränkning av det kommunala självbestämmandet. Hon får gärna förtydliga svaret lite. Hur kan en tvingande lagstiftning få folk att inkluderas i samhället när kommunerna själva säger att de inte klarar av det? Är det verkligen inte värt att permanenta exempelvis gränskontroller?

Anf. 113 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! I Markus Wiechels anförande kunde man höra många ord och begrepp såsom rättvisa, godhet, att man skulle bygga med sunt förnuft och inkludering. När Markus Wiechel nämnde de begreppen var de ju helt innehållslösa. Men det gäller att bygga på innehåll, och då måste man laga efter det läge som man har. De människor som finns här ska naturligtvis inkluderas. Därför är jag besviken över att alla inte känner på samma sätt. Men det kan ha med ideologi att göra.

Det kan också ha att göra med den politik som Markus Wiechel företräder. Man ser det inte som en tillgång när det handlar om åldersstrukturen i kommunerna. Här kanske man biter sig i svansen. Det som ser bra ut för tillfället kanske på sikt inte blir så bra eftersom man har en åldrande befolkning och eftersom kommunen ska kunna försörjas med arbetskraft och så vidare.

Jag tycker att fler borde fundera över utvecklingen både i kommunerna och i landet som helhet. Det ska naturligtvis finnas en möjlighet till inkludering. Sedan kan vi från riksdagen inte bestämma över det. Det är kommunala självstyret som gäller. Men vi kan sätta upp spelregler. Kommunerna får ju ganska mycket anslag nationellt, statsbidrag och annat, så att man kan styra på olika sätt, med både morötter och piska, både med anslag och med lagstiftning som omfattar alla kommuner. Det går att fatta beslut härifrån som påverkar kommunerna i den riktningen.

Anf. 114 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Carina Ohlsson är inte bara Socialdemokraternas talesperson här i dag i migrationspolitiska frågor, utan hon är också ordförande för S-kvinnor. Det blir lite förvirrande för mig. Vi har mötts i olika sammanhang, och du säger helt olika saker. Det är svårt att känna respekt för eller ha förståelse för detta.

I februari sa du: ”Vi inom S-kvinnor vill ha kvar permanenta uppehållstillstånd och rätten till familjeanknytning, vi kommer att följa upp förslagen och ta diskussioner. Jag kan ha förståelse för en svår situation när det gäller flyktningmottagandet, jag har varit och pratat med kommunpolitiker, man måste fixa mycket lokalt. Men det kommer att bli mycket svårt för de många flyktingar som inte får ta hit sina familjer, det kan man inte känna sig nöjd med”.

Samtidigt hörde vi här i replikskiftet med Markus Wiechel att du nu är nöjd med den politik som förs med tillfälliga uppehållstillstånd och där man splittrar familjer.

Vad står Carina Ohlsson egentligen för? Tycker du att det är rätt med den tillfälliga lagen om tillfälliga uppehållstillstånd och familjesplittring, eller tycker du inte det?

Anf. 115 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! Precis som Johanna Jönsson citerade mig, om att jag skulle jobba för att det inte skulle bli den förändringen, har vi haft en diskussion om med berörd minister, Morgan Johansson. Han tar kanske upp det också i dag.

Vi tittar på kvotflyktingssystemet och ökar antalet kvotflyktingar. I det fallet ser vi om det är möjligt med lagliga vägar och med familjeåterförening.

Vi har den verklighet som vi har. Det måste också bli bra för dem som finns här redan. Ibland går det inte att förena allt på en gång. Men naturligtvis ska vi alla tillsammans titta på den tillfälliga lagstiftningen efter två år och se hur det har sett ut. Hur många av de anhöriga till dem som kom tidigare än i november förra året har kunnat komma hit? Jag kommer att se på den utvärderingen och följa utvecklingen.

Om Johanna Jönsson känner sig förvirrad av det som jag säger, kanske det är ömsesidigt. Just nu vet jag inte var Centerpartiet står. Men det kanske Johanna Jönsson kan berätta för mig. När det handlar om anhöriginvandring och sådant kan det vara bra om Johanna Jönsson och Centerpartiet uttalade sig tydligt. Där har jag hört lite olika om den tillfälliga lagstiftningen och så vidare.

Anf. 116 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Såvitt jag vet befann sig Carina Ohlsson i lokalen nyss när jag höll mitt anförande. Jag sa klart och tydligt att Centerpartiet inte stöder förslag som handlar om att splittra familjer. Vi har i en mängd olika sammanhang – bland annat i vår budget – slagit fast att vi självklart kommer att stå upp för att familjer ska hållas ihop.

Jag tycker att det är underligt att du som ansvarig för dessa frågor i Socialdemokraterna har blivit förvirrad med tanke på att vi har extremt

tydliga i så många sammanhang. Men du får gärna dela med dig efter debatten av det som du har missuppfattat eller om du har hört något annat. Själv har jag inte hört någonting sådant alls.

Carina Ohlsson säger att man ska ta diskussionen och driva på. Är det en diskussion som vi har här? Det är en mängd människor som lyssnar på det här samtalet just nu och som lyssnade på ditt anförande nyss. Känner du att du i ditt anförande argumenterade för och tog diskussionen om att få igenom permanenta uppehållstillstånd – detta för att skydda de barn som nu hålls splittrade från sina föräldrar och för att ge dem trygghet? Det gäller alla barn, inte bara de barn som befinner sig i landet. Känner de att du tog den diskussionen på ett bra sätt i ditt anförande och i det här samtalet?

Anf. 117 CARINA OHLSSON (S) replik:

Herr talman! Alla diskussioner förs ju inte just i den här debatten.

Jag sa också att jag leder en grupp inom Socialdemokraterna i hela Europa där jag ganska ofta har försökt att påverka de andra länderna. Som jag sa är det inte helt enkelt, inte ens socialdemokrater går alltid att påverka så att de tar ett större ansvar. De europeiska länderna har ju tagit emot väldigt få ensamkommande barn när det handlar om familjeanknytning. Det är inte enbart i den här kammaren som diskussionerna tas.

Den osäkerhet som jag har angående Centerpartiet uppfattade jag i en debatt mellan Morgan Johansson och Annie Lööf om den tillfälliga lagstiftningen. Jag tyckte inte att det klart framgick var Centerpartiet står. Men Johanna Jönsson erbjöd att jag kunde höra med henne efter debatten för att få reda på exakt var Centerpartiet står i de olika frågorna.

Inom S-kvinnor, som jag också representerar, och på olika nivåer kommer jag att ta den här diskussionen. Det hänger också ihop med den lokala nivån. Vi måste klara den för att vi ska kunna förändra den tillfälliga lagstiftningen. Det är först om vi på lokal nivå klarar att inkludera människor som vi kan få en annan lagstiftning efter de tre åren. Det är i alla fall min tro och övertygelse. Här behöver alla hjälpas åt, precis som man gör nu med idéburna organisationer, kommuner, statliga myndigheter och oss politiker. Det är endast då som vi klarar av den förändringen.

Anf. 118 MARIA FERM (MP):

Herr talman! Oerhört mycket har hänt det senaste året när det gäller migrationspolitiken. Kriget i Syrien fortsätter, striderna i Mosul i Irak pågår, massgravar upptäckts och fruktansvärda vittnesmål om död och tortyr kommer till omvärldens kännedom. I Afghanistan blir situationen allt sämre, och i många andra länder i världen tvingar krig, förtryckande diktatorer, fattigdom och hopplöshet människor att fly. Över 65 miljoner människor är på flykt i världen, och de allra flesta är internflyktingar i sina egna länder. För bara några år sedan var denna siffra 50 miljoner, vilket också var en ofattbart stor siffra. Men nu handlar det alltså om 65 miljoner människor som är på flykt i världen.

Fortfarande lyckas dock oerhört få flyktingar nå Europa. Efter förra årets ovanligt höga siffror är antalet som når Europa nu lägre, och antalet som når Sverige är mycket lågt. Det beror inte på att anledningarna till att fly är färre eller mindre akuta utan på att det är svårare att nå fram. Många saker påverkar: gränskontroller runt om i Europa, EU:s avtal med Turkiet om att skicka tillbaka människor dit, fysiska murar som byggs runt om i

Europa, stängda gränser utanför Europa och mycket mer. Nu är det till exempel svårare för flyktingar att ta sig ut ur Syrien eftersom grannländerna har stängt gränserna mot Syrien.

Förra året var vi i Sverige enormt besvikna på EU:s oförmåga att ta ansvar när det verkligen behövdes. Många länder tar fortfarande inte emot flyktingar, trots att det har funnits en gemensam EU-politik på migrationsområdet i många år. EU:s medlemsstater kom förra året överens om att 160 000 personer skulle omfördelas från Italien och Grekland. Men hittills är det inte många tusen som faktiskt har blivit omfördelade.

Det som EU kommer överens om på papper har oerhört svårt att bli verklighet. Detta är i sig mycket problematiskt för hela EU-samarbetets legitimitet. Vi behöver ett gemensamt ansvarstagande och ett EU där alla länder hjälper till med mottagandet, där alla länder har rättssäkra, effektiva och humana asylsystem och där de värderingar som vi som medlemsstater har skrivit under på också upprätthålls. Här är det viktigt att Sveriges regering driver på för ett mer harmoniserat system där alla länder tar ett gemensamt ansvar för människor på flykt och där asylrätten värnas och mottagandevillkoren förbättras.

För ett år sedan hade regeringen också precis presenterat förslag om en tillfälligt mer restriktiv politik. EU:s oförmåga att ta ansvar, en mycket ansträngd situation hos myndigheterna och en alltmer populistisk politik från oppositionen föranledde detta. För Miljöpartiets del var det ett mycket svårt beslut, men det politiskt bästa är inte alltid det politiskt möjliga. Vi såg stora risker med att ännu mer restriktiv politik annars skulle bli verklighet.

Den tillfälliga migrationslagstiftningen ska finnas under högst tre år, och under den tiden ska mottagandet förbättras och etableringen snabbas på. Vi måste rusta Sverige att klara av ett bra mottagande både i tider då det kommer många och i tider då det kommer få. Vi har klarat det tidigare, och vi kommer att klara det nu också.

Historiskt många människor befinner sig i mottagningsystemen. Det är viktigt att de som får bifall snabbt kan etablera sig i en kommun, lära sig svenska och hitta ett arbete. Nu finns en lag på plats som innebär att alla Sveriges kommuner ska hjälpa till med flyktingmottagandet, och det är viktigt att säkerställa att den lagen följs. Annars försenas och försvåras etableringen för dem som berörs.

Fler ska kunna lära sig svenska på asylboenden från dag ett, kompetenskartläggning ska genomföras och asylsökande ska kunna få kontakt med arbetslivet. Regeringen har också påbörjat ett arbete med att möjliggöra för fler att kunna arbeta från dag ett i landet. Det finns byråkratiska hinder som försvårar detta och som behöver hanteras och undanröjas.

Regeringen har också presenterat åtgärder för att förbättra återvändandearbetet. Fler förvarsplatser, tydliga regler för vilken myndighet som ansvarar och arbetsplatsinspektioner är några av de åtgärder som ska göra återvändandearbetet mer effektivt. De allra flesta återvänder dock självmant, vilket självklart är positivt.

Många asylsökande som kommer hit har upplevelser med sig i bagaget som de behöver vård för. Därför finns pengar avsatta i budgeten för traumavård för asylsökande och nyanlända. Även ett nationellt kunskapscenter för ensamkommande barn inrättas. Förra året tog Sverige emot 35 000 ensamkommande barn. Detta är ur ett europeiskt perspektiv inte en större

andel än vad vi tidigare har tagit emot. Det är dock ett större antal personer eftersom så många kom förra hösten. Vi har ett väl utvecklat mottagande för ensamkommande och behöver samla och sprida den kunskap om detta som finns i landet.

I år kommer också mottagandet av kvotflyktingar att öka för att 2018 ligga på 5 000 personer årligen. Kvotflyktingmottagandet är viktigt för att människor i bestående flyktingsituationer ska kunna påbörja ett liv på riktigt. Även om flyktingläger i krigets närområde är viktiga i det akuta skedet – och viktiga att stötta med resurser – är de någonting som behövs för att överleva men inte ett ställe där man kan leva.

I den här budgeten finns medel till Migrationsverket, domstolarna och andra myndigheter för att på ett bra sätt kunna processa asylansökningar och överklaganden och för att förbättra mottagandet. Sverige ska ta ett stort ansvar för flyktingmottagandet. Vi ska vara ett internationellt föredöme.

I en tid när högerpopulismen får mer och mer politiskt stöd i Sverige och i omvärlden är det som viktigast att stå upp för helt grundläggande värderingar som demokrati, utveckling och mänskliga rättigheter. Värden som har setts som helt självklara ifrågasätts nu. Därför behöver Sverige vara tydligt med sin riktning och vad vi står för. Sverige ska vara ett land som står upp för mänskliga rättigheter, förmår andra länder att också göra det och faktiskt ser hur öppenhet och utveckling går hand i hand.

Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande.

(Applåder)

Anf. 119 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Det har nu gått drygt ett år sedan regeringen presenterade åtgärder för att, som den själv beskrev det, lägga Sveriges asylregler på EU:s miniminivå och skapa ett andrum i flyktingmottagandet. Det var åtgärder som presenterades av Stefan Löfven och Åsa Romson på en presskonferens.

Bakgrunden till detta känner vi alla till. Sverige saknade en hållbar migrationspolitik. Trots att statsministern bara några veckor tidigare på ett offentligt möte var tydlig med att Europa inte skulle bygga några murar hann verkligen till slut i kapp även regeringen. Jag hävdar dock att flyktingkrisen inte är över, vilket jag även sa i mitt huvudanförande. I år beräknas 30 000 människor komma till Sverige. Det är ungefär som ett genomsnittligt år före krisen. Anhöriginvandring tillkommer.

Lagstiftningen som Maria Ferm nämner i sitt anförande är tillfällig. Den kommer att sluta gälla senast 2019. Vi är ganska snart där, och det aktualiserar en viktig fråga. Hur ska framtiden för svensk migrationspolitik se ut?

Så fort man nämner detta blir universalsvaret från regeringen att EU håller på och arbetar med det här. Det är sant. Det pågår ett arbete inom EU. Lika sant är att det fortfarande är väldigt oklart vad det egentligen ska resultera i. Många länder motsätter sig exempelvis en tvingande omfördelningsmekanism.

Oaktat vad som sker eller inte sker på EU-nivå tror jag att många undrar vad den svenska regeringen tycker. Vilka uppfattningar har de båda regeringspartierna? Det är egentligen en ganska enkel fråga. Anser man att

lagar och regler ska förändras, och hur i så fall? Eller ska allt återgå till det som gällde tidigare?

Vi kan ta tillfälliga uppehållstillstånd som exempel. Anser Miljöpartiet att detta bör gälla i Sverige även fortsättningsvis?

Anf. 120 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Johan Forssell, för frågan! När olika debattörer hänvisar till förhandlingarna på EU-nivå handlar det om att dessa förhandlingar troligtvis kommer att påverka Sveriges lagstiftning på ett sådant sätt att frågan huruvida vi kan gå tillbaka till exakt samma sak som tidigare kanske över huvud taget inte är relevant.

Tillfälliga uppehållstillstånd är en sådan sak. Där kan diskussionerna på EU-nivå mycket väl leda till att inga länder kan ha permanenta uppehållstillstånd. Linjen från Sveriges regering har i det fallet varit att man ska kunna ha mer generösa regler som innebär att det ska kunna finnas permanenta uppehållstillstånd. Det är inget nytt i Sverige och ingenting som bara Sverige driver. Detta finns även i ett antal andra EU-länder.

Det har dock alltid funnits möjligheter till tillfälliga uppehållstillstånd även i Sverige. Men då har det gällt tillfälliga skyddsskäl eller icke bestående konflikter som inte ger skäl att stanna permanent.

Det handlar helt enkelt om att de här diskussionerna på EU-nivå är oerhört viktiga. Det är också oerhört viktigt att Sverige är en tydlig röst och att vi driver på för att alla länder ska ta ett gemensamt ansvar, för att vi ska ha ett mer harmoniserat system och för att det inte bara är några länder i Europa som ska ta det absolut största ansvaret. Alla ska hjälpa till.

Vi behöver också arbeta för att andra länder ska respektera det regelverk som redan finns på plats men också förbättra mottagandevillkoren i sina egna länder. Så är det inte i dag. Det är många som inte lever upp till den lagstiftning som redan finns och som inte har effektiva och rättssäkra asylsystem på plats. Där behöver vi driva på. Ett mer likvärdigt mottagande i hela EU kommer också att förbättra fördelningen av människor som är i behov av skydd.

Anf. 121 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Maria Ferm är mångordig, men ändå väldigt fåordig vad gäller själva kärnan i min fråga.

Jag håller med om en sak: Det är viktigt att man är tydlig. Jag har full förståelse för att man kanske inte har gemensamma förberedda svar för lång tid framöver. Det kommer kanske i sinom tid. Men man kan åtminstone själv ha en uppfattning. Det var detta min fråga gällde. Jag känner till att arbetet pågår i EU. Men vi ska komma ihåg att EU faktiskt är dess medlemsstater. Det är de olika regeringarna runt om i Europa som nu ska diskutera och förhoppningsvis komma fram till ett gemensamt beslut. Då uppstår frågan: Vad anser regeringen?

Det förslag som finns innebär att man ska ha en möjlighet. Jag känner till det. Men det är inte samma sak som att man *vill* att det ska bli på ett eller annat sätt. Min fråga gäller vad Maria Ferm och Miljöpartiet tycker. Ska Sverige framöver ha tillfälliga uppehållstillstånd? Jag kan utvidga frågan. Ska man ha ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring? Det krav som fanns tidigare omfattade ju ungefär 1 procent av alla ärenden. Då har man inget försörjningskrav.

Detta är ganska raka och tydliga frågor som jag tycker att väljarna har rätt att få svar på, i synnerhet eftersom Maria Ferm själv talar om vikten av tydlighet. Det kan väl ändå inte vara så att regeringen och regeringspartierna inte har någon uppfattning i den allra viktigaste frågan just nu i svensk migrationspolitik, som i sig sägs vara den viktigaste frågan när väljarna blir ombedda att berätta vad de tycker är centralt i den politiska debatten. Kan det verkligen vara så?

Anf. 122 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Anledningen till att jag beskrev lite om hur det går till med förhandlingarna på EU-nivå och den process som vi har framför oss de kommande åren är att detta kommer att påverka väldigt mycket. Jag beskrev också vilken Sveriges regerings linje är i de förhandlingarna, nämligen att vi ska kunna ha en generösare linje i vissa delar och kunna ha möjlighet till permanenta uppehållstillstånd. Detta är väldigt tydligt.

Den tillfälliga lagstiftningen upphävs automatiskt om tre år. Det är så lagstiftningen är konstruerad.

För Miljöpartiets del är det helt självklart att vi vill ha en human politik. Vi vill att familjer ska kunna återförenas. Vi vill att de ska kunna ha de praktiska möjligheterna att göra det. Vi tycker att det är viktigt att man har en trygghet och en säkerhet och att man vet att man kan få stanna länge i ett land, så att man kan påbörja etableringen på ett bra sätt. Alla de sakerna är helt självklara för oss.

Precis lika självklart är det att vi ska arbeta för ett system som innebär att alla EU:s medlemsstater tar ett gemensamt ansvar. Vi tror att det är många länder som behöver ta ansvar när många människor är på flykt. Det räcker inte om det bara är Sverige och Tyskland, utan vi behöver säkerställa att vi är betydligt fler som hjälper till. Det duger inte om det är så att länderna i Syriens närområde tar allt ansvar och EU inte gör någonting, utan vi behöver vara många som ser till att människor får skydd i den här situationen.

Sverige ska vara ett internationellt föredöme. Vi ska ha en human politik. Vi ska kunna ta ett stort ansvar för människor på flykt i framtiden, och det är det som vi arbetar för.

Anf. 123 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag blev inte särskilt förvånad över det som Maria Ferm tog upp i sitt anförande. Jag tänkte därför försöka fokusera på att tydliggöra vilka prioriteringar Miljöpartiet och regeringen gör.

Mottagandet av asylsökande slog förra året rekord med råge, som alla vet. Därför tänkte jag försöka vara någorlunda sjyst och backa tillbaka till situationen för ungefär ett år sedan och de beräkningar som gjordes då.

FN gör som bekant ett fantastiskt arbete för att stötta utsatta människor runt om i världen. För ett år sedan begärde de 70 miljarder för att hjälpa ungefär 12 miljoner människor på flykt runt om i världen. Tyvärr lyckades de bara samla in hälften av de här pengarna.

Regeringen budgeterade dock 80 miljarder för svensk flyktinghjälp. Det skulle hjälpa 78 000 flyktingar.

Maria Ferm talade om att över 65 miljoner människor runt om i världen är på flykt. FN skulle hjälpa 12 miljoner av dem. Regeringen med sina 80 miljarder skulle hjälpa 78 000.

Det här känns som en väldigt konstig fördelning. Hur tänker Miljöpartiet och regeringen, om man nu verkligen vill hjälpa människor på flykt?

Anf. 124 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Situationen i Syriens närområde börjar bli oerhört svår. Den har egentligen varit väldigt svår under ett antal år. Det säger sig självt att det är där de allra flesta flyktingarna befinner sig. Det är fråga om länder som har betydligt sämre förutsättningar än de mycket mer välbärgade länderna i Europa att ta hand om flyktingar. Det är så det ser ut. De allra flesta flyktingarna är flyktingar i sina egna länder eller har tagit sig ut från kriget till närområdet.

Därför har också UNHCR under många år drivit på för ökad vidarebosättning. Man ser att det här är människor som kommer att bli kvar under lång tid under väldigt svåra villkor. Även om man skulle lägga till ett antal miljoner är det ingenting som skulle kunna fungera permanent. Därför behöver fler länder hjälpa till med vidarebosättning, så att människor kan påbörja ett liv på riktigt.

Att många människor blir kvar i krigets närområde under svåra villkor är också någonting som kan göra att konflikterna förvärras eller sprids. Även därför behöver fler länder hjälpa till.

Men det betyder inte att vi inte ska hjälpa till även i de flyktingläger som finns i närområdena. Det är också något vi gör. Sverige är en av världens största givare till UNHCR. Det här är någonting som är viktigt att göra.

Samtidigt behöver vi arbeta för att länder som har betydligt bättre förutsättningar att hjälpa människor genom vidarebosättning också ska göra det i större utsträckning. Detta är ett område där EU:s medlemsstater brister i sitt ansvar. Det är få medlemsstater som hjälper till och deltar i FN:s vidarebosättningsprogram. Betydligt fler hade kunnat göra det. Då hade man också kunnat hjälpa fler människor och förbättra situationerna i de länderna.

Anf. 125 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är egentligen väldigt enkel matematik vi snackar om. Jag är inte jättebra på matte, det ska jag erkänna. Men FN begärde 70 miljarder för att klara av ett åtagande om att hjälpa 12 miljoner människor. De fick ungefär hälften av pengarna. 6 miljoner människor får alltså ingen hjälp. Regeringen prioriterar 78 000 människor. På vilket sätt är de här människorna, som har åkt genom ett antal säkra länder, värda mer än alla de människor som sitter i FN:s flyktingläger? Detta är väldigt konstiga prioriteringar när man säger sig företräda linjen att värna människoliv och hjälpa människor som är på flykt.

Vi i Sverigedemokraterna kan, tack vare våra prioriteringar, ta bort lite över 12 ½ miljard från migrationsområdet. Ändå hjälper vi fler människor på flykt. Hur kan Miljöpartiet, oavsett vad man nu må lägga pengarna på, försvara en politik som inte hjälper människor i livsnöd?

Anf. 126 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Kärnan i mycket av detta handlar om någonting som du precis beskrev, Markus Wiechel. Du sa att det handlar om matematik och att det är så enkelt. Nej, det är inte så enkelt som att man bara skulle kunna

flytta de pengarna till ett annat land och mottagandet där, och så skulle alla problem vara lösta.

Det är också därför som er budget är relativt verklighetsfrånvärd och naiv. Om det vore så enkelt kanske människor redan skulle ha gjort det, men så är det inte. Man skulle skapa helt andra problem. Människor skulle ändå inte kunna bli kvar i de länderna. De är redan på väg att gå under, eftersom de är tvungna att ta precis allt ansvar. Det är därför andra länder också behöver hjälpa till.

EU:s medlemsstater började förra hösten genomföra en mer restriktiv politik. Det var många medlemsstater som gjorde det. De införde gränskontroller, och sedan slöts avtal med Turkiet. Det var efter det som länderna i närområdet började stänga sina gränser mot Syrien. Människor kom helt enkelt inte vidare för att andra länder inte hjälpte till.

Nu är människor i stället fast i Syrien i krig och kan inte ta sig ut. Det som skulle förändra situationen och möjligheten för de människorna att ta sig ut ur kriget är om fler länder hjälpte till. Det är därför som vi arbetar hårt med att försöka få till ett gemensamt ansvarstagande inom EU.

Det betyder inte att det är enkelt. Det betyder inte att alla andra av EU:s medlemsstater är positiva till detta. Tvärtom har bland annat högerpopulistiska partier stort inflytande i många länder. Det innebär att vi behöver arbeta hårdare för att stå upp för grundläggande värderingar som människors rätt till liv eller till skydd från krig.

Anf. 127 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag har djup respekt för Maria Ferm. Hon är både kunnig och väldigt engagerad i migrationsfrågor. Hennes arbete har lett till mycket gott på området. Jag är glad att hon fortsätter att vara engagerad i de frågorna.

Däremot känner jag mig oroad över den roll som Miljöpartiet spelar i utvecklingen på området och också i samhällsdebatten. Jag har sedan förra hösten valt att inte ägna så mycket energi åt att kritisera Miljöpartiet, i stor utsträckning på grund av Maria Ferm. Jag vet att hon försöker att göra mycket gott i de sammanhang där hon befinner sig.

Det nya språkröret Isabella Lövin har i många olika sammanhang låtit precis som en socialdemokrat. Hon försöker att undvika frågor. Hon hänvisar bara till att andra ska ta mer ansvar. Jag känner inget förtroende för att hon bedriver ett vettigt arbete på området. Det oroar mig.

Miljöpartiets roll i den offentliga debatten har varit jätte viktig. Jag ser hur röst efter röst har tystnat efter att Miljöpartiet bytte fot och slutade tala utåt om detta. Människor behöver hjälp med argumentationen och att känna att de är en del av någonting större och inte står ensamma när de försvarar det som är rätt.

Miljöpartiet börjar alltmer bli ett sänke, och det oroar mig. Jag undrar därför hur Maria Ferm ser på den situationen.

Anf. 128 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Tack, Johanna, för det du säger! Jag tycker att detsamma i stor utsträckning gäller dig och Centerpartiet över huvud taget när det gäller särskilt migrationsfrågorna.

Vad gäller Miljöpartiets roll i den politiska debatten råder det inom vårt parti en stor enighet kring hur viktiga dessa frågor är. Frågor som rör

mänskliga rättigheter och miljöfrågor är de mest grundläggande för dem som väljer att engagera sig i den gröna rörelsen.

Det är också därför som den tillfälliga lagstiftningen är någonting som har berört så pass många i partiet. Det är någonting som har gjort att vi har haft många och långa processer om hur vi ska ta politiken vidare.

Vi tror verkligen att vi behöver arbeta väldigt hårt inom regeringen och runt om i alla kommuner med etableringspolitiken och hur vi får det att fungera. Det handlar om att snabba på processerna och se till att människor kommer ut i arbete och ut i samhället.

Det är också viktigt för att kunna få ett samhälleligt stöd för att kunna återgå till en mer human migrationspolitik än vad den internationella rätten kräver. Jag tror att Carina Ohlsson var inne på någonting liknande tidigare. Det handlar någonstans om att få samhället med sig.

Där är hur man talar om frågorna i debatten jätte viktigt. Vi hoppas att vi även nu i regeringsställning och över huvud taget tar en viktig roll och säkerställer att vi får ett annat samtal om migrationsfrågorna. Det är helt nödvändigt för att kunna se en annan politik i framtiden.

Nu beskrivs flyktingar och migration som säkerhetsproblem runt om i Europa. Det är någonting som vi behöver vända.

Anf. 129 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Min upplevelse är inte alls att Miljöpartiet längre tydligt tar debatten utåt sett. Ni pratar säkert massor internt eller när ni träffar era kommunpolitiker. Det är jag övertygad om. Många miljöpartistiska kommunpolitiker och medlemmar hör av sig till mig och är djupt besvikna över att Miljöpartiet har gett upp i de här frågorna. Det är vad de verkar se, och det är vad min fråga gäller.

Det handlar om samhällsdebatten. Hur påverkar det att ert parti har slutat att tala om detta och slutat att föra en tydlig linje utåt? Ni har gett upp det för att få sitta kvar i regering och i det sammanhanget kanske kunna påverka på marginalen. Det ser vi i olika sammanhang att ni gör. Det tillsätts någon utredning här och där som kanske om något år eventuellt kommer fram till någonting vettigt.

Det är att påverka på marginalen. Det kan betyda skillnad för vissa människor. Men samtidigt snurrar hela samhällsdebatten iväg i helt fel riktning. Där är ni inte längre med. Där har många av era medlemmar men också människor som bara har känt att de står er nära i de här frågorna inte längre något stöd. De har därför tystnat och börjat undra: Är det så att jag kanske hade fel? Det är allvarligt på riktigt.

Det är vad min fråga gäller. Det handlar inte om hur vi långsiktigt ska kunna säkra något. Det handlar om samhällsdebatten. Isabella Lövin undvek i lördagsintervjun de här frågorna helt och hållet och sköt dem ifrån sig för att i stället få prata om miljö. Miljö är också viktigt. Men när ni backar och undviker diskussionen påverkar ni också samhället, inte bara er regering.

Anf. 130 MARIA FERM (MP) replik:

Herr talman! Jag kan vara tydlig och säga att jag inte håller med. Vi talar om de här frågorna väldigt mycket externt och såklart internt. Det kanske är så att man talar om frågorna på ett annat sätt över huvud taget om man sitter i regering. Så var det säkert också för Centerpartiet förra

mandatperioden. Det är en del av konsekvensen av att samtala med andra och komma överens med andra.

Det handlar inte bara om opinionsbildning utan också om vad man åstadkommer konkret. Det gäller vilka steg man tar som sedan blir verklighet. Det betyder också någonting. Det är oerhört viktigt. Det är därför jag är engagerad politiskt. Det handlar om vad vi lyckas åstadkomma och hur det påverkar människor. Ibland handlar det om steg bakåt som man lyckas förhindra eller steg framåt som man lyckas genomföra. Det är någonsans därför vi allihop är här.

En del är såklart också opinionsbildning. Vi är överens i hela partiet om hur viktigt det är att tala om frågorna och stå upp för mänskliga rättigheter. Vi vill framöver arbeta för att åstadkomma en förändring av politiken, som innebär mer humanitet än vad den internationella rätten kräver.

För att kunna göra det behövs vi och alla andra partier som står upp för progressivitet och utveckling i ett Sverige och i ett Europa som annars verkar blicka bakåt och bli mer protektionistiskt. Det är definitivt någonting att ta på allvar. Vi behövs alla i detta. Det är bara att kämpa ännu hårdare för att vända debatten men också för att åstadkomma reella politiska förändringar under tiden.

Det handlar inte bara om utredningar som det kanske blir någonting av om några år, utan det är viktiga saker som händer hela tiden.

Anf. 131 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Herr talman! Det finns en verklighet bakom det område som vi i dag debatterar. Det är en verklighet som inte har varit helt närvarande i en del av de anföranden vi har hört hittills. Jag förstår att den är svår att ta till sig. Ändå är det denna verkligheten kräver av oss – att vi inte låtsas som om den inte finns bara för att vi inte längre ser den lika tydligt i vår egen verklighet.

Det sägs gång på gång här att vi lever med den största flyktingkatastrofen i modern tid. Moderaternas Forssell upprepar ofta att den inte är slut. Nej, den är inte slut. Och vi kan inte säga annat än att vi vet vad människor flyr från. I realtid ser vi angreppen på Aleppo och de livlösa barnen grävas fram ur ruinerna. Vi följer striderna runt Mosul och upptäckterna av nya massgravar. Vi hör om terrorattentaten i Kabul och ser talibanernas skräckvälde. Vi ser, och vi vet om, allt detta.

Men om vi verkligen inser att historiskt många människor i världen är på flykt kräver det också ett historiskt svar av oss och av vårt samhälle. Vi kan omöjligen förvänta oss att långvariga krig och våldsamt terror på tröskeln till Europa inte ska märkas här. Vi vet också att flyktingkatastrofen inte är en katastrof för oss utan för de 65 miljoner människor som flyr för sina liv. Vi vet att en absolut majoritet av världens flyktingar, hela 86 procent, befinner sig i världens allra fattigaste länder.

Mänsklighetens största segrar – det är dem vi talar om i dag. De kom till ur askan av mänsklighetens största brott i insikten att det krävs en gemensam civilisation för att vi ska kunna skydda varandra från folkmordet, från tortyren, från krigets slakt och från den politiska och religiösa förföljelsen. Det var en del av världssamfundets skuld till dem som fallit offer för andra världskrigets folkmord och förföljelse att lova varandra att inte låta det upprepas.

Våra mänskliga rättigheter och vår asylrätt vilar på det löftet. Det är ganska enkelt att hålla detta löfte under soliga dagar med fred och frihet. Men när vindarna blåser kallt och krig och förföljelse rasar – då gäller det. Om det vore enkelt hade vi inte behövt skapa dessa regler om att värna människans rätt till liv och skydd.

Det är nu när historiskt många behöver skydd som vårt löfte verkligen prövas. Då är det i ärlighetens namn fullständigt hårresande att se hur Europa och Sverige har valt att agera under det senaste året. De mänskliga rättigheter som generationer mödosamt har byggt upp tillsammans hotas i sin grund. FN:s tillträdande generalsekreterare António Guterres har tydligt sagt det självklara: Världen blir inte bättre av att fler gör fel. Fler behöver göra rätt.

Det svenska beslutet att först införa gränskontroller och id-kontroller och att sedan genom den tillfälliga lagen lägga sig på EU:s miniminivå innebär inte bara att ett av de länder i Europa som tidigare har gått före i många avseenden slutade att göra det. Det innebär att fler följde i Sveriges fotspår. Med Sverige i spetsen började allt fler att göra fel.

Vi ser nu resultatet: stängda gränser genom Europa och ett Turkietavtal som sätter en regim som i rasande fart blir alltmer diktatorisk att agera gränsvakt. Gränserna mellan Turkiet och Syrien är stängda liksom de från Jordanien och Libanon. EU-kommissionen lägger fram förslag som på många sätt cementerar miniminivåerna.

Det som står på spel är inget annat än asylrätten. Varför ska världens fattigaste länder som står för det allra största flyktingmottagandet vilja fortsätta att hålla sina gränser öppna för skyddsbehövande om inte en av världens rikaste regioner, EU, gör det? Vi har gång på gång hört regeringen säga att omsvängningen skulle få andra länder i EU att göra mer. Det har uppenbarligen inte alls fungerat.

Vi i Vänsterpartiet är glada och stolta över den budget som vi har lyckats komma överens om med regeringen. Den står på många sätt för en annan inriktning på politiken med reformer som prioriterar och stärker välfärdssystemet och tar viktiga steg för att jämna ut människors levnadsvillkor. Däremot är det ingen hemlighet att Vänsterpartiet inte står bakom vare sig de inskränkningar i flyktingpolitiken som ingicks i migrationsöverenskommelsen eller den tillfälliga lagen.

Vi vill se en annan migrationspolitik – en politik som står upp för asylrätten och sätter de mänskliga rättigheterna i centrum. Vi vet att en stark och generell välfärd är grunden för ett fungerande mottagande och ett mer rättvist och jämlikt samhälle – ett samhälle som kan växa. Vi vet att det kräver en ekonomisk politik som är till för alla och ett skattesystem som utjämnar de klyftor som har växt i Sverige under lång tid. Detta kommer vi att diskutera mycket mer under integrationsdebatterna nästa vecka.

Med detta sagt ställer jag mig bakom det förslag till anslagsfördelning som utskottet lägger fram i betänkandet.

Anf. 132 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt mig börja med att tacka utskottet för en välvillig behandling av regeringens förslag på utgiftsområde 8. Låt mig också tacka för en intressant debatt under eftermiddagen.

Det är på sätt och vis fascinerande att Johan Forssell och Johanna Jönsson inte förstår att de med det sätt som de agerar i debatten omöjliggör en framtida borgerlig regering. Ju längre ut de går åt sina respektive håll, desto svårare kommer det att bli för dem att lösa problemen tillsammans. Det är uppenbart om man har följt debatten att Alliansen i dessa frågor är helt död. Hur i hela världen ska ni kunna styra över Sverige när ni inte ens kan styra över er själva?

Centerns position är svårt att förstå i sig. För bara några veckor sedan stod jag i en debatt med Annie Lööf i tv. Då sa hon mycket tydligt att den tillfälliga lagen ligger fast. Vi tänker inte ändra på den före 2019, sa hon. Det förstår jag när jag läser era motioner, för ni föreslår inte att man ska riva upp den tillfälliga lagen. Om ni hade gjort det skulle ni så fall ha fått sätta av pengar till det. Och det har ni inte gjort. Centerns position är, vad jag förstår, att den tillfälliga lagen ligger fast fram till 2019. Ni vill inte ändra på den i denna del.

Förra året var vi mitt uppe i hanteringen av den svåraste flyktingkris som vi har gått igenom sedan andra världskriget. Sammanlagt kom 163 000 människor under förra året, varav över 100 000 de sista fyra månaderna. Vissa veckor kom över 10 000. Vi drog då slutsatsen att det inte kunde fortsätta så. Vi kunde inte klara av detta om det skulle fortsätta månad efter månad, vecka efter vecka på det här sättet.

Därför var vi tvungna att genomföra det vi gjorde: id-kontrollerna. Tre av fyra borgerliga partier lade ned sina röster i voteringen om dem. Ett parti röstade emot, nämligen Centern. Regeringen införde gränskontrollerna och sedan också den tillfälliga lagen. Det var enligt min mening helt nödvändiga beslut att fatta. Utan detta hade vårt mottagande kollapsat under våren, och vi hade inte haft en chans att klara av integrationen framöver.

Nu gjorde vi detta, men vi gick också in med åtgärder för att kunna klara av etableringen framöver. Vi gav 10 miljarder kronor mer till kommunerna för att kunna hantera bland annat situationen med välfärden. 85 000 människor har kunnat delta i studiecirkel och börjat lära sig svenska från första dagen på asylboendena genom de bidrag vi gav till studieförbunden.

Skolschablonen, alltså pengar till asylsökande barns skolgång, höjde vi med 50 procent. Vi har förstärkt skolan generellt sett i Sverige med 13 000 fler anställda under de här två åren, bland annat för att kunna förbättra studieresultaten men också för att över huvud taget kunna gå in med ökat stöd. Vi har nu förskolor där barn som kommer in och som är fyra, fem, sex år gamla lär sig svenska på bara några veckor. Det är på många håll en helt fantastisk utveckling.

Nu går vi också igenom alla de asylansökningar som vi har att hantera från förra året. Vi kortar köerna. Vi betar av dem efterhand. Migrationsverket kommer att fatta över 100 000 beslut i år. Det är det största antalet någonsin. Cirka hälften av dem som det fattats beslut om hittills kommer att få uppehållstillstånd.

Låt mig då säga: Jag är helt övertygad om att det kommer att gå ganska bra i Sverige för de människor som nu får uppehållstillstånd. Varför kan jag säga det? Jo, för de går nu ut på den starkaste arbetsmarknad som vi har haft i vårt land på många år. Vi har vänt utvecklingen på arbetsmark-

naden. Vi har lyckats med det. Arbetslösheten går ned. Långtidsarbetslösheten går ned. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 13 år. Vi har fått 120 000 nya jobb på bara två år. Vi har 100 000 lediga jobb just nu. Vi har på många sätt en arbetsmarknad där man skriker efter folk. De som nu får uppehållstillstånd kommer att kunna gå ut på den starkaste arbetsmarknaden, som sagt, på många år.

Därutöver har vi fått en vändning när det gäller bostadsbyggandet, som har varit uppe. Just nu bygger vi fler bostäder än vad vi har gjort på 40 år. Vi sätter i gång med över 60 000 nya bostäder under det här året.

Jag läste om min hemkommun Lund. De bygger över 800 lägenheter. Man får gå tillbaka till 60-talet för att hitta något liknande. Det är det som inträffar.

Då ser man en del kommuner, till exempel Ekerö och Täby, som säger: Nej, men vi kan inte. Då är min enkla fråga: Varför klarar man av att bygga i Lund men inte i Ekerö och i Täby? Varför är det bara de socialdemokratiska kommunerna som klarar av att bygga? Varför klarar inte de moderata kommunerna av att bygga?

Vi har en diskussion när det gäller att komma ut till kommunerna. Jag vet att det finns problem på en del håll. Då ska kommunerna också veta att staten går ur ungefär 40 000 asylboenden under de kommande månaderna. Det kommer alltså att finnas gott om fastigheter att hyra för de kommuner som vill göra det, om de vill ha tillgång till nya platser.

Men trots allt är det så här: Om det finns en vilja att lösa detta löser de allra flesta kommuner detta.

Herr talman! En lärdom är att ett land kan göra mycket. Vi har sedan 2011, när kriget i Syrien bröt ut, gett skydd åt 143 000 syrier. Sverige är det land i EU som gett skydd åt flest. Det är vår största humanitära insats någonsin. Då är en av lärdomarna att ett land kan göra fantastiskt mycket.

Men en annan lärdom är att ett land inte kan göra allt. Det är vår utgångspunkt när vi tittar på hur vi ska göra i Europa totalt sett. Det är otroligt viktigt att vi nu fortsätter att jobba för att få till stånd en fungerande europeisk politik som enligt min uppfattning grundar sig på åtminstone tre hållpunkter.

Den första är att vi värnar asylrätten och att vi inte låter de högerradikala rasistiska krafter som finns i Europa på sina håll blåsa bort de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna. Det handlar om att Genèvekonventionen står fast och att vi värnar asylrätten.

Den andra är att alla EU-länder faktiskt måste vara beredda att ta emot. Det är en svår förhandling som vi just nu har med en del EU-länder.

Den tredje är att vi också öppnar för fler lagliga vägar direkt från flyktinglägren till EU.

Herr talman! Jag förstår att de borgerliga kommer att vilja fortsätta att prata om kris, åtminstone Moderaterna. Jag använder inte längre ordet kris, åtminstone inte för svenskt vidkommande. Jag är fullt medveten om att vi ser en kris när vi tittar ut i världen när det gäller flyktingsituationen, men jag använder inte längre ordet kris för svenskt vidkommande. Vi har kontroll över utvecklingen. Nu handlar det om etablering och om att se till att de som får stanna får ett bra mottagande. Det handlar om att de kan få jobb, att det finns bostäder och att det finns skolgång för barnen. I grunden är jag faktiskt väldigt optimistisk. Vi kommer att kunna klara detta om vi hjälps åt.

Anf. 133 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Migrationsministern räknar upp kommuner som inte klarar att ge bostäder till de nyanlända. Det var väl egentligen bara en kommun som inte nämndes: Stockholms stad. Det är dessutom landets största kommun. Om migrationsministern är osäker på den politiska hemvisten där kan jag rekommendera Google. Det är dessutom en kommun som upphandlar hotellrum på bred front. Det vore intressant att höra om migrationsministern tycker att man ska lösa problemet med bostadsbristen genom att upphandla hotellrum.

Nåväl, den här debatten har kretsat kring många olika frågor: omvärldsutvecklingen, vad som hände förra hösten, situationen för nyanlända, bristerna i integration och så vidare. Men det är ändå ett betänkande som berör migration, och det finns en fråga som jag skulle säga överskuggar alla andra i det sammanhanget: framtiden.

Jag gjorde alldeles nyss ett försök med Miljöpartiet, och jag är väldigt nyfiken på att höra Socialdemokraternas uppfattning om detta. Lagen löper ut senast 2019 – det har varit lite olika bud även på den punkten från regeringspartierna. Om inget görs riskerar vi alltså en situation där vi ska återgå till den tidigare ohållbara migrationspolitiken. Jag menar att det vore ett misstag.

Jag blir oroad när Morgan Johansson nu talar om att det inte längre är någon kris. Vi har fortfarande 100 000 människor som väntar på besked om asyl. Jag skulle säga att vi har en kris i integrationen som vi fortfarande bara har sett inledningen på. Det är i och för sig tacksamt att Morgan Johansson säger att detta gäller först nu; statsministern sa redan i december förra året att krisen var över. Men anser Morgan Johansson att Sverige, även efter att lagen löpt ut, bör ha tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel?

Anf. 134 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Det som skiljer Stockholm från ett par andra kommuner, till exempel Ekerö och Täby, är att Stockholm inte har vägrat. Man har sagt: Vi kommer att lösa den här uppgiften.

Vi har också varit beredda att gå kommunsektorn till mötes genom att säga att man, när det gäller de placeringar som är gjorda 2016, kommer att få ytterligare två månader på sig. Det blir alltså sammanlagt fyra månader. Vi kommer också att skriva ned kommuntalen, så att säga, för nästa år. Det kan vi göra mot bakgrund av den nya prognosen. Vi kommer att underlätta för kommunsektorn.

Men det som skiljer Stockholm från de här kommunerna är att Stockholm inte har sagt nej. Det har Ekerö gjort. Det har Täby gjort. Det handlar faktiskt företrädesvis om moderata kommuner.

Min fråga till Johan Forssell är: När tänker Johan Forssell ta sitt ledarskap på allvar? Han sitter i Sveriges riksdag. Han tryckte på knappen när vi antog anvisningslagen. När tänker han och den moderata partiledningen ta sitt ledarskap på allvar i förhållande till de moderata kommuner som nu säger nej? Jag läste i går en artikel av en moderat riksdagsledamot som tyckte att ni skulle hoppa av den här överenskommelsen. Låt oss hoppas att det inte blir så.

Min uppfattning är: Kan man bygga i alla andra kommuner måste man rimligen kunna bygga också i moderata kommuner. Eller är det särskilt hård mark just där så att man inte kan sätta en spade i den?

Johan Forssell har här en uppgift, och det är att hedra den uppgörelse vi har gjort och att då se till att också moderata kommuner löser uppgiften.

Sedan gäller det framtiden. Det är klart att det här är en svårighet. Jag har alltid sagt att vår utgångspunkt är att vi ska kunna gå tillbaka till den gamla lagstiftningen och att detta är en tillfällig lag. Å andra sidan vet vi också att det pågår en europeisk process, precis som Maria Ferm sa. Jag är helt övertygad om att ska man kunna lösa detta på riktigt måste man ha en europeisk lösning. Då får vi försöka få igenom våra ståndpunkter i den processen, och så får vi se var vi landar.

Anf. 135 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Faktum kvarstår. Även Stockholms stad menar i sina interna dokument att man inte kommer att klara av den kvot som man har blivit tilldelad detta år. Hur mycket migrationsministern än talar runt det är det svårt att komma bort från det. Därför är hela verklighetsbeskrivningen helt felaktig.

Morgan Johansson får det att låta som att det är ett litet antal moderata kommuner som inte vill när det i själva verket är ett mycket stort antal kommuner runt om i Sverige, av olika politisk färg, som säger att de vill men att det inte går.

Det är väldigt svårt att på mycket kort tid ordna fram stora mängder bostäder till nyanlända. Det är enklare i vissa kommuner. Jag skulle säga att det förmodligen är allra svårast i storstadsregionerna, av lätt insedda skäl.

Majoriteten i Stockholms stad vill hyra in hotellrum, medan partikamaraterna i Malmö köper bostadsrätter. Anser Morgan Johansson att det är ett bra sätt att lösa detta? Är det en långsiktigt hållbar lösning på bostadsituationen för nyanlända?

Vi har från Alliansens sida lagt fram 30 gemensamma förslag, och jag vill betona att det i fjolårets överenskommelse var mycket tydligt uttryckt att det skulle genomföras regelförenklingar för kommunerna.

Regeringen pekar med hela handen men bakbinder kommunernas möjligheter att ta ansvar. När ska det arbetet komma igång? När kommer detta? Vi har föreslagit att man ska förändra flyttskatterna, korta överklagandeprocessen, begränsa sakägarkretsen och förenkla privatbostadsuthyrning. Vi har också riksintressena, systemet med naturreservat och strandskyddet och så vidare.

Det finns 30 förslag från Alliansen. När ska Morgan Johansson och regeringen ta den utsträckta handen och börja leverera? Det är enkelt att stå i talarstolen och säga att det är några få dumma moderater där borta som inte tar sitt ansvar. Helt allvarligt, migrationsministern: Politik måste väl vara mer än så. Ge rätt verktyg från Sveriges regering och se till att fler kommuner också får en möjlighet att ta emot. Det är inte viljan som saknas.

(Applåder)

Anf. 136 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Vi utvecklar gärna verktyg, och vi har också sagt att vi är på väg fram med regelförenklningar när det gäller bygglov.

Men det handlar inte bara om det. Jag har suttit i en byggnadsnämnd, i Lund för 20 år sedan. Vår ordförande i byggnadsnämnden, socialdemokraten Gunnar Jönsson, hade ett mantra som han upprepade om och om igen: Vi måste ha planberedskap.

Då, i mitten av 90-talet, var bostadsbyggandet som vi vet ganska lågt. Räntorna var höga. Många ifrågasatte varför vi skulle ta fram detaljplaner när byggandet var så lågt. Jo, vi måste ha planberedskap, för förr eller senare vänder det, och då måste man kunna sätta spaden i marken direkt.

Det är därför som det nu kan byggas så mycket i Lund och på andra ställen – man har tagit fram detaljplaner. Tänker man lite längre än vad näsan räcker klarar man av detta. Men det har Täby, Danderyd, Ekerö och de andra inte gjort. De har inte byggt på många år. De har också många gånger från början sagt nej till nyanlända. Hela deras politiska idé har gått ut på att de inte vill ha in fattigt folk i kommunen: Vi bygger inga hyresrätter, och vi tar inte emot nyanlända. Vi har kvar vår lilla moderatledning här, och vi ska inte bygga bort vår egen majoritet.

Det är den principen som vi nu är på väg att bryta igenom. Alla måste vara beredda att ta emot nyanlända. Om vi klarar av att bygga i andra kommuner i resten av landet är jag säker på att man klarar av att göra det också i dessa kommuner.

Om vi återgår till att tala om framtiden tror jag att om man ska kunna klara den här situationen på lite sikt måste vi ha en gemensam europeisk lösning, och det är precis det som regeringen nu arbetar för. Den lösningen bygger på samma princip som vi har här hemma, nämligen att alla måste vara beredda att ta ansvar, också de som styrs av andra politiska ledningar.

Anf. 137 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! När regeringen valde att införa både gräns-id-kontrollerna och senare den tillfälliga lagen hörde vi upprepade gånger Morgan Johansson säga att det här också var åtgärder som skulle förmå fler länder i Europa att ta sitt ansvar.

Samtidigt har vi sett att allt fler länder i stället har stängt gränserna och inte alls gjort det som de behöver göra. Vi ser Turkietavtalet, och vi ser att människor som är i behov av skydd ganska akut är fast både i Syrien och i Jordaniens öken.

Min fråga är kort och gott: Hur tycker migrationsministern själv att det går med att få andra länder att ta det ansvaret? Jag måste säga att det är mycket oklart för mig på vilket sätt detta skulle ha hjälpt till, och därför vill jag höra migrationsministerns reflektioner. För det första: Var det verkligen ett skäl att göra dessa saker? För det andra: På vilka sätt försöker regeringen få övriga länder att ta sitt ansvar?

Precis som migrationsministern sa i föregående replikskifte om kommunerna ska alla göra sitt jobb. Då måste vi också förmå fler länder att göra det de ska. Vänsterpartiet har kommit med förslag som handlar om medlemsavgift. Det går säkert att göra även på andra sätt.

Vad är regeringens konkreta förslag för att förmå fler länder att göra det rätta? Då tänker jag inte på förslag som handlar om att vi ska göra mindre.

Anf. 138 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Vårt konkreta förslag är reformen av Dublinförordningen. Det ligger ett konkret förslag på ministerrådets bord. Det är ingen tillfällighet att det gör det, utan det beror på att vi under lång tid har jobbat tillsammans med ett antal medlemsländer och kommissionen för att få det till stånd.

Konstruktionen är att om det kommer väldigt många asylsökande till samma land under kort tid ska man fördela ut dem i de övriga medlemsländerna enligt en fördelningsmekanism som slår till. Jag tror att det är helt nödvändigt att vi får detta på plats. Det är samtidigt det som sitter väldigt långt inne för en del medlemsländer. Men det är det som vi konkret jobbar med.

Jag har sagt det många gånger: Det handlar i grunden om att bryta igenom en princip. Man kan säga att migrationsfrågorna är genuint gränsöverskridande, något som är nästan banalt att påpeka. Samtidigt är det en av de frågor som vi samarbetar allra minst kring, både mellan olika stater och överstatligt. Den principen måste vi bryta igenom, och det är precis det vi försöker arbeta med, det vill säga det ska finnas en ordning där alla EU-länder i vissa situationer tar emot.

Om vi inte skulle göra det kommer bara gränsländerna att få ta det stora ansvaret, till exempel Grekland och Italien. Det är klart att skulle Turkietavtalet inte längre fungera kommer Grekland mycket snabbt att förvandlas till ett enda stort flyktingläger. Det rör sig om tiotusentals människor som skulle komma att söka sig över till Grekland. Kan de då inte i det läget få hjälp av övriga EU har Grekland mycket stora bekymmer.

Det är detta som vi konkret jobbar för, och jag hoppas att vi ska nå framgång i det förhandlingsarbetet.

Anf. 139 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! Jag tycker nog att Grekland på många sätt redan är ett flyktingläger och att vi befinner oss i en väldigt akut situation som inte är acceptabel en enda dag till. Vi har människor som sitter i läger på Lesbos. Grekland är på många sätt en katastrof och det är uppenbart att även den lilla, lilla omfördelning som man har kommit överens om i EU går otroligt långsamt. Systemet mal på tok för långsamt.

Det här är liksom ingenting man kan vänta med, och jag har svårt att se att det verkligen handlar om en kraftfullhet, en skyndsamhet när vi talar om Dublinförordningen. Jag önskar mig en regering som är mycket, mycket kraftfullare i sina åtgärder och som ser till att EU sätter samma tryck bakom mänskliga rättigheter som man gör när det gäller den ekonomiska politiken. Det verkar vara lättare där.

Samtidigt finns det en fråga som jag tycker är väldigt svår. Regeringen talar hela tiden för en harmonisering i EU-länderna och att vi ska ha samma politik. Samtidigt, i överläggningar och i diskussioner om ert förhandlingsmandat, säger ni ofta att Sverige ska ha möjlighet att ha en annan lagstiftning.

Ärligt talat går inte det riktigt ihop. Jag skulle någon gång vilja veta var regeringen egentligen står. Om ni är för en verklig harmonisering kommer man ju inte att kunna ha annan lagstiftning. En tydlighet även här skulle vara på sin plats.

Vi ser att Danmark inför kommande ordförandeskap börjar lobba för ändringar i Europakonventionen, konventionen om familjers rätt till återförening, om statslösa och så vidare. Det finns ett tryck ned mot de mininivåer som redan är usla, och jag förväntar mig såklart att regeringen är tydlig gällande huruvida det är en harmonisering eller en faktisk möjlighet till någonting annat och mer.

Anf. 140 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Jag håller med om att Greklands situation redan nu är allvarlig. Ungefär 60 000 sitter fast, en del på öarna och många på fastlandet, och kommer inte vidare. Det var därför vi beslutade förra året om den omfördelning som nu pågår men i alldeles för låg omfattning och alldeles för låg takt. Det håller jag med om. Ungefär 7 000 har hittills flugits ut. Men det finns inget annat sätt att jobba på. Jag tycker det är den kloka åtgärden att vidta.

Jag vet att Christina Höj Larsen ofta hårt kritiserar avtalet med Turkiet. Det är ett avtal mellan Grekland och Turkiet. Den största tillskyndaren i Europa för det avtalet är hennes egna partivänner i Grekland. Syriza styr där. Jag träffar ofta den grekiska ministern. Han framför hela tiden samma farhågor till oss andra. Vi måste se till att avtalet faktiskt fungerar. Annars kommer Grekland att placeras i en helt omöjlig situation. Han trycker på för två saker. Den ena är att avtalet fungerar, och den andra är att vi hjälper Grekland på plats och med omfördelningen.

Så till frågan om harmoniseringen. Jag menar att detta är ett område där vi måste samarbeta mer och där Europa bör gå i en riktning mot en mer gemensam politik. Sedan kan man alltid diskutera på vilken nivå den gemensamma politiken ska ligga.

Då finns den andra frågan om hur stort utrymme enskilda medlemsstater ska få för egna regler. Där har vi sagt till riksdagen att vi önskar gå i riktning mot harmonisering, men vi vill också se till att det finns en flexibilitet för de enskilda medlemsländerna. När vi kommer längre fram i förhandlingarna kommer det att bli tydligare.

Anf. 141 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag är ärligt talat orolig. Migrationsministern sa sig vara optimistisk. Det är väl det som gör mig oroad, i kombination med att jag vet hur migrationsministern och regeringen har agerat tidigare. Det har varit en inkonsekvent hantering av migrationssituationen där man ena sekunden sagt att läget är under kontroll för att i nästa sekund göra något helt annat.

Migrationsministern har i en frågestund och alldeles nyss i talarstolen talat om att han inte är ett dugg orolig för dem som kommer nu. De kommer att gå in på den starkaste arbetsmarknaden och så vidare.

Samtidigt fortsätter regeringen med en politik där kommuner tvingas ta emot människor – ett åtagande de säger sig inte klara av. På så sätt tror man sig kunna främja en bättre inkludering i samhället. Det håller inte ihop.

Ministern verkar inte ett dugg orolig för de migrationsströmmar vi ser framöver. Redan i dag kommer det många människor till Sverige. Det är inte alls de 10 000 i veckan som vi såg förr, men det är fortfarande många människor som ska in på den svenska arbetsmarknaden och komma in i vårt samhälle. Regeringen har inga lösningar.

Utanförskapsområdena blir fler, och segregationen blir värre. Trots en minskad arbetslöshet ser vi problem med segregation så att utlandsfödda inte blir en del av samhället.

Vilka konkreta åtgärder finns som tyder på att regeringen gör rätt? Hur kan regeringen fortsätta med politiken och samtidigt tro sig främja en sundare inkludering framöver?

Anf. 142 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Jag är optimistisk. Det kommer att gå bra för de allra flesta människor som har kommit hit, precis som det har gått bra för de allra flesta som kom på 90-talet från Bosnien. De har nu förmånen att gå ut på den starkaste arbetsmarknaden vi har haft på många år – tack vare den politik vi har fört.

Det finns 100 000 lediga jobb. Det har skapats 120 000 nya jobb på två år. Vi har den lägsta ungdomsarbetslösheten på 13 år. Det är jag glad och stolt över. Det ska vi vara i dessa jultider. Jag är glad att det finns en positiv och stark utveckling i svensk ekonomi.

Sedan är det bostadspolitik. Det byggs mer än på 40 år. Det byggs över 60 000 bostäder i år. Vi måste upp lite högre, kanske upp till 70 000 bostäder nästa år. Den takten måste hållas de kommande åren – men vi är inte så långt bort.

Jag vill ställa två frågor till Markus Wiechel. Den första frågan gäller varför ni är för segregering. Om det inte finns en lagstiftning och en press på alla kommuner att ta ansvar kommer de nyanlända att hamna i samma kommuner. Det har vi sett under åren. Då är väl det klokaste att se till att de hamnar i lite olika kommuner, att de sprids ut över landet. Det motverkar segregeringen. Varför är Sverigedemokraterna för segregering? Varför är ni för att de nyanlända ska hamna i samma kommuner som de alltid har hamnat i? Det är jättekonstigt.

Den andra frågan gäller att ni har sagt att ni vill låsa in alla asylsökande i förvar. Det är alltså fråga om 100 000 män, kvinnor och barn som inte ska få röra sig fritt i samhället. Har ni tänkt igenom hur alla förvaren för dessa 100 000 ska se ut? Har ni finansierat detta i er budget?

Anf. 143 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det råder inget tvivel om att det är stor oenighet mellan å ena sidan mig och Sverigedemokraterna och å andra sidan migrationsministern och regeringen.

Först och främst bedriver vi en helt annan migrationspolitik. Inte alls lika många människor kommer hit, vilket gör det enklare för oss att hantera hela situationen. Det gör det enklare med inkludering i samhället så att de som kommer hit, och framför allt har kommit hit, får en chans att bli en del av samhället. Det gör det enklare för oss att hantera de problem som uppstår när människor från olika delar av världen kommer till Sverige.

Migrationsministern har en syn som jag inte riktigt förstår mig på. Jag förstår inte vad drivkraften är i att hela tiden fortsätta med denna politik och nästan uppmana till att fler ska komma hit även framöver. Det har varit en lång debatt, och det har varit flera replikskiften. Jag lade märke till att även Carina Ohlsson från Socialdemokraterna hade lite svårt att förklara hur hon såg på framtiden när det kommer till de tillfälliga lösningarna. Frågan är om Socialdemokraterna avser att göra gränskontrollerna permanenta eller inte. Det var mycket oklart. Jag har aldrig fått något svar från migrationsministern heller. De finns ingen röd tråd i regeringens agerande, mer än att man verkar strunta i exempelvis kommunernas möjlighet att ta emot nyanlända. För en sund inkludering måste de vara med på banan, kan jag tycka. Gör inte migrationsministern det?

Anf. 144 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Herr talman! Det beror på vad Markus Wiechel menar.

Just nu finns ungefär 100 000 som väntar på beslut. De befinner sig i Sverige. Det har hittills utfärdats ungefär 48 000 uppehållstillstånd. Varför vill Markus Wiechel att de ska hamna i samma kommuner de alltid har hamnat i? Varför är han för segregering? Det är där de hamnar om man inte är beredd att se till att alla kommuner tar ansvar. Det är jättekonstigt.

Jag ställde en fråga till. Den gällde förslaget att alla asylsökande ska hållas i förvar. Kent Ekeröth sa så den 7 augusti, och han fick medhåll av Richard Jomshof – de borde inte få röra sig fritt på gatorna.

Vi talar i så fall om att vi måste bygga låsta läger för 100 000 människor. Har ni finansierat detta i er budget? Nej, det har ni inte gjort. Har ni tänkt igenom förslaget? Det är fråga om 100 000 män, kvinnor och barn som ska låsas in. Jag tror att 5 000 i dag sitter i olika låsta anläggningar, fängelser och häkten. Ni vill låsa in ett mångdubbelt antal människor som inte har begått några brott över huvud taget. Det enda de har gjort är att söka asyl. Ni ska låsa in dem.

100 000 människor ska låsas in. Inser ni vilken typ av Gulagsamhälle som ni i så fall skulle skapa?

Min fråga är och har varit, och jag hoppas få svar på den: Står ni fast vid detta djupt människofientliga förslag?

(ANDRE VICE TALMANNEN: Jag vill uppmärksamma på att Markus Wiechel inte har rätt till fler repliker, och han kan således inte svara på de frågor som får anses vara retoriskt ställda. De får besvaras vid ett senare tillfälle.)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 14 §.)

§ 10 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU9
Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen (prop. 2016/17:24)
föredrogs.

Anf. 145 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Den här debatten handlar alltså om golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen. Jag vill inledningsvis passa på att yrka bifall till Alliansens reservation, alltså reservation 1 under punkt 2.

I vår följdmotion och i denna reservation utvecklar vi i Moderaterna och Alliansen vår syn på propositionen. I den här frågan sätter vi fokus främst på företagsklimatet. Därför tänker jag förhålla mig till det snarare än sakfrågan. Anledningen till det är att konsekvensbeskrivningen i propositionen återigen brister.

En viktig del för att vi ska ha ett bra företagsklimat är att byråkrati och regelkrångel hålls till ett minimum. Företagare ska helt enkelt kunna fokusera på sin kärnverksamhet. I det systemet är det viktigt att vi har bra konsekvensbeskrivningar. Det är det system vi har satt upp, med konsekvensbeskrivningar som Regelrådet granskar och i ett remissvar svarar på hur bra de är.

Regelrådet gör också en årlig sammanställning av hur konsekvensbeskrivningarna ser ut överlag. I den senaste sammanställningen som gällde 2015 visade det sig tyvärr att endast 36 procent håller måttet. Endast 36 procent av konsekvensbeskrivningarna är godtagbara. I alla de andra fallen kan vi som ska fatta beslut här i kammaren eller andra regelgivare inte riktigt avgöra hur propositionen eller regeln kommer att slå mot företagare och därmed mot tillväxt och sysselsättning. Och nu har vi alltså ytterligare en proposition på bordet där konsekvensbeskrivningen är otillräcklig.

I förra veckan, herr talman, hade jag en interpellationsdebatt med närings- och innovationsminister Damberg. Jag tog brett upp frågan om konsekvensbeskrivningar, och jag berömde närings- och innovationsministern. Jag upprepar gärna det berömmet, för han nämnde i sitt svar att konsekvensutredningarnas kvalitet behöver höjas. Han sa också att ett bra beslutsunderlag ökar förutsättningarna för att skapa ändamålsenliga regler och att detta i förlängningen förväntas leda till ökad tillväxt och sysselsättning. Jag håller med om alla de tre punkterna.

Vad som står på spel är alltså tillväxt och sysselsättning. Det kan tänkas att i ett litet fall, i en proposition, gör det ingen större skillnad. Men när konsekvensutredningarna brister på område efter område och i proposition efter proposition gör det sammantaget att regelbördan för företagen troligtvis blir för stor, vilket slår mot jobben.

För ungefär två veckor sedan hade vi en debatt här i kammaren. Skatteutskottet behandlade en fråga om fastighetsbegreppet i momsskattelagen. Inte heller då var konsekvensutredningen tillräcklig, men i det fallet valde Socialdemokraterna och Miljöpartiet – och riksdagen i övrigt; det var ett enigt beslut – att fastslå att konsekvensutredningen inte var okej. Därför ville man att regeringen skulle få ett uppdrag, ett tillkännagivande, att göra en genomlysning efter ett par år.

Så har Socialdemokraterna och Miljöpartiet inte valt i detta fall, trots att konsekvensbeskrivningen är dålig även här. Det vill säga att ena veckan agerar Socialdemokraterna och Miljöpartiet på ett sätt. Nästa vecka menar närings- och innovationsministern att det här är viktiga frågor och att man ska jobba med konsekvensbeskrivningar. Nu, tredje veckan, reagerar Socialdemokraterna och Miljöpartiet på ett helt annat sätt. Jag förstår inte riktigt konsekvensen i detta. Det är alldeles tydligt att regeringspartierna inte har någon plan för ett starkare Sverige eller för tillväxt i hela Sverige.

När man genomlyser vilka olika departement som har allra svårast att göra bra konsekvensutredningar visar det sig att Finansdepartementet är ett sådant departement. Det är viktigt att finansministern inför framtiden säkerställer att det görs ett bättre jobb på det här området.

Det är alltså bättre och enklare för alla parter om konsekvensutredningen är bra från början så att man inte måste göra den efteråt. Då vet vi när vi fattar beslut hur det slår för företagen, för jobben och för tillväxten. Får vi ordning på detta, får vi ordning på konsekvensbeskrivningarna, då stärks Sveriges konkurrenskraft. Då ökar tillväxten, och då blir jobben fler. (Applåder)

Anf. 146 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation 2 i betänkandet.

Regeringens proposition om golv för statslåneräntan är en konsekvens av att vi befinner oss i en extraordinär situation med räntenivåer som vi praktiskt taget aldrig tidigare har sett och som strider mot allt som vi fick lära oss i skolan. Ekonomin, vårt ekonomiska system och skattelagstiftningen är inte anpassad efter det.

Effekterna på ekonomin av detta extremt låga ränteläge är något som vi förmodligen inte kommer att förstå den fulla vidden av förrän om många år. Flera remissinstanser har efterlyst en mer omfattande konsekvensanalys, vilket också föregående talare var inne på. Det kommer att bli nödvändigt om det rådande ränteläget skulle hålla i sig under en längre tid.

Vi i Sverigedemokraterna delar bedömningen att det kan finnas anledning att laga efter det läge som nu har uppstått och införa en lägstanivå för statslåneräntan på 0 procent. Regeringens förslag om att dela upp golvet i två olika nivåer ställer vi oss dock skeptiska till. I likhet med flera remissinstanser menar vi att golvet bör läggas på 0 procent på samtliga områden som berörs av regeringens proposition.

Anf. 147 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Världens finansiella ramverk har genomgått stora förändringar under den period som snart är ett decennium. Såväl penning- som finanspolitik har i många avseenden fått trampa ny mark under den här tiden. Det är givetvis en naturlig följd av finanskrisen och skuldskrisen som blossade upp i framför allt Sydeuropa.

Riksbanken liksom vi i riksdagen har under de senaste åren behövt se över många av de regelverk som utgör ramarna för samhällsekonomin. En viktig sådan ram är statslåneräntan eftersom den som referensränta inom skattelagstiftningen har stor betydelse för såväl pensioner som företagsavtal.

Ett skattesystem blir aldrig färdigbyggt, och det är nödvändigt att snabbt reagera på sådana omständigheter i vår omvärld som får oförutsedda konsekvenser. Givet den situation med minusränta som vi nu befinner oss i är en förändring av bestämmelserna för statslåneräntans golv nödvändig.

Med det sagt: Lagförslag måste vara väl genomlysta och transparenta. Det handlar i förlängningen om tilliten till skattesystemet. Det är alldeles uppenbart att betydande effekter för företag kan följa av förslaget. En grundläggande princip vid utformning av nya skatteregler är att de möjliga konsekvenserna av föreslagna regler är väl genomlysta och utredda.

Jag kan konstatera att det förslag som regeringen presenterat saknar en sådan fullständig konsekvensanalys. Förslaget har fått stark kritik för detta från tunga remissinstanser och även från Jörgen Warborn alldeles nyss.

Vi befinner oss i en period av mycket osäker ränteutveckling. Det är bekymmersamt att regeringens konsekvensanalys i förslaget enbart utgår från Finansdepartementets ränteprognos och inte från olika ränteprogno- ser. Givet att en prognos är just en prognos finns det all anledning att titta på både de mer sannolika och de mindre sannolika prognoserna. För bara några år sedan var ju exempelvis minusränta otänkbart. Nu är den ett faktum i många länder.

För den som ska använda statslåneräntan som referens innebär två golv givetvis en ökad komplikation. Jag kan konstatera att de omfattande regel- förändringar som nyligen skett på skatteområdet liksom de processer som pågår just nu innebär stora förändringar för dem som i slutändan ska sitta och hantera regelverken: företagen. I ljuset av detta blir det ännu viktigare att göra djupgående analyser för att säkerställa att förändringar är ändamålsenliga och inte får oförutsedda konsekvenser, eller för den delen att nya regler slår olika för olika aktörer, exempelvis företag av olika storlek eller inom olika branscher.

Herr talman! Att regeringen följer upp de nya föreslagna förändring- arna av golvet för statslåneräntan är en viktig del i att bygga tillit för skat- tesystemet genom transparens och tydlighet. Jag yrkar därför bifall till re- servation 1 av Per Åsling med flera.

(Applåder)

Anf. 148 JÖRGEN HELLMAN (S):

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Det är naturligtvis en extrem tid. Räntan är negativ. Riksbanken har satt sin referensränta till $-0,5$, och det är klart att marknaden påverkas av att räntorna är negativa. Vi räknar fram statslåneräntan med en modell som gör att referensräntan nu i november är $0,27$ procent, vilket innebär att det börjar närma sig nollränta eller minusränta. Vi kan inte ha minusränta i skattesystemet och i de regler som styr det. Det får helt oönskade effekter på skattesystemet.

Jag tycker därför att det är bra att regeringen har reagerat och skickat ut ett förslag på remiss om ett golv på 0 respektive $0,5$. Lagrådet och re- missinstanser har tittat på detta, och de flesta tillstyrkte förslaget. Man kan naturligtvis ha en diskussion om man ska ha ett golv eller tre golv, men regeringen har fastnat för förslaget med två golv: 0 och $0,5$.

Detta är viktiga frågor, för de avgör bland annat ränteavdragsbegränsningar i näringsverksamhet, schablonintäkt vid avsättning av periodiseringsfond, fördelningsbelopp vid räntefördelning, skatteunderlag för avkastningsskatt på pensionsmedel och värdering av bilförmån och ränteförmån. Det är alltså väldigt många skattefrågor som berörs av detta golv.

Det har kritiserats att förslaget inte har utvärderats, att det är dåligt berett och att konsekvensanalysen är dålig. Jag upplever att det är samma retorik som för ett år sedan. Då var det någon annan retorikexpert som kom med påståendet att det inte fanns någon extern bedömare som trodde på regeringens jobbpolitik. Det används inte längre, för nu har 120 000 fler fått jobb.

Jag upplever också att man i debatt efter debatt framhåller att frågan är dåligt beredd och att det fattas konsekvensanalyser. Men en regering har naturligtvis i uppgift att i sådana här extrema tider ta fram bra förslag, och det har regeringen gjort med dessa två golv. Självklart ska regeringen utvärdera denna reform när den är i kraft och man ser effekterna. Det är naturligtvis viktigt att det görs, och det gör säkert alla regeringar; man inför en reform och man utvärderar den.

Herr talman! Jag tycker att det är bra att regeringen har agerat i denna fråga för att skapa tydlighet i vårt skattesystem i dessa extrema tider med negativ ränta.

(Applåder)

Anf. 149 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Jörgen Hellman gör gällande att det är retorik att titta på den bristande konsekvensutredningen – att det bara skulle vara tomt prat. Det är naturligtvis inte bara retorik; det är en förordning. Jag skulle vilja fråga Jörgen Hellman om det inte är en förordning som även Socialdemokraterna tycker att det vore rimligt att följa.

Anf. 150 JÖRGEN HELLMAN (S) replik:

Herr talman! Ni använder er ofta av en retorik som går ut på att det är dåligt berett och bristande konsekvensanalys. I en sådan här extrem situation med negativa räntor måste vi naturligtvis ha ett skattesystem som är anpassat efter dem. Det är fakta; där står vi i dag.

Regeringen har tagit fram ett förslag till golv på 0 och 0,5. När det har verkställts kommer det naturligtvis att utvärderas om det var rimligt. Men vi måste få se om effekterna blir de förväntade. Regeringen har gjort alldeles rätt när man berett frågan och kommit med förslag, och så får vi se vad det blir för effekter när systemet är sjösatt.

Anf. 151 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Det är Regelrådet, som alltså är regeringens egen myndighet på detta område, som gör genomlysningen av propositionen och den utredning som regeringen har tillsatt. På område efter område kommer alltså regeringens egen myndighet fram till att konsekvensbeskrivningarna brister. Det kan inte vara retorik eller tomt tal; det är ett faktum att endast 36 procent av konsekvensbeskrivningarna är godtagbara.

Det vore väl rimligt att inte bara göra en utvärdering efteråt av hur en lagstiftning slår mot företagen utan att följa förordningen och göra en utvärdering och en konsekvensbeskrivning innan. Sanningen är ju att varken Jörgen Hellman, finansministern eller andra delar av regeringen vet hur detta förslag påverkar företagen, och det riskerar att slå mot jobben och sysselsättningen. Det är den utmaning vi har framför oss.

När man lägger fram proposition på proposition utan att veta hur det slår mot företagen riskerar det att skapa en stor arbetsbörda och en ökad administrativ börda för företagen, och de kan då inte förhålla sig till sin kärnverksamhet.

Den konsekvensutredning som finns baserar sig alltså på Finansdepartementets egen prognos, och den säger att denna lagstiftning egentligen inte skulle kicka in. Vore det inte rimligt att ha en prognos även i händelse av att räntan blir så låg som man nu tar höjd för i propositionen?

Återigen: Jag vore tacksam om Jörgen Hellman kunde svara på dessa frågor men också på frågan om det inte är rimligt att regeringen och Socialdemokraterna följer en förordning.

Anf. 152 JÖRGEN HELLMAN (S) replik:

Herr talman! Denna debatt förs ju inte isolerat i detta sammanträdesrum. Det finns en verklighet utanför det, nämligen att Riksbanken har satt en ränta på -0,5. Räntemarknaden sätter negativa räntor. Referensräntan går mot 0; den var i november 0,27. När det belopp som ska användas i skatteberäkningar fastställs börjar den gå mot 0, och det är inte rimligt att den räntan ska påverka skattesystemets effekter. Det var väl aldrig meningen att det skulle vara negativa räntor när man skapade skattesystemet. Det får effekter som inte är önskade. Det är oönskade effekter. Regeringen har faktiskt skött frågan och varit tydlig när det gäller skattesystemet: Vi ska ha golv på 0 och 0,5 så att vi inte får dessa oönskade effekter.

Kritiken av att konsekvensanalyser och utvärderingar är dåligt beredda får ni använda som argument i andra frågor. I denna fråga måste riksdagen fastställa golv på 0 och 0,5 för att vi ska få de effekter vi har bestämt att skattesystemet ska ha.

Anf. 153 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Jag är lite förkyld i dag, men jag hoppas att jag ska vara tydlig i alla fall.

Det förslag vi nu debatterar går ut på att sätta två golv för statslåneräntan. Statslåneräntan är en referensränta i skattelagstiftningen, mot flera olika områden – pensioner, sparande, bilförmånsvärde och några andra områden. Att vi i riksdagen ska anta detta förslag och införa golven är fullt rimligt i förhållande till hur situationen ser ut på räntesidan såväl i Sverige och Europa som i andra delar av världen.

Inte desto mindre är det mot bakgrund av att vi gör detta värt att begrundas vilken extrem situation vi befinner oss i och vilka risker det medför. Detta är inte det första beslut vi tar som speglar situationen. Vi tog bort räntesatsen på skattekontot därför att det plötsligt var mer förmånligt att ha pengarna på skattekontot än på ett bankkonto, vilket egentligen är helt absurt, och vi gjorde förändringar i investeringssparkontot.

I somras hamnade statslåneräntan för första gången under 0 procent. Även om det inte kommer att bli under 0 på helåret är det en risk vi måste hantera med detta förslag. I Sverige har vi nu under en längre tid haft minusränta, som Riksbanken har satt. Det är en av anledningarna till att de svenska hushållen är mer skuldsatta än någonsin tidigare. Även om vi på sistone har sett en viss avmattning när det gäller bostadspriserna både i Stockholmsområdet och på flera andra håll är det fortfarande en extrem situation. Enrumslägenheter köps och säljs för flera miljoner.

Riksbanken har varit ivrig med att få upp inflationen till 2 procent, vilket man har satt som mål, och på detta sätt eldat på. För mig framstår det inte som helt sunt i alla lägen. Jag ska säga att Riksbanken har haft en poäng i att vi som lagstiftare tydligare borde ta till fler verktyg för att hindra det skuldberg som växer, herr talman. Vi har använt några verktyg, och vi har gett Finansinspektionen fler mandat att göra det. Elefanten i rummet är dock ränteavdraget, som vi borde börja justera för att förhindra en framtida olycklig situation.

Man kan fråga sig varför detta är viktigt. Vi har ju talesättet ”Den som är satt i skuld är inte fri”, som vi säger ibland, men på en sund bostadsmarknad är skuldsättning egentligen inget problem. Det är egentligen inget problem att man tar ett lån för att investera i en bostad som man ska ha över tid. Det förutsätter att man som ägare och låntagare har en buffert för eventuella räntehöjningar och att man kan amortera, men när priserna stiger så snabbt och ränteläget är så lågt skapas ändå en risk.

I normala fall använder Riksbanken penningpolitiken som ett sätt att stimulera eller dämpa efterfrågan i ekonomin beroende på konjunkturläge. När vi har högkonjunktur har vi högre ränta, och i lågkonjunktur är den lägre för att vi ska få igång investeringar och annat. Nu är vi ett läge där vi går mot eller är i en högkonjunktur; ekonomin växer ganska kraftigt, arbetslösheten är sjunkande och sysselsättningen hög. Inflationen har närmast sig 2 procent, och såväl bnp-tillväxten som sysselsättningen och inflationen i Sverige är högre än genomsnittet i EU och eurozonen.

Trots det har Europeiska centralbanken en högre reporänta än den Sveriges riksbank har bestämt för Sverige. Frågan kommer ändå upp vad vi ska göra den dag ekonomin inte går på det sätt den gör nu – när vi skulle behöva sänka räntan för att stimulera investeringar såväl i företag och hushåll som i det offentliga. Det kommer ju inte att finnas några stora möjligheter att sänka räntan ytterligare.

Herr talman! Egentligen skulle inte förslaget behövas, och jag hoppas att vi inte kommer att slå i golven. I det läge vi befinner oss i är det dock självklart att vi ska bifalla förslaget i betänkandet, och jag hoppas nu att vi tillsammans kan hantera de risker den stora skuldsättningen i kombination med det låga ränteläget innebär.

Anf. 154 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Jag ska för tydlighetens skull säga att vi inte motsätter oss sakfrågan. Vi motsätter oss alltså inte ett golv för statslåneräntan – så att det är tydligt. Vad vi tycker är rimligt är att vi ska förstå hur detta påverkar företag och jobb.

Vi har ju den förordning om konsekvensbeskrivningar som alliansregeringen införde; jag tror att det var 2007. Hela syftet med den var att för-

säkra oss om att vi fortsatt har tillväxt och god sysselsättning samt att företagarklimatet ska vara så bra som möjligt. Nu har Rasmus Ling fått en liten stund att fundera på den fråga jag tidigare ställde till Socialdemokraterna, och jag ställer samma fråga till honom. Tycker Rasmus Ling och Miljöpartiet att det är rimligt att man följer en förordning?

Anf. 155 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Det är skönt att höra att Jörgen Warborn och Moderaterna inte motsätter sig förslaget, för detta är ju någonting som behövs.

Man beskriver en oro för konsekvenserna för företagen av detta förslag. Jag tycker att det lite grann är att slåss mot väderkvarnar. Förslaget innebär inte en ökad administrativ börda för företagen; de behöver inte lämna fler uppgifter eller någonting sådant. Jag kan känna en oro för hur det skulle bli om vi inte hanterade situationen – om det skulle bli så att statslåneräntan blev negativ och att det fick värre konsekvenser.

Min motfråga är därför om Moderaterna och Jörgen Warborn inte tycker att det vore värre om det blev en sådan diskussion än att vi nu agerar ganska snabbt på den situation som har uppstått.

Anf. 156 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Den frågan är enkel. Det finns ingen motsättning i själva sakfrågan. Vi tycker bara att det är rimligt att man vet hur en lagstiftning påverkar jobb och företagande innan den införs.

Det är det som är skillnaden mellan oss: Ni väljer att föra fram en proposition om en lagstiftning i strid mot en förordning och med bristfällig konsekvensbeskrivning. Detta är inte heller det enda fallet; endast 36 procent av konsekvensbeskrivningarna var godkända under 2015. Det är en situation vi naturligtvis måste vända. Vi hade en debatt med närings- och innovationsministern i förra veckan, och han tycker också att vi måste vända detta.

Hur vänder vi detta? Vi i riksdagen måste ju reagera, precis som ni gjorde för en vecka sedan eller två när ni sa: Här måste man göra en genomlysning! Då var vi eniga. Varför är vi inte det i dag? Varför, Rasmus Ling, ska vi inte följa en förordning?
(Applåder)

Anf. 157 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Självklart ska vi bereda ärenden och följa de förordningar som finns, men vi måste också se vilka konsekvenserna blir om man inte agerar i tid. Nu har vi en situation där detta skulle kunna få oönskade konsekvenser. Om vi skulle utreda det här under längre tid skulle vi inte få detta på plats så snabbt som det behövs, och det tycker jag vore sämre.

Det är i alla fall skönt att höra att vi i sak är överens om det här. Det är naturligtvis upp till Moderaterna själva, men jag tycker att man ska spara kritiken till de tillfällen då det verkligen finns substans i den. Jag kan inte se att så är fallet här, herr talman.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU11

Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad (prop. 2016/17:25)
föredrogs.

*Ändrade regler för
uppskov med kapital-
vinst vid avyttring av
privatbostad*

Anf. 158 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet. Eftersom riksdagen, tyvärr, ställer sig bakom regeringens förslag deltar vi inte i dagens beslut. Detta betyder dock inte att vi inte ser, och har andra lösningar på, den enorma bostadsutmaning som Sverige nu är mitt i. Vi har därför skrivit ett särskilt yttrande.

Herr talman! Kris är ett ord som inte bör användas för ofta, då innebörden riskerar att utvattnas så att vi inte längre har ett tillräckligt starkt ord när en kris verkligen inträffar.

När det gäller bostadssituationen i Sverige är ordet kris ändå på sin plats. Unga står i kö för att få sin första bostad. Företag har svårt att hitta arbetskraft på grund av att det inte finns bostäder att flytta in i. Barnfamiljer som skulle vilja ha, och behöver, en större bostad söker förgäves.

Från hela Sverige kommer tydliga, högljudda varningssignaler om den ohållbara situation som nu uppstår när den stora grupp som får uppehållstillstånd ska bosätta sig i våra kommuner. För flera kommuner, speciellt i storstadsregionerna, räcker det inte att påpeka att situationen är svår. De säger att situationen just nu är omöjlig.

Samtidigt vet vi att det finns människor som gärna vill skala ned sina ytor och flytta till en mindre bostad men inte anser sig ha råd på grund av begränsade uppskavsregler och en för hög ränta på uppskovssumman, som snart äter upp kapitalet.

Herr talman! Detta är självklart en utmaning som har vuxit sig större över tid. Samtliga partier i Sveriges riksdag är ense om att bostadskrisen i Sverige måste lösas. Därför tackade Moderaterna och Alliansen ja till att ingå i de bostadspolitiska samtal som regeringen bjöd in till. Tyvärr visade det sig rätt snart att regeringen gärna samtalar men saknar viljan att komma överens om de kraftfulla åtgärder som behövs för att lösa den situation som Sverige befinner sig i.

Att regeringen är tandlös och idéfattig i sina försök att lösa Sveriges bostadskris får vi ett exempel på här i dag. Regeringen lägger fram ett förslag där taket på uppskovsbeloppet slopas för en begränsad tid. Detta är ett förslag som få, om någon, tror löser någonting alls.

Finansinspektionen, Boverket, Fastighetsägarna Sverige och Bostadsrätterna säger tydligt att förslaget får begränsade effekter för den rörlighet på bostadsmarknaden som vi så väl behöver.

Ekonomistyrningsverket nöjer sig inte med det utan sågar förslaget och bedömer att åtgärderna inte löser problematiken över huvud taget.

Den enda som tror på förslaget är tydligen regeringen själv, som nöjt konstaterar att förslaget medför att personer nu får ett incitament för att sälja, och att de därmed kan flytta. Regeringen bedömer att förslaget *kan* skapa flyttkedjor. Ordet *kan* avslöjar möjligtvis att även regeringen är

tveksam till om åtgärden har någon effekt alls. Som en ytterligare säkerhetsåtgärd lägger regeringen till brasklappen att kapitalbeskattningen bara är en av flera faktorer.

Herr talman! Problemet är bara att det ekar rätt tomt när det gäller andra förslag från regeringen. Vi moderater har en lång räckta förslag, där förslagen om ett permanent slopat uppskovstak och en sänkning av uppskovsräntan till 1,05 procent är en liten del av en väl sammanhållen helhet.

Reavinstbeskattningen är en tröskel för människor när de överväger att flytta från sin bostad. Dagens uppskovsbelopp för reavinsten är för lågt satt, och räntan på uppskovet är så mycket högre än marknadsräntan att det i många fall inte ens lönar sig att skjuta upp beskattningen.

Regeringens förslag om ett slopat uppskovskrav under fyra år är tandlöst. Det skapar inte de tydliga förutsättningar och den långsiktighet människor behöver när de ska fatta ett av de största besluten i livet.

Investeringen i en bostad är en livsinvestering. Bostaden är för 80 procent av svenskarna den största, och för det mesta den enda, förmögenheten. För att vilja och våga fatta beslutet om att sälja sin bostad behövs tydliga, förutsägbara och långsiktiga spelregler. Tidsbegränsningen är därför direkt skadlig, och samtliga remissinstanser anser också att detta är ett problem.

Herr talman! Den svenska bostadskrisen har nu nått så djupt att den får enorma negativa konsekvenser i alla delar av landet, i storstad såväl som i glesbygd. Självklart får den – kanske mest av allt – konsekvenser för den enskilda människan.

Vi har nu kommit till ett stadium där det inte längre räcker att fingra i marginalerna. Vi måste ge oss på grundfundamenten. Då går det inte att sitta med en massa heliga kor, som den rödgröna regeringen gör. Är uppskovsbeloppet som ni presenterar i dag allt ni har att komma med? Är ni inte medvetna om att det bara är kosmetika?

På bostadsområdet skulle regeringen kunna lägga fram vilka förenklingsförslag som helst och få igenom dem i Sveriges riksdag i morgon. Men det har inte kommit ett enda förslag.

Detta håller inte, herr talman! Vi måste, och vi ska, ha rätt att vänta oss mer av Sveriges regering i den krissituation som nu råder.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jörgen Warborn (M).

Anf. 159 OLLE FELTEN (SD):

Herr talman! Uppskovsbeloppet vid avyttring av bostadsfastigheter och bostadsrätter i samband med köp av ny bostad är ett sätt att skjuta upp betalningen av reavinstskatten. Man kan säga att man får kredit av staten för skatten på den vinst man gör vid försäljningen av en bostadsfastighet eller bostadsrätt. Man minskar alltså beskattningen vid byte av bostad men ökar den i stället när inget mer uppskovsbelopp behövs, till exempel vid dödsfall, flytt till ett särskilt boende eller till en hyreslägenhet. I det läget måste hela den uppskjutna reavinstskatten betalas.

Som kompensation för denna kredit betalar man en årlig ränta på sitt utestående uppskovsbelopp. Räntan beräknas genom att man påförs en schablonintäkt motsvarande 1,67 procent av aktuellt uppskovsbelopp.

Det är en vanlig uppfattning att systemet med uppskjuten reavinstbeskattning bidrar till att öka incitamenten att flytta från en större till en mindre bostad, som är billigare eller mer lätthanterlig, till exempel när man blir äldre eller vid ändrade familjeförhållanden.

Nuvarande regler, med en begränsning av uppskovsbeloppets storlek, det så kallade uppskovstaket, tillkom 2008 för att minska statens skatte-krediter. Man lade då också på en ränteavgift, som innebär en kostnad för den skattskyldige och som utgör ersättning till staten för skattekrediten.

Kreditkostnaden minskar dock i någon mån effekten av syftet med kreden. Jag menar att systemet med uppskovsbelopp är en marginell del av underlaget för det stora beslut som en flytt innebär. Det är nämligen billigare med dagens ränteläge att låna upp ett belopp motsvarande reavinstskatten och betala den till staten. Det minskar kapitalkostnaden med cirka hälften.

Om ett uppskov med att betala reavinstskatt under givna förutsättningar ska vara effektivt bör det inte innehålla någon begränsning, och det bör inte vara räntebelagt, i vart fall inte om man vill maximera effekten av åtgärden. Regeringens förslag att tillfälligt ta bort uppskovstaket är därför logiskt under förutsättning att effekten verkligen är en reell faktor som påtagligt bidrar till en positiv flyttkedja. Vi menar dock att det finns flera osäkerheter i uppskovstakets effekter och inte minst att det finns skatteeffekter i sammanhanget som riskerar att leda helt fel. Effekterna av de faktiska sakförhållandena behöver därför utredas bättre.

Vi ställer oss dock bakom regeringens förslag om att tillfälligt slopa taket för uppskovsbelopp. Det kan finnas problem med ett tillfälligt slopande av taket, men vi menar att det är en fördel att ha handlingsfrihet genom att tidsbegränsa åtgärden i det läge vi befinner oss i nu. Möjligheten att förlänga eller permanenta slopandet av taket vid ett senare tillfälle kvarstår och kan genomföras om man ser att åtgärden faktiskt är effektiv. Under tiden måste effekten utredas och klarläggas på ett objektivt sätt för att nästa beslut i frågan ska vila på saklig grund. Detta har vi påtalat i ett särskilt yttrande som förklarar vår ståndpunkt i detta fall.

Herr talman! Det finns de som menar att systemet med uppskov av fastighetsskatten är en del av orsaken, dock ej hela, till den snabba ökningen av bostadspriserna. Det skulle i så fall innebära att uppskovssystemet bidrar till att skapa en bostadsbubbla, en effekt som professor Sven-Olof Lodin tog upp i en artikel i DN redan 2009. Det är därför nödvändigt att genomföra en uttömmande utvärdering av hela uppskovssystemet så att alla dess effekter kan klarläggas på ett objektivt och korrekt sätt. Det är en viktig anledning till att inte i dag permanenta avskaffandet av uppskovstaket.

Alliansens tvärsäkra åsikt att ett permanent slopat tak för uppskovsbelopp är en mycket viktig åtgärd för att öka omsättningen i flyttkedjan saknar en tydlig och saklig grund. Det vore ur den synvinkeln med stor sannolikhet bättre att helt slopa reavinstbeskattningen, men det skulle vara en väldigt kostsam reform.

Herr talman! En avgörande faktor för en snabbare flyttkedja är tillgången till lämpliga bostäder att flytta till, kanske en mindre och billigare eller lättskött bostad. Här måste bostadspolitiken ta sitt ansvar för att skapa intressanta boenden för de grupper som önskar lämna sin gamla bostad för något nytt. För detta krävs nytänkande kring boendemiljöer snarare än

tricksande med takbelopp och skattesatser. Om man inte får fram intressanta alternativ kommer man definitivt inte att lyckas med att få fart på flyttkedjan, speciellt inte om priset för en ny bostad, som i dag, är nästan lika högt som priset för den man lämnar.

Vi ser dock ytterligare ett problem i denna proposition som kräver en ny utredning för att kunna åtgärdas. Uppskovsräntan beräknas på hela uppskovsbeloppet. Det innebär att man tvingas betala ränta till staten med utgångspunkt från sitt eget kapital, det vill säga den del av uppskovsbeloppet som utgör nettoförmögenhet efter avdragen reavinstskatt. Det är en form av statlig konfiskation som inte bör förekomma. Rimligen borde räntan inte baseras på det egna kapitalet utan endast på det belopp som utgör skatteskulden.

Vi rekommenderar därför regeringen att i samband med en utvärdering av lagen och hela systemet med uppskovsbelopp också utreda effekterna av en ändring av beräkningsunderlaget, så att uppskovsräntan enbart beräknas på uppskjuten reavinstskatt och att räntan är marknadsanpassad. Detta torde medföra lägre intäkter för staten. Det är därför viktigt att utreda vilka effekter en sådan ändring skulle få för såväl statens finanser som hushållens ekonomi och bostadsmarknaden i sin helhet.

Vi skulle också vilja se ett större grepp på frågan om de orättvisor som finns inbakade i beskattningen av reavinst vid försäljning av privatbostäder. Man bör inte minst fundera över premieringen av spekulationsaffärer som finns inbyggd i dagens regler för reavinstbeskattning.

Herr talman! Alla dessa åtgärder kräver en ordentlig genomgång, och det är bara regeringen som kan ta initiativ till en sådan. Det är dock nödvändigt om vi ska komma till rätta med de problem som tillsammans skapar den tvärnit i flyttkedjan som vi har sett utvecklas under de senaste åren. Reglerna kring reavinstbeskattningen och uppskovssystemet är bara en detalj i sammanhanget. Utifrån dagens situation innebär dock detta betänkande en tillfällig åtgärd som kan bidra till att minska problemet, om än marginellt. Jag yrkar därmed bifall till utskottets förslag.

Anf. 160 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Det byggs nu fler bostäder än på mycket lång tid. Det är förstås glädjande, men det som byggs är helt otillräckligt och framför allt byggs det inte bostäder för dem som står allra längst ifrån bostadsmarknaden. Och än så länge är bostadsbyggandet också koncentrerat till de rikaste kommunerna som redan tidigare har en stark tillväxt och en stor efterfrågan på bostäder

Det är vad som bekymrar mig mest nu, när jag som Centerpartiets bostadspolitiska talesperson går upp i skatteutskottets debatt om ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder.

Det byggs inte tack vare att vi har en ny regering utan trots detta. Orsaken till att det nu planeras omkring 60 000 bostäder i landets kommuner är att det finns antagna planer som vunnit laga kraft och att det finns mark att bebygga. Det är en process som kan ta uppemot tio år. Det finns markägare som är beredda att avsätta mark, och det finns byggföretag som kan åta sig att bygga åt dem som är villiga att köpa, äga och förvalta bostäder. Det finns en marknad eftersom det på de flesta håll är lätt att låna pengar och hushållens ekonomi i många fall är sådan att man har råd att flytta in

i de nya bostäderna som kan ha kostat uppemot 30 000 kronor per kvadratmeter att bygga.

Regeringen försöker på olika sätt att påverka marknaden genom subventioner av nya, energieffektiva, små lägenheter och genom att betala ut en byggbonus till de kommuner som redan har alla förutsättningar att få fram bostäder, med planer, program, mark och villiga byggföretag. Det menar vi är ett stort slöseri med 5 miljarder årligen som kunde ha använts på ett bättre sätt.

I stället borde regeringen fortsätta att regelförenkla. Buller, strandskydd, riksintressen, överklaganden och fortsatt långa oförutsägbara planprocesser hindrar på många håll. Den förra regeringen tillsatte utredningar och beslutade om uppdrag. 55 utredningar blev det och hela 113 förslag till åtgärder som gav resultat. Bostadsbyggandet började öka igen 2012.

En ny bostad blir marginellt mindre kostsam att flytta in i för att den har subventionerats fram. Utfästelser om investeringsstöd bidrar till att öka osäkerheten. Därför togs varje form av subventioner till bostadsbyggandet bort när Alliansen kom till makten 2006. Nu är de tillbaka, trots att de kritiserats av alla i bygg- och fastighetsbranschen, utom av Hyresgästföreningen och Sabo, allmännyttan.

Den bostad som är enklast att få tag i är den som producerades för flera decennier sedan och som är hyressatt efter den tidens förutsättningar med låga byggkostnader och ett bostadsbyggande i volymer som vi bara kan drömma om i dag. Då talar vi inte bara om hyreslimporna i förorterna utan även om idylliska radhusområden i små och stora städer eller samhällen med både äganderätter och bostadsrätter.

Det byggs mer, och varje bostad som tillkommer är välkommen. Det är bra. Men för att vi ska få önskad effekt med lägre trösklar för dem som står längst ifrån måste vi addera det viktigaste: rörligheten – flyttkedjorna.

För att kunna tacka ja till ett erbjudet arbete eller en utbildningsplats för den lilla men växande familjen på en plats där det redan finns jobb, bra skolor och förskoleplatser behöver det finnas äldre villor och bostadsrätter som är till salu och därmed en ägare som vill och är beredd att sälja.

Herr talman! De nya bostäder som produceras passar ofta mycket bra för den som likt jag själv är 55-plussare med utflugna barn, en god ekonomi och ett inte överdrivet behov av att ständigt vara hemma.

Men innan man flyttar måste man hitta ett objekt att köpa. Sedan måste man bestämma sig för när, hur, till vem och till vilket pris man ska sälja den bostad man har. Ju längre man dröjer med att fatta detta beslut, desto svårare är det. Har man sedan blivit så gammal att man inte klarar att planera och genomföra flytten på egen hand blir villan, trädgården, trappan i hallen till sovrummet på övervåningen och källaren en belastning – inte bara för dig, utan för dina närmaste, för hemtjänsten och för sjukvården.

Att få igång flyttkedjorna handlar inte bara om att tillgängliggöra bostäder utan även om att den bostad man har passar det liv man lever i alla dess skeden.

När en bostad är eftertraktad på marknaden och värderas till ett högt pris blir det ytterligare en belastning för den som ska flytta ut. De så kallade flyttskatterna kan vara de högsta inom OECD, menar myndigheten Boverket. Boverket är brutalt ärligt i sin beskrivning av vad det är som hindrar rörligheten på bostadsmarknaden: Det är skatterna och hyressättningen.

Prot. 2016/17:41
7 december

*Ändrade regler för
uppskov med kapital-
vinst vid avyttring av
privatbostad*

Centerpartiet vill se en större reform inom skatteområdet vad gäller att köpa, äga och sälja sin bostad. Därför har vi inget att invända mot förslaget att slopa taket för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder under tiden den 21 juni 2016 fram till den 30 juni 2020. Vi skulle gärna se att det permanentas, och vi hänvisar i övrigt till det särskilda yttrandet från Per Åsling.

Av det framgår också att vi inte hade haft något emot om de bostadspolitiska samtalen, där jag själv deltog, hade kunnat slutföras med en bred överenskommelse på bland annat skatteområdet. Men viljan att ta itu med de strukturella problemen har inte funnits hos regeringen och stödpartiet Vänsterpartiet.

Framför allt har viljan saknats att ta till sig kritiken mot hyressättnings-systemet, som allt fler ser som det stora hindret för att hyresrätten ska kunna utvecklas. Vi ser en tillbakagång för nyproducerade hyresrätter, vi ser fortfarande ombildningar och vi ser dålig rörlighet också på hyresmarknaden. Många av dem som bor kvar i de attraktivaste hyresrätterna skulle kunna äga sin bostad.

Boverket bedömer att det behövs 710 000 tillkommande bostäder till 2025. Men med den byggtakt vi har kommer inte detta mål att nås. Med de bostäder som byggs kommer vi inte heller att kunna tillgodose behovet hos unga, nyanlända och personer som har svårt att få lån i bank med bolånetak och amorteringskrav.

Vi har en situation där det i många orter utanför storstäderna anses vara för dyrt att bygga nya bostäder eftersom marknaden värderar den nya bostaden så lågt att byggkostnaden överstiger marknadsvärdet så fort bostaden tas i bruk. Det behövs fler bostäder i hela Sverige.

Statistiska centralbyrån publicerade i somras uppgiften att över 351 000 villor bebos av ensamhushåll. Det är nästan halva den mängd bostäder som skulle behövas. Vi kan konstatera att potentialen i vårt bostadsbestånd inte är fullt utnyttjad och att rörligheten måste göra så att dessa hus fylls med familjer eller enkelt byggs om så att delar av bostaden kan hyras ut.

Centerpartiet och alliansregeringen underlättade andrahandsuthyrning, och vi ser gärna att intäkter från sådan uthyrning på sikt blir skattebefriade.

Det behövs fler nya bostäder. Vi i civilutskottet, som hanterar plan- och bygglagen, kan ge förutsättningarna. Men det är ni som arbetar med finanspolitik och skattefrågor som kan se till att det händer och att vi får en utväxling för dem som allra mest behöver en bostad.

(forts. § 15)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.53 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

KrU1 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Punkt 2 (Ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

264 för utskottet

40 för res. 1

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 S, 76 M, 23 MP, 19 C, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 1: 40 SD

Frånvarande: 13 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Teres Lindberg och Lawen Redar (båda S) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 8 (Mål för kulturpolitiken)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

3. res. 3 (L)

Förberedande votering:

Kammaren antog med acklamation res. 2 som motförslag i huvudvoteringen.

Huvudvotering:

251 för utskottet

39 för res. 2

15 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 76 M, 1 SD, 23 MP, 19 C, 17 V, 14 KD

För res. 2: 39 SD

Avstod: 15 L

Frånvarande: 12 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Politikens inriktning)

1. utskottet

2. res. (M)

Votering:

230 för utskottet

76 för res.

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 23 MP, 19 C, 17 V, 15 L, 14 KD

För res.: 76 M

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

SkU1 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Tullverkets verksamhet)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

3. res. 2 (C)

4. res. 3 (L)

Förberedande votering 1:

19 för res. 2

15 för res. 3

272 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

40 för res. 1

19 för res. 2

247 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

231 för utskottet

40 för res. 1

34 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 23 MP, 17 V, 13 KD

För res. 1: 40 SD

Avstod: 19 C, 15 L

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 3 KD, 1 -

Désirée Pethrus (KD) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Tillämpningen av den nya tullagen)

1. utskottet
2. res. 4 (C, M, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

124 för res. 4

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 23 MP, 17 V

För res. 4: 76 M, 19 C, 15 L, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Prot. 2016/17:41

7 december

§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 6 december

NU3 Utgiftsområde 21 Energi

Punkt 1 (Målen för utgiftsområde 21)

1. utskottet
2. res. 1 (C)

Votering:

287 för utskottet

19 för res. 1

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 40 SD, 23 MP, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 1: 19 C

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (Anslag inom utgiftsområde 21)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)

Votering:

149 för utskottet

40 för res. 2

117 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 4 M, 23 MP, 1 C, 17 V, 2 L

För res. 2: 40 SD

Avstod: 72 M, 18 C, 13 L, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Elisabeth Svantesson (M), Helena Lindahl (C) och Nina Lundström (L) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkt 3 (Svenska kraftnäts ekonomiska mål)

1. utskottet

2. res. 3 (V)

Votering:

289 för utskottet

17 för res. 3

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 40 SD, 23 MP, 19 C, 15 L, 14 KD

För res. 3: 17 V

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

SkU10 Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Uppföljning och konsekvensanalys)

1. utskottet

2. res. (C, M, L, KD)

Votering:

181 för utskottet

124 för res.

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 22 MP, 17 V

För res.: 76 M, 19 C, 15 L, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

SkU12 Ömsesidigt bistånd med indrivning av vissa administrativa sanktionsavgifter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU2 Tydligare tillståndsgivning enligt lotterilagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Punkt 2 (Arbetet mot vardagsbrott)

1. utskottet

2. res. 1 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

124 för res. 1

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 23 MP, 17 V

För res. 1: 76 M, 19 C, 15 L, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Prot. 2016/17:41

7 december

Punkt 13 (Brottsförebyggande arbete)

1. utskottet

2. res. 7 (C)

Votering:

286 för utskottet

19 för res. 7

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 75 M, 40 SD, 23 MP, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 7: 19 C

Frånvarande: 11 S, 9 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Margareta B Kjellin (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 16 (Medborgarlöften)

1. utskottet

2. res. 9 (M, C, L, KD)

Votering:

182 för utskottet

124 för res. 9

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 23 MP, 17 V

För res. 9: 76 M, 19 C, 15 L, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Punkt 18 (Polisnärvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden)

1. utskottet

2. res. 10 (M)

Votering:

229 för utskottet

76 för res. 10

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 39 SD, 23 MP, 19 C, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 10: 76 M

Frånvarande: 11 S, 8 M, 9 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Punkt 20 (Antagningen till polisutbildningen)

1. utskottet

2. res. 12 (SD)

Votering:

265 för utskottet

41 för res. 12

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 23 MP, 19 C, 17 V, 14 L, 14 KD

För res. 12: 40 SD, 1 L

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Punkt 21 (Mer praktik i polisutbildningen)

1. utskottet

2. res. 13 (MP, S, V)

Votering:

164 för utskottet

141 för res. 13

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 S, 75 M, 40 SD, 19 C, 15 L, 14 KD

För res. 13: 101 S, 23 MP, 17 V

Frånvarande: 11 S, 9 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Per-Arne Håkansson (S) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Jan R Andersson (M) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 43 (Brottskoder och statistik om gärningsmäns nationalitet)

1. utskottet

2. res. 24 (SD)

Votering:

265 för utskottet

41 för res. 24

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 75 M, 23 MP, 19 C, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 24: 1 M, 40 SD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Anette Åkesson (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 48 (Rättsväsendets it-kunskaper)

1. utskottet

2. res. 26 (KD)

Votering:

291 för utskottet

14 för res. 26

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 76 M, 40 SD, 22 MP, 19 C, 17 V, 15 L

För res. 26: 14 KD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Punkt 50 (Arbete mot it-relaterad brottslighet)

1. utskottet

2. res. 28 (M, C, V)

Votering:

194 för utskottet

110 för res. 28

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 40 SD, 23 MP, 15 L, 14 KD

För res. 28: 76 M, 18 C, 16 V

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 4 C, 5 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Håkan Svenneling (V) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Punkt 62 (Kompetens för att utreda narkotikabrott)

1. utskottet

2. res. 38 (M)

Votering:

229 för utskottet

76 för res. 38

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 S, 40 SD, 23 MP, 19 C, 17 V, 15 L, 14 KD

För res. 38: 76 M

Frånvarande: 12 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU4 Utgiftsområde 8 Migration

Punkt 2 (Mottagande av asylsökande)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

4. res. 3 (C)

Förberedande votering 1:

40 för res. 2

19 för res. 3

247 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

78 för res. 1

40 för res. 2

187 avstod

44 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Elisabet Knutsson (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

170 för utskottet

76 för res. 1

58 avstod

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 23 MP, 16 V, 15 L, 14 KD

För res. 1: 76 M

Avstod: 39 SD, 19 C

Frånvarande: 11 S, 8 M, 9 SD, 2 MP, 3 C, 5 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Rossana Dinamarca (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU9 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Motionsförslag om tillkännagivanden)

1. utskottet

2. res. 1 (C, M, L, KD)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

123 för res. 1

40 för res. 2

143 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:
142 för utskottet
124 för res. 1
40 avstod
43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 23 MP, 17 V

För res. 1: 76 M, 19 C, 15 L, 14 KD

Avstod: 40 SD

Frånvarande: 11 S, 8 M, 8 SD, 2 MP, 3 C, 4 V, 4 L, 2 KD, 1 -

Prot. 2016/17:41
7 december

§ 15 (forts. från § 11) Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad (forts. SkU11)

Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad

Anf. 161 MATHIAS SUNDIN (L):

Herr talman! Det behövs flera ganska genomgripande reformer för den svenska bostadsmarknaden. Vi har stora problem. Den bristande rörligheten som gör att man inte kan få tag i en lägenhet, inte minst här i Stockholm men också i flera andra städer runt om i landet, har man räknat fram leder till 15 000 fler arbetslösa personer än vad vi skulle ha annars. Man kan inte ta ett jobb man erbjuds, för man har ingenstans att bo, vilket gör att man söker jobb på andra platser i stället. Det leder naturligtvis också till en mängd andra praktiska problem för folk, men dem behöver vi inte gå in på här i dag.

Från Liberalernas sida tycker vi att det är en mycket bra idé att ta bort taket på uppskovet när man säljer sin villa eller lägenhet, men vi tycker inte att det ska vara tillfälligt. Visst, man kan ju förlänga det senare, men det är mycket bättre om vi nu på en gång slår fast regler som håller under lång tid för svensk bostadsmarknad. Ingenting tyder på att de här problemen är fixade om fyra år.

Vi tycker också att räntan på uppskovsbeloppet ska avskaffas för att uppmuntra till att man säljer sin lägenhet så att någon annan kan flytta in där och man själv går vidare till ett nytt boende.

De här två åtgärderna som vi debatterar i dag är naturligtvis bra, även om vi vill gå längre. Men det behövs som sagt breda reformer på bostadsmarknaden. Det här är ett litet steg i rätt riktning, men det behövs mycket mer än så.

Jag ska inte ta upp alla de grejerna, men man behöver i alla fall i sådana här sammanhang nämna den hyresreglering som vi har i dag. Så fort det finns prisregleringar uppstår brist på utbud. Om man har prisreglering på bröd blir det för lite bröd. Har man prisreglering på toapapper, som man testade i Venezuela nyligen, blir det för lite toapapper. Har man prisreglering på bostäder blir det för lite bostäder. När man byter system behöver man naturligtvis göra detta under en period på ett antal år så att det funkar smidigt för alla, men det behöver göras.

En annan grej är att trappa av ränteavdraget, men inte så att det leder till en ökad kostnad för folk utan att samtidigt sänker skatten gradvis.

Det behöver göras mycket mer på svensk bostadsmarknad. Vi tror att i just de här frågorna som vi debatterar i dag behöver vi gå längre än vad

regeringen föreslår nu och inte införa några tidsbegränsade regler och ta bort räntan på uppskovsbeloppet.

Anf. 162 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Vi har nog alla fått ta del av information om projektet som nu blivit permanent i flera kommuner och som heter Bostad först. Om någon här inte har stött på projektet får man gärna komma till mig efteråt och höra om det.

Det är ett bra projekt som också, som sagt, har blivit permanent i olika kommuner. Det går enkelt uttryckt ut på att den som har ett beroende av någonting, till exempel droger, i de allra flesta fallen är rotlös utan fast bostad. Bostad först innebär att de här människorna ska få en fast bostad där de känner sig hemma och trygga för att utifrån det kunna ta sig vidare i livet. Det har, som jag har fått ta del av information om, fungerat alldeles utmärkt. Människor som har en trygghet tillvaro i form av en bostad har enklare att ta till sig annan behandling.

Vad vill jag säga med detta? Jo, det visar att en bostad som man kan kalla sin egen är av stor vikt för oss människor. En plats där man kan stänga om sig och göra som man vill innanför dörren ger en trygghet som vi är i behov av.

Detta behov menar jag är grundläggande, och vi som nation klarar inte av att leverera det i dag, vilket jag beklagar djupt. Vi ser att ungdomar i många kommuner inte kan hitta sin första bostad. Vi kan se att familjer inte kan finna rätt storlek på boendet och att en del avstår från att flytta på sig i bostadskedjan för att vi politiker har satt upp lagar, regler och skatter som gör det omöjligt.

Trots den relativt sett höga takten på bostadsbyggandet, framdriven av en aktiv bostadspolitik från alliansregeringens sida, som jag menar att det är, är det uppenbart att bostadsmarknaden fortsatt är dysfunktionell. Det har under lång tid byggts för lite bostäder, och bristande rörlighet på bostadsmarknaden har förvärrat utbudsproblemet.

Tillsammans med bland annat låga räntor har detta medfört att bopri- serna drivits upp och att hushållens skuldsättning följt efter.

Skuldsättningen för hushållen är ett problem som vi har diskuterat många gånger här och som vi måste ta itu med också på annat sätt.

Utvecklingen skapar svårigheter för unga och barnfamiljer att få tag i en bostad. Precis som tidigare talare har sagt slår det också mot tillväxten.

Bristande rörlighet är ett betydande problem, och en del av orsakerna står att finna i skatternas utformning. Regelverket tycks till exempel bidra till minskad rörlighet när en del äldre väljer att bo kvar i sina villor i stället för att flytta till ett mindre eller mer anpassat boende. Boverket pekar i en rapport på att problemet är växande. De stigande bopri- serna ökar vinsterna och därmed flyttskatterna.

Kristdemokraternas uppfattning är att ett amorteringskrav – med ett tydligt undantag för nyproduktion för att undvika att den hämmas – är en rimlig åtgärd för att dämpa hushållens skuldsättning. Men en baksida med amorteringskravet, som träffar nya lån vid bostadsköp, är att trögrörlig- heten på bostadsmarknaden riskerar att spås på något.

Kristdemokraterna vill att taket för uppskov av reavinstskatten vid köp av ny bostad slopas permanent. Dessutom vill vi att betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. På så

sätt tvingas inte vinsten vid försäljning gå till beskattning om man köper en ny bostad, utan både reavinstskatt och uppskovsränta betalas när personen inte längre gör något uppskov. Det sker exempelvis när personen flyttar till en hyresrätt, till särskilt boende eller om personen avlider. Förslaget skulle innebära att en stor del av den bristande rörlighet som orsakas av skatter vid flytt kan elimineras på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt genom att staten fortfarande får in skatteintäkterna, dock senare.

Räcker det att ändra en del skatteregler för att komma till rätta med bostadsbristen? Självklart inte. Vi måste även som lagstiftare ge kommunerna möjligheter att fullgöra sitt uppdrag när det gäller bostadsförsörjningen. Tiden för planprocesserna från idé till dess att ett hus står färdigt måste bli kortare. Fler ska kunna initiera en planprocess på de områden som man anser det intressant att bygga på.

Instansordningen vid överklaganden av beslut enligt plan- och bygglagen bör effektiviseras genom att man överväger att med bibehållen rätts-säkerhet minska antalet instanser. Det är några av de förslag som vi kristdemokrater har. Det är några av de saker som vi tillsammans kan lägga i korgen för att se hur vi kommer framåt. Sverige behöver mer bostadsbyg-gande. Sverige behöver att vi tänker annorlunda för att öka takten på byg-gandet av bostäder. Sverige behöver bostäder.

Vi kristdemokrater kan konstatera att dagens proposition inte tar oss hela vägen, bara en liten bit på väg. Men det är långt kvar.

Kristdemokraterna har ett särskilt yttrande som stöder sig på vårt för-slag och som vi tror motsvarar det problem vi ser på ett bättre sätt än pro-portionen från regeringen.

Vi tror att taket för uppskov av reavinstskatten vid köp av ny bostad slopas permanent i stället för temporärt som regeringen vill. Det motsvarar en rimlig åtgärd för att öka rörligheten. Betalningen av räntan på uppsko-vet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad.

Anf. 163 JAMAL EL-HAJ (S):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till förslagen i skatteutskot-tets betänkande SKU11 om ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad.

Att delta i en betänkandedebatt är bara en vanlig dag på jobbet för många av er övriga ledamöter. För mig är däremot denna kammardebut högtidlig. Detta är mitt första riktiga ärende i kammaren som riksdagsle-damot. Det är det finaste uppdrag en IF Metallare som jag kan få, fränsett att bli en del av den yttersta förbundsledningen.

Det är också det finaste förtroendet en svensk med rötterna i Palestina kan få. Det är med stolthet och glädje jag står här för mitt Sverige som är välkommande, inkluderande, öppet, fritt och demokratiskt. Jag representerar det nya Sverige och den framtid som vi alla är en del av.

Herr talman! Regeringen hoppades på en bred, blocköverskridande bo-stadspolitisk uppgörelse i den svenska modellens anda. Nu blev det tyvärr inte så. Regeringen presenterade den 21 juni 2016 ett bostadspolitiskt åtgärdsprogram med 22 steg för fler bostäder. En av åtgärdena är slopat tak för uppskovsbelopp under en tidsbegränsad period.

Såväl taket för uppskovsbeloppet som räntebeläggningsen var en del av finansieringen av den borgerliga regeringens sänkning av fastighetsskat-ten. Det ska man komma ihåg nu när de borgerliga partierna deklarerar att

de vill ta bort uppskovet eller sänka räntebeläggningen. De är nu i opposition mot Fredrik Reinfeldt och Anders Borg.

Avsikten med uppskavsreglerna vid avyttring av privatbostad är främst att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Detta uppnås genom att en kapitalvinst från en avyttring, helt eller delvis, utan beskattning hos den skattskyldige kan investeras i en ny bostad. Om taket för uppskov tillfälligt tas bort kan det bidra till att ytterligare öka rörligheten på bostads- och därmed också på arbetsmarknaden så att bostadsbeståndet kan utnyttjas effektivare.

Regeringens förslag innebär att taket för uppskavsbelopp inte gäller för avyttringar av privatbostadsfastigheter och privatbostadsrätter som sker under perioden 21 juni 2016–30 juni 2020. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017. Förslaget innebär också ändrad metod för beräkning av uppskavsbeloppets storlek vid förvärv av en billigare ersättningsbostad.

Dessutom återinför vi den före år 2008 gällande kvoteringsregeln. Kvoteringsregeln är generösare än den nuvarande avräkningsregeln. Regelen innebär bland annat att uppskov alltid kan erhållas med någon del av kapitalvinsten. Med avräkning kan däremot en stor prisskillnad göra att en avräkning reducerar hela kapitalvinsten så att inget uppskov kan erhållas. Det kan i vissa fall verka onödigt avhållande på viljan att avyttra en bostad och förvärva en ny billigare bostad.

Herr talman! Jag förstår de borgerligas särskilda yttranden som att partierna inte direkt är emot förslaget utan snarare vill ha det på annat sätt och kanske ännu generösare. Som alla vet är det alltid lättare att vara generös i opposition än i regeringsställning.

Sverigedemokraterna har inte heller något emot förslaget, men man ser problem. De vill utreda och utvärdera, vilket säkert är lovvärt ibland, men inte i detta fall.

Jag tycker att detta är ett relativt okomplicerat och direkt förslag som kan ge goda effekter i vanliga människors vardag. Krångla inte till det!

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 164 RASMUS LING (MP):

Herr talman! I våras bröt de bostadspolitiska samtal samman som regeringen hade med Vänsterpartiet och allianspartierna, vilket var väldigt tråkigt. Men det finns ett stort behov av reformer på bostadsmarknaden.

Boverket är den myndighet som har koll på dessa frågor. Man menar att det behöver byggas omkring 700 000 bostäder fram till 2025 på många håll runt om i landet. Främst i storstadsregionerna men även på många andra håll har det över tid varit bostadsbrist. Det har lett till ökade priser och långa köer när det gäller hyreslägenhetsbeståndet. I dag finns en brist i 250 av landets 290 kommuner, vilket är en absolut majoritet.

Att bygga fler bostäder är ett av flera sätt att lösa bostadsbristen. Det byggs nu mer än vad som har gjorts på länge sedan 1990-talskrisen. I år påbörjas 60 000 bostäder, och utvecklingen ser ut att fortsätta på ett positivt sätt också framöver.

Herr talman! Det räcker dock inte med att bygga mer. Vi behöver också få fram fler reformer för att bättre utnyttja det bestånd som redan finns. Sverige ligger väldigt högt när det gäller bostadsyta per invånare. Men vi

har haft regler och villkor som har gjort att många bor större än de egentligen vill, eftersom det skulle kosta dem mer att byta till ett mindre boende som de kanske hellre skulle vilja ha. Och det finns andra som har det alldeles för trångbott, vilket förstås är ett större problem.

Olika reformer för att öka rörligheten är därför en annan sak som är viktig vid sidan av att bygga mer. Ökar vi rörligheten kommer även det befintliga beståndet att utnyttjas bättre. Ett sådant förslag har vi att ta ställning till i dagens betänkande. Det ska bli möjligt att under en begränsad tid skjuta upp uppskov utan takbegränsning. Detta är ett sätt som gör att vi bättre kan utnyttja det bostadsbestånd som finns, och det gör att rörligheten ökar.

Vi skulle dock behöva göra mer. Vi skulle behöva fasa ut ränteavdraget, vilket de flesta partier här i riksdagen har sagt sig vilja göra. Vi behöver växla det mot lättnader på bostadsområdet eller mot något annat. Det skulle också minska skuldsättningen och den risk som byggs upp i systemet när skuldsättningen ökar över tid.

Herr talman! Jag vill yrka bifall till propositionen. Jag hoppas att vi framöver kan diskutera ytterligare förslag som ökar både bostadsbyggnad och rörligheten. En sådan utveckling är avgörande för framtiden.

(Applåder)

Anf. 165 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Vi debatterar i dag förslaget om att under en tidsbegränsad period slopa taket för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder och metoden för att beräkna uppskovsbeloppen vid köp av billigare bostad. Förslaget skulle i vissa fall kunna öka incitamenten att flytta ifrån en bostad och på så sätt skynda på en flyttkedja, så att till exempel en pensionär som sitter ensam i en stor villa kan flytta till förmån för en större familj.

Detta är bra, men samtidigt bör det poängteras att det krävs en helhets-syn på den svenska bostadssituationen för att vi ska få flyttkedjor och för att alla människor ska kunna hitta en bostad som känns anpassad till storleken på familjen.

För att kunna flytta till något som passar bättre behöver man i första hand ha någonting att flytta till. Det viktigaste vi kan göra för att öka rörligheten är därför att bygga fler bostäder som människor faktiskt efterfrågar. Både den som står utanför bostadsmarknaden och den som vill flytta till något som passar bättre ska ha ekonomiska möjligheter att flytta till det vi bygger. Genom att pressa hyror och priser för nybyggnation kan det därför bli värt även för den som till exempel har betalat av villan att flytta till en nyproducerad bostad. Vi skulle behöva satsa särskilt på äldreboenden och trygghetsbostäder, vilket regeringen och Vänsterpartiet gör i budgeten. Vi höjer även bostadstillägget för att fler ska kunna efterfråga fler bostäder.

Höga priser och hyror, till exempel marknadshyror, riskerar alltså att skapa väldigt kraftiga inlåsnings effekter. Kraftigt höjda hyror skulle leda till att det blir dyrare att flytta från en villa till en hyresrätt. På så sätt blir det ett stopp för den absolut viktigaste länken i flyttkedjan. Detta är viktigt att komma ihåg. Att bygga fler bostäder till överkomliga priser är därför grunden för att få igång rörligheten på bostadsmarknaden och öka friheten att välja boende.

Hur ska detta finansieras? Vi kommer även i framtiden att klara goda bostäder och livsmiljöer för alla. Men det innebär faktiskt att vi behöver vara beredda att beskatta dem som exempelvis har tjänat mycket på de gamla statliga bostadspolitiska subventionerna och på så sätt omfördela till dem som i dag står utanför bostadsmarknaden. Detta kallar jag solidaritet.

Skatter på fastigheter är ett sätt att tillsammans samla pengar till infrastruktursatsningar och till byggande av bostadsområden för den nya generationen bostadslösa. Om man inte håller med om detta måste man leverera egna finansieringsförslag på de infrastruktursatsningar som man själv vill se.

Allt detta behöver dock vara rätt utformat så att det blir värt att flytta när exempelvis villan blivit alldeles för stor. Då kan ROT- och RUT-bidrag och avskaffade fastighetsskatter och ränteavdrag fungera hindrande för rörligheten. Man får så att säga subventioner för att inte flytta.

För den som står utan bostad är det samtidigt viktigt att den gynnsamma reavinstbeskattning som vi i dag har inte ytterligare urholkas på ett sätt som gör att bostadspriserna skjuter i höjden. Det vill säga den grupp eller generation som har tjänat stora pengar på sin bostad flyttar inte sitt stora kapital vidare till nästa bostad, och det riskerar att priserna ytterligare pressas uppåt.

Vi har en oerhört allvarlig bostadssituation i Sverige, och vi har en gigantiskt privat skuldsättning som håller på att bli närmast ohållbar. Den hotar inte bara enskilda människors ekonomi utan hela landets ekonomi.

Enligt min mening vore det oansvarigt utifrån ett socialt, fördelningsmässigt och makroekonomiskt perspektiv att genomföra ändringar som riskerar att elda på de svenska bostadspriserna. Sverige har kommit att få Europas lägsta beskattning på ägt boende. Det är därför som vi ser så stora ojämnheter och sociala skillnader i dagens boende.

Faktum är att den låga beskattningen inte har gynnat den enskilde. Det har i stället resulterat i enorma prisökningar. Den som köper nytt i dag lägger mer pengar än någonsin, men dessa går till banken i stället för till staten. Lägre skatteintäkter ger mindre resurser till investeringar i byggande, och det skapar dessutom stora inkomstskillnader.

När vi justerar skatterna behöver vi också se till att hyresgästerna inte blir missgynnade. Jag tycker att människor själva ska få bestämma hur de vill bo – inte att staten gör det via beskattningssystemet.

Beskattningen behöver därför vara lika mellan hyresgäster och boende i privatbostad. Annars får vi ett samhälle där hyresgäster betalar boendekostnader för villaägare. En statlig utredning visar att det i dag förhåller sig på detta sätt. Hyresgäster betalar flera tusenlappar mer i månaden för de skattesubventioner som ägare av privatbostäder får. Här finns en ojämlikhet som behöver utjämnas på olika sätt. Trots att vi exempelvis har ett investeringsstöd riktat till byggande av hyresrätter är subventionerna till det ägda boendet fortfarande större. Även detta är viktigt att beakta när vi diskuterar skatter och stöd till bostäder på olika sätt.

Visst har vi en hel del kvar att göra när det gäller att utjämna skattemässiga skillnaderna mellan olika upplåtelseformer, generationer och samhällsklasser i Sverige. Den förra, borgerliga regeringens ändringar innebär en enorm förmögenhetsöverföring från landsort till storstäder, från de bostadslösa till dem med stora fastighetsinnehav och från hyresgäster

till villaägare. Vi har därför mycket kvar att göra för att omfördela pengar, bygga ut landet och hålla ned nyproduktionshyror och priser.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till propositionen.

Prot. 2016/17:41
7 december

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 8 december.)

§ 16 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17: MJU2
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (prop.
2016/17:1 delvis)
föredrogs.

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Anf. 166 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Näringar som är kopplade till mark, jord och vatten, såsom jordbruk, skogsbruk och fiske, är ursprungsnäringar som har funnits här i landet mycket länge och som med rätt förutsättningar också kommer att finnas kvar här medan andra näringar kommer och går. Det betyder att dessa näringar förtjänar respekt, långsiktighet och rimliga konkurrensvillkor. Det är basnäringar, men de har också goda förutsättningar till ytterligare förädling.

Det här är näringar som oftast finns på landsbygden och som tillgodoser våra mest grundläggande behov – mat på bordet till exempel. Men förutsättningarna för att alls kunna producera beslutas inte sällan i storstäder långt bort, till exempel här i Stockholm.

När politiker beslutar om nya skattenivåer, om att införa nya lagar och regler eller om att ställa fler och tuffare krav påverkar det självfallet förutsättningarna för de berörda näringarna. Intentionerna är säkert oftast goda, men det här handlar – som så ofta i politiken – inte bara om det man ser utan också om det man inte ser när man ska fatta politiska beslut.

När skatten på diesel höjs är den goda intentionen och avsikten att utsläppen ska minska. Men det man inte ser är om den minskade dieselförbrukningen beror på att bondens verksamhet blir olönsam och att bonden tvingas ställa undan traktorn och sluta bruka sin åker.

När tuffare krav ställs i Sverige på vilka växtskyddsmedel som får användas är den goda intentionen förstas att minska användningen av kemikalier. Men det man inte ser är om den minskade användningen av växtskyddsmedel leder till att vissa grödor inte alls kan odlas här längre.

Vi människor behöver ju äta ändå, så den svenska bondens nedlagda produktion poppar därför snart upp någon annanstans i världen, varifrån vi i stället tvingas importera produkterna. Dieselförbrukningen har bara flyttat någon annanstans, användningen av bekämpningsmedel likaså. Vi exporterar vår miljöpåverkan, i strid med det av riksdagen antagna generationsmålet. Miljön har inte vunnit något. Och vi har alla blivit lite fattigare.

Bonden kör ju inte runt med sin traktor eller sprutar växtskyddsmedel för att det är roligt. Det görs av en anledning, men det glöms ofta bort när politiken vill reglera bort något man inte gillar.

Svensk jordbruks- och livsmedelsproduktion är generellt sett mycket miljövänlig i jämförelse med andra länder. Det skulle därför vara bättre för miljön om en större andel av det kött, de mejeriprodukter och de grödor som konsumeras i världen kom från svenska gårdar.

Regeringen vill dock politiskt styra mot mer ekologisk odling, vilket allt annat lika minskar produktionen. Företrädare för regeringspartierna talar gärna och ofta om minskad köttkonsumtion, även om något förslag till köttskatt åtminstone för tillfället inte verkar vara aktuellt.

Vi i Sverige borde producera mer, inte mindre. Det vore önskvärt om regeringen också insåg det.

Men, herr talman, detta gäller ju inte bara jordbruket och livsmedelssektorn. För dem som bedriver skogsbruk begränsar artskyddsförordningen möjligheterna till avverkning, men trots att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har påtalat för regeringen att det behövs en översyn av regelverket händer ingenting. Vissa skogsägare får, utan ersättning, stora områden klassade som nyckelbiotoper, vilket i praktiken innebär att de inte kan sälja sitt virke. Och nu verkar regeringens inriktning vara att utöka talerätten och ge ökade möjligheter för fler att överklaga avverkningsanmälningar och därmed ytterligare försvåra möjligheterna till avverkning. Detta skapar stora problem för svenskt skogsbruk.

Herr talman! Det här betänkandet handlar om areella näringar, landsbygd och livsmedel. Förutsättningarna för dessa stavas konkurrenskraft. Råvarorna finns där, idéerna och arbetskraften också. Det som behövs är sänkta kostnader, minskad regelbörda, färre särkrav, stärkt kompetensförsörjning och därtill gärna ökad efterfrågan på svensk kvalitet.

Herr talman! Sveriges geografiska placering och våra stora avstånd medför en konkurrensnackdel för våra näringar. Väl fungerande kommunikationer och rimliga kostnader för drivmedel är därför helt grundläggande för att landsbygdens företag ska kunna stå sig på den internationella marknaden.

Men i stället för att underlätta för näringarna gör regeringen tvärtom, till exempel genom en årlig skattechöjning som automatiskt höjer drivmedelsskatterna med 2 procent extra varje år utöver den vanliga uppräkningsningen. Vi från Moderaterna säger nej till denna överindexering. Vi satsar därtill på ökad nedsättning av skatten för lantbruksdiesel med ytterligare 50 öre, utöver de 170 öre som gäller i dag. Sammantaget innebär det här en satsning på nästan 1 miljard för 2017.

Dessutom säger vi nej till den kilometerskatt som regeringen vill införa och som skulle slå stenhårt mot jobb och tillväxt på landsbygden. Av samma skäl säger vi också nej till den flygskatt som regeringen vill införa och som dessutom inte skulle innebära några miljövinster utan bli en rent fiskal skatt som skulle slå särskilt hårt mot landsbygden.

Det landsbygden behöver är sänkta kostnader, men regeringen verkar göra allt den kan för att tvärtom höja kostnaderna. Det är ett obegripligt förhållningssätt om man strävar efter ökad tillväxt och ökad sysselsättning. Svensk landsbygd förtjänar bättre.

Herr talman! Vi står naturligtvis bakom våra reservationer, nr 1 och 2, men för att spara tid vid voteringen yrkar jag bifall endast till reservation 2.

När det gäller själva budgetförslaget hänvisar vi till vårt särskilda yttrande under punkt 2. Vi deltar därmed inte i det beslutet.

Anf. 167 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! Jonas Jacobsson Gjörtlér från Moderaterna pratar om minskad köttkonsumtion och kopplar ihop det med svensk köttproduktion. Min övertygelse är att de allra flesta i Sverige tycker om att äta svenskt kött, som har producerats på våra marker här i Sverige och håller landskapet öppet. En minskad köttkonsumtion ger ändå ett stort utrymme för svensk köttproduktion att öka. Det innebär nämligen inte att människor ska sluta äta svenskt kött. Ska man minska på köttkonsumtionen kan man i alla fall hålla sig till svenskt kött när man väl äter kött, och därmed har vi stor potential att öka vår produktion.

Moderaterna föreslår kraftiga neddragningar på det här utgiftsområdet. Som vanligt handlar det om att skattesänkningar ska gå före investeringar i att få fart på Sverige. Detta prövades tidigare under åtta år. Det fungerade inte då, och det lär nog inte fungera nu heller.

Men ett ställe där retoriken krockar lite med verkligheten, tycker jag, är stödet till livsmedelsexporten. Det är något som vi alla pratar om att stödja. Det är en del i att kunna öka köttproduktionen i Sverige. Ni vill stödja livsmedelsexporten och påstår att ni förstärker den med 20 miljoner. Men samtidigt vill ni dra ned på anslaget Konkurrenskraftig livsmedelssektor med 115 miljoner av de totalt 145 som finns där. Den största delen av det här anslaget går just till att premiera exportsatsningar.

Ni berättade i ett särskilt yttrande att ni vill satsa mer på matematikundervisning i skolan. Jag kan förstå det. Ni minskar en post med 95 miljoner och tror att det är en satsning. Då borde man satsa på både matematikundervisning och läsförståelse, för det är en stor skillnad på att satsa och att minska.

Anf. 168 JONAS JACOBSSON GJÖRTLÉR (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Jan-Olof Larsson för frågorna. Först vill jag säga att jag tycker att det är väldigt intressant att Jan-Olof Larsson talar om minskad köttkonsumtion men inte berättar någonting om hur man avser att detta ska gå till. Inte heller regeringen har berättat någonting om detta. Det vore väldigt intressant att höra Jan-Olof Larsson tala om på vilket sätt detta ska ske. Jag håller med om att det inte nödvändigtvis är så att det finns en koppling mellan den svenska produktionen och konsumtionen, men det finns en risk att det gör det, och därför vore det intressant att höra vilka verktyg Jan-Olof Larsson ser framför sig att man ska använda.

Sedan går Jan-Olof Larsson in på budgeten och konstaterar att vi spenderar mindre pengar än vad regeringen gör på det här området. Det stämmer. Vi har ett förslag som totalt sett ligger 0,3 miljarder lägre än regeringens 17,2 miljarder. Det är en skillnad på strax under 1,8 procent, vilket inte är så väldigt dramatiskt. Vi kan börja med att konstatera detta.

I grunden handlar det om att regeringen blåser på i budgeten totalt sett med stora underskott trots att vi befinner oss i högkonjunktur. Vi tar ansvar för vår budget och har en budget i balans. Det tycker vi att man bör ha när det är högkonjunktur. Det konstaterar alla möjliga instanser som kritiserar just detta. Finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutet och nyligen Riksrevisionen var ute och kritiserade det. Om man inte tar ansvar för att man ska ha en budget i balans kan man blåsa på med hur mycket pengar som helst överallt. Då räcker pengarna till precis allting.

Vi har en lite annan grundläggande syn på konkurrenskraft. Jan-Olof Larsson och Socialdemokraterna vill gärna stödja och ge bidrag och tror att det är på det viset man skapar konkurrenskraft. Vi är övertygade om att konkurrenskraften finns där i grunden. Det som behöver göras är att lyfta det ok av höga skatter, krångliga regler och särkrav från axlarna på de näringsidkare som vi har i landet.

Anf. 169 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! Om man lyssnar på miljöorganisationer och många som är med i klimatdebatten i dag hör man att många talar om att köttkonsumtionen har en del i detta. Varken regeringen eller jag pekar och säger att man ska göra si eller så. Vi tror på att om man informerar allmänheten på ett bra sätt har människor möjlighet att välja vad de ska äta och vad de tycker är bra för miljön. Det skapar också ett stort utrymme för att köpa svenskt kött. Där har Sveriges bönder en stor möjlighet att öka sin produktion fastän köttkonsumtionen ska minska.

Det är 300 miljoner som ni minskar på det här området. Man kan säga att det är struntpengar. Men det är en oerhört stor andel av de pengar som finns för de här satsningarna inom jordbruket. Ni talar om budget i balans. Borde inte Jonas Jacobsson Gjörtler titta på när ni sänkte skatten med många miljarder och lånade till varenda krona i den skattesänkningen?

Vi har snart en budget i balans. De pengar vi använder och lånar är till för investeringar i det svenska samhället. De skänker vi inte bara ut och kastar bort. Vi vill satsa på Sverige och Sveriges framtid, skapa jobb och sysselsättning, bättre skola och bättre sjukvård. Det finns mycket att använda pengarna till och kanske för att rätta till lite skevheter.

Jag vill ställa frågan igen till Jonas Jacobsson Gjörtler: Hur kan du få det till att en minskning med 95 miljoner till exportsatsningar är en satsning? Enligt all läsförståelse som finns borde det rimligtvis vara att ni minskar och drar undan pengar för att öka exporten.

Anf. 170 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Låt mig börja med spåret om köttet. Till en början låter det som att vi skulle kunna vara ganska överens. Det är vi nog delvis i detta. Det är huvudsakligen ett individuellt ansvar hur man konsumerar. Jag kan hålla med om att varje individ bör ta det ansvaret själv och fundera på vad man äter och ha en bra balans. Många skulle säkert behöva dra ned på konsumtionen av vissa produkter.

Det som blir problem är när man diskuterar, och som ofta sker i debatten, styrmedel såsom köttskatt. Då riskerar effekten att bli just den som jag tror att Jan-Olof Larsson inte vill. Man riskerar att det får som konsekvens att det slår extra hårt mot svensk produktion. Svenskt kött är en premiumprodukt. Det kostar mer än importerat eftersom det är högre kvalitet.

Svenska konsumenter är i stor utsträckning beredda att betala för det mervärdet. Men höjer man priset ytterligare kommer en större andel att välja bort det för billigare importerat. Då har vi heller inte nått någon miljöeffekt eftersom det importerade oftast har större miljöpåverkan. Så var det med den saken.

Vi återgår till budgeten. Trots skatthöjningar på 40 miljarder på jobb och tillväxt lyckas regeringen inte att presentera en budget i balans. Det är skatthöjningar som vi huvudsakligen säger nej till. Vi har ändå en budget

i balans. Jag upprepar att skillnaden i våra budgetförslag på det här området är 0,3 miljarder. Det är mindre än 1,8 procent.

Det klingar ganska falskt när regeringen nu talar om att Alliansen hade stora underskott. Det var under lågkonjunktur då det brukar vara legitimt att man gasar på för att öka konsumtionen. Det var dessutom så att Socialdemokraterna under samtliga år levererade budgetmotioner där man använde mer pengar än vad alliansregeringen gjorde. Underskotten hade varit ännu större om ni hade fått bestämma.

Anf. 171 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Apropå den tidigare debatten tycker jag inte att man blir riktigt trovärdig när man talar om vikten av att vi ska konsumera och äta hållbarare och sedan säger att vi politiker inte har något ansvar utan att det helt och hållet är individens ansvar. Jag undrar om Jonas Jacobsson Gjörtler också tycker att vi politiker inte har det minsta ansvar för exempelvis hur mycket bil det svenska folket kör.

Det är en intressant jämförelse. Den svenska köttkonsumtionen står för ungefär lika stora klimatutsläpp som de ungefär 4,5 miljoner bilar som vi har. Där tycker jag att vi ändå är ganska överens. Vi måste minska utsläppen från massbilismen. Vi måste hitta sätt för människor att transportera sig på ett hållbarare sätt. Varför skulle vi inte kunna vara överens om att också hjälpa svenska folket att konsumera mat på ett hållbarare sätt? Jag noterar också att Moderaterna avfärdar den öronmärkta satsningen på 25 miljoner kronor till ekologisk mat. Det är tråkigt.

Jag skulle egentligen vilja prata skog med Jonas Jacobsson Gjörtler. Det finns en satsning i betänkandet på 320 miljoner kronor för att skogsbruket ska bli hållbarare. I korthet går det ut på att skogsägare ska kunna få bidrag för att sluta naturvårdsavtal eller biotopsskyddsavtal med svenska myndigheter för att mer skog ska kunna skyddas.

Det är väldigt viktigt om vi ska nå våra miljömål om levande skogar, ett rikt växt- och djurliv och även uppnå våra internationella åtaganden. Det gäller till exempel Nagoyamålsättningen att vi ska skydda 17 procent av vår landareal. Men Moderaterna avfärdar detta och drar i betänkandet ned 105 miljoner kronor för att skydda mer skog. Varför gör ni så, Jonas Jacobsson Gjörtler?

Anf. 172 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Jens Holm för frågorna. Vi börjar även här med köttfrågan.

Jag håller med om att politiken visst kan ha ett ansvar även för konsumtionen, åtminstone till viss del, när vi ser att konsumtionen också har externa effekter som påverkar andra. Det kan vara riktigt att politiken tar ett ansvar. Det gör vi också i de delar vi kan.

Vi tar till exempel ansvar för hur köttproduktionen ser ut i Sverige. Vi ställer krav i Sverige som är betydligt hårdare än på andra håll, vilket innebär att den svenska köttproduktionen är betydligt mer miljövänlig. Det är också det som är motivet till att vi bör undvika att hamna i en situation där svensk köttproduktion slås ut och konkurreras ut av importerat kött.

Det är vad man riskerar om man börjar tala om ett verktyg som köttskatt. Det tror jag att man måste se. Jag tror nog att Jens Holm menar väl. Men effekten av ett sådant styrmedel kan bli en helt annan än den jag tror

att Jens Holm har tänkt sig, det vill säga att den köttproduktion som försvinner är den svenska och inte den importerade. Då har vi inte uppnått någonting.

När det gäller skogen stämmer det att vi har en budget där vi lägger en lägre summa än vad regeringen gör. Det är 105 miljoner lägre än de 322. Vi gör helt enkelt en annan prioritering där. Det är viktigt att det ska vara balans mellan produktionsmål och miljömål. Vi tycker att det finns en slagsida mer åt miljösidan i det sätt som regeringen arbetar här, vilket skapar problem för produktionen i skogsbruket.

Vi hör detta från skogsägarna. Jag nämnde ett par exempel på detta i mitt anförande med olika begränsningar som man upplever successivt läggs på skogsbruket. Vi tycker inte att man behöver ytterligare dra på detta. Vi drar inte ned budgeten till noll, naturligtvis, utan den är fortfarande över 200 miljoner. Men man kan göra en annan prioritering i nuläget.

Anf. 173 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det blir en smått absurd diskussion då Moderaterna anför saker som inte finns i betänkandet. Det är inte någon som föreslår en kött-skatt. Däremot vill vi ha en hållbarare livsmedelskonsumtion. Vi talar inte om att det är något fel på den svenska produktionen eller någonting sådant. Det handlar om en hållbarare livsmedelskonsumtion. Det finns ett politiskt ansvar att ta här.

För att återgå till skogsfrågorna tycker jag att detta är intressant. Moderaterna brukar vara ett av de partier som talar om vikten av att hjälpa de privata skogsägarna för att kunna bedriva ett mer hållbart skogsbruk. Vi anslår 100 miljoner kronor mer i budgeten. Vi har drygt 300 miljoner kronor för att man ska kunna skydda mer skog. Det är många privata skogsbrukare som vill kunna göra det. Nu kan de göra det, och de kan få ersättning i form av naturvårdsavtal om de sluter sådana. De får pengar för det. Det är precis det som pengarna är avsatta till.

Varför går Moderaterna emot det? Varför drar Moderaterna ned mer än 30 procent på anslaget när vi vet att intresset där ute för att bedriva ett hållbart skogsbruk och skydda mer skog är stort?

Vi har alla ett ansvar för att värna miljömålet om ett rikt växt- och djurliv. Vi har mängder med arter som är akut hotade. Den vitryggiga hackspetten är ett sådant exempel. Hur ska vi kunna skydda denna fågel och andra fåglar, för den delen, lavar och mossor om de inte har några miljöer att leva i, Jonas Jacobsson Gjörtler? Det är det som frågan handlar om. Vi måste skydda mer skog så att utrotningshotade arter har någonstans att leva. Det går ni emot. Ni drar ned med 105 miljoner kronor. Varför gör ni så, Jonas Jacobsson Gjörtler?

Anf. 174 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Låt oss ta frågan om köttet först. Det stämmer att det inte finns något förslag om köttskatt i budget som det är nu. Det var jag också tydlig med i mitt anförande: Det finns inte något sådant. Men när frågan ändå lyfts här i replikerna undrar man vilka styrmedel det egentligen är som regeringssidan och regeringens stödpartier i så fall tänker på. Det räcker ju inte med att bara prata om detta, utan man måste mena någonting med det man säger.

Menar man bara att det är information så att konsumenterna kan välja? I så fall är vi helt överens. Men jag har uppfattat att det finns en helt annan ambition från vänstersidan, det vill säga att man vill styra på ett annat sätt. Då är jag rädd att man landar fel. Det handlar inte om en köttskatt just nu. Det är vi överens om, och jag tycker att det är bra att det inte finns något sådant förslag.

Det är lite avslöjande när man lyssnar på Jens Holm när han talar om skogen. Han talar om att man ska hjälpa skogsägarna, och han talar om att de ska få bidrag. Detta är klagande när det gäller den skillnad som finns i synen på politiken generellt från allianssidan och från vänstersidan. Vi tror inte att det i första hand är bidrag som näringarna behöver generellt – inte de gröna näringarna och inte heller skogsägarna. Det är inte bidrag som kommer att göra att skogen fungerar bättre. Det som behövs är stärkt konkurrenskraft. Det är sänkta kostnader, och inte höjda kostnader.

Regeringen höjer skatterna med 40 miljarder på jobb och tillväxt. Det är klart att det tynger ned alla näringar – även skogsnäringen. Det handlar om regelbördan och vilka möjligheter man har när man av olika skäl inte får avverka. Detta är en tendens vi har sett under längre tid. Vi hör från skogsägarna att de uppfattar att äganderätten urholkas och att det blir allt svårare att driva ett effektivt jordbruk. Jag tycker att det är ett stort problem, och det är tråkigt att Vänsterpartiet inte ser det.

Anf. 175 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar för anförandet av Jonas Jacobsson Gjörtler. Han nämner ganska bra förslag som Moderaterna vill driva. Mycket av politiken liknar den som Sverigedemokraterna driver och har drivit. Han talar om enklare regler, minskade skatter och åtgärder mot myndigheternas moderna variant av baggböleri. Han nämner artskyddsförordningen och att Moderaterna nu kanske äntligen tänker att man måste se över dieselskatterna för jordbruket.

Om man ser på budgeten som sådan ser man dock tyvärr att Moderaterna satsar betydligt mindre. Man tar 300 miljoner från utgiftsområde 23. Det handlar bland annat om en hel del satsningar på skog och även export som vi tycker är intressant.

Alliansen talar mycket om att man vill göra satsningar och så vidare. Det är lite svårt att uppleva det så, även om man skulle tillgodoräkna sig dieselskatterna. Dessutom sitter Alliansen, och Moderaterna i det här fallet, på någon form av åskådarbänk genom den famösa så kallade DÖ-paketen, eller vad den nu är. Den är ju upplöst, men den är fortfarande i något slags bruk.

Frågan är hur Jonas Jacobsson Gjörtler ser på den politiska framtiden. Hur avser Moderaterna att driva en politik som gör skillnad? Eller ska man fortsätta att driva någon form av baksätspolitik, som man gör i dag när man sitter i baksätet och klagar på hur föraren styr men inte är beredd att ta över och styra?

Anf. 176 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, Anders Forsberg, för frågorna! Angående summorna i utgiftsområdet nuddar du vid det själv, men jag vill ändå poängtera att siffrorna för dieselskatten inte finns med här. De ligger på ett annat område. Men detta är riktat till jord- och skogsbruket. Det är alltså pengar

som kommer detta utgiftsområde till godo på sätt och vis, även om det inte syns i de här siffrorna. Egentligen är skillnaden ännu mindre än de 0,3 miljarder som framgår av siffrorna.

Dessutom kan man addera att vi säger nej till den överindexering av fordons- och bränsleskatterna som regeringen vill driva igenom. Detta gäller inte bara för de gröna näringarna, utan det gäller generellt. Men det påverkar och slår kanske extra hårt just mot de gröna näringarna. Dessa pengar kan man i alla fall ha i bakhuvudet när man ser på hur mycket vi spenderar.

Anders Forsberg blir lite filosofisk och talar om framtiden. Han undrar hur jag och Moderaterna ser på framtiden och hur vi vill driva politik framöver. Jag tror att det väljarna förväntar sig är att varje parti nu presenterar sina förslag tydligt. Alliansen gjorde en samlad tillbakagång vid det förra valet. Vi har behövt ompröva delar av vår politik. Det gäller på detta område, och det gäller på andra, även om jag tror att flera av de grundläggande frågorna om konkurrenskraft, till exempel, finns kvar från det vi bedrev under regeringsåren.

Det är självklart att Alliansen fortfarande har otroligt mycket gemensamt. Vi har under åtta år i regeringsställning och under ett par år innan dess visat att vi kunde komma överens och kompromissa. Det kommer vi att göra också framöver. Vår ambition är naturligtvis att Alliansen ska vara större än nuvarande regerings sida och att vi därmed ska kunna styra det här landet i en bättre riktning.

Anf. 177 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Tack för svaret, Jonas Jacobsson Gjörtler! Nu gäller det kanske inte mig eller vårt parti i första hand, utan jag tror att det framför allt är landsbygdens boende och de bönder som påverkas av de förslag vi lägger fram här i dag som funderar. De funderar på när Moderaterna ska ta över styret. När kommer man att hoppa ur baksätet, och när kommer man att göra allvar av förslagen?

Vi vet alla att de förslag vi diskuterar i dag inte betyder något så länge man inte är beredd att ta regeringsmakten och styråran. Jag tror att det är lite grann detta frågan handlar om över huvud taget: Hur ser man på detta? Hur ser man på framtiden under denna parlamentariska förutsättning? Vi ser ju gott och väl hur opinionssiffrorna ser ut i dag och hur det troligtvis kommer att se ut efter valet 2018. Hur ser Jonas Jacobsson Gjörtler på det?

Anf. 178 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Herr talman! Tack, Anders Forsberg! Jag delar inte uppfattningen att de förslag som presenteras inte betyder någonting. Det är klart att det är viktigt att vi går igenom vår politik och presenterar ett genomarbetat förslag. Det förutsätter jag att alla partier gör, även Sverigedemokraterna. Det är bara så väljarna kan ta ställning till det alternativ de tycker är det bästa när det är dags att gå till val.

Jag tycker att det är ganska fruktlöst, om jag ska vara ärlig, att stå här och spekulera i vad som eventuellt händer i ett val om två år. Jag är tydlig med vad som är vår ambition: Alliansen och Moderaterna ska växa, och vi ska vara större än regerings sidan. Vår väg framåt för att lyckas med det är att presentera våra förslag. Vi säger nej till 40 miljarder i skattehöjning för

kommande år. Vi tycker att pengarna används bättre på ett annat sätt för att stärka konkurrenskraften bland annat i de gröna näringarna.

Vi har också en lång rad andra förslag som inte ligger i budgeten. Där har vi också ibland ett läge att vi får en majoritet i den här riksdagen och kan tvinga regeringen att gå i en mer korrekt riktning än man annars skulle göra i det här landet.

Anf. 179 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Eftersom budgetramen redan är beslutad av riksdagen kommer vi att avstå från att delta i beslutet om miljö- och jordbruksutskottets förslag till anslag under punkt 2 i betänkandet. Jag vill dock yrka bifall till vår reservation nr 3 om utbetalning av direktstöd.

Herr talman! För Sverigedemokraterna handlar landsbygdspolitik om att ge förutsättningar för människor som lever, bor och verkar där. Med detta sagt kan vi inte nog betona att Sverige utgör en helhet, och vi tror att det som är bra för landsbygden är bra för hela landet.

En sverigedemokratisk landsbygdspolitik har sin utgångspunkt i lönsamt jordbruk och skogsbruk. Dessa och flera andra landsbygdsnära näringar brukar naturens resurser och producerar naturliga och hållbara produkter, något som stimulerar företagsamhet och sysselsättning på landsbygden och ger skatteintäkter till både stat och kommuner. Det finns ett brett spektrum av viktiga näringar, och vi efterlyser generella förbättringar för småföretag på landsbygden.

Det handlar även om att Sverige ska kunna producera livsmedel och förse våra viktiga industrier med råvara – de första länkarna i långa förädlingskedjor som skapar arbetstillfällen och välbefinnande över hela landet.

Herr talman! Sverigedemokraterna vill att Skogsstyrelsen i högre grad ska kunna bistå med rådgivning kring natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket och åtgärder för att anlägga och vårda ädellövskog. Dessutom vill vi stödja arbetet med att registrera hittills okända forn- och kulturlämningar och prioritera åtgärder för ökad röjning. En väl utformad rådgivningsinsats i samarbete med skogsnäringen skulle kunna öka incitamenten för att röja i tid och att röja rätt.

Enligt forskare på Sveriges lantbruksuniversitet finns också en potential för ökat nyttjande av skogens möjligheter, vilket kan generera tiotusentals nya jobb. Det rör sig om såväl traditionella som nya jobb, och det finns såväl traditionella som nya produkter och såväl traditionella som nya möjligheter.

Herr talman! Sverige har potential att bygga upp ett hållbart och omfattande vattenbruk. Vi har en utmärkt geografi för att bedriva vattenbruk i hav, sjöar och andra vattendrag, men relativt lite av dessa produkter når de svenska konsumenterna. Samtidigt är importen av fiskprodukter för konsumtion till Sverige omfattande. Det finns utan tvivel utrymme för att öka andelen svenska fiskprodukter på den svenska marknaden, vilket skulle bidra till att stärka Sveriges självförsörjningsgrad gällande livsmedel.

Vi vill bland annat förstärka anslagen för fiske och vattenbruk i syfte att stödja vattenbruket i enlighet med den handlingsplan för utveckling av svenskt vattenbruk som tagits fram av näringen gemensamt med myndig-

Prot. 2016/17:41

7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

heterna. Det handlar om åtgärder som förenklade regelverk, enklare hantering för miljötillstånd och stöd till näringsens olika forsknings- och avelsprogram.

Herr talman! Sverigedemokraterna föreslår att 338 miljoner avsätts till ett nytt anslag, nämligen djurvälståndersättning. Sverige är det enda landet i EU som har ett lagstadgat beteskrav för mjölkkor. Kravet innebär att korna måste beta utomhus mellan två och fyra månader per år, beroende på klimatet. Bete är i sig positivt och kan ge korna bättre hälsa och möjlighet till naturligt beteende. Det bidrar också till andra värden, som öppna landskap och biologisk mångfald.

Vi anser att det är i harmoni med de ambitioner gällande djurvälstånd vi har, men det kan också innebära en konkurrensnackdel för svenska bönder i och med att högre kostnader och vissa andra delar tillkommer. Vi vill därför införa en betesersättning på 1 000 kronor per mjölkko och år. För den enskilda mjölkbonden skulle det innebära en ekonomisk förstärkning, men det är framför allt en viktig åtgärd för att förstärka och värdesätta den svenska mjölkproduktionen.

Herr talman! Vid årsskiftet höjs dieselskatten med 17 öre per liter. Det finns ingen kompensation för jord- och skogsbruket i budgeten för 2017. Regeringens föreslagna höjning av dieselskatten innebär en ökad kostnad för jordbruket på ca 45 miljoner kronor.

Vi i Sverigedemokraterna vill i stället sänka skatten på drivmedel. Vi vill sänka den till den nivå som råder i Danmark, alltså 60 öre per liter. Det betyder att vi vill öka återbetalningen med 3,26 kronor per liter. Svenska bönder konkurrerar nämligen på samma marknad som danska och andra europeiska bönder, och vi anser därför att det är rimligt att skattenivån är densamma. Detta är en relativt stor reform, men den skulle definitivt innebära en ekonomisk lättnad för de enskilda lantbrukarna. Vi avsätter därför nästan 1,6 miljarder i budgeten för detta ändamål.

Herr talman! Sverigedemokraterna väljer i sitt budgetförslag att slopa skattesubventionerna på de så kallade första generationens biodrivmedel. Det är biodrivmedel som tillverkas av jordbruksråvaror och vars miljönytta är ytterst tveksam. Jordbruksbaserade biodrivmedel genererar nämligen stora koldioxidutsläpp när de produceras, och en ökad efterfrågan kan faktiskt i förlängningen leda till skövling av till exempel tropisk skog i andra länder.

Det har tidigare framförts att skattelättnader på biodrivmedel är ett sätt att stödja svenska bönder. Men man bör vara medveten om att den etanol och biodiesel som förbrukas i Sverige till 80–90 procent importeras och att dess positiva effekt för svenskt lantbruk därmed borde anses vara försumbar.

I budgetförslaget sparar SD 3,7 miljarder genom att slopa dessa skattesubventioner. Samtidigt sänker vi skatten på diesel med 1,6 miljarder, vilket har nämnts tidigare. Vi motsätter oss även regeringens fortsatta höjningar av skatten på bensin och diesel. Det är skatter som slår hårdast mot just dem som bor och är verksamma på landsbygden.

Sammantaget innebär våra förslag om sänkt dieselskatt, betesersättning och sänkta lönekostnader för småföretag ett förbättrat ekonomiskt resultat på flera hundra tusen per år för en medelstor mjölkgård. Vi anser att det är fullt rimligt. Det är nämligen dags att Sveriges riksdag och den svenska regeringen inser att svenskt jordbruk faktiskt konkurrerar på en

tuff europeisk marknad. Hårda särregler och högre skattetryck leder till sämre konkurrenskraft, vilket endast leder till att svensk livsmedelsproduktion flyttar utomlands och att arbetstillfällena försvinner. Det gynnar varken miljön, djurvälståndet eller den svenska välfärden generellt.

I slutändan handlar detta om att Sverigedemokraterna väljer att prioritera svensk landsbygd och svenska bönder – på riktigt.

Prot. 2016/17:41

7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Anf. 180 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag får ju säga att om vi socialdemokrater hade kunnat hantera budgetfrågorna lika lättvindigt och kreativt som Sverigedemokraterna, som helt sonika kan bortse från vissa kostnader, hade det varit lätt att satsa på alla områden i budgeten.

När vi röstade om budgeten häromveckan föll ju SD:s budgetmotion. 15 sekunder därefter stödde SD Moderaternas budgetförslag, vilket skulle innebära stora minskningar på de många områden vi i dag talar om. Det var 2 miljarder och 300 miljoner mindre till det här området jämfört med ert budgetförslag, Anders Forsberg. Jag har otroligt svårt att förstå den logiken. Säger ni till era väljare att om ni inte får igenom ert budgetförslag stöder ni ett annat förslag – som är en riktig käftsmäll för dem ni påstår att ni jobbar för? Det är inte bara inom jordbrukspolitiken ni kovänder, utan det är på flera områden.

När detta kommer ut till era väljare, hur ska ni förklara att ni står för en neddragning med 2 miljarder och 300 miljoner på detta område?

Anf. 181 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Avseende hur vi finansierar vårt budgetförslag gör vi det ganska väl genom att dra ned på klimat och inköp av naturreservat. Det motsvarar ungefär den summa vi avsätter till höjningar på utgiftsområde 23. Jag har alltså inga problem med att stå bakom siffrorna.

När det gäller våra val och att vi i det här fallet valde att rösta med Moderaterna är det så att vi i första hand röstade på vår budgetmotion. Eftersom inget annat parti valde att rösta på den valde vi att i den delen rösta vidare och följa Moderaterna. Vi anser nämligen att det ändå är det närmaste vi kan komma att driva den politik vi vill driva i riksdagen. Vi visar ganska tydligt här, inte bara för Alliansen utan även för väljarna, att vi vill göra en förändring och att vi är beredda att bidra till den förändringen.

Tyvärre valde Alliansen i det här fallet inte att samordna sig kring en gemensam budget. Det ska dessutom bli väldigt intressant hur man kommer att göra 2017, inför valet 2018. Kommer man att kunna formera en gemensam politik? Det får dock Alliansen svara på.

Anf. 182 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! När Anders Forsberg begärde replik på Moderaterna sa han att Moderaternas budgetmotion i stort liknar Sverigedemokraternas. Jag har dock ändå lite svårt att förstå detta. Du talar om hur ni finansierar ert budgetförslag, Anders Forsberg, men det var ju inte det ni röstade på i sista hand. Ni röstade på Moderaternas budgetförslag.

Hade det gått igenom hade ni fått åka ut och tala om varför ni skulle dra ned på den här sektorn med 2 300 miljoner. Det är det ni får stå upp för. Det är det ni driver. Nu vet ju väljarna att ni kommer att göra så nästa

år också. Oavsett vad ni säger och gör kan ni hoppa på någonting annat. Jag har hört sverigedemokrater säga ute på arbetsplatser att de slåss för LO-arbetarna och för att dessa ska ha bättre villkor – och i förra veckan röstade ni för att man inte ska behöva ha kollektivavtal för att få vara med i upphandlingar.

Jag läste en annons från Polen häromdagen. Där står att företaget förmedlar egna företagare från Polen och Bulgarien. Arbetskraften man förmedlar omfattas således inte av svensk arbetsrätt, vilket innebär att arbetsgivaren inte har förhandlingsplikt gentemot facket. Inga ob-tillägg, ingen vård av barn, inga traktamenten, ingen semesterlön, ingen sjuklön. Arbetsgivaren erbjuds därmed en unik, kostnadseffektiv bemanningslösning, och det blir lättare för arbetsgivaren att ha kontroll på arbetskostnaderna.

Det är ju detta ni röstade på förra veckan! Det är så ni driver er argumentation. Vi slåss för er, men vi slår gärna av benen jäms med knäna!

Anf. 183 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Nu hoppar vi ganska friskt mellan ämnena, men om vi ska närma oss kollektivavtalet tror jag att Jan-Olof Larsson är medveten om att förslagen från regeringen skulle ha varit ytterst skadliga, framför allt för småbönder och småföretagare. Deras möjligheter hade kunnat påverkas eftersom många av dem inte är kollektivanslutna. De skulle ha fått stora problem att kunna sälja till exempel närproducerad mat eller närproducerade livsmedel.

Vi som parti väljer att ta ställning i denna fråga utifrån den samlade bilden. Regeringen har fått igenom i stort sett hela sin proposition, förutom dessa delar. Då måste man gå tillbaka och förhandla för att hitta ett bättre förslag.

Beträffande hur man prioriterar som parti och vilka frågor vi tycker är viktiga tror jag att Jan-Olof Larsson också är ganska medveten om det politiska spelet. Men det handlar även, som jag har sagt tidigare, om att markera för våra väljare vad det är vi vill göra och vad vi prioriterar mest.

Jag tror att det största problem vi har att lösa i det här landet handlar om den ytterst skadliga migrationspolitik som vi har bedrivit under 30–40 år. Den måste vi förändra. Jag är glad för att Moderaterna till viss del, förhoppningsvis, håller på att nyktra till i denna fråga. Detta är vår högst prioriterade fråga. Sedan kommer de andra delarna, och vi kan stå för vår jordbrukspolitik utan problem. Men jag tror att vi måste förändra migrationspolitiken.

I detta anförande instämde Runar Filper (SD).

Anf. 184 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! För att stärka de gröna näringarna, öka sysselsättningen i hela landet och ge förutsättningar för en ökad produktion och förädling av svensk mat har vi i Centerpartiet i vårt budgetalternativ presenterat det vi har döpt till ett bondepaket.

Vi har gjort detta därför att vi vill stärka det svenska lantbrukets konkurrenskraft och ge förutsättningar och möjligheter att öka produktionen av mat i Sverige. Men vi har också gjort det för att skapa ökad sysselsättning och bibehålla och utveckla de miljövärden som finns i alla delar av vårt land.

Vad är det då vi föreslår i vårt bondepaket? Vi säger att det är viktigt att hålla kostnaderna nere – därför sänker vi arbetsgivaravgiften för jordbruksföretagare. Vi höjer återbetalningen av dieselskatten, och vi satsar på grön omställning.

Vad gör då regeringen? Regeringen, å sin sida, föreslår ingenting, inte heller i den här budgeten. Man har inte några satsningar för att vända den negativa spiral som det svenska matföretagandet är inne i.

Till detta ska läggas att det nu har gått över två år sedan den nuvarande rödgröna regeringen valde att lägga ned alliansregeringens vision om Matlandet Sverige, som var en grogrund för tillväxt i hela livsmedelskedjan. Satsningen inom Matlandet Sverige skapade jobb inom bland annat restaurangverksamheten och besöks- och turistnäringarna men också inom lantbruket och den förädlingsindustri som är knuten till lantbruket, bara för att nämna några saker. Denna satsning gav också en ökad livsmedellexport, för att ta ett annat exempel.

Trots Matlandets viktiga funktion har den nuvarande regeringen valt att inte ersätta den förlust som avvecklingen innebar med några åtgärder över huvud taget. Under den rödgröna regeringens tid vid makten har det svenska lantbruket, och livsmedelskedjan i övrigt, tvingats att konstatera att den nuvarande regeringen har tryckt på pausknappen. Det händer absolut ingenting för att utveckla saker och ting som ger jobb. Man har inte gjort något vad gäller att ge bättre produktionsvillkor eller konkurrenskraft till den viktiga näring som vi talar om den här kvällen.

Herr talman! Till detta ska läggas det trixande som man ägnar sig åt vad gäller landsbygdsprogrammet. Man använder till exempel landsbygdens pengar till att ge pengar – i och för sig nödvändiga sådana, men ändå – till administrativa uppgifter på Jordbruksverket. Man flyttar pengar som skulle ha gett utveckling i hela landet till administrativa saker på en statlig myndighet, som ju ska ha riktiga statsanslag och ingenting annat.

Man väljer att vitt och brett gå ut och tala om att man nu än mer ska stödja utbyggnaden av bredband i hela landet. Men vad gör man? Jo, man tar pengar från utvecklingsmöjligheter i landsbygdsprogrammet och lägger dem på det man döper till en nysatsning på bredbandsutbyggnaden.

Herr talman! Det är ju hyckleri att använda pengar två gånger, för det är precis vad man gör.

Men för att komma till punkt i mitt anförande tvingas jag att konstatera, i likhet med tidigare talare, att riksdagen tidigare har beslutat om budgetramen, och där har vårt alternativ fallit. Därför kommer vi att avstå i den votering som möjligen blir av framöver.

Anf. 185 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja prata om djur med Eskil Erlandsson. Det gäller inte vilka djur som helst, utan det gäller djur som används i plågsamma djurförsök. Det är många djur som används i djurförsök i Sverige – närmare 1 miljon djur varje år utnyttjas och dödas i djurförsök. Det blir ungefär 2 700 djur om dagen. Det handlar om möss, råttor, fåglar, hundar och andra djur som används i djurförsök.

Vi vet att man med en medveten strategi för att minska antalet djur i djurförsök kan hitta mängder av alternativ till djurförsök. Det går kanske inte att ersätta alla djurförsök över en natt, men det är i alla fall tanken med att inrätta ett center för att minimera, ersätta och förfina djurförsöken.

Detta brukar kallas 3R-center, vilket kommer från engelskans replace, reduce, refine och alltså handlar om att ersätta, minska och förfinas djurförsök.

Det har inte blivit så mycket av detta center, trots att man talade om det redan på den tid då du, Eskil, var ansvarig minister. Men nu har vi fått in finansiering i denna budget. Det rör sig om 15 miljoner kronor varje år för att detta center ska bemannas, ha kontakt med forskningen och arbeta systematiskt utifrån 3R-principerna om att minska och ersätta djurförsök.

Jag blev så besviken, Eskil Erlandsson, när jag läste ert budgetalternativ. Ni vill nämligen dra in alla de pengarna så att det inte blir något 3R-center för att minska djurförsöken. Varför gör ni så, Eskil Erlandsson?

Anf. 186 ESKIL ERLANDSSON (C) replik:

Herr talman! Tack för frågeställningen!

Nu har jag inte den exakta summan i huvudet, men det är ett lantbruksuniversitet som har miljarder i anslag. Rimligen bör liknande saker som de som omnämns i frågeställningen kunna hanteras inom det stora anslag som finns på detta universitet.

Anf. 187 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Det är lite märkligt eftersom till och med Eskil Erlandsson under sin tid som jordbruksminister sa att Jordbruksverket skulle arbeta med ett 3R-center och att ett sådant skulle inrättas på Jordbruksverket. Du sa att det skulle göras, men du tog inte fram några pengar för det. Då blev det faktiskt inget 3R-center. Det blev inget arbete för att minska och ersätta djurförsöken.

Nu har vi en finansiering för det, och ni går emot den finansieringen. Varför vill ni inte värna djuren, Eskil Erlandsson? Varför vill ni inte minska och ersätta djurförsök när vi vet att det går? Men då behövs det också lite pengar.

Anf. 188 ESKIL ERLANDSSON (C) replik:

Herr talman! Kort och gott har vi kommit fram till att detta handlar väldigt mycket om forskning, och forskningen som bedrivs på det här området ligger inom ramen för Sveriges Lantbruksuniversitet.

Anf. 189 LARS TYSKLIND (L):

Herr talman! Nu diskuterar vi areella näringar, landsbygd och livsmedel. Man skulle egentligen kunna sammanfatta det med att det handlar om att ge förutsättningar för hela landet att leva.

Jag kan konstatera att i och med att riksdagen har fattat ett beslut har Liberalernas förslag till ekonomiska ramar fallit. Det kan man ju vara ledsen för en stund. Men det innebär att vi redovisar våra ställningstaganden i ett särskilt yttrande, för från Liberalernas sida ser vi trots allt ett stort värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman.

I vårt budgetförslag, det stora budgetförslaget, gör vi en del övergripande prioriteringar, vilket är viktigt att ha med sig när man diskuterar varje utgiftsområde. Annars hänger ju satsningarna i luften på något sätt.

Våra huvudsakliga satsningar och prioriteringar handlar bland annat om skolan, företagande, försvaret och om integration. Även polisväsendet och rättsväsendet är prioriterade frågor.

Herr talman! Vidare vill jag framhålla att vi i vår budget har en tydlig profil och en tydlig grön skatteväxling. Den går naturligtvis att utveckla vidare, men vi tycker att vi har startat upp väldigt bra med detta. Det handlar om att växla skatt så att man höjer vissa miljöskatter enligt principen förorenaren betalar, medan man sänker skatt på arbete.

I Liberalernas förslag är det jämfört med regeringens förslag nästan 20 miljarder mindre i direkt skatt på arbete. Men man måste ju växla mot något. I linje med det har Liberalerna ett förslag om en ny läckageskatt, riktad mot övergödning och mot kadmiuminnehållet i handelsgödsel, som naturligtvis påverkar landsbygden på ett eller annat sätt. Vi har också ett förslag om ett differentierat reseavdrag som är en gynnsam faktor för landsbygden om man ser det strikt på kort sikt. Vidare föreslår vi en avveckling av subventionen av fossila drivmedel och bränslen och höjd fordonsskatt på bilar med höga utsläpp. Vi har också en del andra förslag, men detta är exempel som jag tycker kan framhållas.

Vi kan också konstatera att i Liberalernas budget är det 27 miljarder mindre i utgifter än i den budget som regeringen med stöd av Vänsterpartiet lägger fram. Det är klart att det ställer krav på helt andra prioriteringar.

På utgiftsområde 23 som vi nu diskuterar ligger vårt budgetförslag 200 miljoner lägre än regeringens förslag, som är på 17,2 miljarder. Sedan har vi en del omplaceringar inom budgetramen. Med de satsningar som vi gör handlar det om att vi lägger 100 miljarder mer än regeringen på bredbandsutbyggnaden kopplat till landsbygdsprogrammet.

När det gäller jordbruks- och livsmedelspolitiken är Liberalernas ledstjärna marknads- och hållbarhetsperspektivet, och det framhåller vi i alla sammanhang. När det gäller klimat- och miljökostnader ska även de sektorer som finns på landsbygden i förlängningen bära sina egna kostnader. Och man ska utnyttja de styrmedel som finns för att få fram både effektiv och klimatsmart teknik.

När det gäller den förhoppningsvis kommande livsmedelsstrategin gäller precis samma sak. Där har vi också ett marknads- och konsumentperspektiv. Det måste ju gå att utnyttja den potential som finns i svensk livsmedelsproduktion. Då handlar det inte om exportstöd eller andra stöd, utan det handlar om att utnyttja de tydliga mervärden som finns i svensk produktion, till exempel bra djurskydd och låg antibiotikaanvändning.

Om jag uppfattade det rätt är Jan-Olof Larsson och jag överens – jag har tidigare inte riktigt känt att Socialdemokraterna går i den riktningen – om att det är efterfrågan som kommer att styra produktionen. Det är i alla fall vår absoluta ståndpunkt i frågan.

Herr talman! Ett hållbart fiske, jordbruk och skogsbruk är också en del av lösningen på dagens klimat- och miljöutmaningar. På så sätt hänger det här väldigt mycket ihop med den debatt som vi kommer att ha nästa vecka om naturvård och miljö. Den kommer också att handla mycket om landsbygden.

Herr talman! Nu har vi diskuterat mycket jordbruk, men landsbygden är ju mer än jordbruk, till exempel fiske. Fiske och fiskprodukter nämndes här vid något tillfälle. Grunden för en levande kust och skärgård är ju att vi har ett hållbart fiske i Sverige.

Vi har en stor utmaning framför oss, också tillsammans med andra länder, nämligen den landningsskyldighet som nu successivt införs enligt det reformerade EU-regelverket. Det bejakar vi alla. Det resursslöseri som har rått inom fisket, där man har slängt matfisk i sjön på grund av kvotsystemet, är naturligtvis helt oacceptabelt. Men det viktiga i sammanhanget är att vi nu jobbar vidare så att inte de regelförändringar som måste göras i förlängningen missgynnar det kustnära och småskaliga fisket som är det viktigaste i svenska vatten.

Med detta avslutar jag mitt anförande.

Anf. 190 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! Det var många bra punkter som Lars Tysklind tog upp och som jag är helt övertygad om att både jag och mitt parti kan ställa upp på i de kommande diskussionerna. Jag och Lars Tysklind brukar ju kunna enas i vissa frågor.

När det gäller vikten av att hävda konsumentinflytandet och konsumentefterfrågan, alltså marknadsekonomi i jordbruket, är vi helt överens. Liberalernas hållning går ju helt på tvärs mot övriga allianspartier. De hävdar mer planhushållning à la Sovjet, statsinterventioner, mer av bidrag och så vidare. Detta tar Liberalerna avstånd från, vilket hedrar dem. Man prioriterar konsumentens val framför marknaden som styr den här utvecklingen.

Lars Tysklind! Trots ditt och mitt motstånd mot EU:s planhushållning inom jordbrukssektorn finns det i dag ett antal stöd som måste kunna hanteras. Men om Liberalerna nu tycker att det är så viktigt för landet med svensk livsmedelsproduktion förstår jag inte varför partiet fullständigt vill slå undan fötterna för svenskt lantbruk med sitt budgetförslag. Partiet vill sparka var sjätte anställd på Jordbruksverket utan att tala om varför eller vilken verksamhet som ska bort. Det är helt oseriöst. Då ska vi veta att Jordbruksverket har haft jättestora problem med att klara sin budget och sin verksamhet i år. Jag vill inte använda uttrycket "gå på knäna", men i det här fallet är det en underdrift. Man har slitit mycket hårt för att få fram jordbruksstöd och allt annat planerat eftersom mjölkkrisen har slagit så hårt runt om i landet.

I det läget väljer Liberalerna att göra en historisk neddragning av resurserna. Det förstår inte jag, Lars Tysklind. Hur förklarar du det?

Anf. 191 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr talman! Det var orsaken till att jag startade med att se på totalen. Tar man ut nästan 20 miljarder mer på arbete än vad vi gör kan man såklart fördela mycket mer pengar. Liberalerna tycker att det är fel och tillväxthämmande. Det blir minustecken i framtiden i stället.

Man kan tycka att Jordbruksverket behöver mer pengar. Men vår utgångspunkt är att de statliga myndigheterna måste försöka lösa detta ändå genom ändrad organisation och omprioritering.

När vi talar om neddragningar utgår vi från regeringsförslaget. Men många av Liberalernas anslag ligger kvar på samma summor som tidigare. Jag vet dock inte om det är så med just Jordbruksverket. Det handlar inte om att vi ska skära ned så mycket, utan det handlar om att vi inte har så mycket höjningar.

Totalen är 200 miljoner. Det är alltså drygt 1 procents skillnad mellan vår budget och regeringens budget. Jag är klar över att vi gör andra prioriteringar, och det tycker jag är bra.

Anf. 192 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Herr talman! 1 procent är 211 miljoner, och Jordbruksverket ska skära ned med 103 miljoner.

Vi vill satsa 69 miljoner för att Jordbruksverket har varit så överbelastat. I en interpellationsdebatt häromveckan talade man om de stackars bönderna som inte fått ut sina pengar. Jag håller med om det. Men Jordbruksverket har betalat ut 9 miljarder, och nu fattas det 600 miljoner. Man har gått på knäna och ännu värre för att dessa bönder, som har räknat med de här pengarna, ska kunna få dem.

I det läget, Lars Tysklind, väljer ni att dra ned stora belopp på just Jordbruksverket, trots att de besökte oss i utskottet och talade om att de inte får budgeten att gå ihop som det är. Det verkar inte seriöst.

1 procent är inte mycket pengar, men många av kronorna går till fasta utgifter som man inte kan göra så mycket åt utan att skära så drastiskt som ni gör. Det är för mig ofattbart, och jag förstår inte hur dina allianskompisar ska reagera på detta.

Vi har haft interpellation efter interpellation i ett par års tid om mjölkbönderna, och något vi kan påverka är att de får sitt stöd så fort som möjligt. Men nu lägger du hämsko på det, Lars Tysklind.

Anf. 193 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr talman! Jag är av åsikten att det inte hänger på de 103 miljonerna utan på helt andra faktorer att dessa pengar inte har betalats ut. Jag håller med om att det är oacceptabelt.

Ofta anges den totala summan som resultatet, men det är kanske inte det utan vem som har fått pengarna som är det viktiga. Det finns jordbruksstöd och miljöstöd på ganska små summor, under 100 000 kronor, men för en specifik verksamhet är dessa pengar livsviktiga.

Jag har ingen anledning att prioritera något, men dessa grupper har blivit nedprioriterade eftersom man har prioriterat att betala ut de stora summorna. Det kan jag tycka är fel.

Jordbruksverket får 500 miljoner i vårt budgetförslag. Inom den ramen får man prioritera i sin verksamhet. Det är vår prioritering.

Anf. 194 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja haka i den tidigare frågeställningen om den stora neddragningen av Jordbruksverkets anslag med 103 miljoner kronor som Liberalerna föreslår i sitt budgetförslag.

En del av våra satsningar på Jordbruksverket görs för att Jordbruksverket ska kunna inrätta ett 3R-center för att minska antalet djurförsök, vilket jag tog upp tidigare i min diskussion med Centerpartiets Eskil Erlandsson. Som jag tolkar Liberalernas budgetförslag innebär det att inte heller Liberalerna vill avsätta några pengar till inrättandet av ett 3R-center för att minska djurförsöken.

Jag skulle vilja höra direkt från Lars Tysklind: Stämmer det att Liberalerna säger nej till pengar till ett center för att minska antalet djurförsök?

Min andra fråga rör skyddet av skog. Jag trodde att Liberalerna stod upp för att vi skulle skydda mer skog. Men döm om min förvåning när jag läste Liberalernas budgetmotion och såg att ni ville dra ned anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket med 72 miljoner kronor. Det handlar om att skogsägare ska kunna ingå naturvårdsavtal, biotopavtal etcetera med Skogsstyrelsen eller en länsstyrelse.

Tidigare hörde vi från Moderaterna att det inte ska vara några bidrag. Så tolkade jag det i alla fall. Innebär det att även Liberalerna anser att man inte ska ge någon ersättning till de skogsägare som vill skydda skog?

Det är fullt rimligt att man ska kunna få ersättning om man vill skydda skog. Det är därför vi anslår dessa pengar, som ni till stor del tyvärr avfärdar. Varför gör ni så, Lars Tysklind?

Anf. 195 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr talman! Låt oss ta skogen först.

Vi tar in betydligt mindre i skatt för att säkra den framtida tillväxten i landet, en tillväxt som inte verkar bekymra Vänsterpartiet särskilt mycket.

I budgetposten Insatser för skogsbruket har Liberalerna 250 miljoner. Jens Holm får det att låta som att vi har nollat förslaget, men 250 miljoner är också ganska mycket pengar för att jobba med detta. Inom den ramen kan stor nytta göras. Vi tror att det finns insatser att göra, men vi har prioriterat så att 250 miljoner går till detta.

Ett 3R-center är nog rätt väg att gå. Man ska inte göra onödiga djurförsök. Men frågan är var det ska ligga, hur det ska utformas och vem som ska betala. Det är väl snarast lantbruksuniversitetet och forskningen som får prioritera detta. Tydligt rör det sig om en summa på 15 miljoner, om jag inte missförstod Jens Holm. Lantbruksuniversitetet har ju ett antal kronor och kan prioritera denna fråga.

Anf. 196 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Varför gjorde ni då inget när ni satt i regeringen? Även ni talade om vikten av att minska djurförsöken och att inrättandet av ett 3R-center var en god idé. Men det hände inget, Lars Tysklind.

Nu har vi fått fram 15 miljoner kronor. Det kommer självklart inte att lösa allt, men det blir i alla fall ett center som kan koordinera arbetet och arbeta tätt med forskningen, som i sin tur bedriver forskning på alternativa metoder. Forskningen måste ju själv ta fram de alternativa metoderna, men vi tror att det behövs en katalysator och någon som koordinerar detta arbete. Det är därför ett 3R-center för att minska djurförsöken är så viktigt.

Jag tycker att ni är riktigt dumsnåla, om jag får tala klarspråk. Ni prioriterar ensidigt att sänka skatter, och då har ni inte en krona över till att skydda djuren. Det är ett rejält underbetyg.

Visst har ni lite pengar kvar för skydd av skog. Men behoven är enorma om vi ska uppfylla vårt åtagande från Nagoya och våra miljömål Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv. Då måste vi göra mer, Lars Tysklind. Det finns ett stort engagemang där ute. Många skogsägare vill skydda skog, och det är rimligt att de då får en ersättning.

I så fall måste vi anslå mer pengar, och då håller det inte att dra ned på anslaget, Lars Tysklind. En neddragning med 73 miljoner kronor är en neddragning med ungefär 25 procent. Jag skulle säga att det är en ganska kraftig nedskärning av skyddet av skog.

Anf. 197 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr talman! Anslaget går till lite andra saker också. Nästa vecka kommer vi att diskutera skogen vidare och även naturvård ur miljösynpunkt. Då kommer vi att ha en liknande diskussion. I debatten och i betänkandet om utgiftsområde 20 har Liberalerna framhållit att vi vill satsa ett antal miljoner på natur- och gammelskog.

Vilka summor vi satsar beror på hur mycket vi har att fördela. Inom de ramar där man är beredd att fördela är det fråga om prioriteringar. Det handlar om anslag, och vi talar mycket om det när vi har uppföljningar. När vi talar om att satsa handlar det ofta om antal kronor och inte om exakt vad vi gör.

Vi talade om 3R-center. Jag tror att varenda svensk medborgare tycker att djurförsök är något man ska undvika. Sedan går det inte att undvika i alla lägen, men man ska ändå försöka göra det så långt det är möjligt. Om det är summan 15 miljoner vi diskuterar borde det vara högst rimligt att prioritera detta inom de forskningsanslag som finns.

Anf. 198 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till Kristdemokraternas reservation 4.

När jag åker runt i Sverige blir jag glad och tacksam över vad jag ser ute på landsbygden, som i höstas när jag var ute på den vackra Östgöta-bygden. I en traktor med en slåtterkross satt en lantbrukare och slog ned gräs för ensilage till kossorna. Inte långt därifrån tröskades det korn för fullt, och det var damm överallt när han åkte runt på sin åker.

Jag åkte vidare, och längre fram såg jag ungdjur som betade i det vackra eklandskapet. Det var som sagt en fantastisk syn, och jag är glad och tacksam över vad våra svenska jordbrukare gör runt om i landet. Men ser det verkligen ut så? Vad håller på att hända ute på vår landsbygd?

Herr talman! Varje dag lägger en mjölkbonde ned sin verksamhet i vårt land. På tio år har antalet mjölkföretag mer än halverats. Med varje mjölkföretag som lägger ned sin verksamhet försvinner fem arbetstillfällen från landsbygden.

En annan konsekvens märks nu för oss som älskar att gå i ängar och hagar för att beskåda vackra blommor och miljöer. På tio år har 20 procent av alla hagar och betesmarker vuxit igen med buskar och sly. På vackra ängar som för några år sedan kunde visa upp kattfot, humleblomster eller andra vackra blommor växer i dag granar, eller så ligger de bara för fäfot och förbuskas. Jag vill absolut inte låta pessimistisk, men jag kan tyvärr garantera att det vi ser i dag bara är början.

Konkurrenskraftsutredningen, som vi fick för något år sedan, talade just om den konkurrens som våra bönder måste förhålla sig till och som är fördyrande. Redan 1997 kom det en utredning som varnade för att om inget görs kommer svenskt jordbruk att gå samma öde till mötes som tekoindustrin gjorde i Sverige på 80-talet.

Vi kristdemokrater menar att mjölkkrisen i Sverige är så pass akut att åtgärder måste vidtas. Vi har varit pådrivande för politiska insatser på detta område och bland annat arrangerat Mjölakens dag i riksdagen, både 2015 och 2016, där lantbrukare, politiker, mejerier, handeln och myndigheter har mötts för att diskutera lösningar på den akuta krisen.

Men mer måste till. Vi föreslår därför, som ett led i arbetet med att förbättra konkurrensvillkoren för svenska mjölkbönder, ett förstärkt stöd på 1 000 kronor per ko och år.

Herr talman! I mina diskussioner med jordbrukare kommer alltid de mycket försenade EU-ersättningarna på tal. Vi pratar inte om några få jordbrukare utan om flera tusen som ännu inte har fått de ersättningar från 2015 som de är berättigade till.

Det är hundratals tusen kronor som inte betalats ut. Flera hade blivit lovade att ersättningarna skulle komma i slutet av oktober i år, men nu har Jordbruksverket sagt att ersättningarna kommer att betalas ut under andra halvåret 2017. Vi talar alltså om två år. Detta är inte rimligt – ingen företagare ska behöva vänta så länge.

Vi kan vända på kuttingen. Tänk om bonden skulle säga till staten: Den där betalningen vi är skyldiga får du, om det vill sig väl, om ett år. Det kan bli så att den kommer om två år. Jag hoppas att du har förståelse för det.

Aj, aj – man skulle inte ens komma på tanken, men det är så det fungerar för jordbrukare. Det verkar som att attityden är att man kan göra vad som helst med jordbruksföretagarna – det ordnar sig alltid.

Bonden har tagit sitt ansvar och uppfyllt sina åtaganden, och nu är det hög tid för staten att uppfylla sina. Om pengarna inte betalas ut snarast måste regeringen vidta andra åtgärder för att säkerställa att böndernas likviditet och kreditvärdighet inte drabbas av den nu orimligt långa fördröjningen av utbetalningarna. Det handlar till syvende och sist om hederlighet och trovärdighet, fru talman. Det är ingen ansvarsfull jordbrukspolitik.

Vi ser att klimatet ändrar sig hela tiden. Ett exempel är det som vi förr kallade hundraårsregn och som nu i stället är tioårsregn. Det innebär att störtregn blir allt vanligare och ställer till det för många.

I år var det inte detta som framför allt var problemet, utan det var att det var otroligt torrt. Det var så torrt att det kan beskrivas som katastrof i vissa delar av landet. Vi hörde talas om Öland och bönderna där och vissa delar av Götaland. Gräset tog slut för djuren på betena, och bönderna fick utfodra ensilage som var tänkt till vinterfoder redan på sommaren.

Som alla förstår var det en jätteförlust och mycket tufft ekonomiskt för flera jordbruksföretag, speciellt för mjölkföretagen som har haft rekorddåliga avräkningspriser. Här vill vi kristdemokrater att det ska utredas om man kan införa någon form av fond för katastrofskador inom jordbruket.

Fru talman! Jag började med att tala om hur glad och tacksam jag är över vad det svenska jordbruket gör för landet. Men jag är också bekymrad över att många väljer att lägga ned på grund av dålig lönsamhet. Det har självklart en följdverkan. Vi har under lång tid sett hur vår självförsörjning har gått ned, och nu är den under 50 procent. Varannan tugga vi äter kommer inte från Sverige.

Tänk om det inte blir någon mattillförsel till vårt land av olika anledningar. Då kommer hyllorna att stå tomma här i Sveriges huvudstad efter två dygn. Det är nu hög tid att vi politiskt börjar fundera på detta och att vi har en plan för att öka självförsörjningen.

Anf. 199 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! På tio år har Alliansen lagt fram nio budgetar. Man har ett mycket stort ansvar för hur det ser ut i svenskt jordbruk i dag. Under åtta år höjde man dieselskatten för bönderna två gånger. Man tog bort reduceringen för diesel två gånger för bönderna.

Vad gjorde vi? Jo, vi ökade reduceringen för bönderna och gav dem lättnader. Vi minskade den så kallade ryggsäcken.

Det skadar inte med lite självrannsakan, Magnus Oscarsson. Lite självrannsakan skulle vara uppfriskande.

Jag lyssnade på interpellationsdebatten som du deltog i om de stackars mjölkbönderna. Jag håller med. Vi är jätteoroliga för lantbruket i Sverige – för livsmedelsproduktionen i allmänhet och för mjölkbönderna i synnerhet.

Men, Magnus Oscarsson, i Kristdemokraternas budgetförslag drar ni ju ned med 75 miljoner på Jordbruksverket som ska vara med och betala ut dessa stöd. På vilket sätt gör det situationen bättre för dem som ska betala ut dessa stödpengar till bönderna? Detta är mycket svårt att förstå.

Jag har lärt mig mycket av Eskil Erlandsson under de år som jag har suttit här i riksdagen. En sak som jag har lärt mig, och som jag kommer ihåg väldigt väl, handlar om EU:s regler om statsstöd. Vi kan inte hitta på vilka stöd som helst, och särskilt inte sådana där det finns en lagstiftning inom området. Då får man inte hitta på något stöd.

Då undrar jag: Hur ska du greja detta med en tusenlapp per ko?

Anf. 200 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar dig, Jan-Olof Larsson, för frågan. Jag tackar också för att du håller med mig när jag talar om hur mjölkbönderna i vårt land har det. Det är roligt, och framför allt mycket bra, att jag får medhåll. Du säger att du förstår hur de bönder som nu drabbas på detta sätt har det. Vi talar alltså om tusentals bönder som ännu inte fått detta stöd.

Det intressanta är att du talar om hur den förra regeringen gjorde. Jag kan säga att allt som gjordes då naturligtvis inte var det bästa. Med facit i hand tror jag att många hade sagt att vi inte skulle ha gjort så utan skulle ha gjort på annat sätt.

Jag tror att det viktigaste är att vara ödmjuk, och jag är den förste att säga att vi naturligtvis borde ha gjort på ett annat sätt.

Men med detta sagt, Jan-Olof Larsson, är det nu faktiskt du och ditt parti tillsammans med Miljöpartiet och Vänstern som ska styra och ställa i vårt land. Då skulle jag önska mig att ni tar tag i de saker som du ändå ser är bekymmersamma.

Såvitt jag har förstått ska ni nu höja dieselskatten igen. Du sa att ni hade minskat den, och det är jättebra och fint. Men nu ska ni faktiskt höja dieselskatten. Det är 17 öre mer per liter som bönderna ska betala.

När du ändå står här kan jag ställa en fråga till dig, Jan-Olof Larsson. Hur blir det egentligen med kilometerskatten? Kommer den att införas? I så fall är det ytterligare en påлага från ditt parti och regeringen som kommer att drabba bönderna.

Anf. 201 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Vi höjde dieselskatten i fjol, och det kompenserar vi genom större avdrag. Ni höjde den ett par gånger, och ni sänkte avdragen ett par gånger. Ni får vara lite självkritiska.

Vi talar om mjölkbönderna som ligger taskigt till nu. Nu står du här, Magnus Oscarsson, och presenterar en budget där ni drar ned med 75 miljoner på Jordbruksverket, där vi föreslår 69 miljoner för att de ska klara av att betala ut stöden till mjölkbönderna i tid och helst tidigare än vad som sägs i deras prognos.

Ni föreslår 330 miljoner kronor – 1 000 kronor per ko – i statsstöd, vilket egentligen inte är lagligt enligt EU. Hur finansierar ni det? Jo, ni tar det från Landsbygdsprogrammet. Men detta finns inte med i Landsbygdsprogrammet. Ni var med och skapade de flesta delarna i Landsbygdsprogrammet.

Den här krisen kom inte i dag, den kom inte i går utan den kom för ett par år sedan när ni satt vid makten. Ni hade mycket god tid på er att vidta åtgärder. Men ni gjorde inte ett dyft mer än att höja dieselskatten, lägga på nya pålagor och göra det än värre för jordbruket – mjölkbönder, grisebönder och så vidare.

Kan du inte berätta för oss, Magnus Oscarsson – vi är idel öra – vilka skarpa åtgärder som ni vidtog under er tid och som underlättade för jordbruket?

Vår landsbygdsminister Bucht har tillfört ett antal hundra miljoner för att stärka jordbruket på olika områden, inte minst inom kosektorn. Det ska bli mycket intressant att få reda på vad ni gjorde under den tid då ni lade fram nio budgetar. Jag tror att det är många som vill veta det, inte bara jag.

Anf. 202 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Jan-Olof Larsson än en gång för hans fråga. Precis som jag har sagt kan jag inte säga att allt som vi gjorde under vår tid i regeringen var bra. Det måste jag vara ödmjuk och säga.

Men återigen skjuter du över bollen till mig, och jag ska stå till svars för detta. Jag har suttit i riksdagen i två år och har kanske inte helt koll på vad den förra regeringen gjorde under två mandatperioder. Men det finns en som sitter här som kan berätta det.

Du undviker att svara på min fråga, men jag undrar: Hur blir det egentligen med kilometerskatten? Kommer den att införas? Det ska bli jätteintressant att höra det i ditt anförande om en stund. Du kommer säkert att ta upp hur ni ser på den frågan. Om kilometerskatten införas är det direkt landsbygdsfientligt. Med en höjning av dieselskatten också är det mycket allvarligt.

Många av oss talar mycket om att hela Sverige ska leva, i alla fall under valåren. Men nu, Jan-Olof, under mellanvalsperioden har ni chansen att visa svenska folket och människor på landsbygden att ni menar allvar och att detta är inte bara ord vart fjärde år utan ord just nu. Ni har faktiskt ordförandeklubban på olika sätt, så ni kan styra och ställa. Jag hoppas därför att detta kommer.

Detta är din sista debatt, Jan-Olof Larsson, och jag vill framföra ett stort tack för alla intressanta debatter med dig. Stort tack, och lycka till i framtiden!

Anf. 203 JAN-OLOF LARSSON (S):

Fru talman! Debatten i dag handlar om budgetområdet areella näringar, fiske, jordbruk, landsbygd och livsmedel.

År 2002 blev jag riksdagsledamot. Om några veckor lämnar jag detta mycket intressanta jobb. Därför finns det anledning att se tillbaka på händelseutvecklingen på detta område.

Om jag börjar med jordbruket kan jag när det gäller hur många som arbetar med primärproduktionen konstatera att det har varit ganska små förändringar under dessa år. Det är i dag omkring 55 000 som arbetar där, och det var det även när jag började i riksdagen. Totalt är det 177 000 personer som har någon del av sin försörjning i jordbruket. Det var det även 2002 när jag började här.

Men om vi tittar på antalet företag ser vi att antalet har minskat kraftigt. Det är vad jag skulle kalla en strukturrationalisering. Företagen blir effektivare och förhoppningsvis konkurrenskraftigare.

Antalet mjölkkor per företag har i genomsnitt fördubblats under de år som jag har suttit i riksdagen. Men vi vet också att nästan var fjärde mjölkko har försvunnit under denna tid. Samma förändring ser vi inom grisuppfödningen.

Om vi ser på statistiken för växtodlingen dyker en annan insikt upp. Här verkar det inte vara någon kris. Den odlade arealen har inte minskat under min tid. Vallodlingen har ökat, och arealen i träda minskar.

Fru talman! Under min tid i riksdagen har vi politiker tryckt på vikten av att svenska konsumenter får veta vad de äter, att producenterna genom märkning ska visa vad som är svenskt, att de som producerar produkter med svenskklingande namn – Lönnebergakorv och annat – ska leva upp till namnet genom att ha svenska råvaror, vilket långt ifrån alltid är fallet, och att restauranger ska våga visa upp var deras råvaror kommer från. Motståndet har varit stort. Men jag upplever att jag har sett en vändning under de senaste åren. EU:s skärpta märkningsregler ger resultat. Också ett mycket bra samarbete mellan företag i Sverige har lett till ökad märkning av kött och av mejeriprodukter. Effekten kom direkt: Försäljningen av svenskt kött ökar. Svenskarna har uppfattningen att svensk mat har god kvalitet. Får de veta vad som är svenskt kan också svenska bönder i större utsträckning ta betalt för sina varor.

Fru talman! Min far var fiskare i Bohuslän. Själv blev jag industriarbetare, men min riksdagstid har inneburit att jag har fått återvända till de miljöer som min far vistades i och tala med människor som arbetar där i dag och förstå deras villkor. Jag har ägnat mycket av min tid åt att arbeta med frågor kring fiskets framtid, med jobben i våra kust- och skärgårdssamhällen och med att säkra fiskbestånd så att också framtidens fiskare har något att fiska.

Vi har gått från att Sverige som enda EU-land varnade för risken att våra vanligaste bestånd faktiskt kunde försvinna om inget gjordes till att EU och Sverige nu implementerar regler för att säkra att vi bara tar ut räkntan på våra fiskbestånd och att vi förbjuder att död fisk slängs över bord.

Som i all socialdemokratisk politik har jag slagits för att vi ska ha båda fötterna på jorden. Den ena foten står för att säkra jobb, tillväxt och konkurrenskraft och den andra för att göra detta på ett hållbart sätt så att jordens resurser säkras till framtida generationer. Våldigt mycket arbete återstår.

Ett exempel är möjligheterna för vattenbruket som jag anser inte tas till vara tillräckligt i Sverige. Det var hos oss som norrmännen lärde sig vattenbruk. I dag behöver vi ta lärdom av deras strategi för att få fart på den industrin i Sverige. Det kan skapa jobb på landsbygden och hållbar, klimatsmart mat. Tyvärr har utvecklingen de senaste åren varit negativ. Från att ha ökat kraftigt fram till 2012 har mängden producerad fisk återigen minskat.

Fru talman! Jag ska nu ta upp några saker i det budgetförslag för utgiftsområde 23 som regeringen levererat och som jag tycker är viktiga att stryka under i denna debatt.

- Jordbruksverket får förstärkt anslag för att klara den svåra och tuffa situation som mjölkkrisen har lett till.
- De nedskärningar som flera borgerliga partier föreslår skulle få katastrofala effekter på svenskt lantbruk.
- Eldrimner, det nationella centrumet i Östersund, får nu ett fast anslag. Här är vi socialdemokrater, miljöpartister och vänsterpartister överens med Centern om att satsa på småskalig livsmedelsproduktion, vilket gynnar inte minst besöksnäringen.
- Regeringen satsar ytterligare 850 miljoner på bredbandsutbyggnad i områden där förutsättningar för kommersiell utbyggnad saknas.
- Regeringen kommer att verka för att främja utvecklingen och bidra till att öka produktionen, konsumtionen och exporten av ekologiska livsmedel och avsätter därför 25 miljoner.

Slutligen kan jag konstatera att regeringen har satt igång viktiga processer, och alla syftar till att säkra jobben på landsbygden. Arbetet inom det nationella skogsprogrammet ska bidra till jobb och tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi. Skogen är det gröna guldet för Sverige.

Arbetet i Landsbygdskommittén berör ju bara delvis utgiftsområde 23, men här hoppas jag att alla partier i riksdagen för första gången kan ta fram en sammanhållen politik för hur vi ska klara landsbygdens stora problem.

Arbetet med att ta fram en livsmedelsstrategi har tagit alldeles för lång tid. Om det inte skulle gå att få fram ett blocköverskridande förslag är min förhoppning att regeringen hoppar över riksdagen och lägger fast livsmedelsstrategin i ett regeringsbeslut. Varken livsmedelsindustrin eller landsbygden har tid att vänta längre.

Fru talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 204 ESKIL ERLANDSSON (C) replik:

Fru talman! Jag ska inte använda det här replikskiftet till att tala om vad alliansregeringen gjorde för den svenska landsbygden och svenskt jordbruk genom avskaffandet av handelsgödselskatt, halverade egenavgifter, uppbyggandet av visionen om Matlandet Sverige och så vidare.

Jag ska inte använda den här stunden till att prata om hyckleriet, som jag anser det vara, vid hanteringen av det gigantiska landsbygdsprogram som alliansregeringen förhandlade fram. Jag ska inte använda den här stunden till att tala om fisken i vare sig Östersjön eller Nordsjön.

Jag ska inte heller tala om hotet mot den svenska landsbygden i den kilometerskatt som, vad jag förstår, den nuvarande regeringen planerar att införa, utan jag ska använda den här stunden till att tacka Jan-Olof för många, långa och stundtals, i alla fall i mitt tycke, underhållande debatter.

Jag önskar dig lycka, framgång och välgång i det fortsatta livet. Ha det bra!

Anf. 205 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag ska absolut inte tala om att det inte finns något kilometerskattförslag på riksdagens bord. Och jag ska absolut inte tala om att vi fick 344 rättelser på landsbygdsprogrammet som alliansregeringen sa med mera, utan jag ska också tacka för 15 lärorika år. Under åtta av dem var du, Eskil Erlandsson, landsbygdsminister. Det har varit roligt, intressant och lärorikt. Stort tack ska du ha!

(Applåder)

Anf. 206 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Fru talman! Det är svårt att ta vid efter en sådan här övergång.

Jag hade tänkt ställa lite tuffare frågor. Jan-Olof Larsson är en person som inte är rädd för att uttrycka sig, och jag måste berätta att det är någonting som jag uppskattar väldigt mycket. Jag tänker att Jan-Olof Larsson nu har chansen att verkligen säga vad han tycker i en fråga. Det vore intressant att höra.

Vi har debatterat skogsfrågorna en hel del här. Det handlar om det här med friluftorganisationer och miljöorganisationer och känslan som många skogsägare har att man flyttar in i de här områdena.

Nu har du chansen, Jan-Olof Larsson. Vad tycker du egentligen?

Anf. 207 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Anders Forsberg!

När det gäller besvärssdelen i Århuskonventionen kan det vara irriterande till exempel när man som jag och andra här bor på västkusten och vill göra någonting och någon överklagar och besvärar sig oavsett om de bor där eller inte. Det kan ibland vara irriterande, men det är en stor och viktig del i demokratin.

Under åren som jag har varit här har jag slagits med näbbar och klor för att vi inte får inskränka allemansrätten. Man ska också ha möjlighet att få saker och ting prövade enligt Århuskonventionen, som vi faktiskt är med i.

Jag vet att Sverigedemokraterna inte vill vara med i EU och att de heller inte vill ha Århuskonventionen. Där har vi lite olika åsikt, och jag menar att har vi skrivit på en konvention ska vi också följa vad som står i den.

Jag hoppas att det var tydligt.

Anf. 208 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Fru talman! Innan jag avslutar skulle jag vilja säga att man kan ifrågasätta om det är rimligt att friluftsliv, miljöorganisationer eller annan organiserad allmänhet ska ha möjlighet att pröva normalt skogsbruk. Men jag tror att vi får fortsätta med den debatten i ett annat forum.

Jag skulle från vår sida vilja tacka för det arbete som du har gjort. Som jag har sagt innan har jag uppskattat den raka dialog som Jan-Olof Larsson alltid har fört. Du har alltid varit ärlig och lätt att umgås med, och jag tror att vi har haft en hel del gemensamt i synen på saker även om vi inte delar politisk insikt.

Anf. 209 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag ska också framföra mitt tack. Tack för de diskussioner vi har haft och de resor vi har varit på tillsammans då vi har lärt känna varandra. Tack för bra debatter!

Anf. 210 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Det fanns en hel del intressant i det anförande Jan-Olof Larsson höll. Det går att hålla med om en del men förstås inte om allt. Jag reagerade på några saker även under replikskiftena. Jag ska försöka att hinna med att ta upp det så att du får en avslutning med lite debatt också, Jan-Olof.

Du ställde frågan i ett replikskifte: Vad gjorde ni under era år? Du pratade om strukturrationaliseringar i jordbruket. Det var en hel del som gjordes under alliansregeringen och som gjordes rätt. I den statistik som finns i betänkandet ser vi att antalet livsmedelsföretag ökade med 26 procent, och värdet av livsmedelsexporten ökade med 57 procent mellan 2008 och 2015. Det var ett exempel, men det finns många fler sådana siffror. Så en del gjordes nog rätt.

Problemet är att den nuvarande regeringen väljer en annan inriktning. I stället för att lätta på kostnaderna, i stället för att minska regelbördan går man i andra riktningen. Man ökar skatterna med 40 miljarder bara för 2017, och detta kommer att skapa problem.

Jag vill ställa en fråga om kilometerskatten. Nu säger Jan-Olof Larsson att det inte finns något sådant förslag, men regeringsföreträdare har vid upprepade tillfällen sagt att man avser att gå fram med ett sådant förslag. Jag är lite nyfiken på om Jan-Olof Larsson kan förklara för mig hur detta ska kunna skapa jobb och tillväxt på landsbygden.

Sedan måste jag också bemöta detta med dieselskattenedsättningen. Det görs så klart en bedömning i varje läge. Det är möjligt att den bedömning som alliansregeringen gjorde när man minskade nedsättningen var felaktig. Alliansen minskade nedsättningen, men det gjorde ju Socialdemokraterna också. I era budgetmotioner var ni ju med på den sänkningen. Det är lite märkligt att här försöka att hävda att ni skulle ha stått för en annan linje, för det gjorde ni inte.

Anf. 211 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Att vi står för en annan linje visade vi omedelbart när vi tog makten. Då sänkte vi ju skatten och genomförde en större skattereduktion.

När det gäller kilometerskatten satsar vi i dag mer än någonsin för att få en bättre infrastruktur i Sverige. Vi tycker inte att det är mer än rimligt att åkarna, som i Tyskland och i andra europeiska länder, är med och delar på bördan. Av den norska exporten går 80 procent på E 6:an. Det är klart att norrmännen ska vara med och betala det.

Man har gjort en undersökning på ett ställe i Småland av den lastbilstrafik som passerade där. Det var 80 procent som hade utländska chaufförer.

Det finns två delar här. Dels ska man vara med och finansiera, dels ska det vara sjysta villkor för dem som sitter bakom ratten. Jag vet att ni är emot det, men att de ska vara med och betala borde ju vara en fördel.

Vi kommer aldrig att slå undan benen för landsbygden. Vi kommer att ta de hänsyn som behöver tas. Men vi ska se till att vi får in pengar från dem som är med och sliter på vägarna.

Sedan vill jag bara säga att det inte finns någon köttskatt på väg. I miljömålsberedningen, där ni deltog, var ni överens om att vi skulle minska köttätandet. Det har ni skrivit under på. Du kan ju själv komma med en förklaring av hur man ska gå till väga.

Under 2006 när ni tog över makten var det ett budgetöverskott på 60 miljarder. När vi tog över makten var budgetunderskottet 80 miljarder. Det finns inget underskott på 80 miljarder nästa år i budgeten, utan den är nästan i balans. Så hanterar man budgeten på ett bra sätt.

Jag ville bara ge en förklaring till de frågor som du ställde.

Anf. 212 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Vi har inget budgetunderskott det här året. Nu är vi i högkonjunktur, och vi har en budget i balans. Det är högkonjunktur, och regeringen lägger fram en budget med 11 miljarder i underskott. När det var lågkonjunktur och vi satsade, då gjorde ni det också. Ni hade alltså större underskott under åren med alliansregeringen i era budgetmotioner än vad vi hade.

När det gäller kilometerskatten är min bild att utländska åkare nog fortsatt kommer att ha det betydligt enklare än svenska näringslivet att klara sig undan denna skatt. Man kan ofta ha tankat någon annanstans. Det blir alltså lättare att smita undan från kilometerskatten. Min bild är att detta slår hårt framför allt mot jobb och tillväxt på den svenska landsbygden.

Poängen med dieselskattenedsättningen är ju att bedömningen görs i varje läge. Det är möjligt att det var ett helt annat läge vid de tillfällen då man minskade nedsättningen. Det tyckte tydligen Socialdemokraterna också eftersom ni var med på det. Ni hade exakt samma förslag i er budgetmotion.

Ni har gjort en viss ökning av nedsättningen, men ni har samtidigt i andra änden höjt dieselskatten. Det gör ni nu också. Ni har en överindexering på 2 procent extra utöver den vanliga uppräkningsen. Ni höjer ju skatterna med ena handen och genomför en liten nedsättning med andra handen. Så gjorde ni förra året. Den här gången höjer ni skatterna eftersom ni inte föreslår någon nedsättning alls. Det är beklagligt, och det kommer att slå mot lantbruket. I vårt budgetförslag har vi en nedsättning. Dessutom har vi sagt nej till er överindexering.

Sedan anklagade du oss i ett tidigare replikskifte för planhushållning och tyckte att marknaden ska styra. Du drog slutsatsen att ni vill ha stöd till ekologiskt. Det är en märklig syn på hur marknaden fungerar om man tror att den ska baseras på stöd.

Avslutningsvis vill jag också tacka Jan-Olof Larsson för den här tiden, och jag önskar honom lycka till framöver.

Anf. 213 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! När det gäller lastbilstrafiken och att utländsk trafik skulle slippa undan avgifterna är jag helt övertygad om att det beror på vilka som sitter i regeringsställning. Det är jag helt säker på. Om ni händelsevis och olyckligtvis skulle hamna där, då skulle de slippa undan. Då blir det inga kollektivavtalsenliga löner och så vidare.

Jag vet inget större planhushållningsprojekt än EU, och jag har suttit i EU-nämnden och hört er när ni vill att man ska ha statsinterventioner och mer stöd. Vi har kämpat emot, för vi vill inte ha mer bidrag på jordbrukssektorn. Svenska bönder kommer med all säkerhet att klara sig bättre när de kan konkurrera på en fri marknad. Jag är helt övertygad om det. Vi har duktiga och effektiva bönder och bra varor.

Men ni tror inte på det. Ni vill ha statsstöd i olika former, och det kallar jag för planhushållning. EU-problematiken i dag är värre än det var i Sovjet.

Att livsmedelsexporten har ökat så mycket handlar faktiskt om fisk. Vi köpte fisk från Norge, förädlade den i Sverige och exporterade den vidare. Det var den största delen av ökningen av livsmedelsexporten. Det är jag glad över, för den industrin ligger hemma i min kommun.

Men man behöver satsa på fler områden för att öka exporten, men där drar ni ju ned på resurserna med 95 miljoner. När det gäller ekologiskt handlar det om marknadsföring. Vi ska se till att stödja det, för Europa efterfrågar detta. Man vill ha ekologiskt. Då behövs det stöd och hjälp, för i regel gäller det småbrukare.

Tack ska du ha för en trevlig debatt!

(Applåder)

Anf. 214 LARS TYSKLIND (L) replik:

Fru talman! Jag lyssnade kanske inte ordentligt på vad Jan-Olof Larsson sa, men jag hörde att han sa att det var värre än i Sovjet. Då undrar jag vad han egentligen menar, men det kan vi kanske prata om sedan.

Jag vill också tacka Jan-Olof Larsson för många debatter här under många år. Det var någon som sa att han har en rak dialog. Jag tycker nog att han har haft en både rak och lite bullrig dialog. Men vi har stått här och behandlat ärenden om fiskepolitiken som har haft 14 reservationer. Sedan visade det sig att vi egentligen var överens. Det är intressant hur demokratin arbetar och hur vi kan stöta och blöta frågor och sedan komma fram till samma slutsats – i alla fall nästan.

Jan-Olof Larsson verkar ha blivit nästan marknadsliberal med konsumentperspektiv på saker. Han hyllar märkningen av svenska produkter. Hör och häpna, plötsligt börjar människor köpa det som är märkt! Kan det finnas något samband med ett marknadsperspektiv?

Samma marknadslogik kan i förlängningen gälla exporten. Vi har väldigt fina produkter. Sverige har aldrig sålt de billigaste produkterna, men

vi har ändå framhållit att vi sätter kvaliteten högt. Bra produkter och marknadslogiken gör att det i förlängningen även gäller mat.

Jan-Olof Larsson får gärna verifiera det som vi från liberal sida tycker när det gäller livsmedelsstrategin – att vi delar uppfattningen att man ska ha ett marknads- och konsumentperspektiv.

Anf. 215 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! För mig handlar det om ett konsumentperspektiv och ett marknadsperspektiv. Det är ju konsumenten som i detta fall är marknaden. Vi har under åtta år i opposition drivit det här med märkning av produkterna, även på EU-håll. Det har varit lite kärvt att få det till stånd, men det har gått bättre och bättre.

Man kan ta antibiotikafrågan som exempel. Vi är bäst i Europa på detta. Det tror tusan att om människor i Tyskland, Danmark och Polen får reda på att vi använder så lite antibiotika inom djurhållningen och i våra köttprodukter jämfört med dem köper de svenskt. Vi har alla möjligheter i världen att öka köttproduktionen och annan produktion i Sverige tack vare att vi håller god kvalitet.

Jag blir alltid lite orolig när Lars Tysklind hävdar att vi har samma åsikter eller att vi alltid kommer fram till samma sak. Vi kanske kommer fram till samma slutsats ibland men på olika vägar. Det är dock alltid trevligt att diskutera med en bohuslänning, för vi står ungefär på samma grund.

Det har varit trevliga år, och jag har haft trevliga diskussioner med dig, Lars. Det går säkert att fortsätta att ha bra diskussioner, för vi bor inte så långt ifrån varandra. Tack ska du ha för dessa år!

Anf. 216 LARS TYSKLIND (L) replik:

Fru talman! Jag vill bara säga att det är lite oroväckande att vi på Bohusbänken blir av med vår ålderman. Man upptäcker då att det plötsligt är en annan som är äldst i sammanhanget. Det kan i sig vara oroande. Vad detta nu ska leda till lär jag få se genom självrannsakan.

Tack ska du ha, Jan-Olof! Jag tror absolut att vi kommer att ses i andra sammanhang.

(Applåder)

Anf. 217 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Jag hoppas att fru talmannen och kammaren kan förlåta mig för att jag använder mina två minuters repliktid till att tala om Jan-Olof Larsson i stället för om underlaget med tanke på att detta är hans sista debatt. Jan-Olof Larsson och jag tillhör trots allt regeringsunderlaget och har lagt fram den fina skrift som debatteras i dag.

Även jag vill passa på att tacka Jan-Olof. När vi för första gången träffades var jag inte politiker, utan jag hade bjudit in politiker till en debatt i Lysekil under Västerhavsveckan. Jag tog med Jan-Olof Larsson och även Lars Tysklind för att titta på lera och djurlivet i lera på 30 meters djup. Jag hoppas att jag gjorde någon skillnad för er. Åtminstone jag hade mycket roligt.

Nästa gång Jan-Olof och jag träffades hade jag faktiskt blivit politiker, och vi båda deltog i en radiodebatt. Det första han sa när vi talade var: ”Avbryt mig inte!”. Det fick jag inte göra. Efter detta har vi haft en ganska god och trevlig stämning.

Prot. 2016/17:41

7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Vi bor i var sin grannkommun så långt västerut man kan komma från Stockholm i tid räknat. Vi har därför åkt mycket bil, tåg, buss och allt möjligt tillsammans och har hunnit prata en hel del med varandra. Mycket har handlat om våra vovvar. Jag hoppas därför att du nu får mycket tid att prata och gosa med den lilla vita tussen. Jag tror också att telefonen kommer att ringa och att det då kommer att låta så här: ”Hej! Det är Larsson. Nu får ni styra upp det här.” Jag ser fram emot detta. Tack för allt, Jan-Olof!

Anf. 218 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack själv, Emma! Ja, vi har träffats en del under dessa år. Du har fyllt ut kostymen bra i miljö- och jordbruksutskottet, och du är ju som marinbiolog nästan sakkunnig. Ibland får man passa sig. Till de andra kan man säga nästan vad som helst, men det gäller inte dig. Då får man veta vad man säger. Det är inte så dumt att man ibland får ta sig i akt. Vi har haft många bra diskussioner här i riksdagen, på resor och ute i andra debattforum.

Tack ska du ha! Jag kommer med all säkerhet att ringa och tala om var skåpet ska stå.

(Applåder)

Anf. 219 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Som vänsterpartist kan man titt som tätt bli besviken på socialdemokrater. Det är lite för mycket ”å ena sidan” och ”å andra sidan” eller ”nej, vi ska nog gå försiktigt fram och bara sitta stilla i båten”. Men med Jan-Olof Larsson har det aldrig varit så.

Någon kopplade tidigare ihop ordet ”marknadsliberal” med Jan-Olof Larsson. Detta vill jag härmed kraftigt dementera. Någon sådan koppling går över huvud taget inte att göra. Det är detta jag har tyckt om med dig, Jan-Olof. Du är rak i debatten. Du säger vad du tycker, och du står för det. Jag har flera gånger hoppat till och tänkt ”Wow! Kan man vara så där rak och slagfärdig? Det vill jag också vara.”

Du inspirerar andra, och jag är helt övertygad om att du kommer att fortsätta att göra det, vad du än går vidare till. Själv funderar jag på hur vi ska kunna fortsätta att ha så här spänstiga debatter inom området fiske och jordbruk. Det får bli en uppgift för oss andra att klara av. Tack, Jan-Olof, för den här tiden!

Anf. 220 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Jens!

När jag tänker på Jens ser jag honom framför mig när vi ska ha debatt här i kammaren. Han är ju inte först på talarlistan utan kommer springandes ned mellan bänkarna. Om man då frågar honom vad han ska tala om svarar han: ”Jag får se.” Sedan sätter han sig ned och börjar skriva lite grann. Därefter håller han ett brandtal som är hur bra som helst. Detta beundrar jag. En annan får sitta och plita en vecka i förväg för att komma på vad man ska säga och inte säga. Detta och dina insatser kommer jag aldrig att glömma. Du är väldigt kompetent.

Man måste säga det om ledamöterna från de mindre partierna. De ensamma får sköta alla frågor som vi andra – socialdemokrater och moderater – delar på. När folk säger att vi i riksdagen ingenting gör tänker jag på de mindre partierna som får slita hund med att läsa in och kunna allting.

Själv kan jag ägna mig åt mitt hav, fiske och så vidare medan andra tar ansvar för annat. Även du har inspirerat mig, Jens. Man kan inte åka hem och klaga på att man sliter ihjäl sig när man har en sådan person framför ögonen. Jag vet ju hur mycket tid du får lägga ned. Stort tack!
(Applåder)

Anf. 221 EMMA NOHRÉN (MP):

Fru talman! Vi debatterar i dag betänkandet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Som så ofta när riksdagens miljö- och jordbruksutskott samlas i kammaren för att diskutera blir det en väldigt livaktig och engagerad debatt. Detta uppskattar jag verkligen. Det här är viktiga frågor som ska få hela Sverige att leva. Och det är här vi lägger fram en politik för att Sverige ska hålla ihop.

Det finns i dag en tendens till polarisering mellan stad och land. Vi har börjat tala om detta. Och jag har tidigare i talarstolen tagit upp att det råder en stadsnorm, där staden ofta går ut som vinnare när man talar om saker och landsbygden som förlorare, en lillebror som får lite bidrag.

Under det senaste året har dock något hänt. Landsbygdsfrågorna har aktualiserats i samhällsdebatten. I år har landsbygden speglats på bästa sändningstid i både tv och radio. Det välkomnar jag. Jag sa det förra året och jag säger det igen: Utan en stark landsbygd står sig Sverige slätt.

Det är inom dessa näringar, som bara kan vara storskaliga ute på landsbygden, som vår mat produceras. Det är på landsbygden som dagens och morgondagens biodrivmedel tas fram. Det är i vår fantastiska natur som turismen växer fram och som nu går på export och uppskattas. Och det är här som nyckeln till ett fossilfritt Sverige ligger.

Vi talar ofta om ett hållbart samhälle och hållbara städer, men en stad blir inte hållbar utan en hållbar landsbygd. Jag tror att politikens uppgift är att skapa förutsättningar för människor att leva och kunna nå sin fulla potential. Landsbygd är så mycket mer än bara skog och åkrar, men de areella näringarna är en förutsättning för att det ska finnas en levande landsbygd.

Men vi måste också ha en politik som hänger ihop. Vi måste ha skolor, som nu har luciatåg, där alla ska kunna vara lucia, oavsett vem man är – eller tomte, som jag hellre ville vara. Det är vi som politiker som lägger ut politiken så att det blir ett Sverige för alla. Vi måste ha ett Sverige som håller ihop.

Vad gäller ett sammanhållet Sverige finns det tre saker i det här utgiftsområdet som jag skulle vilja peka på. Det första är förstås den historiska satsning på bredband som den här regeringen har gjort. I budgeten för utgiftsområdet står det att 850 miljoner kronor går till bredbandsutbyggnad i Sverige. Vi fick för någon vecka sedan ett pressmeddelande om att man satsar ytterligare 150 miljoner. Det blir alltså 1 miljard till bredband i Sverige under den här programperioden med landsbygdsprogrammet.

Det här skapar förutsättningar. Det bygger ihop Sverige. Det gör att man når utbildning, skola och kultur. Man kan ha företagande och sjukvård. Allt detta är otroligt viktigt, och det kommer att skötas på det här

Prot. 2016/17:41

7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

sättet än mer i framtiden. Vi behöver den här satsningen. Det är en rättvisefråga. Denna historiska satsning ska höja landsbygden och framkomligheten.

En annan glädjande satsning, som redan har varit uppe på tapeten under debatten men inte är lika stor i pengar räknat, är de 20 miljonerna till Eldrimner. Det är ett nationellt resurscentrum för mathantverk som förmedlar kunskap och ger stöd och inspiration, både för dem som tar fram produkterna, alltså primärproducenterna, och sedan fram i hela kedjan till dem som levererar en produkt samt kockar. Det här stärker Sverige och den svenska landsbygden och ger ett ökat värde på varorna, ett ökat kundande och en ökad yrkesstolthet. Det är bra för naturen, djuren, bönderna, matproducenterna och Sverige. Det är sådant som får Sverige att leva.

Sedan skulle jag också vilja lägga till den satsning på ekologisk produktion som finns med. Vi satsade redan förra året stora pengar på omställning till ekologiskt jordbruk. Nu satsar vi ytterligare 25 miljoner på det här. Vi har redan sett att det gynnar både stora och små företagare. Det gynnar också naturen. Jag träffade en ekobonde och frågade varför var han var ekobonde. Han sa: Jag vill att ungarna ska få åka traktor när de vill.

Vi måste ha ett hållbart jordbruk. Det ekologiska jordbruket är en del av det. Vi pratar om cirkulära system och cirkulär ekonomi. Vi måste ha ett kretslopp som håller ihop.

Avslutningsvis måste jag få berätta om en annan satsning som är glädjande, framför allt för oss i Miljöpartiet, som har drivit detta länge. Det är satsningen på ett 3R-center, det vill säga ett center som ska komma fram till alternativa metoder för djurförsök. 3R kommer från engelskans replace, reduce, refine. Det betyder att man ska ersätta djurförsök så mycket som möjligt i den mån det går, minska antalet djur och minska lidandet. Det här centret ska samla den kunskap som finns och få ut det här. Jag tror att det kommer att ge väldigt stor effekt. Jag skulle vilja säga som landsbygdsminister Sven-Erik Bucht – Sverige är ett föregångsland när det gäller djurskydd, men det går alltid att förbättra. Det här är en del i det arbetet. Det känns jättebra.

Med de här satsningarna och allt annat hoppas jag att vi får ett Sverige som håller ihop, att vi inte bara får en hållbar stad och inte bara en hållbar landsbygd utan ett hållbart Sverige.

(Applåder)

Anf. 222 ESKIL ERLANDSSON (C) replik:

Fru talman! Det finns en skrivning i regeringens budgetproposition som enligt mitt förmenande vittnar om att regeringen planerar långtgående förändringar i skogspolitiken. Denna skrivning lyder: ”Regeringen vill stärka allmänhetens delaktighet i naturvårdsarbetet, bl.a. genom tillgång till miljöinformation, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning.” Denna skrivning tycker jag är uppseendeväckande, inte minst med tanke på att regeringen nyligen tillsatt en utredning där en av uppgifterna är att identifiera behov och en annan att analysera om allmänheten ska ha rätt till överprövning av till exempel Skogsstyrelsens beslut om skogliga åtgärder.

Min frågeställning till Emma Nohrén blir: Avser regeringsunderlaget att genomföra det här utan en ordentlig utredning? På så sätt skulle man föregå det arbete som vi under normala omständigheter håller oss till i vårt

land, det vill säga att utreda vilka konsekvenserna blir av en åtgärd – i det här fallet för övrigt en åtgärd som jag vänder mig emot.

Prot. 2016/17:41
7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Anf. 223 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Eskil Erlandsson för frågan. Jag kan inte se att vi skulle ha för avsikt att gå före med någonting. Det är just nu många processer på gång när det gäller skogspolitiken, såsom det nationella skogsprogrammet och en översyn av skogsvårdslagen, som det pratades om tidigare.

Den skrivning som Eskil Erlandsson hänvisar till finns inte med i det betänkande som vi debatterar just nu. Men självklart måste vi se över hur vi använder våra gemensamma resurser. Det finns förstås en äganderätt i botten, men utöver det finns det också lagar och regler som vi måste förhålla oss till. Jag är själv skogsägare och vet att det finns många lagar. Jag är alldeles övertygad om att även Eskil Erlandsson vet om att man ska hålla sig till dem. Jag kan inte se varför Eskil Erlandsson tror att vi skulle föregripa någonting av det som redan är på gång och håller på att utredas.

Anf. 224 ESKIL ERLANDSSON (C) replik:

Fru talman! Låt mig då konstatera att en av artiklarna i Århuskonventionen, som det ofta refereras till i detta sammanhang, faktiskt medger att det sker en nationell anpassning. I det här fallet har regeringsunderlaget beslutat sig för att inte använda sig av den här artikeln. Det är bara att konstatera.

Avser ni på fullt allvar att genomföra det här, eller avser ni det inte? Om ni inte avser det tycker jag att ni ska offentliggöra det snabbt, för detta riskerar investeringar i Sverige. Det riskerar att skogsägandet blir oattraktivt och att det vi mer eller mindre lever på i stora delar av den svenska landsbygden inte blir den utkomst som det för närvarande är.

Anf. 225 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Som ledamot Eskil Erlandsson är medveten om har vi mycket skog i Sverige, men väldigt lite naturskog och lite skyddad skog. Mycket av den skog vi har i dag är ung. Även om den växer så det knakar är det mycket som inte är i avverkningsbart skick. Det finns därför många naturskogar som man nu börjar knapra på.

Vi från Miljöpartiet tycker att det är otroligt viktigt att vi får till ett skydd av detta och att de lagar och regler som gäller för det här följs. Vi måste ha gammelskogar kvar. Vi måste ha biotoper för de hotade djurarterna. Nu pågår en översyn av skogsvårdslagen, och det nationella skogsprogrammet är på gång. De här processerna pågår, och det är jättebra. Vi har vår gemensamma resurs: skogen och den biologiska mångfalden. Som skogsägare har man ett ansvar för att se till att den bevaras.

Anf. 226 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Fru talman! Jag tackar för anförandet från Emma Nohrén.

Jag vill knyta an till debatten som var om tolkningen av Århuskonventionen. Först och främst vill jag påtala ett direkt fel. Det är inte så att vi har väldigt lite skyddad areal i Sverige. Över 31 procent av skogsmarken kan anses som skyddad. Det är bara att följa Skogsstyrelsens statistik. Detta

gäller både för det frivilliga och för det lagstiftade, till exempel att vi inte ska avverka i skogsimpediment, vilket bland annat den fjällnära skogen tillhör.

Man talar gärna från regeringen om den gröna bioekonomin och så vidare. Men titta på de saker som rör sig. Hur ser det ut för dig som skogsägare när du ska fatta långsiktiga beslut? Eller hur ser det ut för skogsindustrin när den ska fatta långsiktiga beslut i Sverige? Under det här året har hittills mer än 50 avverkningar stoppats i Sverige på grund av artskyddsförordningen. Det motsvarar ungefär 500 hektar med ett motsvarande värde på ca 100 000 kronor i avverkningsvärde per hektar. Det finns redan nu 500 miljoner i systemet där svenska skogsbrukare inte kan avverka sin skog och få ut sina pengar.

Vi har avverkningsanmälningar som är offentliga. Vi har nyckelbiotoper där man har system där markägarna i stort sett inte får ekonomisk kompensation för det intrång som de egentligen är utsatta för. Samtidigt vill man från regeringens sida lyfta fram att man vill öka friluftslivet. Man vill öka miljöorganisationernas talerätt och möjlighet att göra inskränkningar i skogsbruket. Hur får man ihop det med den gröna bioekonomin?

Anf. 227 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Först och främst när det gäller hur mycket skog som är skyddad beror det helt och hållet på hur man räknar. Tar man med skog som inte kan avverkas blir det bortåt de siffror du säger. Men det är bara 4 procent av produktionsskogen som är skyddad, eller av andra orsaker är skyddad. Som jag räknar är det mindre än 4 procent som är skyddad. Ska vi nå upp till Nagoyaprotokollet att vi ska ha 17 procent av vår landareal skyddad har vi en lång väg att gå.

Det är tråkigt för de skogsägare som har blivit nekade sina avverkningar som de kanske har tänkt göra. Där ser jag vi i framtiden måste se till att vi uppdaterar nyckelbiotopsinventeringen – jag tror att den senaste är gjord på 90-talet – så att man som skogsägare vet om vad man har på sin mark. Men vi har ett gemensamt ansvar för att våra arter ska överleva och att den biologiska mångfalden ska fungera.

Vi har vissa biotoper som är så hotade. En viss typ av skog för med sig en massa arter. Därför är det viktigt att vi har en del regler och lagar som går utöver detta. Vi har i dessa fall artskyddsförordningen så att vi kan få ett skydd för de arter som behöver det.

Anf. 228 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Fru talman! Jag vet att vi har fört den här debatten förut. Jag har debatterat med den tidigare miljöministern, Åsa Romson, om huruvida vi har den areal vi har eller inte har. Man måste ändå titta på vad lagstiftningen säger.

Det är väldigt bra att Emma Nohrén nämner Nagoyaprotokollet. Det förs ibland fram som en åsikt att vi nu har ett ansvar och måste skydda så mycket areal. Om man bara räknar statliga reservat ligger vi på 4 procent. Men sedan ska man lägga till de frivilliga åtgärderna, naturvårdsinsatserna som alla skogsägare är tvungna att göra. Dessutom tillkommer impedimenten. Då kommer man mycket väl över 30 procent. Man klarar Nagoya-

protokollet i dag. Dessutom är inte Nagoyaprotokollet på något vis bindande, utan det är fortfarande en frivillig överenskommelse. Vi i Sverige ligger långt framme.

Jag ska återknyta till den första frågan, eller egentligen den avslutande. Det handlar om att kunna kombinera ihop den gröna bioekonomin, om man nu ska använda det uttrycket. Det bygger ändå på att man måste kunna göra långsiktiga investeringar. Jag tror att Norge är ett ganska bra exempel. Där kan man inte leverera fram timmer för att försörja sina industrier. Det gör att de lägger ned massafabriker och produktionen. Skogsägarna tvingas till slut exportera till Sverige, Värmland eller liknande områden, och får mycket sämre betalt.

Är det den utvecklingen vi ska ha i Sverige? Eller ska vi ha en utveckling där vi kan respektera äganderätten och brukanderätten och ge skogsägarna de möjligheterna och den frihet under ansvar som har präglat den svenska skogspolitiken under i varje fall 50–60 år?

Anf. 229 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Vi har enorma utmaningar framför oss när det kommer till att få ett klimat i balans om vi ska hamna under tvågradersmålet. Det är någonting som jag tror att alla i denna kammare är väldigt medvetna om. Skogen kommer att ha en väldigt viktig del i detta. Vi i Sverige har mycket skog och kan därför komma ganska bra undan om vi använder den på rätt sätt.

Men vi kan inte ta klimathotet som en förevändning för att ha ett ohållbart skogsbruk. Vi måste ha en hållbar lösning också på de andra problemen. Det måste vara hållbart. Vi måste ha ett hållbart brukande av skogen. Vi måste också se till att vi inte gör det i blindo, inte ser vart vi är på väg och skapar en massa andra miljöproblem på vägen.

Det gäller till exempel att ta bort biotoper och utrota djur. Helt plötsligt försvinner de, och de djur som skulle finnas finns inte. Vissa tycker kanske att man kan ta sig rätten att göra det för att det är så viktigt. Jag tycker inte det. Alla arter har sitt eget värde. Det är så viktigt.

Det ena miljömålet får inte stå mot de andra, utan vi ska uppnå alla miljömålen. Där är ett hållbart skogsbruk något som är otroligt viktigt. Det hoppas jag att alla står upp för.

Anf. 230 LARS TYSKLIND (L) replik:

Fru talman! Först har jag två kommenterar.

Detta med bredbandsutbyggnad tycker också vi från Liberalerna är väldigt viktigt. Det är därför vi lägger till ytterligare 100 miljoner. Det är en punkt som vi prioriterar högt.

När det gäller ekologisk produktion kan man alltid diskutera fram och tillbaka om man är för eller emot den. Jag hoppas att jag har varit tydlig med att det inte är någon politisk fråga. Det kan Emma Nohrén få bekräftat på något sätt. Den starkaste drivkraften för ekologisk produktion måste ändå vara att det finns en stark konsumentefterfrågan på ekologiska produkter.

Prot. 2016/17:41
7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Fru talman! Nu har det diskuterats skog här ganska mycket. Det var egentligen därför jag begärde replik. Vi kan ändå konstatera att både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar när det gäller att skydda skogens ekosystemtjänster.

Jag delar Emma Nohréns uppfattning att vi måste bevara den biologiska mångfalden också kopplat till klimatfrågan. Vi får mycket robustare ekosystem, och vi känner inte till exakt vad som händer om vi börjar utrota saker och ting i systemen. Det är väldigt viktigt. Det handlar om att slå vakt om både naturvård och miljöhänsyn, och det även i det vanliga skogsbruket. Det handlar inte bara om att vi ska skydda områden. Även skogsbruket ska naturligtvis vara hållbart.

Nu pågår utredning om skogsvårdslagen. Vi talar om skogsprogram, och så vidare. Vår utgångspunkt för Liberalernas sida är att jämställa målen: produktionsmålet och miljömålet. Det ska vara utgångspunkten. Är det den uppfattning som Emma Nohrén och Miljöpartiet fortfarande har?

Anf. 231 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Jag får tacka Lars Tysklind för frågan. Jag vill börja med att säga att jag är glad att du ställer den. Jag har varit lite orolig för var ni står i skogspolitiken det här året med tanke på att ni har dragit ned så fruktansvärt mycket i budgeten på detta mot i vårt förslag. Det är skönt att i varje fall din fråga vittnar om att det finns ett fortsatt starkt intresse för skogen och att skydda den.

Vi kan givetvis inte ha en skog som bara står. En del skogar ska bara stå och stå. Vi ska ha produktion, men den ska vara hållbar. Det är grunden i den svenska skogspolitiken och grunden för modellen. Produktion och miljö ska ha samma tyngd.

Det vi har sett är att miljön kanske har fått stryka lite på foten, speciellt när vi har så många unga bestånd. Det växer så det knakar, men det är inte så mycket som är avverkningsbart och avverkningsmoget. Då ser vi att man knapar på de gammelskogar som har funnits, och då gäller det att skydda dem och se till att vi kan få till ett hållbart skogsbruk på de andra.

Mina egna skogar brukar jag med ett kontinuitetshyggesbruk. Det tar tid att ställa om. Det behövs mer körning i skogen, vilket man kan se som en nackdel. Men vi får också en annan biologisk mångfald i skogen och ett annat uttag. Jag tror att vi måste ha ett hållbart uttag från ett hållbart skogsbruk, och jag kan se att det finns otroligt mycket nackdelar med trakthyggesbruk, som vi har i dag. Det gäller inte bara hur man tar bort skog utan också hur det påverkar hydrografen, alltså vattnets väg, och så vidare. Givetvis ska det vara produktion ur skogen, men den ska ske på ett hållbart sätt.

Anf. 232 LARS TYSKLIND (L) replik:

Fru talman! Jag tror att vi är lite grann inne på samma linje; det låter åtminstone så. Jag tycker inte heller att vi ska fastna i en enda brukningsmetod. Trakthyggesbruk kan vara relativt rätt vid ett tillfälle, medan kontinuitetsskogsbruk är rätt vid ett annat tillfälle. Vi har sett att man kan se lönsamhet i båda metoderna vid olika tillfällen. Jag tror inte att man ska se detta så svart eller vitt.

Den diskussion som också kom upp i Miljömålsberedningen kring klimatområdet gällde skogens roll som substitution. Om vi ska få bort det fossila avtrycket kommer skogen att kunna spela en viktig roll. Det handlar om alltifrån förnybara material och kemiska produkter till annat. Vi känner ju till vår bohuslänska kemiindustri. De vill gärna ha molekyler från skogen – hellre än från oljan egentligen. Det finns textilier och naturligtvis energiproduktionen av biobränsle och sådant. Det blir därför många avvägningar som måste göras.

Jag tycker i och för sig att det känns glädjande att även Emma Nohrén säger att hon står fast vid att det ska finnas två jämställda mål – produktion och miljö. Sedan kan vi nog inte här och nu komma överens om vad det innebär. Men redan detta att vi har utgångspunkten att det måste finnas två mål och en god balans mellan dessa två är ändå en bra början.

Anf. 233 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Det är det absolut! Som jag sa förut: Bara för att vi har ett hot att tackla kan det inte ske på bekostnad av andra miljömål. Vi ser nu att vi har otroligt stora möjligheter att ta ut råvara ur skogen och få använda den gröna molekylen och helt enkelt byta bort den gamla fossila molekylen.

Det handlar om många ställen, precis som Lars Tysklind säger – alltifrån kläder, skor och bränsle till byggande kan vi ersätta med skog. Men vi får inte vara dumma under tiden vi gör det. Vi måste göra det på ett smart och hållbart sätt, och det är där jag tror att det är otroligt viktigt att vi tänker efter före så att vi inte gör något dumt och lämnar över någon annan skuld till våra barn och barnbarn.

Jag tror att vi kan komma överens också om detta.

Anf. 234 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Tack, Emma Nohrén, för ditt anförande! Det fanns mycket i det som var tänkvärt. Jag lyssnade särskilt när du beskrev motsättningen mellan stad och land, och jag tror att det ligger mycket i det som du tog upp där. Detta är en motsättning som vi har kunnat se växa. Utgångspunkten är ofta lite märklig i denna diskussion.

Jag läste häromdagen en intressant krönika av Katrine Marçal, som är en vänsterdebattör som jag kanske inte alltid håller med. Men här hade hon en intressant spaning där hon skrev att när klyftan mellan stad och land växer behöver vi inte åka ut på landet och fråga folk: Varför är ni annorlunda? Stanna i stället i staden och fråga: Varför är ni annorlunda?

Jag tycker att detta är tänkvärt. Någonstans är det ofta så i debatterna att utgångspunkten är att staden är normen. Det är de villkor som gäller och de krav som ställs i staden som påverkar landsbygden. Jag tror att vi måste lära oss att tänka på ett annat sätt. Tyvärr är det ofta så i politiken också. Jag försökte spegla detta i mitt anförande: Det är lätt att ställa krav om man finns i storstaden och inte ser vilka förutsättningar som finns och som behövs för att kunna producera ute på landsbygden. Det är naturligtvis lätt att ställa krav på andra när man inte behöver betala själv. Det kostar inget för en själv att ställa krav på andra.

Jag tycker att ett marknadsperspektiv är ganska bra och att utgångspunkten bör vara att den som vill ställa krav också ska betala. Konsumenten bör alltså betala för mervärden i till exempel ekologisk produktion. Där är det konsumenten som bör betala. Det är inte politiken som ska betala.

Jag är lite nyfiken på att höra hur Emma Nohrén resonerar här. Är det inte rimligt att man försöker att vara mer pedagogisk och låter konsumenterna betala för detta snarare än att man skickar pengarna via skatten, via staten och politiken?

Anf. 235 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Tack för frågeställningen, Jonas Jacobsson Gjörtler! Det är viktiga frågor du ställer när det handlar om vad man från staden kan beställa av landsbygden. Jag hoppas verkligen inte att det är så, utan jag vill att det ska vara ett dynamiskt synsätt.

Moderaterna har provat minskade skatter in absurdum under åtta år, och jag tror inte att landsbygden blomstrade så otroligt mycket på den tiden. Vi hörde tidigare att en massa mjölkbönder fick lägga ned redan då. Det försvann en massa jordbruksmark, som inte används. Jag vet alltså inte riktigt om ditt sätt är att föredra.

De goda sakerna måste man starta. Det vi hade i budgeten förra året med ekologiskt omställningsstöd kostar lite pengar. Det finns ibland en kostnad i att ändra. Många varor är också billiga för att de inte betalar sina kostnader. Man nyttjar miljöjänster som man inte betalar för. Vi hade Overshoot Day, som det kallas, någon gång i augusti. Då har världen alltså förbrukat sina resurser för året. Det vi lever på nu i december är någonting vi lånar från nästa år. I midsomras renade vi vattnet som vi använde under förra året. Det tar ett och ett halvt år att rena allt vatten man har använt.

Jag tror inte att den billiga produktionen är så billig. Ta ett par jeans! Det är 16 000 liter vatten i dem under produktionen tills de når konsument. Allt detta vatten ska renas och komma tillbaka. Om man gör en hållbar produktion och betalar de kostnader som uppstår på vägen kommer det att kosta mer för konsumenten. Men det är hos dem som tar den billiga genvägen och inte betalar sina kostnader som felet ligger. Det är därför det är billigt.

Anf. 236 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik:

Fru talman! Tack, Emma Nohrén, för svaret! Min övertygelse är att när vi pratar hållbarhet är det ett begrepp som består av tre delar. Det är förstås miljön, som är det vi diskuterar ganska mycket här och nu. Men det handlar också om ekonomin och om de sociala aspekterna. De hänger ihop, och det brukar bli skevt om man lägger tyngdpunkten för mycket på en del och inte på de andra – om man inte tar hänsyn till alla tre delar.

Min poäng med mitt anförande tidigare var att om vi ställer tuffa och långtgående krav i Sverige som skiljer sig från resten av världen är det ofta att bita sig själv i svansen. Det som då händer är att svenska verksamheter slås ut. Det drabbar ekonomin, vi får lägre tillväxt och mindre pengar i skatt och annat. Det slår mot den sociala delen därför att människor blir arbetslösa och har mindre pengar att röra sig med, och det skapar också andra problem. Det vet vi.

I slutändan blir det då också problem för miljön. När vi exporterar vår miljöpåverkan, vilket är vad vi då faktiskt gör genom att produktionen sker någon annanstans i stället, har vi inte uppnått någonting. Snarare har det blivit en försämring eftersom vårt svenska näringsliv oftast är betydligt bättre i miljöhänseende än man är i många andra länder.

Jag tycker att det är ett problem att regeringen har en tendens att ha en slagsida där man fokuserar väldigt mycket på miljön och inte väger in de andra aspekterna tillräckligt mycket. Jag tror att det riskerar att leda till problem framöver.

Det har talats om skogen här, och jag hade egentligen tänkt tala rätt mycket om den här också. Nu blev det inte så mycket om det, men jag vill ändå ställa en fråga: Vilka effekter kommer de försämrade möjligheter till aktiv skogsförvaltning som skogsägarna tycker sig se att få avseende miljömålen specifikt? Vad tror Emma Nohrén?

Anf. 237 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Nu vet jag inte riktigt vad det är du hänvisar till som gör att vi får minskad produktion av skogen, Jonas Jacobsson Gjørtler, men jag antar att du hänvisar till att det är några skogsägare som inte har kunnat avverka sin skog. Jag ser att du nickar.

Jag förstår att detta är ett problem. Man tror att man ska få en inkomst av sin skog, och så visar det sig att det finns hinder – till exempel skyddade arter eller någonting. Vi har det ju så att man kan göra frivilliga avsättningar och få pengar för detta. Jag tycker också att vi måste gå fram med en ny nyckelbiotopsinventering, så att man som skogsägare faktiskt vet vad man har. Att det ska göras är någonting regeringen får ta till sig. Man ska inte hitta nya arter bara så där heller, utan det är ju bra för en skogsägare att veta vad som finns.

Det är dock viktigt att vi har ett skogsbruk som tar vara på och stöder alla miljömålen. Vi kan inte sätta ett framför ett annat. Vi har också andra problem med skogsbruket än att man inte får avverka; vi har problem med vattenavrinning, skogsvägar och fragmenterade landområden. Vi måste ta ett helhetsgrepp. Vi har nu ett nationellt skogsprogram som är igång, och det finns en översyn av skogsvårdslagen. Jag hoppas och tror att detta kommer att bli bra. Det är väldigt många kloka hjärnor som är med och jobbar, så jag har gott hopp om att vi ska kunna använda den gröna atomen och den gröna energin framåt i tiden och slippa det fossila. Men det ska inte ske på bekostnad av andra värden.

Anf. 238 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tänkte föra ett resonemang med ledamot Emma Nohrén om bredband.

Jag tyckte att det var bra att du tog upp det, Emma, för precis som du säger är det otroligt viktigt för många människor att det finns bredband där ute där vi lever, bor och verkar. Jag tror att ni har talat om att er plan är att 90 procent ska ha bredband inom några år, och ni tillsatte en viss summa pengar. Min fråga är dock: Tror ni att det kommer att räcka? Min bild efter att ha varit ute bland kommuner och människor är nämligen att det krävs enormt mycket satsningar framåt. Det är alltså min första fråga.

Anf. 239 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Magnus Oscarsson för frågan.

Jag hoppas och tror att detta räcker en bra bit på vägen. Redan nu är stöden översökta tre gånger om, och vi hoppas nu att den miljard det faktiskt rör sig om under programtiden räcker till att nå målen – förmodligen med råge. Det vi också har nu är att vi ska vara bäst i världen på att använda oss av digitaliseringens möjligheter. Syftet med stödet är att det ska verka i de områden i Sverige där de kommersiella krafterna inte räcker till, och det är ju ute på landsbygden och i småbyar.

Vi ser nu att det rullar på med bredbandsutredningar överallt men att det också finns en stor ojämlikhet när det gäller var i landet detta har kommit långt. Jag tror att Gotland var bäst; där har man något slags byalagsstruktur som har gjort att det har gått fort. Vi håller på, faktiskt i precis denna stund, hemma hos mig och drar kablar genom huset för att förhoppningsvis kunna trycka på knappen före julafton. Detta är otroligt viktigt, och enligt de beräkningar jag har hört om ska det räcka till att nå målet om 90 procent.

Jag hoppas också att vi höjer målet och även når ett nytt mål, för detta är viktigt. Man hamnar nämligen på efterkälken. Om man ska vara en aktiv del av samhället i dag går det inte att vare sig jobba, bo eller leva utan att ha bredband.

Anf. 240 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar ledamot Nohrén för svaret. Jag tycker att detta är intressant att diskutera, för jag är orolig. Jag märker som sagt när jag är ute bland människor att man inte är med i matchen utan bredband.

Jag funderar också lite på att staten äger över 30 procent av Telia. Många människor har ett alternativ innan de får bredband grävt till sin fastighet, men det är faktiskt så att 22 500 har blivit av med och kommer att bli av med sitt bredband via ADSL under förra året och året som kommer. Man kan lyssna på en del lantbrukare som är helt beroende av att det finns bredband till djurstallet. Det är ju så invecklat numera; det är robotar hit och andra saker dit, och det ska fodras på olika sätt – och utan bredband funkar det inte.

Därför blir jag väldigt bekymrad när jag märker att det klipps och att det inte finns alternativ. Du får stå här som en regeringsrepresentant, Emma Nohrén, och jag vill fråga dig om regeringen pratar med Telia. Det är nämligen bekymmersamt att länken klipps innan det finns alternativ, det vill säga innan man gräver på sin egendom och så vidare. Detta är otroligt viktigt, så det är min fråga till dig.

Anf. 241 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Jag är glad att ledamot Oscarsson har så höga tankar om mig. Regeringsrepresentant är jag dock inte, men jag kan agera representant för regeringsunderlaget.

Jag har också varit ute och mött dem som har fått tråden klippt och är även personligt drabbad av detta. Det gäller inte bara enskilda människor, utan det gäller också verksamheter ute på landet. Vi har ju en hel del turistföretag som drivs i form av enmansföretag eller småföretag. Det är väldigt skakigt att komma igång, och om man inte har bredband när man har till exempel en konferensverksamhet får man heller inga bokningar. Man

kanske har satsat på att vara långt borta från ära och redlighet, så att säga, just för att få de kunderna.

Detta är otroligt bekymmersamt, och jag kan bara säga att jag hoppas att vi med dessa pengar kan se till att bredbandet rullas ut så snabbt som möjligt så att denna situation inte ska uppstå. Om det däremot pågår någon dialog med Telia eller inte vågar jag inte säga något om, men jag kan väl också hoppas på det.

Anf. 242 JENS HOLM (V):

Fru talman! Vi debatterar Sveriges budget för 2017, och detta gäller utgiftsområde 23. En stor del av utgiftsområdet rör jordbruk och skog, vilket är två viktiga näringar. Jordbruket producerar den mat vi äter, och från skogen får vi en mängd olika produkter – papper, timmer, plankor och så vidare. Denna produktion måste dock bedrivas på rätt sätt.

Vad gäller maten har vi i Vänsterpartiet länge verkat för att Sverige ska ha en hållbar livsmedelsproduktion. Vi lämnade en motion i Sveriges riksdag som vi kallade *Sverige – det hållbara matlandet*, och vi tycker att det i denna budget tas steg i rätt riktning. Bland annat tas det steg i rätt riktning vad gäller att få ned de klimatrelaterade utsläppen från den mat vi konsumerar. Det är inga små utsläpp, utan det är utsläpp som har ungefär samma klimatpåverkan som Sveriges 4,5 miljoner personbilar. Det handlar också om utsläpp till Östersjön och våra vattendrag som gör att övergödningen späs på, och vi vet att jordbruket är den främsta källan till övergödningen.

Från Vänsterpartiets sida tror vi också att Sverige med hjälp av en medveten strategi för hållbar livsmedelsproduktion kan bli ledande i produktionen av just hållbar mat. Vi ser redan nu att det finns företag som producerar exempelvis mjölk, grädde och glass med råvaror direkt från växtlandet. Det är företag som växer, och man exporterar till andra länder.

I det budgetbetänkande som vi nu debatterar nämns till exempel Formasprogrammet Hållbar livsmedelsproduktion, som omfattar 50 miljoner kronor under fem års tid. Detta program handlar om att hitta nya, smarta, hållbara livsmedel.

Nämns kan också Vinnovas tävling i nya hållbara livsmedel, som har pågått under hösten, där olika klimatsmarta, proteinrika livsmedel har tävlat mot varandra. Syftet är att hitta nya smarta livsmedel som kan ersätta kött, eftersom man på så sätt kan få ned utsläppen.

Här har gräartsburgare tävlat mot svampprotein och andra vegetabiliska proteiner. Till slut vann lupinkräm med kejsarhatt. Lupiner är ju ett exempel på svenska baljväxter. Detta tycker jag är ett exempel på hur vi i Sverige kan producera mer mat, och vi kan göra det med svenska råvaror.

Jag tycker också att det är bra att vi i detta betänkande föreslår 25 miljoner kronor extra i direkt stöd till ekologisk mat. Det är tråkigt att flera av de borgerliga partierna avvisar den satsningen.

Vi satsar också mer pengar på Eldrimner, som är en verksamhet där man ägnar sig åt lokalt mathantverk. Även där är man kreativ och hittar nya hållbara matlösningar.

Vi hoppas också, vid sidan av det som nämns i detta betänkande, att många av de frågor som vi i Vänsterpartiet har drivit ska omhändertas av den livsmedelsstrategi som jag måste erkänna att vi har väntat alldeles för länge på. Nu har jag dock hört att den är på gång, och då hoppas vi att den hållbara maten ska vara i fokus.

Prot. 2016/17:41

7 december

*Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel*

Jag nämnde skogen tidigare. Det är väldigt bra att det finns ett anslag – som vi höjde förra året – i detta betänkande som handlar om insatser för skogsbruket. Det handlar om mer pengar för att skydda skog. Inte minst kan privata skogsägare sluta naturvårdsavtal för skogsmarker med stora naturvärden och, numera, även för skogsmarker med stora sociala värden. Jag tycker att det är viktigt att vi tittar på båda delarna av en hållbar skogsförvaltning, både det som är viktigt för ekologin och det som är viktigt för människor som vistas mycket ute i skogen och som tycker att det kan vara en bra idé att man skyddar den skogen bättre.

Det är tråkigt att alla de borgerliga partierna avvisar denna extrasatsning och föreslår neddragningar på så mycket som 100 miljoner kronor. Det har vi helt enkelt inte råd med om vi ska uppnå våra miljömål, som handlar om att vi ska ha levande skogar, att arter ska bevaras och så vidare.

Jag är väldigt glad över att vi med denna budget, och just utgiftsområde 23, får en permanent satsning för att minska och ersätta djurförsök i och med inrättandet av ett så kallat 3R-center. Det har nämnts tidigare i debatten att 3R står för replace, reduce and refine, vilket är engelska för att ersätta djurförsök, att minska djurförsök och att förfinna djurförsök.

Det bedrivs väldigt mycket spännande forskning i Sverige och andra delar av världen, där man hittar alternativ till djurförsök. Men det som behövs är en enhet som koordinerar denna verksamhet och ser till att man får ut största möjliga nytta av den här nya, smarta forskningen. Därför är det viktigt med detta 3R-center för att minska djurförsöken. Det här är också något som vi i Vänsterpartiet har drivit väldigt hårt i dessa budgetförhandlingar.

Avslutningsvis: Jag har under det här året varit ordförande i miljö- och jordbruksutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp. Vi har utvärderat hur väl regeringen har redovisat hur satsningarna i budgeten har fallit ut. Vi har i detta arbete haft hjälp av utredaren Joakim Skotheim och vår föredragande Anna-Lena Kileus.

Ett enigt utskott konstaterar att det har skett vissa förbättringar avseende regeringens redovisning av hur man hanterar budgetmedel. Men vi anser fortfarande att det finns en viss förbättringspotential, i synnerhet vad gäller att det ska gå att följa i vilken utsträckning insatserna leder till att de mål som är uppsatta på området verkligen uppfylls. Så är inte alltid fallet, och därför kommer vi att fortsätta att utvärdera regeringens redovisning.

I övrigt vill jag yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 8 december.)

§ 17 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2016/17:57 Transporter av frihetsberövade

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående proposition skulle förlängas till och med *fredagen den 13 januari 2017*.

§ 18 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 6 december

2016/17:177 Dubbelspåret genom Varberg

av *Ola Johansson* (C)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:178 Konsumtionens miljö- och klimatpåverkan

av *Jens Holm* (V)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:179 Samhällsekonomi i utbyggnaden av stamnät

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:180 Bistånd från polis vid utmätning

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:181 Kostnadseffektiviserad asylhantering

av *Sotiris Delis* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 6 december

2016/17:444 Rekrytering av familjehem och jourhem

av *Tina Ghasemi* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:445 Regelkrångel och byggnation i kustområden

av *Jörgen Warborn* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:446 Tomma platser på polisutbildningen

av *Mikael Cederbratt* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:447 Stärkt patienträtt i digitaliseringsstrategin

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 6 december

2016/17:369 Nytt lots- och farledsavgiftssystem

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

den 7 december

2016/17:377 Ökad tillgänglighet till vitboken

av *Tina Acketoft* (L)

till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

2016/17:375 Trygghetshundar åt våldsutsatta kvinnor

av *Catharina Bråkenhielm* (S)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2016/17:376 Förtroendet för rikspolischefen

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2016/17:399 Vinterutrustning i tunga fordon

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:400 Märkning av vinterdäck för tunga fordon

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

§ 21 Kammaren åtskildes kl. 19.35.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till och med § 8 anf. 51 (delvis),

av tredje vice talmannen därefter till och med § 8 anf. 75 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till och med § 9,

av förste vice talmannen därefter till och med § 16 anf. 168 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till och med § 16 anf. 198 (delvis) och

av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Utökning av antalet suppleanter.....	1
§ 3 Val av extra suppleanter	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	2
§ 5 Anmälan om granskningsrapport	2
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 7 Ärenden för bordläggning.....	3
§ 8 Rättsväsendet	3
Justitieutskottets betänkande 2016/17:JuU1	3
Anf. 1 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S).....	3
Anf. 2 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	5
Anf. 3 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	6
Anf. 4 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	6
Anf. 5 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	6
Anf. 6 ADAM MARTTINEN (SD) replik	7
Anf. 7 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	7
Anf. 8 ADAM MARTTINEN (SD) replik	8
Anf. 9 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	8
Anf. 10 ROGER HADDAD (L) replik.....	9
Anf. 11 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	9
Anf. 12 ROGER HADDAD (L) replik.....	9
Anf. 13 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	10
Anf. 14 KRISTER HAMMARBERGH (M)	10
Anf. 15 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	12
Anf. 16 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	12
Anf. 17 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	13
Anf. 18 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	13
Anf. 19 LINDA SNECKER (V) replik.....	13
Anf. 20 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	14
Anf. 21 LINDA SNECKER (V) replik.....	15
Anf. 22 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	15
Anf. 23 ADAM MARTTINEN (SD).....	15
Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	17
Anf. 25 ADAM MARTTINEN (SD) replik	18
Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	18
Anf. 27 ADAM MARTTINEN (SD) replik	19
Anf. 28 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	19
Anf. 29 ADAM MARTTINEN (SD) replik	20
Anf. 30 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	20
Anf. 31 ADAM MARTTINEN (SD) replik	20
Anf. 32 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP).....	21
Anf. 33 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	22
Anf. 34 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	22
Anf. 35 KRISTER HAMMARBERGH (M) replik	23
Anf. 36 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	23
Anf. 37 JOHAN HEDIN (C)	24
Anf. 38 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik.....	26

Anf. 39	JOHAN HEDIN (C) replik.....	26
Anf. 40	HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik	27
Anf. 41	JOHAN HEDIN (C) replik.....	27
Anf. 42	ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	28
Anf. 43	JOHAN HEDIN (C) replik.....	28
Anf. 44	ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	28
Anf. 45	JOHAN HEDIN (C) replik.....	29
Anf. 46	LINDA SNECKER (V)	29
Anf. 47	ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	30
Anf. 48	LINDA SNECKER (V) replik	31
Anf. 49	ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	32
Anf. 50	LINDA SNECKER (V) replik	32
Anf. 51	ROGER HADDAD (L).....	33
Anf. 52	LINDA SNECKER (V) replik	34
Anf. 53	ROGER HADDAD (L) replik	34
Anf. 54	LINDA SNECKER (V) replik	35
Anf. 55	ROGER HADDAD (L) replik	35
Anf. 56	ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	36
Anf. 57	ROGER HADDAD (L) replik	36
Anf. 58	ANNIKA HIRVONEN FALK (MP) replik	37
Anf. 59	ROGER HADDAD (L) replik	37
Anf. 60	ANDREAS CARLSON (KD).....	38
Anf. 61	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	39
Anf. 62	KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	41
Anf. 63	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	42
Anf. 64	KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	43
Anf. 65	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	43
Anf. 66	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	44
Anf. 67	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	44
Anf. 68	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	44
Anf. 69	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	45
Anf. 70	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	45
Anf. 71	KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	47
Anf. 72	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	47
Anf. 73	KRISTER HAMMARBERGH (M) replik.....	47
Anf. 74	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	48
Anf. 75	ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	48
Anf. 76	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	49
Anf. 77	ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	49
Anf. 78	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	49
Anf. 79	BEATRICE ASK (M).....	50
Anf. 80	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	51
Anf. 81	BEATRICE ASK (M) replik.....	52
Anf. 82	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	53

Anf. 83 BEATRICE ASK (M) replik	53
Anf. 84 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik.....	54
Anf. 85 BEATRICE ASK (M) replik.....	54
Anf. 86 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik.....	55
Anf. 87 BEATRICE ASK (M) replik.....	55
(Beslut fattades under § 14.).....	56
§ 9 Migration.....	56
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2016/17:SfU4	56
Anf. 88 JOHAN FORSSELL (M)	56
Anf. 89 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	58
Anf. 90 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	58
Anf. 91 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	59
Anf. 92 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	59
Anf. 93 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	59
Anf. 94 JOHAN FORSSELL (M) replik	60
Anf. 95 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	61
Anf. 96 JOHAN FORSSELL (M) replik	61
Anf. 97 MARKUS WIECHEL (SD)	62
Anf. 98 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	64
Anf. 99 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	64
Anf. 100 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	64
Anf. 101 MARKUS WIECHEL (SD) replik	65
Anf. 102 JOHANNA JÖNSSON (C)	65
Anf. 103 FREDRIK MALM (L)	67
Anf. 104 MARKUS WIECHEL (SD) replik	69
Anf. 105 FREDRIK MALM (L) replik	69
Anf. 106 MARKUS WIECHEL (SD) replik	70
Anf. 107 FREDRIK MALM (L) replik	70
Anf. 108 ARON MODIG (KD).....	71
Anf. 109 CARINA OHLSSON (S)	72
Anf. 110 MARKUS WIECHEL (SD) replik	74
Anf. 111 CARINA OHLSSON (S) replik	74
Anf. 112 MARKUS WIECHEL (SD) replik	75
Anf. 113 CARINA OHLSSON (S) replik	75
Anf. 114 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	76
Anf. 115 CARINA OHLSSON (S) replik	76
Anf. 116 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	76
Anf. 117 CARINA OHLSSON (S) replik	77
Anf. 118 MARIA FERM (MP)	77
Anf. 119 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	79
Anf. 120 MARIA FERM (MP) replik	80
Anf. 121 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	80
Anf. 122 MARIA FERM (MP) replik	81
Anf. 123 MARKUS WIECHEL (SD) replik	81
Anf. 124 MARIA FERM (MP) replik	82
Anf. 125 MARKUS WIECHEL (SD) replik	82
Anf. 126 MARIA FERM (MP) replik	82
Anf. 127 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	83
Anf. 128 MARIA FERM (MP) replik	83
Anf. 129 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	84
Anf. 130 MARIA FERM (MP) replik	84

Anf. 131 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V)	85
Anf. 132 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	86
Anf. 133 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	89
Anf. 134 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	89
Anf. 135 JOHAN FORSSELL (M) replik.....	90
Anf. 136 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	91
Anf. 137 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik.....	91
Anf. 138 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	92
Anf. 139 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik.....	92
Anf. 140 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	93
Anf. 141 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	93
Anf. 142 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	94
Anf. 143 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	94
Anf. 144 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik	95
(Beslut fattades under 14 §.)	95
§ 10 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen	96
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU9	96
Anf. 145 JÖRGEN WARBORN (M).....	96
Anf. 146 DAVID LÅNG (SD).....	97
Anf. 147 STAFFAN DANIELSSON (C).....	97
Anf. 148 JÖRGEN HELLMAN (S).....	98
Anf. 149 JÖRGEN WARBORN (M) replik.....	99
Anf. 150 JÖRGEN HELLMAN (S) replik.....	99
Anf. 151 JÖRGEN WARBORN (M) replik.....	99
Anf. 152 JÖRGEN HELLMAN (S) replik.....	100
Anf. 153 RASMUS LING (MP)	100
Anf. 154 JÖRGEN WARBORN (M) replik.....	101
Anf. 155 RASMUS LING (MP) replik	102
Anf. 156 JÖRGEN WARBORN (M) replik.....	102
Anf. 157 RASMUS LING (MP) replik	102
(Beslut fattades under § 14.)	102
§ 11 Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad.....	103
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU11	103
Anf. 158 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M)	103
Anf. 159 OLLE FELTEN (SD).....	104
Anf. 160 OLA JOHANSSON (C).....	106
(forts. § 15).....	108
Ajournering.....	108
Återupptaget sammanträde.....	108
§ 12 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 1 december	109
KrU1 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	109

UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	109
SkU1 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	110
§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 6 december.....	111
NU3 Utgiftsområde 21 Energi.....	111
SkU10 Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning	112
SkU12 Ömsesidigt bistånd med indrivning av vissa administrativa sanktionsavgifter.....	112
KrU2 Tydligare tillståndsgivning enligt lotterilagen.....	112
§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	112
JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	112
SfU4 Utgiftsområde 8 Migration.....	116
SkU9 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen	116
§ 15 (forts. från § 11) Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad (forts. SkU11).....	117
Anf. 161 MATHIAS SUNDIN (L).....	117
Anf. 162 LARRY SÖDER (KD).....	118
Anf. 163 JAMAL EL-HAJ (S).....	119
Anf. 164 RASMUS LING (MP).....	120
Anf. 165 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	121
(Beslut skulle fattas den 8 december.).....	123
§ 16 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	123
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17: MJU2	123
Anf. 166 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	123
Anf. 167 JAN-OLOF LARSSON (S) replik.....	125
Anf. 168 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	125
Anf. 169 JAN-OLOF LARSSON (S) replik.....	126
Anf. 170 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	126
Anf. 171 JENS HOLM (V) replik	127
Anf. 172 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	127
Anf. 173 JENS HOLM (V) replik	128
Anf. 174 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	128
Anf. 175 ANDERS FORSBERG (SD) replik	129
Anf. 176 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	129
Anf. 177 ANDERS FORSBERG (SD) replik	130
Anf. 178 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	130
Anf. 179 ANDERS FORSBERG (SD).....	131
Anf. 180 JAN-OLOF LARSSON (S) replik.....	133
Anf. 181 ANDERS FORSBERG (SD) replik	133
Anf. 182 JAN-OLOF LARSSON (S) replik.....	133
Anf. 183 ANDERS FORSBERG (SD) replik	134
Anf. 184 ESKIL ERLANDSSON (C).....	134
Anf. 185 JENS HOLM (V) replik	135
Anf. 186 ESKIL ERLANDSSON (C) replik.....	136
Anf. 187 JENS HOLM (V) replik	136
Anf. 188 ESKIL ERLANDSSON (C) replik.....	136
Anf. 189 LARS TYSKLIND (L).....	136
Anf. 190 JAN-OLOF LARSSON (S) replik.....	138

Anf. 191	LARS TYSKLIND (L) replik	138
Anf. 192	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	139
Anf. 193	LARS TYSKLIND (L) replik	139
Anf. 194	JENS HOLM (V) replik	139
Anf. 195	LARS TYSKLIND (L) replik	140
Anf. 196	JENS HOLM (V) replik	140
Anf. 197	LARS TYSKLIND (L) replik	141
Anf. 198	MAGNUS OSCARSSON (KD)	141
Anf. 199	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	143
Anf. 200	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	143
Anf. 201	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	144
Anf. 202	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	144
Anf. 203	JAN-OLOF LARSSON (S).....	145
Anf. 204	ESKIL ERLANDSSON (C) replik	146
Anf. 205	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	147
Anf. 206	ANDERS FORSBERG (SD) replik	147
Anf. 207	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	147
Anf. 208	ANDERS FORSBERG (SD) replik	148
Anf. 209	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	148
Anf. 210	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	148
Anf. 211	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	148
Anf. 212	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	149
Anf. 213	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	150
Anf. 214	LARS TYSKLIND (L) replik	150
Anf. 215	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	151
Anf. 216	LARS TYSKLIND (L) replik	151
Anf. 217	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	151
Anf. 218	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	152
Anf. 219	JENS HOLM (V) replik	152
Anf. 220	JAN-OLOF LARSSON (S) replik	152
Anf. 221	EMMA NOHRÉN (MP)	153
Anf. 222	ESKIL ERLANDSSON (C) replik	154
Anf. 223	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	155
Anf. 224	ESKIL ERLANDSSON (C) replik	155
Anf. 225	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	155
Anf. 226	ANDERS FORSBERG (SD) replik	155
Anf. 227	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	156
Anf. 228	ANDERS FORSBERG (SD) replik	156
Anf. 229	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	157
Anf. 230	LARS TYSKLIND (L) replik	157
Anf. 231	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	158
Anf. 232	LARS TYSKLIND (L) replik	158
Anf. 233	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	159
Anf. 234	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	159
Anf. 235	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	160
Anf. 236	JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M) replik	160
Anf. 237	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	161
Anf. 238	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	161
Anf. 239	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	162
Anf. 240	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	162
Anf. 241	EMMA NOHRÉN (MP) replik.....	162

Anf. 242 JENS HOLM (V).....	163	Prot. 2016/17:41
(Beslut skulle fattas den 8 december.).....	164	7 december
§ 17 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid	164	-----
§ 18 Anmälan om interpellationer.....	165	
§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	165	
§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	166	
§ 21 Kammaren åtskildes kl. 19.35.....	166	